

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ

ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΑΝΑΛΟΓΙΑ

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ 6:30 Μ.Μ.

ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΑΚΜΗΜΗ ΛΙΑΤΕΟΥ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ - ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Α'

7 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΕΥΘΥΦΡΩΝ - ΠΕΡΙ ΘΕΙΟΥ, ΗΘΙΚΟΣ

14 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΕΣΚΡΑΤΟΥΣ

21 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΚΡΙΤΩΝ - Η ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΡΑΚΤΕΟΥ, ΗΘΙΚΟΣ

28 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΦΑΙΔΩΝ - ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ, ΗΘΙΚΟΣ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ - ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Β'

4 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΚΡΑΤΥΛΟΣ - ΠΕΡΙ ΟΡΘΟΤΗΤΟΣ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

11 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΘΕΑΙΤΗΤΟΣ - ΠΕΡΙ ΕΠΙΕΤΗΜΗΣ

18 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΞΟΦΙΣΤΗΣ - ΠΕΡΙ ΟΝΤΟΣ, ΛΟΓΙΚΟΣ

25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ - ΠΕΡΙ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ, ΛΟΓΙΚΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ - ΤΕΤΡΑΛΟΓΙΑ Γ'

2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ - ΠΕΡΙ ΙΔΕΩΝ, ΛΟΓΙΚΟΣ

9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΦΙΛΗΒΟΣ - ΠΕΡΙ ΗΔΟΝΗΣ, ΗΘΙΚΟΣ

16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ - ΠΕΡΙ ΑΓΑΘΟΥ, ΗΘΙΚΟΣ

23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΦΑΙΔΡΟΣ - ΠΕΡΙ ΕΡΩΤΟΣ, ΗΘΙΚΟΣ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ Γ' ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ & ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: ΤΗΛ.: 52.37.543 - ΓΕΜΙΚΗ ΕΙΣΟΔΟΣ: 1.500 ΔΡΧ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ

Κάθε ΔΕΥΤΕΡΑ 8-10 μ.μ.

ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ

ΜΕ ΤΗΝ ΔΑΤΑΜΗ

Στόχος τῶν μαθημάτων εἶναι ἡ ἀνάλυσις ἐπιλεγμένων Ἑλληνικῶν φιλοσοφικῶν κειμένων καὶ Μύθων, μέσω ὀνοματοθεσίας, ἐτυμολογίας καὶ κυρίως ἀναγραμματισμοῦ τῶν ἐννοιῶν, τῶν ὑποκρυπτομένων ἐντὸς τοῦ ΛΟΓΟΥ.

ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΝ
ΤΑΥΤΙΖΟΝΤΑΙ
Εἰς τὴν ἀναλογικὴν ὀντολογικὴν
κλίμακα τοῦ κόσμου
διὰ τῆς ἐλληνικῆς γλῶσσης,
τῆς ἱερατικῆς γλῶσσης
τοῦ Ἡρακλείτου,
τῆς πυθαγορείου ἀριθμοσοφίας
καὶ τοῦ «ΚΡΑΤΥΛΟΥ» τοῦ Πλάτωνος

Κάθε ΤΕΤΑΡΤΗ 8-10 μ.μ.

Ο ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

ΜΕ ΤΟΝ ΡΑΔΑΜΑΝΘΥ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ΠΡΟΣΕΓΓΙΞΕΙΣ ΟΡΦΙΚΗΣ & ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΘΕΩΡΙΑ Εἰς τὴν ΠΡΑΞΗ - ΕἰΣΙΤΗΡΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ
ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ

«ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ»

& ΤΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΥ ΦΙΛΟΣΟΦΟΥ Σ. ΝΑΓΟΥ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ • ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, 10432 ΑΘΗΝΑΙ • ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΙΣΗΜΕΡΙΑ • ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2000 (ΤΕΥΧΟΣ 119^η) ΔΡΧ. 1200

Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ
Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ
ΛΕΥΚΙΠΠΟΣ - ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ
Τ. ΤΣΟΓΚΑ
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ
Εἰς τὸν ΧΡΟΝΟ
Π. ΤΡΑΪΑΝΟΥ
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σ. ΝΑΓΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

ΔΑΤΑΜΗ
ΤΟ ΖΩΟΓΟΜΙΚΟ
ΤΡΙΓΩΝΟ
ΠΛΑΤΩΝΟΣ
Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΗΡΟΣ
ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ
ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ Εἰς τὴν ΕΞΕΛΙΞΗ
ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ
ΞΑΛΟΥΕΤΙΟΥ
ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ
C. ΛΕΑΔΒΕΑΤΕΡ
ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Τριμηνιαία έκδοσις

Έτος Γ' Άρ. Τεύχους 11 - Σεπτέμβριος 2000

Στουρνάρη 57 104.32 Αθήναι

Τηλ.: 52.37.543, Τηλεομοτύπον: 52.26.694

Ιδιοκτήτης - Εκδότης - Διότης:
Ραδάμανθους - Αντώνιος Αναστασάκης

Στοιχειοθεσία: Δημήτρα Μουσάκη
Διορθώσεις: Δημήτρα Αθανασοπούλου
Καλλιτεχνική επεξεργασία: Καλλιόπη Κατσουλάκη

Εκτυπώσεις: Γ. Χ. Ζαχαροπούλου-Δ. Σιταράς, Λευκάδος 9

Τά κείμενα, όπως και η γλώσσα
κάθε δημοσιεύματος απηχούν τις απόψεις
του εκάστοτε γράφοντος.

* * *

ΕΑΝ ΘΕΛΕΤΕ ΝΑ ΓΙΝΕΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ

αποστείλατε για έτησίαν συνδρομή
ταχυδρομική επιταγή 5.000 δρχ. στο όνομα:
ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 104.32 ΑΘΗΝΑΙ

ή καταθέσατε 5.000 δρχ. στην
Τράπεζα Πίστεως Άρ. Λογαριασμού:
104.002.786.016.548
στο όνομα ΑΝΤ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ

ή τηλεφωνήσατε στο 52.37.543

Συνδρομές εξωτερικού: 10.000 δρχ.

Δωρίσατε μία συνδρομή στους φίλους σας!

Παρακαλείσθε
όσοι δεν έχετε ανανεώσει
τήν συνδρομή σας
όπως αποστείλετε
ταχ. επιταγή 5.000 δρχ.
στην διεύθυνση του Ίδεο-
θεάτρου με την ένδειξη
"ανανέωση συνδρομής"

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΛΤΑΝΗ ΣΕΛ. 3
ΤΟ ΖΩΟΓΟΝΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ

ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΣΕΛ. 10
ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ
ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ ΣΕΛ. 15
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΤΗΝ ΞΕΛΗΜΗ
Σ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ
ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

ΞΑΛΟΥΣΤΙΟΥ ΣΕΛ. 19
ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ

Ξ. ΝΑΓΟΥ ΣΕΛ. 23
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

Γ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ ΣΕΛ. 28
Η ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Π. ΛΕΚΑΤΣΑ ΣΕΛ. 34
ΕΠΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ
ΤΟΥ ΠΕΘΑΜΕΝΟΥ

Ξ. ΝΑΓΟΥ ΣΕΛ. 38
Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ
ΤΩΝ ΞΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ
ΠΛΑΝΗΤΙΚΟΥ ΜΑΣ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΜΕΡΟΣ 2^ο

Τ. ΤΣΟΓΚΑ ΣΕΛ. 43
ΤΑΞΙΔΕΥΟΝΤΑΣ
ΕΤΟΝ ΧΡΟΝΟ

Π. ΤΡΑΪΑΝΟΥ ΣΕΛ. 47
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Σ. ΛΕΑΔΒΕΑΤΕΡ ΣΕΛ. 55
ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

ΤΟ ΖΩΟΓΟΝΙΚΟ ΤΡΙΓΩΝΟ Ο ΜΥΘΟΣ ΤΟΥ ΗΡΟΣ ΚΑΙ Η ΕΛΕΥΘΕΡΑ ΒΟΥΛΗΣΗ

«Οὐκοῦν εἰ μὲν (ἡ γεωμετρία) οὐσίαν ἀναγκάζει θεάσασθαι, προσήκει εἰ δὲ γένεσιν, οὐ προσήκει».

(Ὡστε, ἐὰν μὲν ἡ γεωμετρία ἀναγκάσῃ τὴν ψυχὴν νὰ ἀτενίσῃ τὴν οὐσίαν, τότε εἶναι κατάλληλο μάθημα, ἀν-
δὲ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ βλέπῃ τὴν γένεσιν δὲν εἶναι κατάλληλον). Πολιτεία Ζ', 526b

«Οὐκοῦν τοῦτο ἔτι διομολογούμεν: Τὸ ποῖον; Ὡς τοῦ ἀεὶ ὄντος γνώσεως, ἀλλ' οὐ τοῦ ποτέ τι γι-
νομένου καὶ ἀπολλυμένου; - Εὐομολογούμεν, ἔφη. Τοῦ γὰρ ἀεὶ ὄντος ἡ γεωμετρικὴ γνώσις ἐστίν».

(Δὲν πρέπει νὰ συμφωνήσωμε σ' αὐτό; Ποιό; Στὸ ὅτι τὸ μάθημα τῆς γεωμετρίας ἀποβλέπει στὴν γνώσιν τοῦ
αἰωνίου ὄντος καὶ ὄχι ἐκείνου ποὺ γεννιέται κάποτε ὡς καὶ κατόπιν χάνεται; - Εὐκόλο εἶναι, εἶπε, νὰ
συμφωνήσωμε σ' αὐτό· διότι πράγματι ἡ γεωμετρικὴ γνώσις ἀναφέρεται στὸ αἰώνιος ὄν).

Μετάφρ. Α. Παπαθεοδώρου-Φ. Παππά, ἐκδ. ΠΑΠΥΡΟΣ

Πολιτεία Ζ',

Διὰ νὰ γίνῃ κατανοητὸς ὁ Νυμφαῖος ἀριθμὸς τοῦ Πλά-
τωνος (Πολιτεία Η', 546-547, Σκόλια Α. ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ-
Φ. ΠΑΠΠΑ, ΠΑΠΥΡΟΣ) (Κεφ. 16ον σ. 299), πρέπει ὁ ἄνθρω-
πος νὰ ἔχῃ εἰσχωρήσει εἰς τὴν ἐσωτερικὴν διάστασιν καὶ
κυρίως ἐφαρμογὴ τοῦ Ζωογονικοῦ Τριγώνου. Εἶναι συνε-
πῶς ἀναγκαῖο, ἐφ' ὅσον ἔγινε ἀναφορὰ καὶ ἐπ' αὐτοῦ
ἐστηρίχθη τὸ 16ον Κεφάλαιο, νὰ δοθῇ εἰς τὸ παρὸν μία
κατὰ τὸ δυνατόν πληρεστέρα ἐρμηνεία τοῦ Ζωογονικοῦ
Τριγώνου, διὰ νὰ συνδεθῇ τὸ ὅλον θέμα μὲ τὸ δάπεδον
τοῦ ἱεροῦ Μνημείου τῆς Θόλου τῆς Ἐπιδάουρου.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος, θὰ προσεγγισθῇ μόνον τὸ Ζωο-
γονικὸν Τρίγωνον λεπτομερῶς διὰ νὰ ἐδραιωθῇ ἐν
συνεχείᾳ ἐπ' αὐτοῦ καὶ ἡ περαιτέρω πορεία τῆς ψυχῆς,
ὅπως τὴν παραλαμβάνει ὁ θεὸς Ἀσκληπιός, ὁ

«ἐκθρὸς νούσων, Ὑγίειαν ἔχων
σύλλεκτρον ἀμειψῇ»,

(Ὀρφικὸς Ὕμνος Ἀσκληπιοῦ)

ἰατρὸς ὄλων τῶν ἀνθρώπων, καὶ νὰ τὴν παραδῶσιν
θεραπευμένη εἰς τὸν πατέρα τοῦ Ἀπόλλωνα, ἀποκα-
θαρμένη καὶ ἀπαστράπτουσα, ἔτοιμη νὰ δεχθῇ καὶ νὰ
κατανοήσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ Ἀπόλλωνος, τὴν ἐντολὴν
«Γνωθὶ σαυτόν» τοῦ Μαντείου τῶν Δελφῶν.

α. Συνομιλία μὲ τὰ Πυθαγόρεια Σύμβολα

«Ἐλεγόν τε καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι
μὴ εἶναι πρὸς πάντας πάντα ρητά».

(Καὶ οἱ ἄλλοι Πυθαγόρειοι ἔλεγαν ὅτι δὲν
προορίζονταν γιὰ ὅλους ὅλες οἱ διδασκαλίες).

(Διογ. Λαερτίου, Βίοι Φιλοσόφων, Πυθαγόρας, 16,

μετάφρ. Ν. Κυριοπούλου, ἐκδ. ΠΑΠΥΡΟΣ)

Μεγάλον μέρος τῆς Πυθαγορείου διδασκαλίας ἦτο
ἀφιερωμένον εἰς τὰ «Σύμβολα», τὰ ὁποῖα οἱ μαθηταὶ
δεσμευόμενοι ἀπὸ τὴν ἐντολὴν τῆς «ἐχεμυθίας» δὲν
ἀπεκάλυπταν εἰς τοὺς ἀμυήτους, ἀλλὰ ἔκαναν χρῆσι
μόνον μεταξὺ τῶν, καλύπτοντες τὰς μεταξὺ τῶν διαλέ-
ξεις καὶ συγγραφὰς μὲ αὐτὸν τὸν μυστικὸν τρόπον.

Γράφει ὁ Ἰάμβλικος εἰς τὸν «Πυθαγορικὸν Βίον»
(105):

«Καὶ εἰ μὴ τις αὐτὰ (τὰ σύμβολα) ἐκλέξας δια-
πτύξειε καὶ ἀμώκῃ ἐξηγήσει (περιλάβοι), γελοῖα ἂν
καὶ γραῶδη δόξειε τοῖς ἐντυχάνουσι τὰ λεγόμενα
λήρου μεστὰ καὶ ἀδολεσχίας, ἐπειδὴν μέντοι κατὰ
τὸ τῶν συμβόλων τούτων τρόπον διαπτυχθῇ καὶ φανὰ
καὶ εὐαγῇ ἀντὶ σκοτεινῶν τοῖς πολλοῖς γέννται. Θεο-
τροποῖσι καὶ χρησμοῖς τισι τοῦ Πυθίου ἀναλογεῖ
καὶ θαυμαστὴν ἐκφαίνει διάνοιαν, δαιμονίαν τε
ἐπίπνοιαν ἐμποιεῖ τοῖς νενοηκόσι τῶν φιλολόγων».

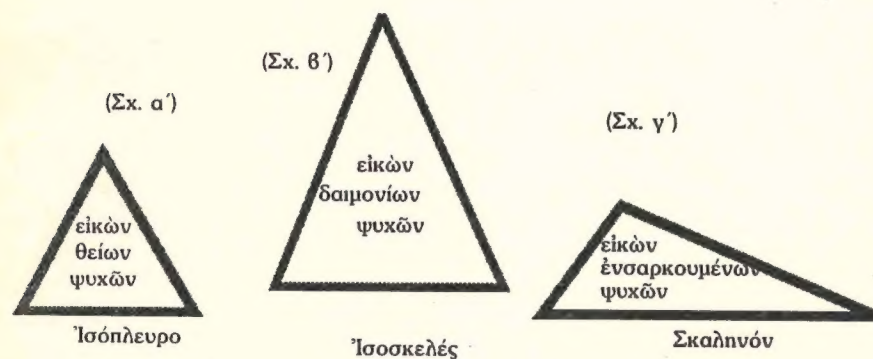
[Καὶ ἂν κανεῖς δὲν θὰ ἐρμήνευε αὐτὰ τὰ σύμβολα,
ἀφοῦ τὰ ξεχώριζε, καὶ δὲν θὰ τὰ ἐξηγοῦσε (κατανοοῦ-
σε) μὲ σοβαρότητα, θὰ φαίνονταν στοὺς συνομιλητές
του, γεμᾶτα φλυαρία καὶ ἀπάτη. Ὅταν ὅμως ἐρμηνευ-
θοῦν κατὰ τὸν τρόπον τῶν συμβόλων, θὰ γίνουν γιὰ
τοὺς πολλοὺς φανερά ἀντὶ γιὰ σκοτεινά. Εἶναι δὲ ὅμοια
μὲ προφητείες καὶ μερικοὺς χρησμοὺς τοῦ Πυθίου Ἀ-
πόλλωνος καὶ φανερώνουν θαυμαστὴ διάνοιαν· καὶ δαι-
μόνια ἐμπνευση προκαλοῦν στοὺς νοήμονες, ἀπὸ τοὺς
λάτρεις τῆς φιλοσοφικῆς συζητήσεως].

(Μετάφρ. Σταυρούλα Λαμπροπούλου, ἐκδ. ΙΑΜΒΛΙΧΟΣ, σ.
89)

Ἡ φιλοσοφικὴ ἐρμηνεία τῶν γεωμετρικῶν σχημάτων
συνδυαζομένη μὲ τὴν ποιοτικὴν ἐρμηνεία τῶν ἀριθμῶν

ήταν μέρος της διδασκαλίας των «συμβόλων». Η έρμηνεία του Πυθαγορείου θεωρήματος, του αποκαλούμενου «ζωογονικού τριγώνου», είναι η εξής: Το τρίγωνο είναι η νοπτική παράσταση του αριθμού τρία, διότι υπάρχει «κάτι εις την φύσιν των πραγμάτων που έχει αρχή, μέση και τέλος». Η δὲ φύσις των πραγμάτων περιλαμβάνεται και οριοθετείται από το γεωμετρικό σχήμα του τριγώνου. Ο Πρόκλος (Πολ. II 48, 2, 4) δίδει μία παραστατική απεικόνιση της φύσεως των τριγώνων, τα οποία περιγράφουν την Ζωογόνο Πηγή της Ψυχής λέγον συνοπτικῶς (ἐκ τοῦ βιβλίου Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΜΥΣΤΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ, Πέτρον Γράβιγγερ, έκδ. ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ - ΔΙΜΕΛΗ σ. 228):

ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ ΤΡΙΓΩΝΩΝ

Τὰ 3 ἐκ τῶν 4 τριγώνων που περιγράφουν τὴν ψυχὴ κατὰ τὸν Πρόκλου.

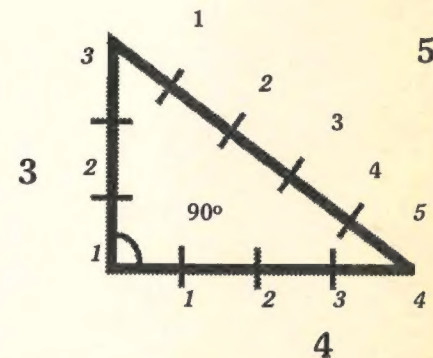
Ἀπουσιάζει τὸ ὀρθογώνιον σκαληνόν τριγώνων

«Καὶ διὰ τοῦτο τὸ τρίγωνον ἀρμόζει πρὸς τὴν ζωογόνον Πηγήν, αἰτίαν πάσης ζωῆς, ὅπως καὶ ὁ κύκλος, ὡς λέγουσιν, ἀρμόζει πρὸς τὸν ἀγκυλομήτην θεὸν (Κρόνον). Πρβ. Πρόκλ. ἐν Τιμ. I 96, 14. Ἐπειδὴ τὰ τριγώνων εἶναι τριῶν εἰδῶν, τὸ μὲν ἰσοπλευρον, ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ Ξενοκράτης, εἶναι ἀφιερωμένον (ἀνεῖται) εἰς ὅλας τὰς θείας ψυχάς, δεδομένου ὅτι αὗται ἐξουσιάζονται ἀπὸ τὴν Μονάδα (ὡς τῶ ἐνὶ κεκρατημένῳ)· διότι ἰσότης εἶναι ἐνότης· διὰ τοῦτο καὶ καλοῦνται «θεῖαι»· διότι τὸ ἐν εἶναι ἴδιον τῆς θεότητος... (Σχ. α').

Τὸ δὲ ἰσοσκελές εἶναι ἀφιερωμένον μετὰ τὰς θείας ψυχάς, εἰς τὰς δαιμονίας. Εἰς τὰς ἐν λόγῳ ψυχάς, αἱ ὁποῖαι εἶναι μέσαι, ὑφίσταται ἰσότης καὶ ἀνισότης, ἐνότης καὶ ποικιλία δυνάμεων, διότι αἱ βάσεις εἶναι ἀνόμοιαι πρὸς τὰς ἐκ τῆς κορυφῆς ἀγομένας πλευράς». (Σχ. β')

Κατὰ τὸν Ἡσίοδο «Ἔργα καὶ Ἡμέραι» (123) «οἱ δαίμονες εἶναι τὸ γένος που ἀπὸ καιρὸ τὸ σκέπασε πᾶ ἡ γῆ, τοῦτοι εἶναι, μετὰ τὴν θέλησιν τοῦ μεγάλου Διός, τὰ καλὰ πνεύματα που γυρίζουν στὸν κόσμον καὶ εἶναι φύλακες τῶν ἀνθρώπων».

«Τὸ δὲ τρίτον, τὸ σκαληνόν, ποὺ ἔχει καὶ τὰς τρεῖς πλευράς ἀνόμοιαι, εἶναι ἡ εἰκὼν τῶν ψυχῶν ποὺ ἀνέρχονται καὶ κατέρχονται. Πράγματι, κατὰ τὰς κινήσεις των, ἄπτονται πότε ὀλίγον, πότε πολὺ μετὰ τῶν ἀνωτέρων ὄντων (Σχ. γ'). Παρὰ ταῦτα τὸ σκαληνόν δὲν εἶναι ἡ εἰκὼν τῶν τοιούτων ψυχῶν, παρὰ μόνον κατὰ γενικὸν κανόνα. Ἐκεῖναι που κατέρχονται εἰς τὴν γένεσιν καὶ ἔρχονται ἀπὸ τῆς γένεσεως, εἰκόνα ἔχουν τὸ ὀρθογώνιον σκαληνόν ποὺ ἔχει περὶ μὲν τὴν ὀρθὴν γωνίαν τὴν βάσιν κατὰ τὴν σχέσιν ἐπιτρίτου (4:3) καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑποτείνουσαν τὸν ἀριθμὸν τῆς πεντάδος» (κατωτέρω σχῆμα).

Σχῆμα ψυχῆς ἐλλόγου ὄντος κατὰ τὴν ἔλευσιν εἰς τὸν Ζωδιακὸν Κύκλον τοῦ ἀγκυλομήτη Θεοῦ

Εἶναι προφανές ὅτι εἰς τὸ ὀρθογώνιον σκαληνόν τρίγωνον, ὁ Πρόκλος ἀποδίδει τὰς ψυχὰς τῶν ἐλλόγων ὄντων, διότι ἡ ὀρθὴ γωνία ποὺ σχηματίζεται εἰς τὴν βάσιν τοῦ τριγώνου ἀνήκει εἰς τὸν ὀρθὸ λόγον ἢ ὀρθό+λογισμό.

β. Ἑρμηνεία τῆς γωνίας τῶν 90°

Ἡ γωνία τῶν 90° ποὺ σχηματίζεται ἀπὸ τὰς δύο πλευράς, τὴν κάθετο ἐπὶ τὴν ὀριζόντιο, οὐδέποτε θὰ ἀλλάξῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν μοιρῶν. Αὐτὸς εἶναι δεδομένος. Ἡ ὀρθὴ γωνία ἔχει «ἐν δυνάμει» τὴν γνώσιν τοῦ ὀρθοῦ Λόγου, μετὰ τὴν ὁποία κοινωνεῖ ὁ ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ τὴν καλλιεργήσῃ διὰ τῆς θελήσεώς του, ὡς ἐνσάρκος, προκειμένου νὰ κατανοήσῃ τὴν Πρόνοιαν, τὸν συνολικὸ Φυσικὸ Νόμο.

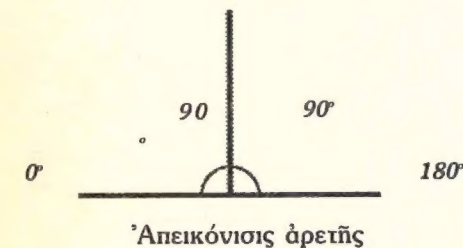
Πρόνοια εἶναι ἡ πρὸ τοῦ νοῦ κατάσταση, ἐκεῖνη ποὺ προ-νοεῖ. Εἶναι ἡ Φύσις, ἡ ὁποία φροντίζει διὰ ὅλα τῆς τὰ μορφικὰ δημιουργήματα ἐξ ἴσου, συμφῶνως πρὸς τὸν Θεὸ Νόμο συνολικῶς. Ὁρθὸς Λόγος εἶναι ἡ ὀρθὴ γωνία εἰς τὴν ὁποία ὁ ἄνθρωπος ἔχει συμμετοχή, ἄλλως θὰ ἦτο ἄδικο ἀπὸ τὴν Πρόνοιαν νὰ ζητήσῃ ὀρθολογισμό, ἐάν δὲν ὑπῆρ-

χε ἐξ ἀρχῆς «ἐν δυνάμει» ἐντὸς του. Ὁρθὴ γωνία (90°), Ὁρθὸς Λόγος καὶ Ἀρετὴ συνάδουν, διότι ὁ ὀρισμὸς τῆς Ἀρετῆς εἶναι «ἡ μεσότης μετὰ δύο ὑπερβολῶν». Ὁ ἀριθμὸς τῶν 90° εἶναι τὸ «μέσον» μετὰ 0° καὶ 180°, καθὼς καὶ μετὰ 180° καὶ 360° τοῦ Ζωδιακοῦ Κύκλου, τοῦ Κύκλου τῆς Ζωῆς.

Διότι λέει ὁ Ἡρῶν ὁ Ἀλεξανδρεὺς (Περὶ Γεωμετρικῶν, T. 4,148) περὶ τοῦ συμβολισμοῦ τῆς ὀρθῆς γωνίας: «Ἡ ὀρθὴ γωνία συμβολίζει τὴν ἀρετὴν, ἐνῶ ἡ ἀμβλεῖα καὶ ἡ ὀξεῖα τὴν ἀοριστείαν, τὴν κακίαν, τὴν ἐνδεῖαν καὶ τὴν ἀμετρίαν».

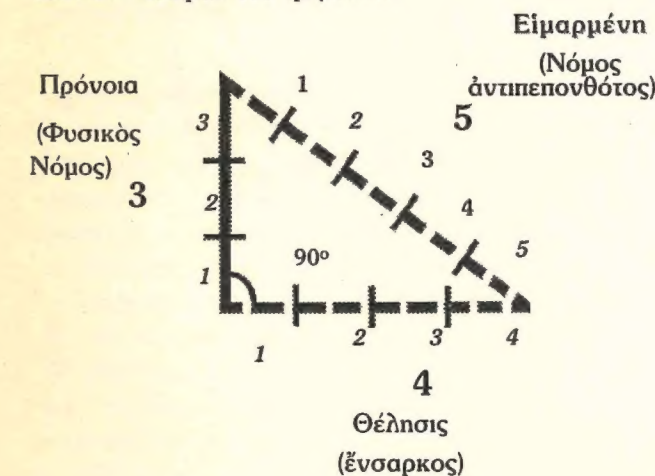
Μετὰ τῶν 180 ἐπιλογῶν ἢ μοιρῶν μόνο μία εἶναι ἡ ἀρίστη καὶ αὕτη εἶναι ἡ μεσότης, δηλαδὴ ἡ ἐπιλογὴ ποὺ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς 90°. Οἷαδήποτε ἄλλη ἐπιλογὴ θὰ εἶναι ἡ ἐνδεῖα ἢ ὑπερβολή...

«Μεσότης μετὰ δύο ὑπερβολῶν»

γ. Οἱ ἀριθμοὶ 3, 4 καὶ 5 τοῦ Πυθαγορείου Θεωρήματος

Ἡ Πυθαγόρεια ἀριθμοσοφία παρέχει τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς 3, 4, καὶ 5, τῶν τριῶν πλευρῶν τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου, νὰ δώσουν διὰ τῆς ἐσωτερικῆς των ποιότητος τὴν ἀντίστοιχον θεωρητικὴν ἐρμηνείαν εἰς ἐκάστην πλευρὰν τοῦ τριγώνου.

Ἡ κάθετος πλευρὰ ποὺ ἔχει μῆκος 3 εἶναι ἡ πλευρὰ τῆς Θείας Προνοίας, τοῦ συνολικοῦ Φυσικοῦ Νόμου. Τὸ μῆκος τῆς, συνεπῶς, εἶναι σταθερὸ, δὲν αὐξομειοῦται. Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ὀρθὴν γωνία, τὴν ὁποία σχηματίζει μετὰ τὴν ὀριζόντιο. Ἡ γωνία τῆς κορυφῆς τοῦ τριγώνου μπορεῖ νὰ αὐξομειοῦται χωρὶς ἐπιπτώσεις εἰς τὰς ἐπομένας ἐκδηλούμενας ἐννοίας.

Ἡ ὀριζόντιος πλευρὰ μετὰ μῆκος 4 τὸ θεμέλιον, βάσις τοῦ τριγώνου, ἐκπροσωπεῖ τὴν θέλησιν τοῦ ἀνθρώπου ὄντος, διότι ὁ ἀριθμὸς 4 ἀναφέρεται εἰς τὴν γῆν ἐνσάρκο κατάστασι. Ἡ ἀνθρώπινη θέλησις μπορεῖ νὰ ἐνδυναμῶνεται ἢ νὰ ἐξασθενῇ σύμφωνα μετὰ τὸν νοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ μῆκος συνεπῶς τῆς πλευρᾶς 4 μπορεῖ νὰ μειώνεται ἢ νὰ αὐξάνεται. Ἡ γωνία τῆς καθέτου πλευρᾶς, ὅμως, ποὺ ἄπτεται τῆς πλευρᾶς τῆς Προνοίας, παραμένει σταθερά. Εἶναι ἡ «ἐν δυνάμει» γνώσις τοῦ θεοῦ Νόμου τῆς Προνοίας.

Ἡ ὑποτείνουσα μετὰ μῆκος 5 ἀναφέρεται εἰς τὸν Νόμο τῆς Εἰμαρμένης ἢ τοῦ Ἀντιπεπονητός (μικ. παρακ. τοῦ ρήματος πάσχω). Μῆκος καὶ γωνία τῆς ὑποτείνουσας αὐξομειοῦνται ἀναλόγως πρὸς τὰς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου ὄντος. Ὁ ἀριθμὸς 5 εἶναι ἡ πεμπτοσύνη τῶν ἀριθμῶν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῆς δικαιοσύνης κατὰ τοὺς Πυθαγορείους, ἡ δὲ ὑποτείνουσα τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου εἶναι ἐκεῖνη ποὺ θὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον τὸ μερίδιον ποὺ τοῦ ἀναλογεῖ σύμφωνα μετὰ τὰ πεπραγμένα του. Εἰμαρμένη/Μοῖρα εἶναι ἡ μετοχὴ παρακειμένου τοῦ ρήματος μείρομαι=μοιράζω. Συνεπῶς ἡ πλευρὰ 5 πρέπει νὰ ἔχῃ κάθε δυνατότητα αὐξομειώσεως τόσοσιν ὡς πρὸς τὸ μῆκος τῆς ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸ τῶν μοιρῶν τῶν γωνιῶν τῆς.

δ. Ὁ μῦθος τοῦ Ἡρὸς εἰς τὴν «Πολιτείαν» τοῦ Πλάτωνος

Γράφει ὁ Πορφύριος εἰς τὸν «Βίον τοῦ Πυθαγόρου»:

«Ἐβουθύτισε δὲ ποτε σταίτινον, ὡς φασὶ βοῦν οἱ ἀκριβέστεροι, ἐξευρὼν τοῦ ὀρθογωνίου τὴν ὑποτείνουσαν ἴσον δυνάμεν τῶν περιεχοῦσαι. Ὅσα γε μὴν τοῖς προσιούσι διελέγετο, ἢ διεξοδικῶς ἢ συμβολικῶς παρήνει. Διττὸν γὰρ ἦν αὐτοῦ τῆς διδασκαλίας τὸ σχῆμα».

(Καὶ κάποτε θυσιάσε, ὅπως διηγοῦνται οἱ ἱστορικοὶ, βόδι ἀπὸ ζύμη, ὅταν ἀνεκάλυψε ὅτι ἡ ὑποτείνουσα τοῦ ὀρθογωνίου τριγώνου ἔχει τὴν ἴδιαν δύναμιν μετὰ τὰς πλευρὰς ποὺ τὸ περιέχουν. Αὐτὰ, βέβαια, συζητοῦσε μετὰ τοὺς προσέρχονταν σ' αὐτὸν καὶ τὰ παρέδιδε μετὰ λεπτομέρεια ἢ συμβολικῶς ἐπειδὴ ὁ τρόπος τῆς διδασκαλίας του ἦταν δύο εἰδῶν).

(Μετάφρ. Σταυρούλα Λαμπροπούλου,

Ἡ διατύπωση τοῦ Πυθαγορείου Θεωρήματος, ἡ ὁποία ἐγένε ἀπὸ τὸν Θαλῆ, 6

*«εἰς πᾶν ὀρθογώνιον τρίγωνον,
τὸ τετράγωνον τῆς ὑποτείνουσας
ἴσουςται πρὸς τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων
τῶν δύο ἄλλων πλευρῶν».*

εἶναι ἡ πορεία τῆς ψυχῆς, κατὰ τὴν διάρκειά τῆς ἐνσαρκώσεως, ὡς τὴν ἀποδίδει συμβολικῶς ὁ Πλάτων εἰς τὴν «Πολιτείαν» (617c). Τὸ Ἀδράκτι τῆς Ἀνάγκης εἶναι ὁ συνολικὸς χρόνος. Ὁρίζεται ἀπὸ τὸν Μέγα Νόμο τῆς Ἀνάγκης, μπεράς τῶν τριῶν Μοιρῶν, αἱ ὁποῖαι ἐκπροσωποῦν τὸν χρόνο, καθὼς ὑφαίνουσι τὸ ὕφασμα τῆς ζωῆς ἢ τὸ «Ζωογονικὸν Τρίγωνον».

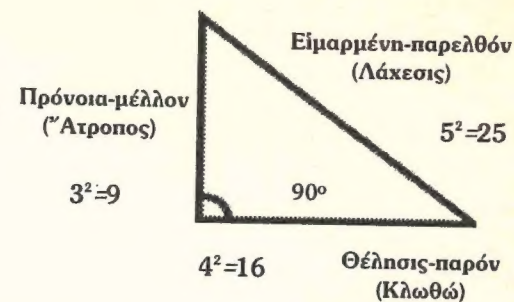

Ἡ Λάχεσις ἐκπροσωπεῖ τὸ παρελθόν, ἡ Ἄτροπος τὸ μέλλον καὶ ἡ Κλωθὴ τὸ παρόν. Ἡ τριπλῇ αὐτῇ ἀλληγορία συσχετίζεται μὲ τὸ Ζωογονικὸ Τρίγωνον ὡς πρὸς τὰς 3 πλευράς, ἐὰν εἰς κάθε μία ἀπὸ τὰς πλευρὰς τοποθετηθοῦν αἱ ἐννοιαὶ Πρόνοια, Θέλησις καὶ Εἰμαρμένη καὶ ὀρίζουν τὴν λογικὴν διάταξιν τῶν ἰδίων τῶν ἀριθμῶν ποὺ ἐκπροσωποῦνται διὰ τῶν ἀριθμῶν 3, 4, καὶ 5, ἀφοῦ ἐν συνεχείᾳ ὑψωθοῦν εἰς τὸ τετράγωνον, δηλαδὴ $3^2 + 4^2 = 5^2$. Ἡ ἀριθμοσοφικὴ διάστασις τῶν εἶναι ἡ ἐξῆς:

Ὁ ἀριθμὸς 3 ἀνήκει εἰς τὴν Πρόνοια, λόγῳ τῆς θειότητος τοῦ ἀριθμοῦ τρία, ἐκπροσωπεῖ τὸ σύνολον τοῦ Φυσικοῦ Νόμου τοῦ ἐκδηλωμένου σύμπαντος ($3^2=9$) καὶ ὁδηγῶν τὸ μέλλον, ἐμφανίζεται ἄτροπον. Δὲν ἀλλάζει ὕψος καὶ εἶναι τὸ ἴδιο διὰ ὅλα τὰ ὄντα τῆς φύσεως.

Πρόνοια, Ἄτροπος, καὶ Μέλλον εἶναι ἡ αἰὲς ὑπάρχουσα κατάσταση τῆς ἐν συνόλῳ φύσεως τοῦ μορφοποιημένου σύμπαντος.

Εἶναι ὁ Νόμος, ὁ ὁποῖος προνοεῖ (προβλέπει τὸ μέλλον) ὧν σταθερός, δίκαιος καὶ αἰδίδιος. Ἡ Μοῖρα Ἄτροπος στέκει κάθετος, ἀδέκαστος ἐπὶ τῆς ὀριζοντίου, δὲν κλίνει πρὸς καμμία κατεύθυνσι.

Ὁ ἀριθμὸς 4, ἀνήκει εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα τῆς φύσεως ποὺ ἐκπροσωποῦν τὸ ἀνθρώπινο ὄν. Εἶναι τὰ 4 ριζώματα τοῦ ὅρκου τῶν Πυθαγορείων, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦ πυρός, τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος καὶ τῆς γῆς συγκροτοῦν τὸ ψυχονοητικὸ καὶ τὸ σωματικὸ μέρος τοῦ ὄντος.

Τὰ 4 στοιχεῖα ἀπὸ αἰσθητὰ μετουσιούμενα εἰς νοητὰ καὶ ἐκπροσωποῦνται τὴν ἐσωτερικὴν τοῦ ὄντος δομὴν, ἀναλύονται εἰς:

- ἐνθουσιασμόν, τὴν «ἐν Θεῷ Οὐσίαν του», τὸ πῦρ
- νοητικὴν σύστασιν τῶν ἰδεῶν καὶ λογικῶν σκέψεων, ὁ ἀήρ
- συναισθηματικὸν ὑπόβαθρον, ὑποκειμενικὴν ἀντίληψιν καταστάσεων, τὸ ὕδωρ
- σωματικὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις καθημερινότητος, ἡ γῆ.

Τὰ 4 στοιχεῖα εἶναι διαβαθμίσεις πυκνότητος, βάρους καὶ ταχύτητος δονήσεων καὶ δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὰ ὕλικά, γνωστὰ στοιχεῖα τοῦ φυσικοῦ, ὁρατοῦ κόσμου.

Ἀνυψούμενο τὸ 4 εἰς τὸ τετράγωνον $4^2=16$ ἰσχυροποιεῖ εἰς τὸ μέγιστον τὰ 4 στοιχεῖα ἀποδίδον εἰς αὐτὰ τὴν δυνατότητα δράσεως διὰ τῆς θελήσεως εἰς τὸ φυσικὸ πεδίο, τὴν ἐνσαρκὸν κατάστασιν εἰς τὸν χωροχρόνον (4 τοῦ σταυροῦ τῆς ὕλης). Τὸ παρὸν κλῶθεται ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἄνθρωπον, ἐφ' ὅσον ἀντιληφθῇ τὴν δυνατότητα αὐτήν. Θέλησις, Κλωθὴ καὶ παρὸν ἀποτελοῦν τὴν βάσιν τοῦ τριγώνου.

Ὁ ἀριθμὸς 5, συμπεριλαμβάνει καὶ συναρμόζει τὰ πεπραγμένα τοῦ παρελθόντος τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι ἡ Εἰμαρμένη. Ἡ Λάχεσις μοιράζει τοὺς κλήρους διὰ τὴν σειρὰ προτεραιότητος καὶ ὁ ἄνθρωπος διαλέγει τρόπο ζωῆς ποὺ ἐπιθυμεῖ νὰ ζήσει, ὡς πρὸς τὸν μῦθον τοῦ Ἡρώ τῆς «Πολιτείας». Τὸ παρελθὸν εἶναι τὸ σύνολον τῶν πράξεων τοῦ ποὺ τὸν ἀκολουθεῖ. Ἐπραγματοποιήθησαν μὲ τὴν ἀντιληπτικότητα τῶν 5 αἰσθήσεων τοῦ. Ὁ ἀριθμὸς 5 ἀνυψούμενος εἰς τὸ τετράγωνον, $5^2=25$, μετατρέπεται εἰς τὸν φλοιὸν τοῦ ἐγκεφάλου τὰς αἰσθήσεις εἰς αἰσθήματα καὶ διὰ τῶν εἰδικῶν συνάψεων εἰς συναισθήματα, σκέψεις, ιδέας.

Ἡ Εἰμαρμένη, Λάχεσις, παρελθὸν θὰ τὸν ἀκολουθεῖ πάντοτε, διότι μόνος τοῦ ἐπέλεξε τὸν τρόπο τῆς ζωῆς, τὴν ὁποία θὰ ζήσει εἰς τὴν μελλοντικὴν τοῦ ἐνσάρκωσι.

«Καὶ διὰ ταῦτα μάλιστα ἐπιμελητέον, ὅπως ἕκαστος ἡμῶν τῶν ἄλλων μαθημάτων ἀμελήσας τούτου τοῦ μαθήματος καὶ ζητινῆς καὶ μαθητῆς ἔσται, ἐὰν ποθεν οἶός τ' ᾖ μαθεῖν καὶ ἐξευρεῖν, τις αὐτὸν ποιήσει δυνατόν καὶ ἐπιστήμονα, βίον καὶ χρηστὸν καὶ πονηρὸν διαγιγνώσκοντα, τὸν βελτίῳ ἐκ τῶν δυνατῶν αἰεὶ πανταχοῦ αἰρεῖσθαι, καὶ ἀναλογιζόμενον πάντα τὰ νῦν δὴ ρηθέντα ξυντιθέμενα ἀλλήλοις καὶ διαιρούμενα πρὸς ἀρετὴν βίου πως ἔχει».

(...Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς, ἀφήνοντας κάθε ἄλλο μάθημα νὰ φροντίσῃ νὰ μάθῃ σὰν καλὸς μαθητῆς καὶ ἐρευνητῆς ἐκεῖνο μονάχα τὸ μάθημα, ποὺ θὰ τὸν κάνῃ ἱκανὸ νὰ μάθῃ ἀπὸ ὅπουδῆποτε, ποῖος θὰ τὸν κάνῃ δυνατό καὶ θὰ τοῦ δώσῃ τις ἀπαιτούμενες γνώσεις, νὰ ξεχωρίσῃ τὸν καλὸ ἀπὸ τὸν κακὸ τρόπο ζωῆς, καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς δυνατοὺς τρόπους νὰ διαλέγῃ πάντοτε τὸν καλλίτερον, ἀφοῦ θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ πῶς συντελοῦν στὸν ἐνάρτετο βίον ὅλα ὅσα μέχρι τώρα εἴπαμε, εἴτε ὅλα μαζὶ εἴτε καὶ χωριστὰ τὸ καθένα).

(Πλατ. Πολ. 618c)

Εἶναι σαφές ὅτι ὁ Πλάτων ὁμιλεῖ διὰ μετενσαρκώσεις. Αἱ ψυχαὶ διὰ νὰ κάνουν μία καλὴν ἐπιλογὴν εἰς τὴν ἐπομένην ζωὴν, πρέπει νὰ συμβουλευθοῦν εἰς τὴν τρέχουσα ἐνσάρκωσιν φιλόσοφο νὰ τὰς ἐκπαιδεύσῃ. Μόνον αὐτὸς θὰ ᾔτο ἱκανὸς νὰ τοὺς δώσῃ ὁδηγίαν διὰ τὸν ἰδιωτικὸν καὶ τὸν δημόσιον βίον.

Ἡ Πεντάλφα τῶν Πυθαγορείων

Ὁ ἀριθμὸς 5, ἡ ὑποτείνουσα τοῦ τριγώνου, ἡ Εἰμαρμένη, εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ἀριθμὸς ποὺ ἐκπροσωπεῖ συμβολικῶς τὸν ἄνθρωπον ὡς πρὸς τὴν Πυθαγόρειο διδασκαλίαν, διότι ὁ πεντάκτινος ἀστέρας ἢ τὸ

πεντάγραμμο τοποθετεῖ τὴν κεφαλὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὸ ἄνω τρίγωνον καὶ τὰ 4 μέλη τοῦ εἰς τὰ 4 σχηματιζόμενα ἄλλα τρίγωνα, δίδων εἰς τὸν πεντάκτινον ἢ πεντάλφον τὰ γράμματα τῆς Ὑγιείας, χαρακτηριστικὸν σύμβολο ἀναγνωρίσεως τῶν Πυθαγορείων μεταξύ των. Τὸ ἔθεταν εἰς τὰς ἐπιστολάς των, ἀλλὰ καὶ τὸ ἔφεραν εἰς τὰ ἐνδύματά των.

Ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῶν 5 αἰσθήσεων τοῦ ποὺ μεταφέρουν τὰ ἐξωτερικὰ ἐρεθίσματα εἰς τὸν ἐγκέφαλό του, εἶναι ἐκεῖνος ποὺ ἐρμηνεύων τὰ ἐρεθίσματα αὐτὰ, θὰ τὰ μετατρέψῃ εἰς πράξεις, διαμορφώνων κατὰ τὴν πορεία τοῦ εἰς τὸν χρόνο τὸ παρελθόν του.

Τίθεται, ὅμως, τὸ εὐλόγο ἐρώτημα: ποῦ ὑπηρετρεῖται ἡ ἐλευθέρη βούλησις τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ μὲ ποῖον τρόπο θὰ μπορέσῃ νὰ τὴν ἀσκήσῃ; Ποία εἶναι ἡ διάστασις τῆς ἐλευθερίας βουλήσεως καὶ πῶς μπορεῖ νὰ κάνῃ χρῆσιν αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος σήμερον; Ποία εἶναι ἡ χρησιμότης τοῦ Πυθαγορείου φιλοσοφικοῦ στοχασμοῦ διὰ τὸν ἄνθρωπον τοῦ 21ου αἰῶνος συσχετιζομένου μετὰ τοῦ Ζωογονικοῦ Τριγώνου;

ε. Ζωογονικὸν Τρίγωνον καὶ Ἐλευθέρη Βούλησις

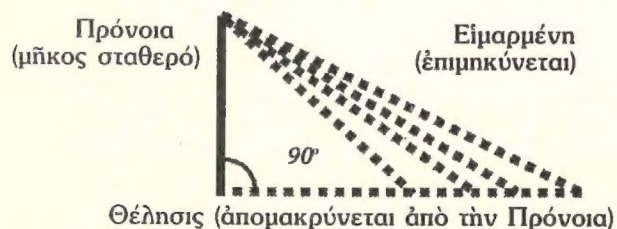
Ὁ ἄνθρωπος ἐπιλέγει τὸν βίον ποὺ θέλει νὰ ἀκολουθήσῃ. Ἡ θέλησις, τὸ θεμέλιον, εἶναι ἡ βάση τοῦ «Ζωογονικοῦ Τριγώνου». Εἶναι ὁ ἀριθμὸς 4. Ὁ ἄνθρωπος ἀντιλαμβάνεται ὅτι διὰ τῆς ἐνδυναμώσεως τῆς θελήσεώς του (βάσις τριγώνου) ἀποκτᾷ τὴν ἐλευθερίαν του. Ἡ θέλησις τῆς βάσεως τοῦ τριγώνου μπορεῖ, συνεπῶς, νὰ ἐπιμκυνθῇ ἢ νὰ μειωθῇ, διότι μόνον μέσω αὐτῆς ὑφίσταται δυνατότης ἀλλαγῆς τῆς πορείας του. Τώρα συνειδητοποιεῖ τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως. Ἐὰν ἐνδυναμῶν τὴν θέλησίν του ἐπιθυμῇ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐγωιστικῶν του τάσεων, δηλαδὴ τὴν ἀπόκτησιν ἀσυδότη πλούτου, τὴν φιλοδοξίαν, τὸ πάθος τῶν ἡδονῶν κ.λπ., ἡ βάση τοῦ τριγώνου ἐπιμκύνεται. Ἡ πλευρὰ τῆς Εἰμαρμένης ἀκολουθεῖ.

Ἡ κάθετος πλευρὰ τῆς Προνοίας, ποὺ ἐκπροσωπεῖ τὴν συνολικὴν μελλοντικὴν ἐξέλιξιν τῶν ὄντων, ἔχει πάντοτε τὸ ἴδιο μήκος, διότι δὲν εἶναι δυνατόν τὸ κάθε ἓνα εὐλόγο ὄν νὰ δύναται νὰ μεταβάλλῃ κατὰ τὴν θέλησίν του τὴν συνολικὴν πορεία τῆς Φύσεως. Ὑπάρχουν συνεπῶς δύο λύσεις:

- α. Ίκανοποιών τὰς φιλοδόξους, ἐγωιστικὰς τάσεις καὶ προσωπικὰς τοῦ ἀπαιτήσεως, ἀπομακρυνόμενος ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς **Πρόνοιας** ἢ
- β. Μελετῶν καὶ κατανοῶν τὰς ἐπιταγὰς τοῦ Νόμου τῆς **Πρόνοιας**, νὰ παραιτηθῇ ἐνσυνειδήτως ἀπὸ κάθε προσωπικὴν ὠφέλειαν εἰς βάρος ἄλλων ὄντων, νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἀρμονικὴν φορὰ τῶν θείων ἐπιταγῶν, μειώνων τὸ μῆκος τῆς πλευρᾶς τῆς **Θελήσεως** του καὶ πλησιάζων τὴν πλευρὰ τῆς **Πρόνοιας**.

Εἰς τὴν περίπτωσιν α: Τὸ μῆκος τῆς πλευρᾶς τῆς **Εἰμαρμένης**, ποὺ εἶναι τὸ σύνολο τῶν πράξεων τοῦ παρελθόντος, ἐπειδὴ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς πράξεις του, ἐπιμηκύνεται ὅλο καὶ περισσότερο, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἀτέρμονα ἐπανάληψιν τῶν ἐνσάρκώσεων, διότι συσσωρευόμεναι αἱ κακαὶ ἐπιλογαὶ τῶν πράξεων τοῦ **παρελθόντος** κρατοῦν ἐγκλωβισμένη τὴν ψυχὴ εἰς τὸν ἐπαναγεννητικὸν κύκλον τῶν ἐνσάρκώσεων. Ἡ ἐπιμήκυνσις τῆς πλευρᾶς τῆς **Εἰμαρμένης** εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν πράξεων τῆς ἐλευθέρας τοῦ βουλήσεως.

Ἀντὶ $3^2 + 4^2 = 5^2$ ἢ $9 + 16 = 25$ τὸ σχῆμα μετατρέπεται εἰς π.χ. $3^2 + 20^2$ περίπου $20,22^2 = 408,8484$.

Ἡ συνεχὴς πλευρὰ ἔχει μῆκος σταθερό.

Αἱ διακεκομμένα πλευρὰ ἔχουν δυνατότητα αὐξομειώσεως.

Τὸ παρὸν (πλευρὰ 4) συνδιαλέγεται μετὰ τοῦ παρελθόντος (πλευρὰ 5) καὶ ἀδιαφορεῖ διὰ τὸ μέλλον (πλευρὰ 3) ἀπομακρυνόμενον ἀπ' αὐτό, ἀπορροφημένον ἀπὸ τὴν ἀτέρμονα βιοεπανάληψιν τῶν ἀπατηλῶν καὶ ὀδυνηρῶν ἐπαναγεννήσεων.

Τὸ σῶμα ὅμοιο μὲ «ὄστρακον» δεσμεύει τὴν ψυχὴν (Φαῖδρος 250c).

Εἰς τὴν περίπτωσιν β: Ἡ ἐνσυνειδήτως ἀσκησης τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως τοῦ ὅπως ἐναρμονισθῇ μετὰ τοῦ Φυσικοῦ Νόμου τῆς **Πρόνοιας**, συνεχῶς μειώνει τὴν πλευρὰ τῆς **Εἰμαρμένης** καὶ τῆς **Θελήσεως** του, ἡ ὁποία πλησιάζει ὅλο καὶ περισσότερο πρὸς τὴν **Πρόνοια**. Αἱ πράξεις τοῦ παρελθόντος του (Εἰμαρμένης/Μοιραίου) ἀφομοιούμενες μὲ ἐκεῖνας τοῦ παρόντος, θὰ τοῦ διαγράψουν τὸ μέλλον, τὸ ὁποῖον κάποια στιγμή θὰ συμπέσῃ μετὰ τῆς σταθερᾶς καὶ ἀμεταβλήτου **Πρόνοιας** καὶ θὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τὸν Νόμο τῶν ἐπανεσκαρτώσεων ἢ τῆς **Εἰμαρμένης/Μοίρας**, ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας του τῆς θελήσεως.

Ὁ Πυθαγόρας δέχεται δύο παραμέτρους εἰς τὰς ἀνθρωπίνους πράξεις: τὴν ἐλευθερίαν τῆς βουλήσεως, προκύπτουσα ἀπὸ τὴν ἐνδυνάμωσιν τῆς θελήσεως καὶ τὴν ἀναγκαιότητα τῆς **Εἰμαρμένης**. Καὶ αἱ δύο εὐρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐξουσία τῆς **Πρόνοιας**. Ἡ πρώτη ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ αὐτεξούσιον τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δευτέρα εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης, μὲ συνέπειαν ὁ ἀνθρώπος νὰ κινῆται μετὰ δύο δυνάμεων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Νόμου τῆς Ἐναντιότητος καὶ ὅχι τῆς Συγκλίσεως:

Ἐξωτερικῶς ἐπιθυμεῖ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ὁλικῶν ἀπολαύσεων τῆς ζωῆς σήμερον. Ἐπιμηκύνονται συνεπῶς ἡ θελήσεις καὶ ἡ **Εἰμαρμένη** καὶ ἀπομακρύνονται ἀπὸ τὴν **Πρόνοια**. Ἐσωτερικῶς αἰσθάνεται τὴν Ἀνάγκην πνευματικοῦ προορισμοῦ, διανοίγων τοὺς μελλοντικούς του ὁρατισμούς περὶ ἀθανασίας τῆς ψυχῆς καὶ τότε πλησιάζει τὴν **Πρόνοια** (ἀνωτέρω σχῆμα).

Εἰς τὸν μῦθο τοῦ Ἡρώδους (Πολ. 617e), ὁ Πλάτων λέει:

«Ἀρετὴ δὲ ἀδέσποτον, ἦν τιμῶν καὶ ἀτιμῶν πλεόν καὶ ἔλαττον αὐτῆς ἕκαστος ἔξει. Αἰτία ἐλομένου· θεὸς ἀναίτιος».

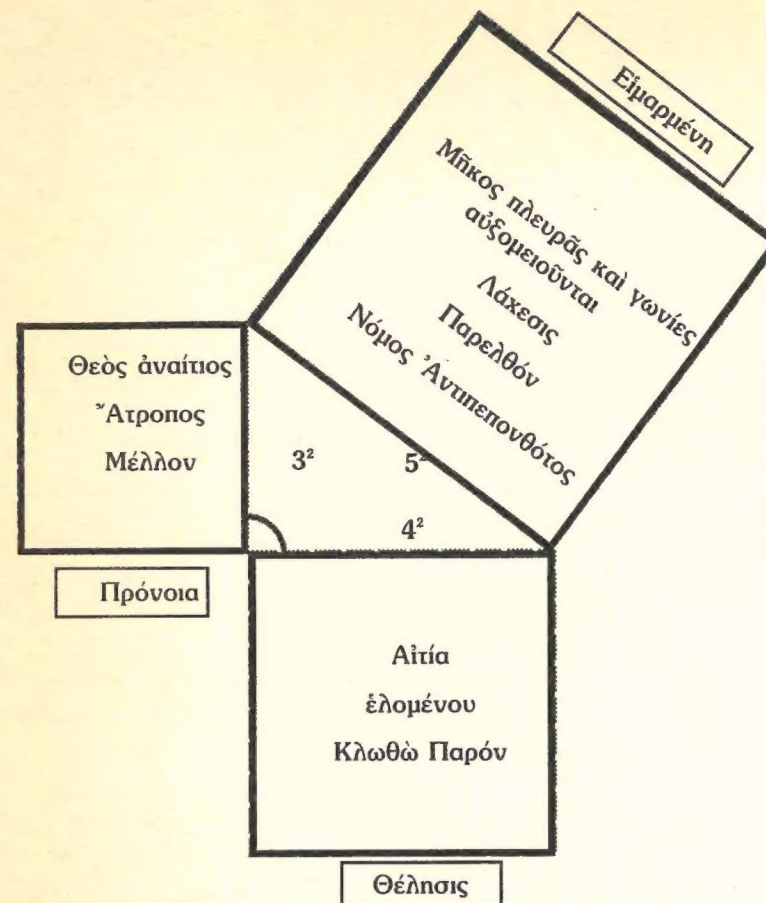
(Ἡ Ἀρετὴ εἶναι κτῆμα ἀδέσποτον· ἀνάλογα πρὸς τὴν ἐκτίμησιν ἢ τὴν περιφρόνησιν ποὺ θὰ τῆς ἐπιδείξῃ ὁ καθένας, θὰ πάρῃ καὶ μεγαλύτερο ἢ μικρότερο μερίδιον. Ἡ εὐθύνη ἀνήκει σ' ἐκεῖνον ποὺ ἐκλέγει· ὁ θεὸς εἶναι ἀνεύθυνος).

(Μετάφρ. ὡς ἀνωτέρω)

Τὸ ἰσοζύγιον τῶν 2 παραμέτρων, τῆς ἐνδυνάμωσιν τῆς θελήσεως καὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς **Εἰμαρμένης**, ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς χρήσεως τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, ἐὰν αὐτὴ θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος ἢ καταστροφὴ, διότι «αἰτία ἐλομένου, θεὸς ἀναίτιος».

Ἡ ψυχὴ, ἡ κάθε ἔλλογος ψυχὴ (γωνία 90°) ἐρχομένη πρὸς ἐνσάρκωσιν, ἔχει θεωρητικῶς τὴν εἰκόνα τοῦ «Ζωογονικοῦ Τριγώνου» $3^2 + 4^2 = 5^2$ ἢ $9 + 16 = 25$.

Ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως ἀναφέρεται εἰς τὰς πράξεις τοῦ παρόντος· ἡ **Εἰμαρμένη** ἢ ἡ ἀναγκαιότης τοῦ πεπρωμένου ἢ ὁ Νόμος τοῦ Ἀντιπεπονηθότος εἰς τὰ πεπραγμένα τοῦ παρελθόντος· ἡ πρώτη τροφοδοτεῖ συνεχῶς τὴν δευτέρα μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ ἀνταλλάσσουν μετὰ τῶν. Σύμφωνα μὲ αὐτὴν τὴν θεωρίαν, ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως ποὺ προέ-

κυψε ἀπὸ τὴν ἐνδυνάμωσιν τῆς θελήσεως ἀσκεῖται εἰς τὸ παρόν, ἡ **Εἰμαρμένη** ρυθμίζεται ἀπὸ τὸ παρελθόν καὶ ἡ **Πρόνοια** προδιαγράφει τὸ μέλλον.

Ἡ ἐπιμήκυνσις τῆς ὀριζοντίου σημαίνει ψυχικὴ ταλαιπωρία, ἐνῶ ἡ ταύτισις αὐτῆς μὲ τὴν κάθετο ψυχικὴ εὐδαιμονία, διότι ἡ ὀριζόντιος γραμμὴ εἰς τὸν συμβολισμό σημαίνει θάνατον (δηλαδὴ ἐπαναφορὰ τῆς ψυχῆς στὸ σῶμα = σῆμα = τάφο), ἐνῶ ἡ κάθετος τὴν ἀθανασία (ἐξοδὸ ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν ἐπανεσκαρτώσεων) (Κεφ. 14ον, β).

Καθὼς ὁ ἐνσάρκος βιώνει εἰς τὸν χρόνο τὴν πορεία ποὺ ὁ ἴδιος διὰ τῶν πράξεων του χαράσσει, δρέπει τοὺς καρποὺς τῶν ἐμπειριῶν του. Αὐταὶ θὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀφετηρία τῆς μελλοντικῆς του πορείας καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ ἠθικὸς νόμος τῆς δικαιοσύνης, ποὺ ὀρίζει τὴν ποιότητα τῆς μελλοντικῆς του ἐνσκαρτώσεως. Ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς κάθε ἐνσκαρτώσεως ἐκφράζει τὴν Ἀναγκαιότητα τῆς ἠθικῆς τάξεως (τὸ Ἀδράχτι τῆς Ἀνάγκης, μήτερας τῶν 3 Μοιρῶν).

Ἡ Πυθαγόρειος διδασκαλία ἀργὰ καὶ σταδιακῶς διαπαιδαγωγεῖ τὸν ἀφυπνιζόμενον μαθητὴ, ὅπως κατανοήσῃ τὸν Νόμο τῆς Φύσεως καὶ τὸν καταστήσῃ ἱκανὸ νὰ διακρίνῃ ὅτι σύμπλευσις μὲ τὴν **Πρόνοια** εἶναι ἡ μοναδικὴ ὁδὸς ποὺ ἄγει εἰς τὴν ἀθανασία.

Ἡ ἐλευθερία τῆς βουλήσεως εἶναι τὸ δῶρο τῆς **Πρόνοιας** εἰς τὸν ἀνθρώπον προκειμένου νὰ ἐπιλέξῃ ἐλεύθερα τὴν πορεία του εἰς τὴν ζωὴ. Τὰ ὄντα ποὺ συνειδητοποιοῦν τὸν προορισμὸ των διὰ τοῦ ἐλέγχου τῆς συνειδήσεως, ὡς ἐπρότεινε ὁ Πυθαγόρας,

«Πῇ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί μοι δέον οὐκ ἐτελέσθη;»

(Τί σφάλμα ἔκαμα σήμερον; τί καλὸν ἔπραξα; τί ἔπρεπε νὰ πράξω καὶ δὲν τὸ ἔπραξα;),

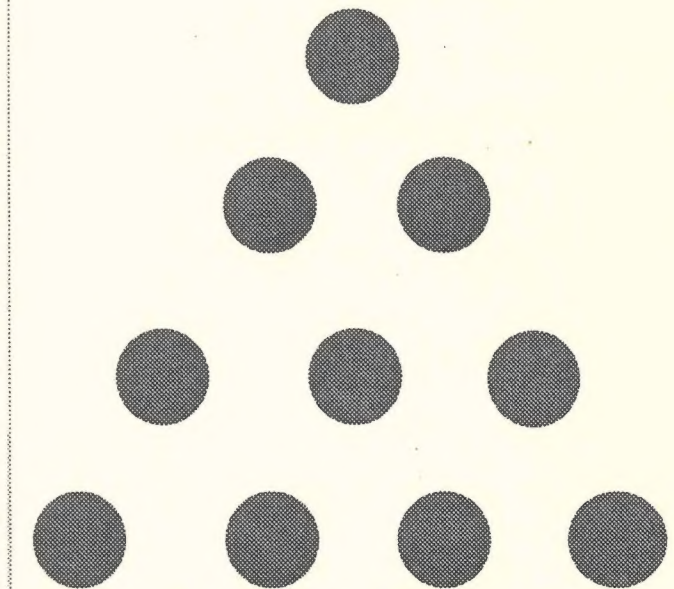
(«Πυθαγόρας, ὁ Διδάσκαλος τῶν Αἰώνων» μετάφρ. Γ. Σακελλαρίου, ἐκδ. ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ)

πορεύονται πρὸς τὴν **Πρόνοια** ($3^2=9$) καὶ τὴν ἐντελέχειά των.

Ἡ ἐνσυνειδήτως ἐφαρμογὴ τοῦ Πυθαγορείου θεωρήματος διὰ τῆς ἀσκήσεως τῆς ἐλευθέρας βουλήσεως εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἠθικὸν δίδαγμα ποὺ ἐκληροδότησε ὁ Πυθαγόρας εἰς τὰς ἐπέρχομενας γενεάς. Καθιστᾷ τὸν ἀνθρώπο ἀπὸ τὰ λαίπωρο ἐπιβάτη τοῦ Πλανήτου Γῆ ἀπροσδιορίστου ἀριθμοῦ διαδρομῶν, Κάτοικον τοῦ Σύμπαντος, φίλον τῆς σοφίας, ἔχων ἐνσυνειδήτως καὶ ἐμπράκτως κατανοήσει τοὺς «εἰδητικούς ἀριθμούς» τρία, τέσσερα καὶ πέντε. Γνωρίζει μετὰ βεβαιότητος ὅτι τὸ θεμέλιον εἶναι ἡ βάση, ὁ ἀριθμὸς τέσσαρα καὶ μόνον αὐτὸν τὸν ἀριθμὸν ὀρίζει μὲ τὴν ἐλευθέραν βούλησίν του.

Ἀντιλαμβάνεται διὰ τοῦ ἰσοπλεύρου τριγώνου τῆς εἰκόνης τῶν θείων ψυχῶν, τὴν Πυθαγόρειον Τετρακτύν, ὡς τὴν ἀπετύπωσε καὶ παρέδωσε ὁ Πυθαγόρας εἰς τοὺς μαθητὰς του.

Ἡ Τετρακτὺς ἐμφανίζεται ἀναδυομένη ἀπὸ τὰ βάθη τοῦ ὑποσυνειδήτου διὰ τῆς ἀρμονικῆς ροῆς τῶν τεσσάρων στοιχείων καὶ τὸν ὠθεῖ εἰς τὸν ἐπόμενον στόχον τῆς ἀνεξίτηλότητος του διὰ μέσου τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐνσκαρτώσεων, εἰς τὴν κατάκτησιν τοῦ «Ψυχογονικοῦ Κύβου».

Ἡ Πυθαγόρειος Τετρακτὺς

ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ

Πλάτωνος "ΠΟΛΙΤΕΙΑ" (I 614 c)

Ο Ήρ από την Παμφυλία σκοτώθηκε στον πόλεμο, και όταν ύστερα από δέκα ημέρες επήραν τα σαρπισμένα πιά πτώματα των νεκρών, τὸ δικό του δὲν εἶχε σαπίσει. Τὸ ἔφεραν στήν πατρίδα του καὶ ἐπρόκειτο νὰ τὸ θάψουν, δώδεκα ἡμέρες μετὰ τὸν θάνατό του, καὶ τὴν στιγμήν πού τὸν εἶχαν βάλει ἐπάνω στήν νεκρική πυρά, ἀνεστήθη καὶ μετὰ τὴν ἐπιστροφή του στήν ζωὴ διηγεῖτο ὅσα εἶδε ἐκεῖ πού πῆγε. Ἔλεγε λοιπόν: **ὅταν βγῆκε ἡ ψυχὴ του ἀπὸ τὸ σῶμα του ἔφυγε μαζί μὲ πολλοὺς ἄλλους καὶ ἔφθασαν σὲ ἕνα τόπο θαυμάσιο ὅπου ἦσαν δυὸ χάσματα τῆς γῆς καὶ ἀκριβῶς ἀντίκρου τους ἐπάνω στὸν Οὐρανὸ ἄλλα δύο.**

Μεταξύ αὐτῶν ἐκάθονταν, δικαστές καὶ αὐτοί, ἅμα ἐτελείωναν κάθε δίκην, διέτασσαν τοὺς δικαίους νὰ πάρουν τὸν δρόμο πού ἦταν δεξιά καὶ πρὸς τὰ ἄνω διὰ μέσου τοῦ οὐρανοῦ, ἀφοῦ πρηγουμένως τοὺς κρεμοῦσαν μιά πινακίδα μπροστά τους, σάν φυλαχτό, πού ἔγραφε τὴν ἀπόφασή τους, τοὺς ἀδίκους πάλι τοὺς διέτασσαν νὰ πάρουν τὸν δρόμο πού ἦταν ἀριστερά καὶ πρὸς τὰ κάτω, ἀφοῦ καὶ σ' αὐτοὺς ἐκρεμοῦσαν πινακίδα, ἀλλὰ ἀπὸ πίσω τους, πού ἔγραφε ὅλες τὶς πράξεις πού εἶχε κάμει ὁ καθένας.

Ὅταν ἐπῆγε καὶ αὐτὸς νὰ δικασθῇ, τοῦ εἶπαν πὼς πρέπει νὰ πάν πάλι στοὺς ἀνθρώπους σάν πληροφοριοδότης γιὰ τὰ ὅσα ἐγίνοντο ἐκεῖ, καὶ τὸν διέταξαν νὰ ἀκούη καὶ νὰ παρατηρῇ μὲ προσοχὴ ὅλα τὰ συμβαίνοντα σὲ ἐκείνον τὸν τόπο.

Ἐβλεπε λοιπόν, ἀπὸ τὴν μιά μεριά στό κάθε χάσμα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς νὰ πηγαίνουν οἱ ψυχές ἅμα τελείωνε ἡ δίκην τους· ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ἀπὸ τὸ χάσμα τῆς γῆς, ἀνέβαιναν ψυχές καταδιψασμένες καὶ κατασκοπισμένες, ἐνῶ ἀπὸ τὸ χάσμα τοῦ οὐρανοῦ κατέβαιναν ἄλλες καθαρές.

Οἱ ψυχές πού ἔφθαναν κάθε φορά ἐφαίνοντο πὼς ἤρχοντο ἀπὸ πολὺ μακρινή πορεία, καὶ μὲ εὐχαρίστησή τους πῆγαιναν στό λιβάδι νὰ θροῦν μέρος γιὰ κατασκήνωσιν, σάν σὲ πανηγύρι, χαιρετοῦνταν μεταξύ τους ὅσες εἶχαν γνωριμία, καὶ ὅσες ἤλθαν ἀπὸ τὴν γῆ ζήτοῦσαν πληροφορίες ἀπὸ τὶς ἄλλες γιὰ ὅ,τι γίνεται σὲ ἐκείνον τὸν κόσμον, καὶ οἱ φερμένες ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἐρωτοῦσαν γιὰ τὰ γήινα πράγματα, ἔλεγαν ἡ κάθε μιά τὰ δικά της στίς ἄλλες, καὶ ἐκείνες πού ἤλθαν ἀπὸ τὴν γῆ, μὲ κλάματα καὶ ὀδυρμούς ἐθυμοῦνταν πόσα καὶ τί λογιῆς κακὰ ἔπαθαν καὶ εἶδαν κατὰ τὴν πορεία τους κάτω ἀπὸ τὴν γῆ (καὶ αὐτὴ ἡ πορεία βαστάει χίλια χρόνια), ὅσες πάλι ἤλθαν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ διηγοῦντο τὶς ἐξαιρετικές ἀπολαύσεις καὶ τὰ ἀνυπερβλήτα κατὰ τὴν ὠραιότητα θεάματα πού εἶχαν ἐκεῖ.

Τὸ συμπέρασμα ἀπὸ τὰ ὅσα εἶπε ἀγαππητέ Γλαύκων εἶναι τὸ ἑξῆς.

Ὅσες ἀδικίες εἶχε κάμει ὁ καθένας καὶ ὅσους ἀνθρώπους εἶχε ἀδικήσει, γιὰ ὅλα αὐτά, ξεχωριστὰ γιὰ τὸ καθένα, ἐπιμωρεῖτο ἡ ψυχὴ του δέκα φορές· ἡ κάθε φορά εἶχε διάρκειαν ἑκατὸ χρόνια, γιὰ τὸσο διαρκεῖ καὶ ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ, γιὰ νὰ πληρώνουν μὲ δεκαπλάσια ποινὴ τὸ κάθε ἀδικημά τους· π.χ. ἐκεῖνοι πού ἐξ αἰτίας τους ἀπέθαναν πολλοὶ ἀνθρώποι, ἢ γιὰτὶ ἐπρόδωσαν πόλεις ἢ στρατόπεδα, ἢ γιὰτὶ ἔρριξαν πολλοὺς στήν σκλαβιά, ἢ γιὰτὶ ἐγίναν αἴτιοι ἄλλου κακουργήματος, γιὰ ὅλα αὐτά, καὶ ξεχωριστὰ γιὰ τὸ κάθε θῦμα τους, ἐπλήρωναν μὲ δεκαπλάσια βασανιστήρια, ἐνῶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά οἱ ἀνθρώποι, πού εἶχαν κάμει μερικές εὐεργεσίες, καὶ εἶχαν φανῇ δίκαιοι καὶ ἐνάρετοι στήν ζωὴ τους, ἔπαιρναν κατὰ τὴν ἴδια ἀναλογία τὴν ἀμοιβή τους.

Γιὰ ἐκείνους πού πεθαίνουν ἀμέσως ἅμα γεννηθοῦν καὶ γιὰ ἐκείνους πού ζοῦν πολὺ λίγο καιρὸ, ἔλεγε μερικά ὀκτὶ ἄξια λόγου. Γιὰ τὴν εὐσέβεια καὶ τὴν ἀσέβεια πρὸς τοὺς θεοὺς καὶ τοὺς γονεῖς, καθὼς καὶ γιὰ ἰδιόχειρον φόνον ἔλεγε πὼς οἱ ποινές ἦσαν πολὺ μεγαλύτερες. Γιὰτὶ ἔλεγε πὼς ἦταν παρών ὅταν ἕνας ρωτοῦσε κάποιον ἄλλον πού ἦταν ὁ μέγας Ἀρδιαῖος. Αὐτὸς ὁ Ἀρδιαῖος εἶχε γίνει τύραννος σὲ κάποια πόλιν τῆς Παμφυλίας, καὶ εἶχαν περάσει ἀπὸ τότε χίλια χρόνια, ἀφοῦ σκότωσε τὸν γέροντα πατέρα του καὶ τὸν μεγαλύτερο ἀδελφὸ του καὶ εἶχε κάμει ἀκόμα, ὅπως ἔλεγε ἡ παράδοση, πολλὰ καὶ ἀπαίσια ἐγκλήματα. Εἶπε λοιπόν πὼς ὁ ἐρωτώμενος ἔδωκε τὴν παρακάτω ἀπάντησιν: «Δέν ἤλθε, οὔτε θά ἔλθῃ ποτέ ἐδῶ».

Εἶδαμε λοιπόν μεταξύ τῶν ἄλλων φοβερῶν θεαμάτων, καὶ τὸ ἑξῆς:

Ἄμα ἐφθάσαμε στό στόμιον καὶ ἐπρόκειτο ν' ἀνεβούμε ἐπάνω, ἀφοῦ εἶχαμε ὑποστῇ ὅλες τὶς δοκιμασίες, ξαφνικὰ τὸν εἶδαμε ἐκείνον μαζί μὲ ἄλλους, πού οἱ περισσότεροι σχεδόν ἀπ' αὐτοὺς ἦσαν τύραννοι· ἦσαν ὅμως καὶ μερικοὶ χωρὶς ἀξίωμα, ἀπὸ ἐκείνους πού εἶχαν κάμει πολὺ μεγάλα ἁμαρτήματα· αὐτοὶ ὅλοι ἐνόμιζαν πὼς ἦταν καιρὸς τους πιά ν' ἀνεβοῦν ἐπάνω, ἀλλὰ τὸ στόμιον δέν τοὺς δεχόταν καὶ ἐμούγκριζε κάθε φορά πού κάποιοι ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἀγιάτρευτους (6) ἀπὸ τὴν πονηριά τους, ἢ ἀπὸ ἐκείνους πού δέν εἶχαν τιμωρηθῇ ἀρκετὰ, ἐπικειροῦσε ν' ἀνεβῇ.

Μόλις ἀκουαν τὸ μουγκρητό, κάποι ἀγριάνθρωποι, κατακόκκινοι στήν ὄψη τους, πού ἦσαν κοντὰ στήν εἴσοδον καὶ καταλάβαιναν τί σημαίνει, ἄλλους ἀπὸ ἐκείνους πού ἤθελαν ν' ἀνεβοῦν τοὺς ἔπιαναν ἀπὸ τὴν μέση καὶ τοὺς ἔδιωχναν μακριὰ, ἀλλὰ τὸν Ἀρδιαῖον καὶ τοὺς ἄλλους ἀφοῦ τοὺς δέσσανε χέρια, πόδια καὶ κεφάλι, τοὺς ἔβαλαν χάμω καὶ τοὺς ἔγδαραν καὶ κατόπιν τοὺς τραβοῦσαν ἔξω καὶ παράλληλα ἀπὸ τὸν δρόμον ἐπάνω σὲ ἀγκάθια, ξεσκίζοντας ἔτσι τὸ σῶμα τους, καὶ κάθε φορά ἔλεγαν στοὺς διαβάτες γιὰτὶ τοὺς

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

κάνουν ἔτσι καὶ ὅτι θά πᾶνε νὰ τοὺς ρίξουν στὸν Τάρταρον.

Ἀπὸ τοὺς πολλοὺς καὶ παντοειδεῖς φόβους, εἶπε, πού εἶχαν δοκιμάσει, αὐτὸς ἦταν ὁ πῶς μεγαλύτερος, μήπως δηλαδή ἀκουσθῇ γιὰ τὸν καθένα τους ἐκεῖνο τὸ ἀπαίσιο μουγκρητό τὴν στιγμήν πού θ' ἀνέβαινε, καὶ μὲ ἀπερίγραπτη χαρὰ ὁ καθένας τους ἀνέβαινε, ἅμα ἐσταμάτησε τὸ μουγκρητό. Αὐτὲς περίπου, ἦσαν οἱ ποινές καὶ οἱ τιμωρίες, οἱ ἀνταμοιβές πάλι ἦσαν ἀντίστοιχες πρὸς αὐτές.

Ἄμα ὁ καθένας τους ἔμενε ἐπτά ἡμέρες στό λιβάδι, ἦταν ὑποκρεωμένος, αὐτὸς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι, τὴν ὀγδόην νὰ σηκωθοῦν καὶ νὰ πάρουν δρόμον, καὶ τὴν τετάρτην ἡμέραν τῆς πορείας τους ἔφθαναν σὲ ἕνα μέρος ἀπ' ὅπου μπορούσαν νὰ ἴδουν ἕνα ὀλόϊσιον φῶς, σάν κολῶνα, πού ξεκινοῦσε ἀπὸ πάνω καὶ περνοῦσε ἀνάμεσα σὲ ὀλόκληρον τὸν οὐρανὸ καὶ τὴν γῆ πού τὸ παρωμοίαζαν μὲ τὴν Ἴριδα, ἦταν ὅμως λαμπρότερον καὶ καθαρώτερον· σ' αὐτὸ τὸ φῶς ἔφθασαν ὕστερα ἀπὸ πορεία μιᾶς ἡμέρας, καὶ εἶδαν ἐδῶ στήν μέση στό φῶς τενωμένες ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὶς ἄκρες τῶν δεσμῶν πού τὸν συγκρατοῦν· γιὰτὶ αὐτὸ τὸ φῶς εἶναι ἐκεῖνο πού συγκρατεῖ τὸν οὐρανὸ καὶ περιβάλλει ὅλην τὴν περιφέρεια, ἀκριβῶς σάν τὰ ὑποζώματα τῶν πολεμικῶν πλοίων· ἀπὸ τὶς ἄκρες τῶν δεσμῶν κρεμόταν σφιχτὰ στερεωμένο τὸ ἀδράχτι τῆς Ἀνάγκης καὶ ἀπὸ αὐτὸ κανονίζονται ὅλες οἱ περιστροφικές περιφορές· αὐτοῦ τοῦ ἀδραχτιοῦ ὁ ἄξωνας καὶ τὸ ἀγκίστρι εἶναι ἀπὸ χάλυβα, ἐνῶ τὸ σφοντύλι εἶναι καμωμένο ἀπὸ χάλυβα ἀνάμεικτο καὶ μὲ ἄλλα μέταλλα.

Ἡ κατασκευὴ τοῦ σφοντυλιοῦ ἦταν αὕτη ἐδῶ· τὸ σχῆμα του ἦταν σάν τὸ σφοντύλι πού ξέρουμε ἐδῶ στήν γῆ, ἀπ' ὅσα ἔλεγαν ὅμως πρέπει νὰ τὸ φαντασθοῦμε πὼς ἦταν ἡ κατασκευὴ του σάν νὰ ἦταν μέσα σὲ ἕνα μεγάλο σφοντύλι, κοῖλο καὶ σκαμμένο ἐσωτερικῶς ὀλόκληρον, ἕνα ἄλλο μικρότερον προσαρμοσμένο, ὅπως τὰ κλαδιά πού μπαίνουν τὸ ἕνα μέσα στό ἄλλο προσαρμοστά, καὶ κατόπιν ἕνα τρίτον μικρότερον σφοντύλι, ὕστερα ἕνα τέταρτον καὶ ἔπειτα ἄλλα τέσσερα.

Δηλαδή ὅλα τὰ σφοντύλια ἦσαν ὀκτώ, τὸ ἕνα ταιριασμένο καλὰ μέσα στό ἄλλο, πού φανέρωναν ἀπὸ πάνω τὰ χεῖλη τους σάν κύκλους καὶ ἐσχημάτιζαν γύρω ἀπὸ τὸν ἄξωνα μιά συνεχῆ ἐπιφάνεια ἐνός σφοντυλιοῦ· ἐκεῖνος ὁ ἄξωνας περνώντας ἀπὸ τὸ κέντρο τοῦ ὀγδοῦ σφοντυλιοῦ ἔβγαινε στήν ἄλλη μεριά.

Τὸ πρῶτον σφοντύλι, πού ἦταν τελείως ἐξωτερικόν, εἶχε τὸν πλατύτερον κύκλον τοῦ χείλους ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα, τὸ ἕκτον σφοντύλι ἐρχόταν δεύτερον κατὰ τὸ

πλάτος τοῦ κύκλου, τὸ τέταρτον ἐρχόταν τρίτον, τὸ ὀγδοὺν ἐρχόταν τέταρτον, τὸ ἑβδομὸν ἐρχόταν πέμπτον, τὸ πέμπτον ἦταν ἕκτον κατὰ τὸ πλάτος, τὸ τρίτον ἦταν ἑβδομὸν καὶ τὸ πλάτος τοῦ δευτέρου ἦταν τὸ ὀγδοόν.

Ὁ κύκλος τοῦ μεγαλύτερου καὶ ἐξωτερικοῦ σφοντυλιοῦ ἦταν καταστόλιστος, τοῦ ἑβδομοῦ ἦταν λαμπρότατος, τοῦ ὀγδοῦ ἐπαιρνε τὸ χρῶμα καὶ τὴν λάμψην ἀπὸ τὸν κύκλον τοῦ ἑβδομοῦ πού τὸν φωτίζε, οἱ κύκλοι τοῦ δευτέρου καὶ τοῦ πέμπτου σφοντυλιοῦ εἶχαν παρόμοια σχεδόν χρώματα ἀλλὰ κάπως ξανθότερα ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ὁ κύκλος τοῦ τρίτου εἶχε λευκότατον χρῶμα, τοῦ τετάρτου ὑπέρυθρον, καὶ τοῦ ἕκτου ἦταν δεύτερον κατὰ τὴν λευκότητα.

Τὸ ἀδράχτι ὀλόκληρον περιστρεφόμενο πρὸς τὴν ἴδια διεύθυνσιν ἔκανε ἕναν κύκλον, μέσα ὅμως στό σύνολον τοῦ ἀδραχτιοῦ πού περιστρεφόταν, οἱ ἐπτά ἐσωτερικοὶ κύκλοι ἔκαναν μιά ἥρεμην περιστροφὴ ἀντίθετη πρὸς τὴν διεύθυνσιν τοῦ συνόλου, καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἐπτά ταχύτερα ἀπὸ ὅλους ἐκινεῖτο ὁ ὀγδοός, καὶ μὲ λιγώτερη ἀπ' αὐτὸν ταχύτητα, ἀλλὰ ἴση μεταξύ τους, ἐκινοῦντο ὁ ἑβδομος, ὁ ἕκτος καὶ ὁ πέμπτος· τρίτος στήν σειρά κατὰ τὴν ταχύτητα στήν κυκλικήν του περιστροφὴν τοὺς φαινόταν ὁ τέταρτος, τέταρτος στήν σειρά ὁ τρίτος καὶ πέμπτος ὁ δεύτερος. Αὐτὸ τὸ ἀδράχτι ἐγύριζε ἐπάνω στό γόνατον τῆς Ἀνάγκης.

Ἐπάνω στὸν καθένα ἀπ' αὐτοὺς τοὺς κύκλους καθόταν καὶ ἀπὸ μιά Σειρήνα πού ἐγύριζε μαζί μὲ αὐτοὺς καὶ ἔψαλλε μὲ τὴν ἴδια πάντοτε φωνὴ καὶ στὸν ἴδιον τόνον· ἀπὸ τὴν φωνὴν ὅλων αὐτῶν τῶν Σειρηνῶν, πού ἦσαν ὀκτώ, γινόταν μιά μοναδικὰ ἁρμονικὴ συμφωνία.

Γύρω γύρω κάθονταν σὲ ἴση ἀπόστασιν μεταξύ τους τρεῖς ἄλλες γυναῖκες, ἡ κάθε μιά στὸν θρόνον τῆς αὐτῆς ἦσαν οἱ κόρες τῆς Ἀνάγκης, οἱ Μοῖρες (Λάχεσις, Κλωθὴ καὶ Ἀτρώπος), φοροῦσαν λευκά φορέματα καὶ εἶχαν στέμματα στό κεφάλι, καὶ τραγουδοῦσαν, σύμφωνα μὲ τὴν ἁρμονίαν τῶν Σειρηνῶν, ἡ Λάχεσις τὰ περασμένα, ἡ Κλωθὴ τὰ παρόντα καὶ ἡ Ἀτρώπος τὰ μέλλοντα.

Ἡ Κλωθὴ πᾶνοντας μὲ τὸ δεξιὸν τῆς χερί τὸ ἀδράχτι, κατὰ διαλείμματα, ἔκανε τὴν ἐξωτερικήν του περιστροφὴν, ἡ Ἀτρώπος μὲ τὸ ἀριστερὸν τῆς χερί ἔκανε τὸ ἴδιον γιὰ τὶς ἐσωτερικές περιφορές καὶ ἡ Λάχεσις πότε μὲ τὸ ἕνα χερί καὶ πότε μὲ τὸ ἄλλο ἐβοηθοῦσε καὶ στήν ἐξωτερικήν καὶ στήν ἐσωτερικήν περιφορὰν.

Αὐτοὶ λοιπόν, μόλις ἔφθασαν, ἔπρεπε νὰ παρουσιάσθουν ἀμέσως στήν Λάχεσιν. Στὴν ἀρχή, ἕνας προφήτης τοὺς ἐτακτοποίησε χωριστὰ τὸν ἕναν ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἔπειτα ἐπῆρε ἀπὸ τὰ γόνατα τῆς Λαχέσεως κλήρους καὶ παραδείγματα τρόπων ζωῆς, ἀνέβη ἐπάνω σὲ ἕνα ψηλὸ βῆμα καὶ εἶπε:

«Σὰς μιλεῖ ἡ παρθένος Λάχεσις ἡ κόρη τῆς Ἀνάγκης·
ψυχές ἐφήμερες, ἀρχίζει γιὰ τό θνητό γένος μιὰ ἄλλη περίοδος ζωῆς
πού θά καταλήξῃ στὸν θάνατο.

Δέν θά σᾶς πάρῃ ἡ Τύχη μέ κλῆρο, ἀλλά σεῖς θά διαλέξετε τὴν τύχη σας.

Ἐκεῖνος πού ὁ κλῆρος του θά βγῇ πρῶτος,
ᾧ διαλέξῃ πρῶτος τὴν ζωὴ του, πού ἀναγκαστικά θ' ἀκολουθήσῃ.

Ἡ Ἀρετὴ εἶναι κτῆμα ἀδέσποτο· ἀνάλογα πρὸς τὴν ἐκτίμησιν ἢ τὴν περιφρόνησιν
πού θά τῆς δείξῃ ὁ καθένας σας, θά πάρῃ καὶ μεγαλύτερο ἢ μικρότερο μερίδιο.

Ἄφοῦ
εἶπε αὐτά, ἔρριξε
ἐπάνω σέ ὄλους ἀπὸ ἑνὸς κλῆρο

καὶ ὁ καθένας ἔπαιρνε τὸν κλῆρο πού ἔπese κοντά του,
ἐκτός ἀπ' αὐτόν τὸν ἴδιο, τὸν Ἥρα, πού δέν τοῦ ἐπέ-
τρεπε νὰ τὸν πάρῃ· ὁ καθένας πού ἔπῃρε τὸν κλῆρο
τοῦ ἔβλεπε ποιά σειρά τοῦ ἔτυχε γιὰ τὴν ἐκλογήν.

Ὑστερα ἀπ' αὐτὸ ἔβαλε μπροστά τους καὶ ἐπάνω
στὴν γῆ τὰ παραδείγματα τῶν τρόπων ζωῆς, καὶ ἦσαν
αὐτά πολὺ περισσότερα ἀπὸ τοὺς παρόντες, καὶ κάθε
λογῆς· γιατί ἦσαν παραδείγματα τρόπου ζωῆς ὄλων
τῶν ζώων καὶ ὄλοι οἱ ἀνθρώποινοι τρόποι ζωῆς ἦσαν μέ-
σα σ' αὐτοὺς τοὺς τρόπους τυραννίης, ἄλλης ἰσόθις καὶ
ἄλλης πού ξεπέφτουν καὶ καταλήγουν σέ φτώχεια, σέ
ἐξορία καὶ σέ ζητιανιά· ἦσαν καὶ τρόποι ζωῆς ἀνθρώ-
πων ὀνομαστών, ἄλλων γιὰ τὴν ἐμφάνισή τους, τὴν
ὡραιότητά τους, τὴν ἄλλην τους δύναμιν καὶ γιὰ τὴν
ἀγωνιστικὴν τους ἱκανότητα, καὶ ἄλλων γιὰ τὴν κατα-
γωγὴν τους καὶ τίς ἀρετὲς τῶν προγόνων τους· ἦσαν
ἀκόμα καὶ τρόποι ζωῆς ἀσῆμων ἀνθρώπων ὡς πρὸς τὰ
προηγούμενα ἀγαθὰ, καθὼς καὶ γυναικῶν. Μέσα σ'
αὐτά δέν ἦταν ποιοτικὴ κατάταξις τῆς ψυχῆς, γιατί εἶναι
ἀναγκασμένη νὰ γίνῃ ἀλλοιωτική, ἀνάλογα μέ τὸν
τρόπο ζωῆς πού θά ἐκλέξῃ· τὰ ἄλλα ἦσαν ἀνακατωμένα
μεταξύ τους καὶ μέ πλοῦτη καὶ μέ φτωχεῖες, ἄλλα μέ
ἀρρώστιες, ἄλλα μέ ὑγείες, ἄλλα ἔπαιρναν μέση θέσιν
ἀπέναντι ὄλων.

Ἐδῶ λοιπόν, καθὼς φαίνεται, ἀγαπητέ μου
Γλαῦκων, βρίσκεται ὁλος ὁ κίνδυνος γιὰ τὸν ἀνθρώπο,
καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς, ἀφῆ-
νοντας κάθε ἄλλο μάθημα, νὰ φροντίσῃ νὰ μάθῃ, σάν
καλὸς ἐρευνητὴς καὶ μαθητὴς, ἐκεῖνο μονάχα τό
μάθημα, πού θά τὸν κάνῃ ἱκανὸ νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ
μάθῃ ἀπὸ ὅπουδήποτε, ποίος θά τὸν κάμῃ δυνατό καὶ
θά τοῦ δώσῃ τίς ἀπαιτούμενες γνώσεις, νὰ ξεχωρίσῃ
τὸν καλὸ καὶ κακὸ τρόπο ζωῆς, καὶ ἀπὸ ὄλους τοὺς δυ-
νατοὺς τρόπους νὰ διαλέγῃ πάντοτε τὸν καλλίτερο,
ἀφοῦ θά 'κῃ ὑπ' ὅψῃ του πῶς συντελοῦν στὸν ἐνάρε-
το βίῳ ὄλα ὅσα μέχρι τώρα εἶπαμε, εἴτε ὄλα μαζί εἴτε
καὶ χωριστὰ τό καθένα.

Νὰ μάθῃ τί καλὸ ἢ κακὸ προξενεῖ τό κάλλος ἀνα-
κατωμένο μέ τὴν φτώχεια ἢ μέ τὸν πλοῦτο καὶ μέ ποιά
συνήθεια τῆς ψυχῆς κάνει τὸν ἀνθρώπο καλὸ ἢ κακόν·
νὰ μάθῃ τί ἀποτελεσμα φέρνουν ἀν ἀνακατωθῶν
μεταξύ τους οἱ εὐγενικές καὶ οἱ ὄχι εὐγενικές καταγωγές,
ἢ παραμονὴ στὴν ἰδιωτικὴ ζωὴ καὶ ἢ ἐνάσκησις ἐξου-
σίας, οἱ σωματικὲς δυνάμεις καὶ ἀδυναμίες, ἢ εὐχέρεια

Ἡ εὐθύνη ἀνήκει σ' ἐκεῖνον πού ἐκλέγει·
ὁ Θεὸς εἶναι ἀνεύθυνος».

γιὰ
τὴν μά-
θησιν καὶ ἡ δυ-
σχέρεια, καὶ ὄλα γενικά τὰ
παρόμοια πού μπορεῖ νὰ 'κῃ ἡ ψυχὴ ἐκ φύσεως ἢ νὰ
τὰ ἀπέκτησε κατόπιν, καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ ἱκανός, ἀφοῦ τὰ
λογαριάσῃ ὄλα καλὰ-καλὰ, νὰ ἐκλέξῃ, ἔχοντας ὑπ'
ὄψῃ του τὴν φύσιν τῆς ψυχῆς, τὸν χειρότερο καὶ τὸν
καλλίτερο τρόπο ζωῆς, μέ τὴν βεβαιότητα ὅτι χειρότε-
ρος εἶναι ἐκεῖνος πού τὴν φέρνει σέ σημεῖο νὰ γίνῃ
ἀδικώτερον, καὶ καλλίτερος εἶναι ἐκεῖνος πού θά τὴν
κάνῃ δικαιώτερον, καὶ γιὰ ὄλα τὰ ἄλλα θά ἀδιαφορήσῃ·
γιατί εἶδαμε πῶς αὐτὴ εἶναι ἡ καλλίτερη ἐκλογὴ γιὰ τὸν
ἀνθρώπο, εἴτε τὴν κάνει γιὰ τό διάστημα πού ζῇ, εἴτε
γιὰ τό μετὰ τὸν θάνατό του.

Πρέπει, λοιπόν, ὁ ἀνθρώπος μέ τὴν γνώμην αὐτήν,
σταθερὰ σάν καλύβδινη, νὰ κατεβαίνει στὸν Ἄδην, γιὰ
νὰ μὴ δοκιμάσῃ κατάπληξιν μπροστὰ στὰ πλοῦτη καὶ τὰ
παρόμοια κακά, καὶ γιὰ νὰ μὴ προξενήσῃ στοὺς ἄλλους
πολλὰ καὶ ἀνυπόφορα κακά πέφτοντας στὰ δίχτυα τῆς
τυραννίας καὶ ἄλλων τέτοιων πράξεων, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ
μὴ πάθῃ αὐτὸς ὁ ἴδιος μεγαλύτερα νὰ ἀποφεύγῃ τίς
ὑπερβολὰς εἴτε πρὸς τὴν μιὰ κατεύθυνσιν εἴτε πρὸς τὴν
ἄλλην, καὶ κατὰ τὴν διάρκεια τῆς ἐπίγειας ζωῆς του ὅσο
μπορεῖ, καὶ σέ ὁλόκληρην τὴν μέλλουσα ζωὴ του· γιατί
μόνο κατ' αὐτόν τὸν τρόπο ὁ ἀνθρώπος γίνεται εὐ-
δαιμονέστατος.

Καθὼς λοιπόν ἔλεγε ὁ ἀγγελιαφόρος τοῦ Κάτω
Κόσμου, ὁ προφῆτης τότε τοὺς συνεπλήρωσε:

«Καὶ γιὰ ἐκεῖνον πού θά 'κῃ τελευταῖος σειρά νὰ
διαλέξῃ, ἀν διαλέξῃ μέ φρόνησιν, εἶναι δυνατόν νὰ
βρεθῇ τρόπος ζωῆς εὐχάριστος καὶ ὄχι κακός, ἐφ'
ὅσον θά ζῇ προσεκτικά. Οὐτε καὶ ὁ πρῶτος σὶν
ἐκλογὴ νὰ παραμελήσῃ οὔτε καὶ ὁ τελευταῖος νὰ
ἀπελησθῇ».

Ἄμα εἶπε αὐτά ὁ προφῆτης, ἐξακολουθεῖ νὰ
διηγῆται ὁ ἀγγελιαφόρος, ἐκεῖνος πού τοῦ ἔτυχε ὁ
κλῆρος νὰ διαλέξῃ πρῶτος, ἔτρεξε ἀμέσως καὶ βούτηξε
τὴν μεγαλύτερην τυραννίαν καὶ ἀπὸ τὴν ἀπερισκεψία του
καὶ τὴν λαιμαργίαν του ἐδιάλεξε χωρὶς νὰ τὰ ἐξετάσῃ
ὄλα μέ προσοχὴ καὶ ἔτσι δέν κατάλαβε πῶς μέσα σέ
ἐκεῖνα πού ἐδιάλεξε ἦταν πεπρωμένο νὰ φάν τὰ παιδιὰ
του, καθὼς καὶ ἄλλα κακά· ἄμα ἐκάθησε μέ τὴν ἡσυχίαν
του καὶ ἐξέτασε τὴν ἐκλογὴν του, ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ
νὰ ὀδύρεται γι' αὐτήν, χωρὶς νὰ 'κῃ ὑπ' ὅψῃ του ὅσα
προηγούμενως τοὺς εἶχε εἰπεῖ ὁ προφῆτης· γιατί δέν
κατηγοροῦσε τὸν ἑαυτὸ του γιὰ τὰ κακά πού ἐδιάλεξε,
ἀλλὰ τὴν τύχην καὶ τοὺς θεοὺς καὶ κάθε ἄλλον ἐκτός
ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ του.

Αὐτὸς ἦταν ἀπὸ ἐκείνους πού ἤλθαν ἀπὸ τὸν
οὐρανόν, καὶ εἶχε ζῆσει κατὰ τὴν προηγούμενην ζωὴν του
σέ μιὰ πολιτεία καλὰ ὀργανωμένη, ἀλλὰ εἶχε ἀποκτή-
σει τὴν ἀρετὴν, ἀπὸ συνήθεια καὶ ὄχι ἀπὸ φιλοσοφικὴν
μόρφωσιν. Καὶ μάλιστα μπορεῖ νὰ λεχθῇ πῶς σέ τέτοια
κακά ἐπεφταν οἱ περισσότερες οὐρανοφερμένες ψυχές,
ἐπειδὴ δέν ἤξεραν ἀπὸ τὰ κακά τῆς γήινης ζωῆς·
ἐκεῖνες ὅμως οἱ ψυχές πού ἦσαν φερμένες ἀπὸ τὴν γῆν,
καὶ γιατί οἱ ἴδιες εἶχαν ὑποφέρει πολλὰ βάσανα καὶ γιατί
εἶχαν ἰδεῖ καὶ ἄλλους βασανισμένους, δέν ἔκαναν τὴν
ἐκλογὴν τους μέ βιασύνη.

Γι' αὐτόν τὸν λόγο λοιπόν, καθὼς καὶ ἐξ αἰτίας τῆς
τύχης τοῦ κλῆρου, γίνεται σέ πολλές ψυχές μεταβολὴ
ἀπὸ καλὸ σέ κακὸ ἢ καὶ τό ἀντίθετο· γιατί ἀν κανεῖς,
κάθε φορά πού θά 'ρχεται σὶν ἐπίγειαν ζωὴν,
ἀφοσιώνεται σέ μιὰ ὑγιᾶ φιλοσοφία καὶ ἀν ἔκῃ τὴν
τύχην νὰ μὴ πέσῃ τελευταῖος ὁ κλῆρος του κατὰ τό
διάλεγμα, φαίνεται, ἀπὸ ὅσα διηγῆται ὁ ἀγγελιαφόρος,
ὅτι ὄχι μόνο ἐδῶ σὶν γῆν μπορεῖ νὰ ζῇ εὐτυχῆς, ἀλλὰ
καὶ ὁ δρόμος πού θά διατρέξῃ ἀπὸ ἐδῶ στὸν ἄλλον
κόσμον καὶ ἀπὸ κεῖ πάλι σὶν γῆν, δέν θά 'ναι ὑπόγειος
καὶ τραχύς, ἀλλὰ οὐράνιος καὶ μαλακός.

Ἐλεγε λοιπόν πῶς ἄξιζε νὰ ἰδῇ κανεῖς τό θέαμα,
πῶς διάλεγε ἡ κάθε ψυχὴ τὸν τρόπο τῆς ζωῆς τῆς
ἦταν θέαμα καὶ ἐλεεινὸν νὰ τό βλέπῃ κανεῖς καὶ γε-
λοῖον καὶ θαυμάσιον· ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον ἡ ἐκλογὴ
γινόταν σύμφωνα μέ τίς συνήθειες τῆς πρώτης ζωῆς.

Γιατί εἶδε, καθὼς ἔλεγε μιὰ ψυχὴ πού κάποτε ἦταν
τοῦ Ὀρφέως, νὰ διαλέγῃ τὴν ζωὴν τοῦ κύκνου, γιατί
δέν ἠθελε νὰ ξαναγεννηθῇ ἀπὸ γυναῖκα, ἐξ αἰτίας τοῦ
μίσους πού εἶχε κατὰ τῶν γυναικῶν ἐπειδὴ τὸν σκό-
τωσαν· εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ Θαμύρου νὰ διαλέγῃ τὴν
ζωὴν τοῦ ἀπιδονίου, εἶδε καὶ ἕναν κύκνον νὰ ἀλλάξῃ τὴν
ζωὴν του μέ ἀνθρώπινην, καθὼς καὶ ἄλλα μουσικά ζῶα.
Ἡ εἰκοστή σὶν σειρά ψυχὴ ἐδιάλεξε τὴν ζωὴν τοῦ
λιονταρίου· αὐτὴ ἦταν ἡ ψυχὴ τοῦ Τελαμωνίου Αἴαν-
τος, πού ἀπέφυγε νὰ γίνῃ ἀνθρώπος, γιατί θυμόταν τὴν
κρίσιν τῶν ὀπλων. Ὑστερα ἀπ' αὐτήν ἦλθε ἡ ψυχὴ τοῦ
Ἀγαμέμνονος· καὶ αὐτὴ ἀπὸ τό μῖσος τῆς κατὰ τοῦ
ἀνθρώπινου γένους γιὰ τὰ ὅσα ἔπαθε, ἀλλάξε τὴν
ἀνθρώπινην ζωὴν μέ τὴν ζωὴν τοῦ αἰετοῦ. Σὶν μέση εἶχε
κληρώσει ἡ ψυχὴ τῆς Ἀταλάντης, πού ἄμα εἶδε μεγά-
λες τιμές ἐνός ἀνθρώπου ἀθλητοῦ, δέν μπόρεσε νὰ
προσπεράσῃ ἀδιάφορον, καὶ τίς πῆρε. Ὑστερα ἀπ' αὐτήν
εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ Ἐπειοῦ, γιοῦ τοῦ Πανοπέως, νὰ
παίρνῃ τὴν φύσιν μιᾶς ἀσίας τεχνίτρας γυναίκας· πολὺ
μακρὰ ἀνάμεσα σὶς τελευταῖες εἶδε τὴν ψυχὴν τοῦ
γελωτοποιοῦ Θεορίτου νὰ παίρνῃ τὴν ζωὴν τοῦ πηθήκου.

Κατὰ τύχην ἐπέρασε καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσσεως, πού
τῆς εἶχε πέσει ὁ τελευταῖος κλῆρος γιὰ νὰ ἐκλέξῃ, καὶ
ἀπὸ τὴν ἀνάμνησιν τῶν βασάνων πού πέρασε σὶν γῆν,
εἶχε περιορίσει ὑπερβολικὰ τὴν φιλοδοξίαν τῆς, καὶ γι'
αὐτὸ ἐγύριζε πολλὴν ὥραν ζητώντας νὰ βρῇ ζωὴν ἐνός

ἀνθρώπου ἀπλοῦ χωρὶς ἀξιώματα, καὶ μόλις καὶ μετὰ
βίας τὴν βρῆκε κάπου περιφρονημένη ἀπὸ ὄλες τίς
ἄλλες ψυχές· ἄμα τὴν εἶδε ἐφώναξε πῶς θά 'κανε τὴν
ἴδια ἐκλογὴν, καὶ ἀν ἀκόμα εἶχε τὸν πρῶτον κλῆρον, καὶ
τὴν ἐπῆρε μέ ὄλην τῆς τὴν εὐχαρίστησιν. Καὶ ἀπὸ τὰ
ἄλλα θηρία τό ἴδιο: ἀλλάζαν τὴν ζωὴν τους μέ
ἀνθρώπινην ἢ καὶ μεταξύ τους, τὰ ἄδικα ἔπαιρναν τὴν
ζωὴν τῶν ἀγρίων, ἐνῶ τὰ δίκαια ἔπαιρναν τὴν ζωὴν τῶν
ἡμέρων ζώων, καὶ γενικά γινόταν μεταξύ τους κάθε
εἶδους ἀνάμειξις.

Ἄφοῦ λοιπόν ὄλες οἱ ψυχές ἐδιάλεξαν τὸν
τρόπον τῆς ζωῆς τους, μέ τὴν ἴδια τάξιν πού
τοὺς εἶχε δώσει ὁ κλῆρος ἐπῆγαν μπροστὰ
στὴν Λάχεσιν· ἐκεῖνη ἔδωσε σὶν κάθε μιὰ τὸν
δαίμονα πού ἐδιάλεξε, γιὰ νὰ τὴν προστατεύῃ
στὴν ζωὴν τῆς καὶ νὰ ἐποπτεύῃ σὶν ἐκτέλεσιν
τῶν ὑποχρεώσεων πού κάθε ψυχὴ ἐδιάλεξε.

Αὐτὸς ὁ δαίμονας ὠδηγοῦσε κατὰ πρῶτον
τὴν ψυχὴν σὶν Κλωθῶν, κάτω ἀπὸ τό χεῖρ τῆς
καὶ τό στριφογύρισμα τοῦ ἀδραχτιοῦ, γιὰ νὰ
ἐπικυρώσῃ ἔτσι τὴν μοῖραν πού ἐδιάλεξε ἡ
ψυχὴ μετὰ τὴν ἐπαφὴν του μέ τό ἀδράχτι,
ἔφερνε τὴν ψυχὴν σὶν γένεσιν τῆς Ἀιρόπου,
κάνοντας ἔτσι ἀμετάκλητα ὅσα ἡ Κλωθῶ
ἐμοίρανε.

Ἀπὸ ἐκεῖ χωρὶς νὰ γυρίσουν πίσω τους νὰ ἰδοῦν,
ἐπῆγαιναν καὶ περνοῦσαν κάτω ἀπὸ τὸν θρόνον τῆς
Ἀνάγκης καὶ ἐβγαιναν σὶν ἄλλην μεριά· ὅταν πέ-
ρασαν καὶ οἱ ἄλλοι, ἐκίνησαν ὄλοι νὰ πᾶνε σὶν πεδίο
τῆς Λήθης μέ μιὰ φοβερὴ καὶ ἀπονηκτική ζέστιν·
γιατί αὐτὸ τό πεδίο ἦταν γυμνὸ ἀπὸ δένδρα καὶ ἀπὸ
κάθε ἄλλο πού φυτρώνει σὶν γῆν. Ὅταν πιά ἐφθασε
τό βράδυ, κατασκήνωσαν ὄλοι τους κοντὰ στὸν Ἀμέ-
λητα ποταμόν, πού τό νερό του δέν μποροῦσε νὰ τό
κρατήσῃ κανένα ἀγγεῖο.

Κάθε ψυχὴ λοιπόν ἦταν ἀναγκασμένη νὰ πιῇ μιὰ
ὀρισμένη ποσότητα ἀπὸ τό νερό αὐτό, ἀλλὰ ὅσοι δέν
μποροῦσαν νὰ κρατηθοῦν, ἐξ αἰτίας τῆς ἀφροσύνης
τους, ἔπιναν περισσότερο ἀπὸ ὅσο ἔπρεπε· ὅποιος ὅμως
ἔπινε περισσότερο, λησμονοῦσε τὰ πάντα.

Ἄμα κοιμήθηκαν καὶ ἐφθασαν τὰ μεσάνυχτα,
ἀκούσθηκε βροντὴ καὶ ἐγένετο σεισμός, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ
πού ἦσαν, ξαφνικὰ σκόρπισαν, ἄλλος ἀπ' ἐδῶ ἄλλος
ἀπ' ἐκεῖ, πρὸς τὴν γένεσιν, ἐπάνω, σάν διάττοντες
ἀστέρες. Αὐτόν δέν τὸν ἀφῆσαν νὰ πιῇ νερόν· ἀπὸ
ποῦ, ὅμως, καὶ πῶς ἐφθασε σὶν σῶμα του δέν
ἤξερε, ἀλλὰ ξαφνικὰ τό πρωί, ἄμα ἀνοιξε τὰ μάτια
του, εἶδε τὸν ἑαυτὸν του ξαπλωμένο ἐπάνω σὶν
πυρὰ.

Καί ἔτσι, ἀγαππτε μου Γλαύκων, διεσώθη ὁ μῦθος καί δέν ἐχάθη· καί μπορεῖ νά μᾶς σώσῃ καί ἡμᾶς, ἀν τόν πιστέψουμε, καί τό ποτάμι τῆς Λήθης θά τό περάσουμε καλά, καί ἡ ψυχὴ μας δέν θά μολυνθῇ.

Ἄν, λοιπόν, παραδε-
χθοῦμε τήν δική μου γνώμη,
καί πιστέψουμε ὅτι ἡ ψυχὴ εἶναι
ἀθάνατη, καί ὅτι ἔχει τήν δύναμη νά
υποφέρῃ ὅλα τὰ κακά, καθὼς καί ὅλα τὰ
ἀγαθά, τότε δέν θά ξεφύγουμε ποτέ ἀπό τόν
δρόμο πού φέρνει πρὸς τὰ ἐπάνω, καί τήν δι-
καιοσύνη θά τήν ἐφαρμόζουμε μέ φρόνηση
καί μέ κάθε δυνατόν τρόπο, γιά νά εἴμεθα
φίλοι καί μέ τόν ἑαυτό μας καί μέ τούς θεούς,
καί ὅταν διαμένουμε ἐδῶ σ' αὐτόν τόν κόσμο,
καί ὅταν παίρνουμε τὰ βραβεῖα μας γιά τήν
ἐνάρητη ζωὴ μας, μαζεύοντάς τα ἀπό
γύρω μας σάν τούς νικητὲς στοὺς
ἀγῶνες, γιά νά εἴμεθα εὐτυχεῖς καί
στήν ἐδῶ ζωὴ μας καί στήν
χιλιόχρονη πορεία πού
εἴπαμε.

Σχόλια

1. Ἡ πορεία τῶν «1000 ἐτῶν» προέρχεται ἀπὸ τοὺς Ὀρφικοὺς ἢ τοὺς Πυθαγορείους. 2. Στόν οὐρανὸ ἡ ψυχὴ τὸν ὑπέρλαμπρο κόσμο τῶν ἰδεῶν. Πρβλ. καί Φαῖδρο 247 Δ. 3. Τὰ τρία βαρύτερα ἁμαρτήματα γιά τοὺς ἀρχαίους ἦσαν «τό ἀποκτείνειν, τό ἱεροσυλεῖν καί τό προδιδόναι τήν πόλιν». 4. Πρβλ. Φαῖδωνα 113 Δ. 5. Ἀνύπαρκτο πρόσωπο πού τό ἐπλάσε ὁ Πλάτων ἐπειδὴ τοῦ χρειάζονταν στόν μῦθο. 6. Βλ. Φαῖδων 113 Ε «οἱ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἔχειν διά τὰ μεγέθη τῶν ἁμαρτημάτων». 7. «Οἱ κολάζοντες ἀγγελοι» τῆς Ἀποκαλύψεως. 8. Ἀπὸ ἐδῶ ἀρχίζει ἡ ἀστρονομικὴ περιγραφὴ τοῦ σύμπαντος. Τίμαιος 90 Γ-Δ· ἐκεῖ γράφει πὼς ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ καί ἡ ἀνθρώπινη πολιτεία πρέπει νά προσαρμοσθοῦν πρὸς τό ἐναρμόνιο σύστημα τῆς πολιτείας τοῦ σύμπαντος. 9. Τό ἀδράχτι δηλαδὴ εἶναι ὁ ἄξων τῆς περιστροφῆς τῶν οὐρανίων σωμάτων.

10. Ὁ Ἀδὰμ τοποθετεῖ ὡς ἐξῆς τοὺς 8 κύκλους: 1. Ἀπλανεῖς, 2. Κρόνος (Φαίνων), 3. Ζεὺς (Φαέθων), 4. Ἄρης (Πυρόεις), 5. Ἑρμῆς (Στίλβων), 6. Ἀφροδίτη (Φωσφόρος), 7. Ἥλιος, 8. Σελήνη. 11. Ποικίλος, κατὰ τὸν Πρόκλο 229. 29, ἦταν «διά τήν τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐν ἐκείνῳ τῷ κύκλῳ ποικιλίαν». 12. Δηλαδή ἡ Σελήνη εἶναι ἐτερόφωτη καί παίρνει τό φῶς τῆς ἀπὸ τὸν Ἥλιο· αὐτὴν τήν ἀνακάλυψη τήν εἶχε κάμει

πρῶτος ὁ Ἀναξιμένης. 13. Ἡ σφαῖρα τῶν ἀπλανῶν ἔχει τήν αὐτὴ πάντα κίνηση ἐξ ἀνατολῶν πρὸς δυσμᾶς, οἱ ἄλλες σφαῖρες ἔχουν δικές τους κινήσεις, καί γι' αὐτὸ ἀλλάζουν θέση στό οὐράνιο διάστημα. 14. Ὁ Πλάτων τοποθετεῖ τήν Ἀνάγκη στό κέντρο τοῦ σύμπαντος. Ὁ Παρμενίδης, ἀκολουθῶν τοὺς Πυθαγορείους, μιλεῖ γιά μιὰ «δαίμονα» πού εἶναι στήν μέση τῶν «στεφανῶν» καί κυβερνᾷ τὰ πάντα. 15. Σειρῆνες· κατὰ τὸν Πρόκλο εἶναι «ψυχαὶ πινες νοερῶς ζῶσαι». 16. Κατὰ τοὺς Πυθαγορείους ἡ κίνηση ὅλων μαζί τῶν πλανητῶν ἔδινε τοὺς τόνους τοῦ ἐπταχόρδου. 17. Αὐτὴ ἡ περίοδος διαρκεῖ 1000 χρόνια. 18. Ἐπιστεῦετο στήν ἀρχαιότητα πὼς ἕνας «δαίμων» προστάτης παρακολουθοῦσε τὸν ἄνθρωπο, ἀπὸ τήν γέννηση ἕως τὸν θάνατό του. Εἶναι ὁ «φύλαξ ἀγγελος» τῆς χριστιανικῆς ἀντιλήψεως. Ὁ Πλάτων ἐδῶ λέγει πὼς ὁ ἄνθρωπος ἐπιλέγει μόνος του τήν τύχη του, τὸν «δαίμονά» του. 19. Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἐλεῦθερη, δέν μπορεῖ νά μῇ στήν κλήρωση. Τήν κατακτᾷ ὁποῖος εἶναι ἄξιος γι' αὐτήν.

20. Ἀπὸ ἐδῶ φαίνεται ὅτι ὁ Πλάτων πιστεύει στήν μετεμψύκωση. 21. Οἱ ἄνθρωποι, γενικά, δέν εἶναι ἱκανοὶ νά κάνουν μιὰ καλὴ ἐκλογή γιά τὸν ἑαυτό τους, πρέπει νά πᾶνε στόν φιλόσοφο, πού εἶναι ὁ μόνος ἱκανός, γιά νά δώσῃ ὁδηγίες εἴτε γιά τήν ἰδιωτικὴ τους ζωὴ εἴτε γιά τήν δημόσια. 22. Ἡ ἀρετὴ, κατὰ τὸν Ἀριστοτέλη, εἶναι ἡ μεσότης μεταξύ δύο ὑπερβολῶν: Πρέπει νά ἐπικρατῇ παντοῦ «ἡ χρυσὴ μεσότης», τό «Μηδέν ἄγαν». 23. Βλ. Φαῖδ. 81 Δ 82 Β «οἱ τήν δημοτικὴν καί πολιτικὴν ἀρετὴν ἐπιτετυδευκότες, ἦν δὴ καλοῦσι σωφροσύνην καί δικαιοσύνην, ἐξ ἑθους τε καί μελέτης γεγονυῖαν ἀνευ φιλοσοφίας καί νοῦ». 24. Βλ. Φαῖδ. 81 Ε «ἐνδοῦνται δέ, ὥσπερ εἰκός, εἰς τοιαῦτα ἦθη, ὅποι' ἅττα ἂν καί μεμελητηκυῖαι τύκωσιν ἐν τῷ βίῳ». 25. Ὁ ἐπικρατέστερος τύπος εἶναι Θάμυρις (Νόμ. 829 Ε)· ἐδῶ τὸν ἔχει Θάμυρας. 26. Ὁ Πρόκλος, 316, γράφει «ἡ μὲν Αἴαντος ψυχὴ πᾶσαν δηλοῖ ζωὴν ἀνδρικήν μὲν, πλεονάζουσιν δέ κατὰ θυμόν διὰ δὴ τινα φιλόνοικον ψυχῆς ἔξιν, καί διὰ ταύτην ἐνδυομένην εἰς ἀνδρικὸν μὲν ζῶον, ἄλογον δέ». Ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ὅπως λέγει ὁ Αἰλιανός, Ζῶων Ἰστ. XII. 7 ἀπόσπ. 127, εἶχε τήν γνώμη πὼς ἡ καλλίτερη μεταβολὴ ζωῆς εἶναι γιά τὸν ἄνθρωπο νά γίνῃ λιοντάρι, ἐφ' ὅσον θέλῃ νά γίνῃ ζῶο, ἢ δάφνη, ἂν θέλῃ νά γίνῃ φυτό. 27. Βλ. Φαῖδ. 82 Α, «τούς δέ γε ἀδικίας τε καί τυραννίδας καί ἀρπαγὰς προτετιμηκότας εἰς τὰ τῶν λύκων τε καί ἱεράκων καί ἰκτινῶν γέννη». 28. Στόν Φαῖδρο 248 Δ-Ε γράφει γιά τίς διάφορες ποικιλίες βίων (μουσικός, πολεμικός, βασιλικός, γυμναστικός, τεχνικός, μιμητικός). 29. Τό πεδίο τῆς Λήθης «ἀκαρπον, ἀγονον, αἰχμηρόν» ἐνῶ τῆς Ἀληθείας «ζωῆς πλήρες, τροφόν τῶν ψυχῶν», λέγει ὁ Πρόκλος, 346. 30. Καί ὁ Ἀριστοφ. Εἰρ. 833 «οὐκ ἦν ἄρ' οὐδ' ὁ λέγουσι κατὰ τὸν ἀέρα ὡς ἀστέρες γιγνόμεθ' ὅταν υἱ ἀποθάνῃ».

(Εκδ. Πάπυρος, μετάφρασις-σχόλια Ἀ. Παπαθεοδώρου)

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΕΤΗΝ ΞΕΛΗΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Αἰτία ταξιδιοῦ - Προετοιμασίες

Ξεκίνημα - Ἀνεμοθύελλα

Ἀφίξη στὸ νησί τοῦ Διονύσου

5. ...Ξεκίνησα, λοιπόν, κάποτε με ἕνα καράβι ἀπὸ τὴς Ἡράκλειες Στήλες, μπῆκα στὸν δυτικὸ ὠκεανὸ κι ἀρμένιζα με εὐνοϊκὸ ἄνεμο. Αἰτία καί σκοπὸς τοῦ ταξιδιοῦ μου ἦταν ἡ περιέργεια καί ἡ ἐπιθυμία νά γνωρίσω καινούργια πράγματα· ἤθελα ἀκόμη νά μάθω πού τελειώνει ὁ Ὠκεανὸς καί τί ἄνθρωποι κατοικοῦσαν πέρα ἀπὸ αὐτόν. Γι' αὐτὸ ἔβαλα μέσα στὸ καράβι πάρα πολλὰ τρόφιμα, τὸ γέμισα με μπόλικο νερὸ καί ξεσήκωσα καί πενήντα συνομηλίους μου πού εἶχαν τὰ ἴδια μυαλὰ μ' ἐμένα· προμηθεύθηκα πολλὰ ὅπλα, πῆρα τὸν καλύτερο καπετάνιο πού τὸν κατάφερα με μεγάλο μισθὸ καί τέλος ἐνίσχυσά τὸ πλοῖο, ἕνα ἐλαφρὸ καράβι, γιά μακρινὸ καί ἐπικίνδυνο ταξίδι.

6. Μιὰ ὁλόκληρη μέρα καί μιὰ νύχτα ἀρμενίζαμε με τὸν καιρὸ πρῶμα καί βλέπαμε ἀκόμη τὴν στεριά, γιατί δέν ξανοιγόμαστε με μεγάλη ταχύτητα. Τὴν ἄλλη ἡμέρα μέρη, με τὴν ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου, ὁ ἀέρας ἄρχισε νά δυναμώνῃ, τὸ κύμα νά φουσκώνῃ, μιὰ μαυρίλα νά ἀπλώνεται καί τότε πιά δέν ἦταν δυνατόν οὔτε τὰ πανιά νά μαϊνάρουμε. Παραδοθήκαμε στὸν ἄνεμο καράβι καί πλήρωμα καί θαλασσοδέρναμε ἐβδομῆντα ἐννέα μέρες. Στὴς ὀγδόντα ἔλαμψε ξαφνικὰ ὁ ἥλιος καί διακρίναμε ἐκεῖ κοντὰ ἕνα νησί ψηλὸ καί κατάφυτο πού δέν τὸ ἔδερναν καί τόσο ἄγρια τὰ κύματα, ἀφοῦ ἡ μεγάλῃ ὁρμῇ τῆς τρικυμίας εἶχε πιά καταλαγιάσει.

Πλησιάσαμε, ξεμπαρκάραμε καί, ὅπως ἤμασταν τσακισμένοι ὕστερα ἀπὸ τὴν πολυήμερη ταλαιπωρία, μείναμε γιά πολὺ ξαπλωμένοι στήν γῆ.

Ἐξερεύνηση τοῦ νησιοῦ τοῦ Διονύσου

Κάποτε ὅμως σηκωθήκαμε καί διαλέξαμε ἀνάμεσά μας τριάντα νά μείνουν νά φυλάγουν τὸ καράβι καί εἰκοσι νά ἀνέβουν μαζί μου στὸ νησί, γιά νά τὸ ἐξερευνήσουμε. Προχωρήσαμε κάπου τρία στάδια ἀπὸ τὴν θάλασσα διασχίζοντας ἕνα δάσος καί ἀντικρύσαμε μιὰ στήλη γάλλινη, χαραγμένη με γράμματα ἐλληνικά, ξεθωριασμένα καί μισοσθημένα, πού ἔλεγε:

«Ὡς ἐδῶ ἔφθασαν ὁ Ἡρακλῆς καί ὁ Διόνυσος».

Ἵπῃρχαν ἐκεῖ κοντὰ καί δύο πατημασιές πάνω σὲ ἕνα βράχο, ἡ μιὰ τριάντα περίπου μέτρα καί ἡ ἄλλη μικρότερη. Ἡ δεύτερη, ἡ πιὸ μικρὴ, ἦταν θαρρῶ τοῦ Διονύσου, ἐνῶ ἡ ἄλλη τοῦ Ἡρακλῆ. Προσκυνήσαμε καί προχωρήσαμε. Δέν εἴχαμε ἀπομακρυνθῇ πολὺ, ὅταν βρεθήκαμε μπροστὰ σὲ ἕνα ποτάμι πού κατέβαζε κρασί ὁλόιδιο με τὸ χιώτικο.

Ἦταν τόσο ἄφθονο, πού σὲ μερικὰ μέρη μποροῦσε κανεὶς καί με καράβι νά τὸ περάσῃ. Βλέποντας τὰ σημάδια αὐτὰ πού ἔδειχναν ὅτι ὁ Διόνυσος πέρασε ἀπὸ ἐκεῖ, σκεφτόμαστε πὼς εἴχαμε ἕνα λόγο παραπάνω νά πιστέψουμε στὸ ἐπίγραμμα τῆς στήλης.

Ἐπειδὴ θέλησα νά μάθω ἀπὸ πού πήγαζε τὸ ποτάμι, ἄρχισα νά προχωρῶ δίπλα τοῦ ἀντίθετα με τὸ ρεῦμα. Πηγὴ δέν βρήκα καμμία, μόνο πολλὰ καί μεγάλα κλήματα φορτωμένα σταφύλια.

Ἀπὸ τὸ καθένα, κοντὰ στήν ρίζα, ἔσταζε διάφανο κρασί καί ἀπὸ τίς σταγόνες αὐτὲς σχηματιζόταν τὸ ποτάμι. Μέσα του μποροῦσε νά δῇ κανεὶς καί πολλὰ ψάρια πού ἔμοιαζαν πολὺ στὸ χρῶμα καί στήν γεύση με τὸ κρασί. Πιάσαμε μερικά, τὰ φάγαμε καί μεθύσαμε.

Τότε τὰ ἀνοίξαμε καί βρήκαμε πὼς ἦταν γεμάτα μούστο. Ὑστερα ὅμως σκεφθήκαμε τὰ ἄλλα ψάρια πού ζοῦσαν στὸ νερό, τὰ ἀνακατεύαμε καί μετριάσαμε τὴν μεγάλη κρασοφαγία.

Ταξίδι στὸ Διάστημα

Ἀφίξη στήν Σελήνη

Συνάντηση με παράξενα ὄντα καί με τὸν βασιλέα τοῦ τόπου

9. ...Ὑστερα πήραμε μερικὲς στάμνες καί κουβαλήσαμε νερό· πήραμε καί κρασί ἀπὸ τὸ ποτάμι. Τέλος, ξενοχτήσαμε ἐκεῖ κοντὰ στήν παραλία καί τὰ χαράματα ξανοιχτήκαμε με ἐλαφρὸ ἀεράκι. Κατὰ τὸ μεσημέρι, ὅταν πιά δέν βλέπαμε τὸ νησί, ξαφνικὰ σηκώθηκε σίφουνας πού στριφογύρισε τὸ καράβι καί τὸ σήκωσε ψηλὰ ἴσαμε τριακόσια στάδια καί δέν τὸ ἄφησε νά ξαναπέσῃ στήν θάλασσα. Ἐτσι σηκωτὸ καθὼς ἦταν τὸ ἔσπρωχε μπροστὰ ὁ ἀέρας πού εἶχε πέσει στὰ πανιά καί τὰ φούσκωνε.

10. Ἐπτὰ ἡμέρες καὶ ἑπτὰ νύχτες ἀεροδρομήσαμε. Τὴν ὀγδόη ἡμέρα διακρίναμε μιὰ μεγάλη στεριά στὸν ἀέρα, σὰν νησί, ποὺ εἶχε σχῆμα σφαίρας καὶ ἦταν λουσμένη στὸ φῶς. Τὴν πλησιάσαμε, ἀγκυροβολήσαμε καὶ ξεπαρκάραμε. Καθὼς ἐξερευνούσαμε τὴν χώρα, βρήκαμε πῶς ἦταν κατοικημένη καὶ καλλιεργημένη. Καὶ ὅσο ἦταν ἡμέρα δὲ διακρίναμε ἀπὸ ἐκεῖ τίποτα. Σὰν ἔπρεπε ὅμως ἡ νύχτα, ἄρχισαν νὰ ξεπροβάλλουν καὶ ἄλλα πολλὰ νησιά, ἄλλα μεγαλύτερα καὶ ἄλλα μικρότερα, ποὺ εἶχαν τὸ χρῶμα τῆς φωτιάς. Ἀπὸ κάτω μᾶς φάνηκε καὶ μιὰ ἄλλη στεριά μὲ πολιτείες, ποτάμια, θάλασσες, δάση καὶ βουνά. Αὐτὴ, λοιπόν, εἶπαμε πῶς ἔπρεπε νὰ εἶναι ἡ Γῆ μας.

11. Ἀποφασίσαμε νὰ προχωρήσουμε καὶ πρὸ πέρα· συναντήσαμε ὅμως τοὺς Ἰππογύπους, ὅπως τοὺς λένε ἐκεῖ, καὶ μᾶς ἔπιασαν. Οἱ Ἰππόγυποι εἶναι ἄνθρωποι ποὺ καθαλιεύουν μεγάλους γύπες καὶ ποὺ χρησιμοποιοῦν τὰ ὄρνια αὐτὰ γιὰ ἄλογα. Οἱ γύπες πάλι εἶναι πελώριοι καὶ τίς πιὸ πολλές φορές ἔχουν τρία κεφάλια. Τὸ πόσο μεγάλοι εἶναι θὰ μπορούσε νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς ἀπὸ τοῦτο: ἔχουν φτεροῦγες ποὺ ἡ καθεμιὰ εἶναι πρὸ μακριὰ καὶ πρὸ χοντρή ἀπὸ τὸ κατάρτι μεγάλου φορτηγοῦ πλοίου. Αὐτοὶ οἱ Ἰππόγυποι ἔχουν διαταγὴ νὰ πετοῦν ὁλόγυρα στὸ νησί καί, ἂν εὑρουν κανέναν ξένο, νὰ τὸν ὀδηγοῦν στὸν βασιλέα. Μᾶς ἔπιασαν, λοιπόν, καὶ μᾶς ὠδήγησαν μπροστὰ του. Ἐκεῖνος, μὲ μᾶς εἶδε, μᾶς κατάλαβε ἀπὸ τὰ ροῦχα καὶ εἶπε: «Ξένοι, εἰστε λοιπόν Ἕλληνες;». Καὶ ὅταν τὸ παραδεχθῆκαμε, εἶπε: «Πῶς φθάσατε ἐδῶ διασχίζοντας τόση μεγάλη ἀπόσταση στὸν ἀέρα;». Κι ἐμεῖς τοῦ τὰ εἶπαμε ὅλα. Τότε ἄρχισε κι ἐκεῖνος νὰ μᾶς διηγῆται τὰ δικά του. «Ὅτι δηλαδὴ καὶ τὸν ἴδιο, ποὺ ἦταν ἄνθρωπος καὶ τὸν ἔλεγαν Ἐνδυμίωνα, κάποτε, τὴν ὥρα ποὺ κοιμόταν, τὸν ἄρπαξαν ἀπὸ τὴν Γῆ, τὸν ἔφεραν ἐδῶ καὶ τὸν ἔκαναν βασιλέα σὲ τούτη τὴν χώρα. Ὁ τόπος του, εἶπε, ἦταν αὐτὸς ποὺ σὲ μᾶς κάτω φαίνεται γιὰ Φεγγάρι. Ὑστερα μᾶς ἔδωσε κουράγιο καὶ εἶπε νὰ μὴ φοβόμαστε τίποτα· ὅτι χρειαζόμαστε θὰ τὸ ἔχουμε.

12. «Καὶ ἂν κερδίσω», συνέχισε, «τὸν πόλεμο ποὺ τώρα ἀρχίζω ἐναντίον τῶν κατοίκων τοῦ Ἥλιου, θὰ ζήσετε κοντά μου οἱ πιὸ εὐτυχισμένοι ἀπὸ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους». Ρωτήσαμε ποιοὶ ἦσαν οἱ ἐχθροὶ καὶ ποιά ἡ αἰτία τῆς ἐχθρας τους. «Ὁ Φαέθων», εἶπε, «ὁ βασιλεὺς τῶν κατοίκων τοῦ Ἥλιου—γιατὶ κατοικεῖται καὶ ὁ Ἥλιος, ὅπως ἀκριβῶς καὶ ἡ Σελήνη—μᾶς πολέμῃ ἐδῶ καὶ πολλὰ χρόνια τώρα. Ἀρχισε τὸν πόλεμο ἀπὸ τὴν ἐξῆς αἰτία: Κάποτε συγκέντρωσα τοὺς πρὸ φτωχοὺς ἀπὸ τὸ βασίλειό μου καὶ θέλησα νὰ ιδρύσω μιὰν ἀποικία στὴν Ἀφροδίτη, ποὺ ἦταν ἔρημη καὶ ἀκατοίκητη. Ὁ Φαέθων ζήλεψε καὶ προσπάθησε νὰ ἐμποδίσῃ τὴν ἰδρυσὴ της καὶ

μᾶς ρίχτηκε στὰ μισὰ τοῦ δρόμου πάνω στοὺς Ἰππομύρμηκες του. Ἐκείνη τὴν φορὰ νικηθήκαμε, γιατί δὲν ἤμασταν τὸ ἴδιο ἐτοιμασμένοι, καὶ γυρίσαμε πίσω. Τώρα ὅμως θέλω νὰ ξαναρχίσω τὸν πόλεμο καὶ νὰ ιδρύσω τὴν ἀποικία. Ἄν ἐπιθυμῆτε, λοιπόν, πάρτε μέρος στὴν ἐκστρατεία καὶ ἐγὼ θὰ δώσω στὸν καθένα σας ἓνα βασιλικὸ γύπα καὶ τὸν ὑπόλοιπο ὀπλισμό. Θὰ ξεκινήσουμε αὔριο. «Ἄς γίνῃ», εἶπα, «ἔτσι, ἀφοῦ τὸ βρίσκετε ἐσὺ σωστό».

Συμμετοχὴ στὴν ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ βασιλέως τοῦ Ἥλιου

Περιγραφή τῶν δυνάμεων τοῦ Ἐνδυμίωνος

13. Τότε λοιπόν δειπνήσαμε καὶ μείναμε στὸ παλάτι του· τὰ χαράματα σηκωθήκαμε καὶ ἀρχίσαμε νὰ παίρνουμε τίς θέσεις μας, γιατί οἱ σκοποὶ μᾶς εἰδοποιοῦσαν πῶς οἱ ἐχθροὶ πλησίαζαν. Ὁλος ὁ στρατός μας ἔφθανε τίς ἑκατὸ χιλιάδες, χωρὶς νὰ ὑπολογίζουμε αὐτοὺς ποὺ κουβαλοῦσαν τίς ἀποσκευές, τοὺς μηχανικούς, τοὺς πεζοὺς καὶ τοὺς ξένους συμμάχους. Ἀπὸ τίς ἑκατὸ χιλιάδες οἱ ὀγδόντα ἦσαν οἱ Ἰππόγυποι καὶ εἴκοσι αὐτοὶ ποὺ καθαλίκευαν τὰ Λαχανόφτερα. Τὰ Λαχανόφτερα εἶναι καὶ αὐτὰ τεράστια ὄρνια ποὺ ἀντὶ γιὰ φτέρωμα ἔχουν σ' ὅλο τους τὸ σῶμα πολὺ πυκνὰ λάχανα, ἐνῶ οἱ μακριές φτεροῦγες τους μοιάζουν πρὸς πολὺ μὲ μαρουλόφυλλα. Δίπλα τους εἶχαν παραταχθῆ οἱ Κεχροβόλοι καὶ οἱ Σκορδομάχοι. Εἶχαν ἔλθει σύμμαχοι γιὰ τὸν βασιλέα καὶ ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Ἀρκτοτριάντῃ χιλιάδες Ψυλλοτοξότες καὶ πενήντα χιλιάδες Ἀνεμοδρόμοι. Οἱ Ψυλλοτοξότες ἱππεύουν μεγάλους ψύλλους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔχουν πάρει καὶ τὸ ὄνομα, ψύλλους μεγάλους ὅσο δώδεκα ἐλέφαντες. Οἱ Ἀνεμοδρόμοι πάλι εἶναι πεζοὶ ποὺ ὥστόσο πετοῦν στὸν ἀέρα χωρὶς φτερά, μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο: Φοροῦν χιτῶνες μακριοὺς ὡς τὰ πόδια ποὺ τοὺς φουσκώνει ὁ ἀέρας σὰν καραβόπανα καὶ τοὺς σπρώχνει ὅπως τὰ πλοῖα. Αὐτοὺς συνήθως τοὺς χρησιμοποιοῦν στίς μάχες γιὰ πελταστές. Διαδιδόταν πῶς θὰ ἔρχονταν καὶ ἀπὸ τὰ ἀστέρια, ποὺ εἶναι πάνω ἀπ' τὴν Καππαδοκία, πέντε χιλιάδες Ἰππογέρανοι. Αὐτοὺς ἐγὼ δὲν τοὺς εἶδα, γιατί τελικὰ δὲν ἦλθαν. Ἔτσι δὲν τόλμησα νὰ περιγράψω πῶς ἦταν, μιὰ κι ἔλεγαν γιὰ ἐκείνους πράγματα τερατώδη καὶ ἀπίστευτα.

Ὁ ὀπλισμὸς τοῦ στρατεύματος τοῦ Ἐνδυμίωνος καὶ ἡ διάταξή του

14. Αὐτὴ ἦταν ἡ δύναμη τοῦ Ἐνδυμίωνος. Ὀπλισμὸ εἶχαν τότε ἴδιο ὅλοι. Τὰ κράνη τους ἦσαν ἀπὸ κουκιά, γιατί στὸν τόπο τους ἔχουν μεγάλα καὶ γερά κουκιά. Οἱ θώρακές τους ἦσαν μὲ λέπια, ὅλοι ἀπὸ λούπινα. Ράβουν

τίς φλοῦδες ἀπὸ λούπινα τὴν μιὰ μὲ τὴν ἄλλη κι ἔτσι κατασκευάζουν τοὺς θώρακες. Οἱ φλοῦδες ἀπὸ τὰ λούπινα εἶναι ἀδιαπέραστες, ὅπως τὸ κέρατο. Οἱ ἀσπίδες καὶ τὰ ξίφη τους ἦσαν σὰν τὰ ἐλληνικά. Ὅταν ἔφθασε ἡ ὥρα τῆς μάχης, παρατάχθηκαν ἔτσι.

15. Τὴν δεξιὰ πτέρυγα τὴν κρατοῦσαν οἱ Ἰππόγυποι καὶ ὁ βασιλεὺς περιτριγυρισμένος ἀπὸ τοὺς ἐπιλέκτους του³¹. Ἀνάμεσα σ' αὐτοὺς ἤμασταν κι ἐμεῖς. Τὴν ἀριστερὴ τὴν κρατοῦσαν τὰ Λαχανόφτερα. Στὴν μέση μπῆκαν οἱ σύμμαχοι, καθένας ὅπως ἔκρινε καλύτερα. Οἱ πεζοὶ ποὺ ἦταν κάπου ἐξήντα ἑκατομμύρια, παρατάχθηκαν μὲ τὸν ἀκόλουθο τρόπο. Στὴν Σελήνῃ ζοῦν πολλὲς καὶ μεγάλες ἀράχνες ποὺ ἡ καθεμιὰ ξεπερνᾷ κατὰ πολὺ ἓνα κυκλαδίτικο νησί. Αὐτὲς τίς πρόσταξε νὰ ὑφάνουν πέρα γιὰ πέρα τὸ ἀέρινο διάστημα ποὺ βρίσκεται ἀνάμεσα στὴν Σελήνῃ καὶ στὴν Ἀφροδίτη. Μόλις ἀποτελείωσαν τὸ ἔργο καὶ δημιούργησαν ἓνα πλάτωμα σὰν πεδιάδα, πάνω του παρέταξε τὸ πεζικὸ ἀρχηγός τους ἦταν ὁ Νυκτερίων, ὁ γιὸς τοῦ Εὐδιάνακτος, μαζί μὲ ἄλλους δύο.

Ἡ διάταξη τῶν ἐχθρικών δυνάμεων

16. Ὅσο γιὰ τοὺς ἐχθρούς, τὴν ἀριστερὴν παράταξη κρατοῦσαν οἱ Ἰππομύρμηκες καὶ ἀνάμεσά τους ἦταν καὶ ὁ Φαέθων. Οἱ Ἰππομύρμηκες εἶναι φτερωτὰ ὄρνια ποὺ μοιάζουν σὲ ὅλα μὲ τὰ δικά μας μυρμηγκία ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μέγεθος· ὁ μεγαλύτερός τους ἔφθανε καὶ τὰ ἐξήντα μέτρα. Πολεμοῦσαν ὅχι μόνο αὐτοὶ ποὺ τοὺς καθαλίκευαν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἴδιοι καὶ κυρίως μὲ τὰ κέρατά τους. Ἐλεγαν πῶς ἦταν κάπου πενήντα χιλιάδες. Δεξιὰ τους παρατάχθηκαν οἱ Ἀεροκῶνωπες, περίπου πενήντα χιλιάδες καὶ αὐτοί, ὅλοι τοξότες καθάλα πάνω σὲ μεγάλα κουνούπια. Δίπλα τους οἱ Ἀεροκόρδακες, πεζοὶ μὲ ἐλαφρὸ ὀπλισμό, ποὺ ἦσαν ὥστόσο καὶ αὐτοὶ πολεμιστές. Ἐριχναν ἀπὸ μακριὰ μὲ τίς σφενδόνες τους πελώρια ρεπάνια καί, ὅποιον χτυποῦσαν, δὲν μπορούσε νὰ ἀντέξῃ οὔτε γιὰ λίγο, μόνο ἄρχιζε νὰ ξεψυχᾷ βγάζοντας ἀπὸ τὸ τραῦμα του μιὰ δυσωδία. Ἐλεγαν πῶς αἰλίσταντο τὰ βέλη τους μὲ δηλητήριο ἀπὸ μολόχα. Ἐλεγαν πῶς καὶ ἀπὸ τοὺς συμμάχους τοῦ Φαέθωντος καθυστεροῦσαν οἱ σφενδονιστές, ποὺ εἶχε ζητήσῃ ἀπὸ τὸν Γαλαξία, καὶ οἱ Νεφέλοκένταυροι. Οἱ τελευταῖοι ἔφθασαν, ποὺ νὰ μὴν ἔσωναν, ὅταν πιά ἡ μάχη εἶχε κριθῆ, ἐνῶ οἱ σφενδονιστές δὲν παρουσιάσθηκαν καθόλου. Γι' αὐτὸ λένε πῶς ὁ Φαέθων ὠργίσθηκε ἐναντίον τους καὶ ἀργότερα ἔκαψε τὴν χώρα τους.

Ἡ Νίκη τῶν κατοίκων τῆς Σελήνης

17. Αὐτὴν, λοιπόν, στάθηκε καὶ τοῦ Φαέθωντος ἡ δύναμη, μὲ τὴν ὁποία βάδιζε ἐναντίον μας. Μόλις ὕψωσαν

τίς σημαῖες τῆς μάχης καὶ ὠγκάνισαν οἱ ὄνοι—αὐτοὺς ἔχουν γιὰ σάλπιγγες—ἀρχισαν νὰ πολεμοῦν. Ἡ ἀριστερὴ παράταξη τῶν κατοίκων τοῦ Ἥλιου ἐτράπη ἀμέσως σὲ φυγὴ, χωρὶς οὔτε κἂν νὰ ἀντισταθῇ στοὺς Ἰππογύπους· ἐμεῖς τοὺς κυνηγοῦσαμε καὶ τοὺς σκοτώναμε. Ἡ δεξιὰ τους, ὅμως παράταξη νικούσε τὴν ἀριστερὴ δική μας. Καί, ὅταν ἐπετέθηκαν καὶ οἱ Ἀεροκῶνωπες, κατεδίωξαν τοὺς δικούς μας ὡς τοὺς πεζοὺς. Ἀλλὰ ἐκεῖ μὲ τὴν βοήθεια καὶ τῶν πεζῶν οἱ ἐχθροὶ γύρισαν τίς πλάτες καὶ ἄρχισαν νὰ φεύγουν καὶ προπάντων, ὅταν ἔμαθαν πῶς στὴν ἀριστερὴ πλευρὰ οἱ δικοὶ τους εἶχαν νικηθῇ. Ὅταν ἡ φυγὴ τους εἶχε πιά γενικευθῇ, πολλοὶ ἦσαν αὐτοὶ ποὺ πιάνονταν ζωντανοὶ μὰ πολλοὶ καὶ αὐτοὶ ποὺ σκοτώνονταν. Τὸ αἷμα ἔτρεχε ἀφθονο στὰ σύννεφα, ὥστε νὰ βάφονται καὶ νὰ φαίνονται κόκκινα, ὅπως τὰ βλέπουμε ἀπὸ τὴν Γῆ, τὴν ὥρα ποὺ βασιλεῦει ὁ Ἥλιος. Ἀκόμη ἀφθονο αἷμα ἔσταζε καὶ στὴν Γῆ, ἔτσι ποὺ ἀναρωτήθηκα μήπως κάτι τέτοιο εἶχε συμβῇ καὶ πρὸς παλιὰ ἐδῶ πάνω καὶ ὁ Ὀμηρος νόμιζε πῶς ὁ Δίας ἔβρεξε αἷμα γιὰ τὸν θάνατο τοῦ Σαρπηδόνα.

18. Ὅταν γυρίσαμε ἀπὸ τὴν καταδίωξη, στήσαμε δύο τρόπαια· τὸ ἓνα τὸ στήσαμε πάνω στὸ πλέγμα ποὺ εἶχαν ὑφάνει οἱ ἀράχνες γιὰ τὴν νίκη μας στὴν πεζομαχία καὶ τὸ ἄλλο στὰ σύννεφα γιὰ τὴν νίκη μας στὴν ἀερομαχία.

Ὁ ἐρχομὸς τῶν Νεφέλοκενταύρων -

Ἡ Νίκη τῶν κατοίκων τοῦ Ἥλιου

Ἐνῶ ὅμως ἀκόμα γίνονταν αὐτά, οἱ σκοποὶ εἰδοποιοῦσαν πῶς κάλπαζαν ἐναντίον μας οἱ Νεφέλοκένταυροι, αὐτοὶ ποὺ ἔπρεπε νὰ ἔλθουν νὰ βοηθήσουν τὸν Φαέθωντα πρὶν ἀπὸ τὴν μάχη. Καὶ πράγματι φαίνονταν νὰ πλησιάζουν· ἦταν ἓνα θέμα πολὺ ἀλλόκοτο καθὼς ἦσαν μισοὶ ἄνθρωποι καὶ μισοὶ φτερωτὰ ἄλογα. Τὸ ἀνθρώπινο μέρος ἦταν ὅσο τὸ πάνω μισὸ ἀπὸ τὸν Κολοσσὸ τῆς Ρόδου, τὸ ἀλογίσιο ὅσο ἓνα μεγάλο φορτηγὸ πλοῖο. Τὸ πλῆθος τους δὲν τὸ ἀνέφερα, γιὰ νὰ μὴ φανῇ ἀπίστευτο· τόσο πολλοὶ ἦσαν! Ἀρχηγὸ εἶχαν τὸν Τοξότη ἀπὸ τὸν Γαλαξία. Σὰν ἔμαθαν πῶς οἱ φίλοι τους εἶχαν νικηθῇ, ἔστειλαν μῆνυμα στὸν Φαέθωντα νὰ ἐπιτεθῇ πάλι, ἐνῶ οἱ ἴδιοι συνάχθηκαν καὶ ἔπεσαν πάνω στοὺς κατοίκους τῆς Σελήνης, ποὺ ἦταν ἀσύντακτοι, καθὼς εἶχαν σκορπίσει χωρὶς καμμία τάξη γιὰ τὴν καταδίωξη καὶ γιὰ τὰ λάφυρα. Ἀμέσως τοὺς ἔτρεψαν ὅλους σὲ φυγὴ, ἐνῶ τὸν ἴδιο τὸν βασιλέα τὸν κατεδίωξαν πρὸς τὴν πόλιν καὶ τοῦ σκότωσαν τὰ πρὸς πολλὰ ἀπὸ τὰ ὄρνια του. Γκρέμισαν καὶ τὰ τρόπαια καὶ ἐρήμωσαν ὁλόκληρο τὸ μέρος ποὺ εἶχαν ὑφάνει οἱ ἀράχνες. Ἐμένα καὶ δύο ἄλλους ἀπὸ τοὺς συντρόφους μου μᾶς ἔπιασαν αἰχμαλώτους. Στὸ μεταξὺ εἶχε πιά φθάσει καὶ ὁ Φαέθων καὶ τότε ἐκεῖνοι ἄρχισαν νὰ στήνουν ἄλλα τρόπαια.

19. Ἐμᾶς μᾶς ἔδεσαν τὰ χέρια πισθάγκωνα μὲ ἓνα κομμάτι ἀπὸ δίχτυ ἀράχνης καὶ τὴν ἴδια μέρα μᾶς ὠδήγησαν στὸν Ἥλιο. Τὴν πόλιν δὲ θέλησαν νὰ τὴν πολιορκήσουν, παρὰ γύρισαν πίσω καὶ ἄρχισαν νὰ ἀποκλείουν μὲ τεῖχος τὸ διάστημα τοῦ ἀέρα ἀνάμεσα στὴν Σελήνη καὶ στὸν Ἥλιο, γιὰ νὰ μὴ φθάσῃ τὸ φῶς τοῦ Ἥλιου σ' αὐτήν. Τὸ τεῖχος, ποῦ ἦταν ἀπὸ σύννεφα, ἦταν διπλό, ὥστε ἔγινε πραγματικὴ ἐκλειψὶς τῆς Σελήνης καὶ ὁλόκληρη βυθίσθηκε σ' ἓνα ἀτέλειωτο σκοτάδι.

Σύναψη εἰρήνης

Ἐνδυμίωνος - Φαέδοντος

Ὁ Ἐνδυμίων ἀναγκασμένος ἀπὸ αὐτὸ ἔστειλε καὶ παρακάλεσε νὰ γκρεμίσουν τὸ τεῖχος καὶ νὰ μὴ τοὺς ἀφήσουν νὰ ζοῦν στὸ σκοτάδι καὶ ὑποσχέθηκε πὺς καὶ φόρους θὰ πληρώνει καὶ σύμμαχος θὰ γινόταν καὶ στὸ μέλλον δὲν θὰ τοὺς ξαναπολεμοῦσε ποτὲ πιά. Γιὰ ὅλα αὐτὰ ἤθελε νὰ δώσῃ καὶ ὁμήρους. Ὁ Φαέδων συγκέντρωσε τοὺς δικούς του δυὸ φορές· στὴν πρώτη συγκέντρωση δὲν χαλάρωσαν καθόλου τὴν ὀργή τους, στὴν δευτέρῃ ὁμοῦς ἄλλαξαν γνώμη καὶ δέχθηκαν τὴν εἰρήνη μὲ τοὺς ἀκόλουθους ὅρους:

20. «Οἱ κάτοικοι τοῦ Ἥλιου καὶ οἱ σύμμαχοί τους ἔκαναν συνθήκη μὲ τοὺς κατοίκους τῆς Σελήνης καὶ τοὺς συμμάχους τους μὲ τὸν ὅρο οἱ κάτοικοι τοῦ Ἥλιου νὰ γκρεμίσουν τὸ τεῖχος, νὰ μὴ ξαναμποῦν στὴν Σελήνη καὶ νὰ ἐπιστρέψουν τοὺς αἰχμαλώτους, τὸν καθένα γιὰ ὥρισμένο ποσόν· οἱ κάτοικοι τῆς Σελήνης νὰ ἀφήσουν αὐτόνομα τὰ ἄλλα ἀστέρια καὶ νὰ μὴ ξαναπάρουν τὰ ὅπλα ἐναντίον τῶν κατοίκων τοῦ Ἥλιου. Ὁ ἓνας νὰ βοηθά τὴν χώρα τοῦ ἄλλου, ἂν κάποιος τοὺς ἐπιτεθῇ. Ὁ Βασιλεὺς τῆς Σελήνης νὰ πληρώνῃ κάθε χρόνο φόρο στὸν βασιλεῖα τοῦ Ἥλιου δέκα χιλιάδες ἀμφορεῖς γεμάτους ὀροσιά. Νὰ δώσῃ καὶ ὁμήρους ἀπὸ τοὺς δικούς του δέκα χιλιάδες. Νὰ στείλουν ἀποίκους στὴν Ἀφροδίτῃ ὅλοι μαζί καὶ στὸν ἀποικισμὸ νὰ μπορῇ νὰ λάβῃ μέρος καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους ὅποιος θέλει. Τέλος ν' ἀναγράψουν τὴν συνθήκη σὲ στήλη ἀπὸ κεχριμπάρι καὶ νὰ τὴν στήσουν μέσα στὸν ἀέρα, στὰ σύνορα. Ὁρκίσθηκαν ἀπὸ τοὺς κατοίκους τοῦ Ἥλιου ὁ Πυρωνίδης, ὁ Θερεΐτης καὶ ὁ Φλόγιος, ἀπὸ τοὺς κατοίκους τῆς Σελήνης ὁ Νύκτωρ, ὁ Μήνιος καὶ ὁ Πολυλάμπης».

(ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο βιβλίο σὲ μετάφραση Β. ΑΤΣΑΛΟῦ ἐκδ. Ἰδεοθέατρον)

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΜΙΑ ΑΛΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ
ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ
ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ
ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ 1.500 δρχ

τὴν πρώτη φορά

Δύσκολα εἶναι ἐφικτό μιά συγκινησιακὴ βιωματικὴ ἐμπειρία νὰ τὴν περιγράψῃς. Νὰ τὴν μεταλλάξῃς σὲ μορφὲς τέχνης μπορεῖς, ὅχι ὁμοῦς εὐκολὰ περιγραφικὸ λόγο. Πάραυτα δοκιμάζω.

Θάνατος καὶ ἀναγέννηση, σκοτάδι, πορεία, ἐπικλήση, ἐπιβολή. Ἦχοι μετὰ σιωπῇ. Φῶς, βήματα πρὸς τὸ Φῶς. Ὑγρά χεῖλη, χεῖλη πικρά. Κύκλοι καὶ πάλι κύκλοι. Λόγια πρὸς τὸν ΛΟΓΟ. Ὑδωρ, Πῦρ καὶ πάλι σκοτάδι. Ὁρκος καὶ πάλι φῶς. Λέξεις πρόσωπα σύμβολα. Πίσω ἀπὸ κάθε λέξη, ἱερὴ ἔλαμψη. Πίσω ἀπὸ κάθε σύμβολο ἄληστη μνήμη.

Ἡ σύνθεσις τοῦ ἀρρήτου πού σέ κυκλώνει στὸ σκοτάδι, ξυπνᾷ τὴν προγενετικὴ πνευματικὴ οὐσία, κρατώντας ἐπτασφράγιστο τὸ στόμα στὴν ἀπορία. Τείνης νὰ ἀπαντήσῃς μὲ τὴν γνώση τοῦ ἀνέφικτου καὶ τοῦ ἀναπάντητου, μὰ θυμᾶσαι πὺς ἡ ὀριακὴ σοφία εἶναι νὰ ζῇς μέσα στὸ ἐρώτημα καὶ ὄχι νὰ ρωτᾷς. Ἀφίεσαι στὴν ἀνεξιχνίαστη δύναμη τοῦ ρυθμοῦ πού πνευματοποιεῖ τὴν Ὑλὴ καὶ ὑλοποιεῖ τὸ Πνεῦμα.

Προσεγγίζω ἐνορατικά, προικισμένος μὲ τὴν εὐθύνη τῆς ἐξελιξέως καὶ τῆς ἐλευθερίας -ἐννοιες προεμπειρικές- Πράξη ζωῆς ἢ γνώση, ἀναρρίχηση τῆς ὑπάρξεως στὸ ξάγναντο, ἀτενίζοντας τὸν πυρέσσοντα ὀρίζοντα τοῦ ἀπολλύτου.

«Κάποτε ὁ Σωκράτης, ἐπιστρέφοντας στὸν Εὐριπίδῃ κάποιο κείμενο τοῦ Ἡρακλείτου τοῦ εἶπε - Ὅσα κατάλαβα ἦσαν ἐξαίρετα, ὑποθέτω καὶ ὅσα δὲν κατάλαβα, χρειάζεται ὁμοῦς ἓναν Ἀήλιο κολυμβητή!»

ΞΑΛΟΥΣΤΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ

I

α) Περὶ τῶν ιδιοτήτων τοῦ ἀκροατοῦ.

Περὶ κοινῶν ἐννοιῶν

1. Ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ διδασχθῶν περὶ τῶν θεῶν ὀφείλουν ἀπὸ τῆς παιδικῆς των ἡλικίας νὰ ἔχουν διαπαιδαγωγηθῇ καλῶς καὶ νὰ μὴ ἔχουν διαστραφῇ μὲ ἀνοήτους δοξασίας· πρέπει ἐπίσης νὰ εἶναι ἐκ φύσεως ἀγαθοὶ καὶ λογικοὶ («ἐμφρονες») διὰ νὰ παρουσιάζουν κάποια συγγένειαν πρὸς τὰς διδασκαλίας· δέον ἀκόμη νὰ γνωρίζουν τὰς κοινὰς ἐννοίας.

2. Κοινὰ δὲ ἐννοιαὶ εἶναι ἐκεῖναι ἐπὶ τῶν ὁποίων ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἐὰν ὀρθῶς ἐρωτηθῶσι, θὰ συμφωνήσουν.

β) Ὁ Θεὸς ὡς ἀγαθὸς καὶ ἀπαθής, δὲν μεταβάλλεται

Ἐπὶ παραδείγματι πᾶς θεὸς εἶναι ἀγαθός, ὅτι δὲν ὑπόκειται εἰς πάθη, ὅτι εἶναι ἀμετάβλητος· διότι πᾶν τὸ μεταβαλλόμενον καθίσταται εἴτε βέλτιον, εἴτε χεῖρον· ἐὰν δὲ καταστῇ χεῖρον μετέρχεται πρὸς τὸ κακόν, ἐὰν δὲ κρεῖττον, τοῦτο σημαίνει ὅτι ἀρχικῶς ἦτο κακόν.

II

γ) Πᾶς Θεὸς εἶναι ἀγέννητος καὶ αἰδῖος (αἰώνιος)

1. Αὐτὸς λοιπὸν πρέπει νὰ εἶναι ὁ μαθητὴς ὅσον διὰ τὰς διδασκαλίας ἰδοὺ ποῖον πρέπει νὰ εἶναι τὸ περιεχόμενον των· αἱ οὐσίαι τῶν θεῶν δὲν ἐπλάσθησαν, διότι ὅ,τι ὑπάρχει αἰωνίως οὐδέποτε γεννᾶται καὶ ὅ,τι κατέχει τὴν πρώτην δύναμιν καὶ οὐδὲν πάσχει, ζῇ (αἰωνίως).

δ) Πᾶς Θεὸς εἶναι ἀσώματος

2. Οὔτε ἀπετελέσθησαν ἐκ σωμάτων, διότι αἱ δυνάμεις τῶν σωμάτων εἶναι ἀσώματοι.

ε) Δὲν περιέχεται εἰς τόπον

Καὶ δὲν περιέχονται ἐν τόπῳ διότι τοῦτο εἶναι ἴδιον τῶν σωμάτων, οὐδὲ ἀπὸ τῆς πρώτης αἰτίας χωρίζονται, οὔτε ἀπ' ἀλλήλων, ὅπως τὰ νοήματα δὲν ἀποχωρίζονται ἀπὸ τοῦ νοῦ, αἱ ἐπιστῆμαι ἀπὸ τῆς ψυχῆς καὶ ἀπὸ τοῦ ἐμβίου ὄντος αἱ αἰσθήσεις.

III

στ) Περὶ μύθων - Ὅτι θεοὶ οἱ μῦθοι

1. Διὰ ποῖον ὁμοῦς ἄρα γε λόγον οἱ Ἀρχαῖοι ἔθεσαν κατὰ μέρος τὰς διδασκαλίας αὐτὰς διὰ νὰ χρησιμοποιοῦν μύθους; Ἴδου τί ἀξίζει νὰ ἐρευνήσωμεν. Τὸ πρῶτον προτέρημα τὸ ὁποῖον ἀντλοῦμεν ἐκ τῆς χρησιμοποίησεως μύθων εἶναι ἀκριβῶς αὐτὴ αὐτὴ ἡ ἐρευνα, διότι τοιοῦτοτρόπως ἡ διάνοια δὲν παραμένει ἄργῃ. Καὶ ὅτι θεοὶ εἶναι οἱ μῦθοι, δυνάμεθα νὰ τὸ βεβαιώσωμεν, στηριζόμενοι εἰς ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι τοὺς μετεχειρίσθησαν· ἐκεῖνοι μεταξὺ τῶν ποιητῶν οἱ ὁποῖοι ἦσαν ἐμπνευσμένοι ὑπὸ τῶν Θεῶν («θεόληπτοι») καὶ οἱ ἄριστοι ἐκ τῶν φιλοσόφων, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐδίδαξαν τὰς μυθικὰς τελετὰς ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ κατὰ τὰς χρησιμοδοτήσεις των· ὅλοι λοιπὸν μετεχειρίσθησαν μύθους.

ζ) Διὰ τί οἱ μῦθοι εἶναι θεοὶ;

2. Αὐτὸ θὰ τὸ ἐξετάσῃ ἡ Φιλοσοφία. Ἐπειδὴ λοιπὸν πάντα τὰ ὄντα χαίρουν διὰ κάτι πού τοὺς ὁμοιάζει καὶ ἀποστρέφονται τὸ ἀνόμοιον, ἔδει αἱ διδασκαλῖαι ἀναφορικῶς μὲ τοὺς θεοὺς νὰ ὁμοιάζουν πρὸς αὐτοὺς διὰ νὰ εἶναι ἀντάξια τῆς οὐσίας των καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν εὐμειαν των. Ταῦτα μόνον διὰ τῶν μύθων ἦτο δυνατόν νὰ γίνων.

3. Σχετικῶς δὲ μὲ τοὺς Θεοὺς αὐτοὺς καθ' ἑαυτούς, οἱ μῦθοι τοὺς παριστάνουν συμφώνως μὲ ἐκεῖνον πού εἶναι ἐπιτρεπτόν νὰ ἀνακοινωθῇ, σχετικὰ μὲ τὸ ρητόν καὶ ἄρρητον, τὸ ἀφανὲς καὶ δρατόν, τὸ σαφές καὶ τὸ ἀποκρυπτόμενον· πάντα ταῦτα ἀπομιμοῦνται οἱ μῦθοι· ἀναπαριστοῦν ὁμοίως τὴν ἀγαθότητα τῶν θεῶν, διότι ὅπως ἐκεῖνοι μεταδίδουν πρὸς ὅλους τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα προέρχονται ἐκ τῶν αἰσθητῶν, ἐνῶ τὰς νοητὰς ἀληθείας μόνον εἰς τοὺς ἐμφρονες χορηγοῦν ὁμοίως καὶ οἱ μῦθοι λέγουσι πρὸς ἅπαντας ὅτι οἱ θεοὶ ὑπάρχουν, ἀλλὰ ποῖα εἶναι ἡ φύσις τούτων καὶ ποῖα αἱ δυνάμεις των, ταῦτα διδάσκουν μόνον εἰς τοὺς ἱκανοὺς νὰ τὰ γνωρίσουν.

Ἀλλὰ καὶ τὰς ἐνεργείας τῶν θεῶν παριστοῦν οἱ μῦθοι· δυνάμεθα μάλιστα καὶ αὐτὸν τὸν Κόσμον νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἓνα μῦθον διότι τὰ μὲν σώματα καὶ τὰ πράγματα εἶναι εἰς αὐτὸν ἐμφανῆ, ἐνῶ αἱ ψυχαὶ καὶ οἱ νόες ἀποκρύπτονται.

4. Πρὸς τούτοις τὸ νὰ θελήσῃ τις νὰ διδάξῃ πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους τὴν ἀλήθειαν περὶ τῶν θεῶν, θὰ προκαλέσῃ εἰς μὲν τοὺς ἀνοήτους τὴν περιφρόνησιν λόγῳ τῆς ἀδυναμίας τῶν νὰ κατανοήσουν, εἰς δὲ τοὺς μορφωμένους τὴν ἀδιαφορίαν διὰ τῆς συγκαλύψεως ἀντιθέτως τῆς ἀληθείας διὰ μύθων, δὲν διατρέχουμεν τὸν κίνδυνον νὰ προκαλέσωμεν τὴν περιφρόνησιν εἰς τοὺς μὲν καὶ προτρέπομεν τοὺς ἄλλους εἰς τὴν φιλοσοφίαν.

Διατί, ὅμως, διηγοῦνται εἰς τοὺς μύθους μοιχείας καὶ ἀπαγωγὰς καὶ χάλκευσιν δεσμῶν διὰ τοὺς πατέρας καὶ ἄλλα τοιαῦτα ἄτοπα; Ἡ μήπως καὶ τοῦτο εἶναι ἄξιον θαυμασμοῦ, ἀφοῦ λόγῳ τῆς φαινομενικῆς παραδοξολογίας ἡ ψυχὴ ἀντιλαμβάνεται τὰς ἀφηγήσεις ταύτας ὡς πέπλους καὶ ἐκλαμβάνει τὴν ἀλήθειαν ὡς ἄρρητον;

IV

η) Πέντε εἰδῶν μῦθοι

1. Μεταξὺ τῶν μύθων οἱ μὲν εἶναι θεολογικοί, οἱ δὲ φυσικοί, οἱ ἄλλοι ψυχικοί, ὕλικοι καὶ μεικτοί.

ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΙ

Θεολογικοὶ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι, μὴ ἀνατρέχοντες εἰς τίποτε τὸ σωματικόν, θεωροῦν αὐτὴν ταύτην τὴν οὐσίαν τῶν Θεῶν τοιοῦτος μῦθος, π.χ., εἶναι ἡ κατάποσις ὑπὸ τοῦ Κρόνου τῶν τέκνων του· ἐπειδὴ ὁ Θεὸς εἶναι νοερός, πᾶς δὲ νοῦς εἰς ἑαυτὸν ἐπιστρέφει ὁ μῦθος ἀναφέρεται εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ.

ΦΥΣΙΚΟΙ

2. Δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τοὺς μύθους φυσικοὺς ὅταν γίνεται λόγος περὶ ἐνεργειῶν τῶν Θεῶν ἀπέναντι τοῦ Κόσμου· οὕτω τινὲς ἀνεγνώρισαν εἰς τὸν Κρόνον τὸν Χρόνον ἀποκαλοῦντες δὲ «τέκνα τοῦ παντός» τὰ μέρη τοῦ χρόνου, λέγουσι ὅτι οἱ παῖδες κατεπόθησαν ὑπὸ τοῦ πατρὸς των.

ΨΥΧΙΚΟΙ

Τὸ εἶδος τῶν ψυχικῶν μύθων ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἰδίας ψυχῆς, διότι ἀκριβῶς αἱ νοήσεις (σκέψεις) τῶν ψυχῶν μας καὶ ὅταν ἐκπέμπωνται πρὸς τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, παραμένουν ἐν τούτοις κτήματα τῶν γεννητόρων των.

ΓΑΙΚΟΙ

3. Ὑλικοὶ δὲ καὶ τελευταῖοι ἀπὸ πλευρᾶς ἀξίας, εἶναι οἱ μῦθοι ἐκεῖνοι, τοὺς ὁποίους κυρίως οἱ Αἰγύπτιοι ἐχρησιμοποίησαν λόγῳ ἀπαιδευσίας, θεωρήσαντες τὰ ἴδια

σώματα ὡς Θεοὺς καὶ καλέσαντες τὴν μὲν Ἰσιδα γῆν, τὸν Ὅσριν ὑγρασίαν, θερμότητα τὸν Τυφῶνα ἢ ὕδωρ τὸν Κρόνον, τοὺς καρποὺς Ἄδωνιν καὶ τὸν οἶνον Διόνυσον. Τὸ νὰ εἰπώμεν ὅτι ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι εἰς τοὺς θεοὺς ἀφιερωμένα ὅπως τὰ φυτὰ, οἱ λίθοι καὶ τὰ ζῷα εἶναι γνῶμη σωφρόνων ἀνδρῶν, ἀλλὰ νὰ τὰ καλοῦμεν Θεοὺς, αὐτὸ εἶναι δεῖγμα ἀνθρώπων μαινομένων (παραφρόνων)· ἐκτὸς ἐὰν ἐκλαμβάνεται τοῦτο μὲ τὴν ἔννοιαν ὅτι τόσον ἡ σφαῖρα τοῦ ἡλίου, ὅσον καὶ ἡ ἐξ αὐτῆς ἐκπεμπομένη ἀκτίς, λαμβάνουν συνήθως τὸ ὄνομα τοῦ ἡλίου.

ΜΕΙΚΤΟΙ

4. Ὅσον διὰ τὴν κατηγορίαν τῶν μεικτῶν μύθων, δυνάμεθα νὰ ἀναφέρωμεν πολλὰ παραδείγματα· μεταξὺ ἄλλων λέγεται ὅτι κατὰ τὸ συμπόσιον τῶν Θεῶν ἡ Ἐρμῆς ἔρριψε τὸ χρυσοῦν μῆλον ὅπερ προεκάλεσε τὴν φιλονεικίαν τῶν Θεαινῶν διὰ τοῦτο αὐταὶ παρεπέμφθησαν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸν Πάριν ὡς κριτὴν ἡ Ἀφροδίτῃ τοῦ ἐφάνη ὡραιότερα καὶ τῆς προσέφερε τὸ μῆλον.

5. Ἐδῶ τὸ συμπόσιον συμβολίζει τὰς ὑπερκosμικὰς δυνάμεις τῶν Θεῶν καὶ διὰ τοῦτο παρουσιάζονται συγκεντρωμένοι· τὸ χρυσοῦν μῆλον εἶναι ὁ κόσμος ὅστις ἔλκων τὴν ὑπαρξίν του ἐκ τῶν ἀντιθέτων, καλῶς λέγεται ὅτι ρίπτεται ὑπὸ τῆς Ἐριδος (Διχονοίας). Οἱ διάφοροι Θεοὶ προσφέρουν ἄλλοι ἄλλας εὐνοίας εἰς τὸν κόσμον, φαίνονται φιλονεικοῦντες περὶ τὸν κόσμον ἡ ψυχὴ ἡ ὅποια ζῇ καὶ ἐνεργεῖ κατ' αἰσθησιν—τοῦτο δὲ εἶναι ὁ Πάρις—ἐπειδὴ δὲν διακρίνει τὰς ἄλλας θεϊκὰς δυνάμεις, μόνον τὸ κάλλος βλέπει καὶ διὰ τοῦτο προσφέρει τὸ μῆλον εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

6. Ὑπάρχει πρόσαψις τῶν μύθων: οἱ μὲν θεολογικοὶ ἀρμόζουν εἰς τοὺς φιλοσόφους, οἱ φυσικοὶ καὶ ψυχικοὶ εἰς τοὺς ποιητάς, οἱ μεικτοὶ εἰς τὰς τελετουργίας τῆς μυήσεως, διότι κάθε μύθισι σκοπεῖ νὰ μᾶς θέσῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν κόσμον καὶ μὲ τοὺς θεοὺς.

7. Ἐὰν χρειασθῇ ν' ἀναφέρωμεν ἄλλον ἓνα μῦθον, λέγεται ὅτι ἡ Μήτηρ τῶν Θεῶν εἶδε τὸν Ἄττιν ἐξηπλωμένον παρὰ τὸν ποταμὸν Γάλλον, ἥρωτεύθη αὐτὸν καὶ λαβοῦσα τὸν ἀστροποικίλτον πῖλον αὐτῆς τὸν ἐπέθεσεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἐραστοῦ της καὶ τὸν κατέκτησε. Ἐκεῖνος ὅμως ἀργότερον ἐρασθεὶς μιᾶς Νύμφης ἐγκατέλειψε τὴν Μητέρα τῶν Θεῶν διὰ νὰ ζήσῃ μὲ τὴν Νύμφην. Διὰ τοῦτο ἡ Μήτηρ τῶν Θεῶν κατέστησε παράφρονα τὸν Ἄττιν, ὅστις ἀφοῦ ἀπέκοψε τὰ γόνιμα μέλη του τὰ ἀφῆκε παρὰ τῇ Νύμφῃ, ἀνελθὼν δὲ καὶ πάλιν εἰς τὸν οὐρανὸν ἐξηκολούθησε νὰ συνοικῇ μὲ τὴν Μητέρα τῶν Θεῶν.

8. Λοιπόν, ἡ Μήτηρ τῶν Θεῶν εἶναι Θεὰ ζωογόνος ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς Μητρός. Ὁ Ἄττις εἶναι ὁ δημιουργὸς τῶν γινομένων καὶ φθειρομένων διὰ τοῦτο ἡ ἀφήγησις λέγει ὅτι εὐρίσκετο παρὰ τὸν Γάλλον ποταμὸν, διότι ὁ Γάλλος ὑπομνήσκει τὸν κύκλον τοῦ Γαλαξίου ἐξ οὗ προέρχεται τὸ σῶμα τὸ ὑποκείμενον εἰς τὰ πάθη. Ἐπειδὴ δὲ οἱ πρῶτοι ἐκεῖ ὁδηγοῦν τοὺς δευτέρους πρὸς τὴν τελείωσιν, ἡ Μήτηρ ἐρωτεύεται τὸν Ἄττιν καὶ τοῦ προσφέρει τὰς οὐρανίους δυνάμεις, τὰς ὁποῖας ὑποστημαίνει ὁ πῖλος.

9. Πλὴν ὁ Ἄττις ἐρωτεύεται τὴν Νύμφην αἱ Νύμφαι εἶναι ἐκεῖναι ποὺ ἐπιστατοῦν («ἐφοροὶ») εἰς τὴν γένεσιν διότι πᾶν τὸ γεννώμενον ρέει (ὑπόκειται εἰς μεταβολήν)· ἐπειδὴ ὅμως ἔπρεπε νὰ ἀνασταλῇ ἡ γένεσις καὶ ν' ἀποφευχθῇ ὅπως ἐκ τῶν ὑπάρξεων τῆς ὑστάτης παραγωγῆς γεννηθῇ τι τὸ χεῖρον ὁ δημιουργὸς αὐτῶν ἐγκατέλειψε τὰς γονίμους δυνάμεις εἰς τὴν γένεσιν διὰ νὰ ἀνασυναφθῇ (νὰ ἐπανελθῇ εἰς ἐπικοινωνίαν) μὲ τοὺς Θεοὺς. Τὰ γεγονότα αὐτὰ δὲν ἐγένοντο εἰς ὥρισμένον πινὰ χρόνον ἀλλὰ συμβαίνουν ἐπ' ἄπειρον («ταῦτα δὲ ἐγένετο οὐδέποτε, ἔστι δὲ αἰεῖ»): ὁ νοῦς βλέπει ἐν τῷ συνόλῳ των τὰ πάντα, ἐνῷ ὁ λόγος ἐκφράζει τὰ μὲν κατ' ἀρχάς, καὶ ἔπειτα τὰ δέ.

10. Οὕτω, ἐπειδὴ ὁ μῦθος εὐρηται εἰς στενὴν σχέσιν μὲ τὸν κόσμον, ἡμεῖς δὲ μιμούμεθα τὸν Κόσμον—διότι πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἀκολουθῶμεν καλλιτέραν τάξιν;—ἐορτάζομεν μιὰν ἐορτὴν κατὰ τοὺς ἐξῆς τύπους. Κατὰ πρῶτον ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς ἔχομεν πέσει ἐξ οὐρανοῦ καὶ ζῶμεν παρὰ τῇ Νύμφῃ, ζῶμεν ἐν κατηφέλῃ καὶ ἀπέχομεν ἄρτου καὶ πάσης ἄλλης βαρείας καὶ ρυπαρᾶς τροφῆς διότι ἀμφοτέρω εἶναι ἐναντία πρὸς τὴν ψυχὴν· περαιτέρω ἡ ἐκτομὴ ἐνός δένδρου καὶ ἡ νηστεία συμβολίζουν τὴν ἀνακοπὴν μας ἀπὸ τὴν πρόδοον τῆς περαιτέρω γενέσεως· μετὰ τοῦτο ἡ ἐκ γάλακτος τροφή παριστᾷ τὴν ἀναγέννησίν μας· τέλος ἀκολουθοῦν ἐκδηλώσεις χαρᾶς καὶ στέψεις ὡς ἡ ἐπάνοδος ἡμῶν εἰς τοὺς Θεοὺς.

11. Μαρτυρία δὲ ὑπὲρ τῆς ἐξηγήσεως ταύτης, εἶναι καὶ ἡ ἐποχὴ ὅπου οἱ τύποι οὗτοι τελοῦνται: πράγματι τὰ δρώμενα ταῦτα τελοῦνται κατὰ τὸ ἔαρ καὶ τὴν ἱσημερίαν ὅταν παύουν τὰ γεννώμενα νὰ γεννῶνται καὶ ἡ ἡμέρα καθίσταται μεγαλυτέρα ἀπὸ τὴν νύκτα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει στενὴν σχέσιν μὲ τὰς ἀναγεννωμένας ψυχάς. Ἀκριβῶς δὲ κατὰ τὴν ἀντίθετον ἱσημερίαν ὁ μῦθος τοποθετεῖ τὴν ἀρπαγὴν τῆς Κόρης ἥτις τῇ ἀληθείᾳ συμβολίζει τὴν κάθοδον τῶν ψυχῶν. Εἰς σᾶς οἱ ὅποιοι ἠκούσατε τοὺς μύθους, ὅπως καὶ εἰς ἐκείνων τὰ ψυχὰς οἱ ὅποιοι συνέταξαν αὐτούς, εἶδε οἱ Θεοὶ νὰ εἶναι εὐμενεῖς.

θ) Περὶ τῆς πρώτης αἰτίας

1. Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, ἀξίζει τώρα νὰ γνωρίσωμεν τὴν πρώτην Αἰτίαν καὶ τὰς μετ' ἐκείνην τάξεις τῶν ἀπορρέοντων Θεῶν, ὅπως καὶ νὰ μελετήσωμεν τὴν φύσιν τοῦ Κόσμου, τὴν οὐσίαν τοῦ Νοῦ καὶ τῆς Ψυχῆς, τὴν Πρόνοιαν καὶ τὴν Εἰμαρμένην, ὅπως καὶ τὴν Τύχην, τὴν Ἀρετὴν καὶ τὴν Κακίαν, ὡς ἀκόμη καὶ τὰς ἀγαθὰς καὶ φαύλους διακυβερνήσεις αἱ ὁποῖαι ἀπορρέουν ἐξ αὐτῶν καὶ τέλος τὴν προέλευσιν τῶν κακῶν εἰς τὸν Κόσμον. Ἐκαστον τῶν προβλημάτων αὐτῶν χρήζει ἀναπτύξεων πολλῶν καὶ μακροσκελῶν. Ἐν τούτοις οὐδὲν κωλύει νὰ ὀμιλήσωμεν διὰ βραχέων, πρὸς ἐριστολήν ἔστω τῆς ἀπολύτου ἀγνοίας.

2. Ἡ πρώτη Αἰτία πρέπει νὰ εἶναι μία διότι πρὸ πάσης πολλότητος τὸ προβάδισμα ἔχει ἡ Μονάς καὶ νικᾷ τὰ πάντα διὰ τῆς ἰσχύος της καὶ τῆς ἀγαθότητος· διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπάναγκες εἶναι τὸ πᾶν νὰ μετέχῃ ταύτης, ἀφοῦ οὐδὲν δύναται νὰ τὴν παρακωλύσῃ ἕνεκα τῆς δυνάμεώς της, οὐδὲ αὐτὴ νὰ ἀποκλείνῃ ἕνεκα τῆς ἀγαθότητός της.

3. Ἐὰν ἡ Ἀρχὴ αὕτη ἦτο Ψυχὴ, τὰ πάντα θὰ ἦσαν ἐμψυχα· ἐὰν δὲ ἦτο νοῦς, τὰ πάντα θὰ ἦσαν νοερά· ἐὰν τέλος τὰ πάντα ἦσαν οὐσία τὸ πᾶν θὰ μετέχεν οὐσίας· καὶ διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ μερικοὶ διέκριναν παντοῦ τὴν οὐσίαν, ἐθεώρησαν τὴν πρώτην Ἀρχὴν ὡς Οὐσίαν. Ἐὰν ὅμως μόνῃ ἡ ὑπαρξὶς ἐχαρακτήριζε τὰ ὄντα καὶ οὐχὶ ἡ ἀγαθότης, ὁ συλλογισμὸς τότε θὰ ἦτο λογικός. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ ὄντα ὑφίστανται διὰ τῆς ἀγαθότητος καὶ μετέχουν ταύτης, ἡ πρώτη Ἀρχὴ πρέπει νὰ εἶναι ὑπερούσιος καὶ ἀγαθῆ. Ἰδοὺ μία σημαντικὴ ἀπόδειξις: ἡ καταφρόνησις τῆς ζωῆς, ἐνώπιον τοῦ ἀγαθοῦ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρων ψυχῶν ὅταν αἰφνης εὐρεθοῦν εἰς κίνδυνον ὑπὲρ πατρίδος, ὑπὲρ φίλων ἢ ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς.

Μετὰ δὲ τὴν τόσον ἄρρητον δύναμιν, ἀκολουθοῦν αἱ λοιπαὶ τάξεις τῶν Θεῶν.

VI

ι) Περὶ τῶν ὑπερκosμίων Θεῶν

1. Μεταξὺ τῶν Θεῶν οἱ μὲν εἶναι ἐγκόσμιοι, οἱ δὲ ὑπερκόσμιοι. Διὰ τοῦ ὅρου «ἐγκόσμιοι» ὑπονοῶ τοὺς Θεοὺς οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν τὸν Κόσμον· ὅσον διὰ τοὺς ὑπερκosμίους, οἱ μὲν ἐξ αὐτῶν ποιοῦσι τὰς οὐσίας τῶν Θεῶν, οἱ ἄλλοι τὸν νοῦν καὶ οἱ ἄλλοι τὰς ψυχάς· διὰ τοῦτο διανέμονται εἰς τρεῖς τάξεις ὅλαι δὲ αὐταὶ ἀπαντῶνται εἰς τὰς σχετικὰς διδασκαλίας.

ια) Περί τῶν δώδεκα ἑγκοσμίῳν

2. Μεταξύ τῶν ἑγκοσμίῳν Θεῶν, οἱ μὲν ποιοῦσι τὸν Κόσμον οἱ ἄλλοι τὸν ἐμψυχώνουν, οἱ ἄλλοι δημιουργοῦν ἁρμονίαν μεταξύ τῶν ἀντιθέτων πού τὸν ἀποτελοῦν, ἄλλοι τέλος ἐπιβλέπουν εἰς τὴν διατήρησιν τῆς ἁπαξ ἐπιτευχθείσης ἁρμονίας. Ἐπειδὴ δὲ αὗται εἶναι τέσσαρες διαφορετικαὶ τάξεις, ἕκαστος δὲ τῶν Θεῶν ἔχει τρόπους πρῶτον καὶ δεῦτερον καὶ τελευταῖον, οἱ διοικοῦντες πρέπει κατ' ἀνάγκην νὰ εἶναι δώδεκα.

3. Ἐκεῖνοι λοιπὸν οἱ ὅποιοι ποιοῦν τὸν κόσμον, εἶναι ὁ Ζεὺς, ὁ Ποσειδῶν καὶ ὁ Ἥφαιστος.

Ἐκεῖνοι πού τὸν ἐμψυχώνουν (ζωογονοῦν) εἶναι ἡ Δημήτηρ, ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἄρεμις.

Ἐκεῖνοι πού τὸν ἐναρμονίζουν εἶναι ὁ Ἀπόλλων, ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ Ἑρμῆς.

Οἱ ἐπαγρυπνοῦντες τέλος ἐπὶ τῆς ἁρμονίας («φρουροῦσιν») εἶναι ἡ Ἑστία, ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ἄρης.

4. Διὰ τῆς παρατηρήσεως τῶν ἀγαλμάτων τῶν Θεῶν, δυνάμεθα ν' ἀνακαλύψωμεν τοὺς ἀπορρήτους λόγους τῆς τῶν αὐτῶν κατανομῆς.

Οὕτω εἰς τὸν Ἀπόλλωνα ἀποδίδεται ἡ λύρα, ἡ Ἀθηνᾶ περιβάλλεται δι' ὅπλων, ἐνῶ ἡ Ἀφροδίτη παρουσιάζεται γυμνῇ, διότι ἡ ἁρμονία παράγει τὸ κάλλος τὸ δὲ κάλλος εἰς ὁρατὰ ἀντικείμενα δὲν συγκαλύπτεται. Ἐπειδὴ οἱ Θεοὶ οὗτοι διακατέχουν τὸν κόσμον εἰς πρώτην μοῖραν, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τοὺς ἄλλους Θεούς, ὡς ἐν ἐκείνοις ὑπάρχοντας: π.χ. ὁ Διόνυσος εἰς τὸν Δία, ὁ Ἀσκληπιὸς εἰς τὸν Ἀπόλλωνα καὶ αἱ Χάριτες εἰς τὴν Ἀφροδίτην.

ιβ) Ὑπάρχουν δώδεκα θεῖαι σφαῖραι

5. Δυνάμεθα ἐπίσης νὰ σημειώσωμεν τὴν σφαῖραν δράσεως αὐτῶν.

Ἡ Ἑστία διακατέχει τὴν γῆν, ὁ Ποσειδῶν τὸ ὕδωρ, ἡ Ἥρα τὸν ἀέρα ὁ Ἥφαιστος τὸ πῦρ, αἱ δὲ ἑξ ἀνώτεροι σφαῖραι ὑπάγονται εἰς τὴν διακατοχήν τῶν κατ' ἑθὺς ἀποδιδόμενων εἰς αὐτὰς Θεῶν οὕτω ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρεμις δεόν νὰ ἐκκληφθῶν διὰ τὸν ἥλιον καὶ τὴν Σελήνην, ἡ σφαῖρα τοῦ Κρόνου δεόν ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν Δήμητρα καὶ τοῦ αἰθέρος εἰς τὴν Ἀθηνᾶν.

Ὁ Οὐρανὸς ὅμως ἀνήκει εἰς ὅλους. Οὕτω λοιπὸν περιεγράφησαν καὶ ἐξημνήθησαν αἱ τάξεις, αἱ δυνάμεις καὶ αἱ σφαῖραι τῶν δώδεκα Θεῶν.

ιγ) Περί τῆς φύσεως τοῦ Κόσμου καὶ τῆς αἰδιότητος αὐτοῦ

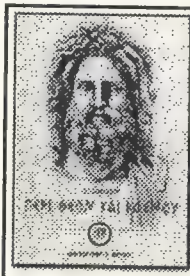
1. Ὅσον διὰ τὸν Κόσμον πρέπει ἀναγκαίως νὰ εἶναι ἄφθαρτος καὶ ἀγέννητος ἄφθαρτος διότι ἐὰν κατεστρέφετο θὰ παρίστατο ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἕνας ἄλλος καλλίτερος ἢ χειρότερος ἢ ὁ ἴδιος ἢ ἐν Χάος («ἀκοσμία»). Ἐὰν ὅμως ἐγένετο χειρότερος, ἐκεῖνος πού θὰ τὸν κατεσκεύαζε θὰ ἦτο κακός. Ἐκεῖνος ὅστις ἐξ ἀρχῆς δὲν κατεσκεύασε τὸν καλλίτερον θὰ ἦτο ἀνίσχυρος· ἐὰν ἐδημιούργει τὸν ἴδιον, θὰ τὸ ἐπραττεν εἰς μάτην· ἐὰν δὲ ἐπλασεν ἐν χάος... ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λέγωνται καὶ τῶν αὐτῶν σκέψεις.

2. Ὁ Κόσμος εἶναι ἀγέννητος καὶ ἰδοὺ τί ἀρκεῖ διὰ νὰ τὸ ἀποδείξωμεν. Ἐὰν πράγματι δὲν φθίρεται, τοῦτο σημαίνει ὅτι δὲν ἐγεννήθη διότι πᾶν τὸ γινόμενον φθίρεται, ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀγαθότης τοῦ Θεοῦ ἔδωσε τὴν ὑπαρξιν εἰς τὸν Κόσμον καὶ ἡ ἀγαθότης αὕτη ὑπάρχει ἀναγκαίως, διὰ τοῦτο ὁ Κόσμος πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ὅπως τὸ φῶς συνυπάρχει μὲ τὸν ἥλιον καὶ μὲ τὸ πῦρ, ἡ δὲ σκιά μὲ τὸ σῶμα.

3. Μεταξύ τῶν σωμάτων τὰ ὅποια ὑπάρχουν εἰς τὸν Κόσμον, τὰ μὲν μιμοῦνται τὸν νοῦν καὶ κινοῦνται κυκλικῶς, τὰ δὲ μιμοῦνται τὴν ψυχὴν καὶ κινοῦνται εὐθυγράμμως.

Μεταξύ ἐκείνων τώρα πού κινοῦνται κατ' εὐθείαν γραμμὴν, τὸ πῦρ καὶ ὁ ἀήρ κατευθύνονται πρὸς τὰ ἄνω, ἡ δὲ γῆ καὶ τὸ ὕδωρ πρὸς τὰ κάτω. Μεταξύ τῶν κινουμένων κυκλικῶς, ἡ σφαῖρα τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων στρέφεται ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολάς. Αἱ αἰτίαι διὰ τοῦτο εἶναι πολλαί, μεταξύ αὐτῶν ὅμως εἶναι ἐκείνη κατ' ἣν εἰς περίπτωσιν ὅπου ἡ κίνησις τῶν σφαιρῶν θὰ ἐγένετο ταχυτέρα, ἡ γένεσις νὰ μὴ καταστῇ ἀτελής.

4. Ἐπειδὴ ἡ κίνησις εἶναι διάφορος, πρέπει ἀναγκαίως καὶ ἡ φύσις τῶν σωμάτων νὰ εἶναι διαφορετικὴ διὰ τοῦτο οὔτε ἡ θερμότης, οὔτε τὸ ψῦχος, τὰ ὅποια παράγουν τὰ οὐράνια σώματα συμβάλλουν εἰς τοῦτο, οὔτε τι ἄλλο ἀναφερόμενον εἰς τὰ τέσσαρα στοιχεῖα. (ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ δμῶνιμο βιβλίον σὲ μετάφραση Π. Γράβιγγερ ἐκδ. Ἰδεοθέατρον)

ΣΑΛΟΥΣΤΙΟΥ
ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ
Σύνοψις τῶν βασικῶν ἀρχῶν τῆς
ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ
καὶ τῆς Μυστηριακῆς καὶ Μεταφυσικῆς
διδασκαλίας περὶ θεῶν καὶ κόσμου,
ἀνθρώπου, ψυχῆς καὶ εἰμαρμένῆς.
1.500 δρχ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ

ΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΓΕΝΟΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΡΟΧΙΑ ΤΗΣ ΟΠΟΙΑΣ ΟΙ ΓΡΑΜΜΕΣ ΕΠΕΚΤΕΙΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΠΕΙΡΟ ΚΑΙ ΑΠΕΙΡΗ Η ΤΡΟΧΙΑ ΤΟΥ ΚΑΘΙΣΤΑΤΑΙ.

Ὁ ὁρισμὸς αὐτός τῆς τροχιάς τοῦ ἀνθρώπου γένους καὶ κατ' ἀκολουθίαν τοῦ ἀτόμου φανερώνει εἰς τὸν φιλοσοφούντα, δι' ἔργον τοῦ εἶναι **Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ** καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν ἐκπορευομένη δημιουργία **ΗΘΙΚΩΝ ΝΟΜΩΝ** διὰ τῶν ὁποίων θὰ κανονίζεται ἡ πορεία τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Τὰ πράγματα μελετώμενα μὲ αὐτὸν τὸν ὁρισμὸν δίδουν στὸν φιλόσοφο τὴν **ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΟΥ** καὶ κανονίζουν τὴν πορεία του καὶ ἔτσι αὐτὸς βαδίζει συνειδητὰ ἀκολουθώντας τὴν ὑπὸ τῶν νόμων τῆς φύσεως δημιουργηθεῖσαν τροχίαν του.

Αὐτός ὁ ὁρισμὸς μᾶς ἐξαναγκάζει νὰ ἀποῦμε πιὸ ἐλεύθερα ὅτι ὁ ἀνθρώπος πρῶτο καθῆκον ἔχει νὰ ἀπαλλάξῃ τὸν ἑαυτοῦ ἀπὸ κάθε ἐπιρροή, πού ἔχει δημιουργηθῇ ἀπὸ τίς προλήψεις καὶ τίς δεισιδαιμονίες, καὶ ἐλευθέρως νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἑαυτοῦ τὴν σφαῖρα τοῦ μελετητοῦ. Μόνον ὑπὸ αὐτὸν τὸν ὅρο θὰ δυνήθῃ ἀκόπως νὰ μᾶς παρακολουθήσῃ στίς θεωρίες πού θὰ ἐκτεθοῦν στίς κατωτέρω δημοσιεύσεις, οἱ ὁποῖες εἶναι περιλήψεις συστήματος φιλοσοφικοῦ καὶ φανερώνουν τὴν φορά ὅλων τῶν ὄντων στὴν πρόοδο καὶ τὴν ἀναγέννησίν τους.

Δημοσιεύσαμε τίς θεωρίες μας μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι θίγοντες κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο τίς "ἐν τῷ παντί" ὑπάρχουσες δυνάμεις, θὰ προτρέψουμε κάποιους ἀπὸ τοὺς νεωτέρους φιλοσόφους νὰ ἐγκύψουν στὴν μελέτη τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς καὶ ἀπὸ ἐκεῖ νὰ διαγνώσουν τίς λειτουργίες τῆς δημιουργοῦντες σύστημα, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καθολικευθῇ ἡ μελέτη τῶν νόμων τοῦ πνεύματος καὶ ἐντεῦθεν θὰ ἀπαλλαγῇ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα ἀπὸ τὴν θλιθερὴ κατάστασιν, τὴν ὁποία δυστυχῶς, ἂν καὶ βλέπουμε, ὅμως δὲν ἐννοοῦμε.

Ἡ σπουδὴ τῶν ἄρθρων μας, ὀδηγεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου στὴν καθολικὴ εὐδαιμονία, καταδεικνύοντας ἐκ πρώτης ὄψεως ὅτι ὁ ἀνθρώπος ἔχει ἀνάγκη γνώσεως καὶ ὅτι οἱ γνώσεις αὐτές βρίσκονται ἐντός του καὶ ἀρκεῖ ἡ ἐπιθυμία πρὸς τὴν πρόοδο γιὰ νὰ τίς ἐκδηλώσῃ.

Τίς τροχίες τῆς περιφερείας τοῦ ἀνθρώπου πνεύματος κανονίζουν οἱ φυσικοὶ καὶ πνευματικοὶ νόμοι· ἀλλὰ γιὰ νὰ διανύωνται αὐτές ταχέως ἀπὸ τὸν ἀνθρώπο, ἔπρεπε ὁ ἀνθρώπος νὰ θέτῃ σέ κίνησιν τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τοῦ παρεκωρήθησαν, ὅπως διακριθῇ ὡς λογικὸ ὄν, καὶ αὐτὰ συνίστανται στίς αἰσθήσεις του, τίς ὁποῖες ἀφήνει πάντοτε ἀδρανεῖς, κολακευόμενος στὴν μέθη ἐφημέρων πραγμάτων καὶ στὴν ἀπόκτησιν εὐτελῶν πραγμάτων.

Ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου πρέπει νὰ ποικίλλεται ἀπὸ ὅλα τὰ ἀντικείμενα, τὰ ὁποῖα χορηγεῖ ἡ φύσις, καὶ νὰ ἀπολαύῃ, ὅσα ἐποίησε γι' αὐτὸν ὁ Θεός· ἀλλὰ ὅταν τὰ ἀπολαύῃ χωρὶς εἰδικὴ γνώση, τότε ἀποβάλλει ἀφ' ἑαυτοῦ τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ λογικοῦ ὄντος καὶ ἀσυνειδήτως φέρεται ἐδῶ καὶ κεῖ ἀπὸ τὰ πάθη του, περιορίζοντας ἔτσι τὴν δράσιν του στὴν ἴδια πάντοτε τροχιά καὶ διαιωνίζεται στὴν φθορά μὴ δυνάμενος νὰ ἔλθῃ στὴν ἀθανασία, στὴν ὁποία τὰ πάντα βρίσκονται στὴν τροχιά τους καὶ τὰ πάντα τὸν ὑπηρετοῦν ὡς ἀπόλυτο βασιλέα. Ἀπτόμεθα ζητημάτων, τὰ ὁποῖα, ἂν μᾶς ἐπιτρεπόταν νὰ ἀναλύσουμε, πραγματικά θὰ καταδεικνύετο τὸ γελοῖο περιβάλλον τῆς ἀνθρωπότητος καὶ θὰ ἔχανε ἡ ἀνθρωπότητα κάθε ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτοῦ της· καὶ ἐπειδὴ αὐτὸ θὰ συντελοῦσε στὴν σύγκυσίν της, γι' αὐτὸ σιωποῦμε.

Κόσμοι διεσπαρμένοι στὰ σώματα τοῦ Ἰδίου τοῦ πλανητικοῦ μας συστήματος ποιοῦν σημεῖα πρὸς ἡμᾶς, ἀλλὰ ἡμεῖς καθεύδουμε - **ΚΟΙΜΩΜΕΘΑ!**

Αλλοι κόσμοι, εύρισκόμενοι σέ πλησιέστερη ζώνη, και ὄντες διπνεκῶς σέ ἐπικοινωνία μαζί μας, δίδοντες χιλιάδες σημεῖα τήν ὥρα, ὅπως τούς ἀντιληφθοῦμε, και ἐξαντλῶντας ὅλα τά μέσα, γιά νά μᾶς ἐξεγείρουν ἀπό ληθαργικό ὕπνο, δέν τούς βλέπουμε, ἄν και ὁμιλοῦμε μαζί τους. Ἀντιθέτως, διαστρέφουμε τίς ἀλήθειες και ζητοῦμε νά δίδουμε ἐξηγήσεις διαφορετικές.

Στήν εἰσαγωγή μας αὐτή, δέν δυνάμεθα νά ἐκθέσουμε περισσότερα και ἀφήνουμε τόν ἀναγνώστη νά βρῇ τά σημεῖα τῆς δράσεώς του ὡς ἀνθρώπου ὑποσχομένοι ὅτι ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ και τῶν μέσων παρεχομένων ἀπό τήν ἐργασία μας θά δυνηθοῦμε νά τόν ἀγάγουμε στίς σφαῖρες, ἐκ τῶν ὁποίων τά προκείμενα ἀντλήσαμε, ἐπεξηγοῦντες ἐκεῖνα, τά ὁποῖα μόνον θίγουμε.

ΣΗΜΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΙΡΩΝ

Ἀπό καιρό τό πνεῦμα τῆς ἀνθρωπότητος ἄλλαξε φορά στήν ἔρευνα τῶν φυσικῶν φαινομένων και ἀναποδράστως θά φθάσῃ στό νά κατανοήσῃ ὅτι οἱ σκέψεις του, πρέπει νά ἀντικατασταθοῦν ἀπό ἄλλες, ὠριμώτερες. Ἡ μέχρι τώρα δράση τῆς ἀνθρωπότητος ἀπέδειξε ὅτι δέν συνετέλεσε στό νά καταστοῦν γνωστά ἐκεῖνα τά πράγματα, τά ὁποῖα παλαιότερα μονάδες τῆς ἀνθρωπότητος ἐκμεταλλεύονταν πρὸς ἴδιον ὄφελος και ἴδιαν πρόοδο, και τίς ὁποῖες ἀπεκαλέσαμε μονάδες *Μάγων*.

Τό πνεῦμα τῆς ἀνθρωπότητος στήν ἐξωτερικήν τῶν φαινομένων ἐκδηλώσεων τῶν *Μάγων* ἐτρέπεται στήν ὁδὸ τῶν προλήψεων και οἰκοδομοῦσε κράτος δεισιδαιμονιῶν, τό ὁποῖο σπουδαίως παρεκώλυσε τήν ἀνθρωπότητα στήν ἐξήγηση τῶν ἔργων τῶν *Μάγων*. Ἡδὲν, ὅταν ἄρχισε ἡ ἐπιστημονική ἐξέταση τῶν φαινομένων αὐτῶν, δημιουργεῖται ἓνα ἄλλο κράτος, ὑπὸ τό ὄνομα *Πνευματισμός* και ταχέως θά μᾶς ὑποδείξῃ ὅτι τά φαινόμενα αὐτά εἶναι φυσικά και τίποτε ἄλλο.

Εξετάζουμε σήμερα μέ βλέμμα ἀππληλαγμένο προλήψεων ἐκεῖνα, τά ὁποῖα ἄλλοτε θά μᾶς ἔτρεπαν σέ ἀκατάσχετη φυγή, και διαβλέπουμε σέ αὐτά σωρεῖα ἀληθειῶν, ἐνυπαρχουσῶν στήν φύση και τήν ὑπόσταση τοῦ ἀνθρωπίνου ὄντος.

Διαβλέπουμε ὅτι ἡ ἐπίδραση ὁρισμένων ἀτόμων σέ ἄλλα ἄτομα εἶναι φυσικός καθολικός νόμος και ἐνέχει ἐντός του στοιχεῖα, τά ὁποῖα ταξινομούμενα ἀποτελοῦν σπουδαῖα παραγωγή δυνάμεως, ἱκανή νά ἀντικαταστήσῃ ἄλλες ἐν χρήσει δυνάμεις. Ἡ δύναμη αὐτή καλλιεργούμενη δύναται νά ἐκπεμφθῇ σέ ἀπόσταση και νά ἐπιφέρῃ ἀποτελέσματα, διὰ τῶν ὁποίων τό ἀνθρώπινο πνεῦμα δύναται νά ἐπιτύχῃ τό μέσον ἐπικοινωνίας ἄνευ τῶν βοηθητικῶν μέσων, τά ὁποῖα παρέχουν σήμερα ἡ ἐπιστήμη και τά γράμματα.

Εκεῖνο, τό ὁποῖο ἀποκαλεῖ σήμερα ἡ ἀνθρωπότητα *τηλεπάθεια*, εἶναι μέσον, τό ὁποῖο ἂν ἤθελε καλλιεργηθῇ, θά ἐπέφερε μεγίστη τροπὴ ἐπὶ τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, διότι ὁ καθένας θά ἠδύνατο νά γνωρίζῃ και ἐξ ἀποστάσεως ἀκόμη τί ὁ ἀνθρώπος διανοεῖται. Δέν θέλουμε νά ὑποδείξουμε πῶς ὅλα αὐτά δύναται νά συντελεσθοῦν, διότι δέν ἔχουμε οὔτε τόν καιρό, οὔτε τά μέσα νά ἀσχοληθοῦμε μέ τήν παραγωγή, ἢ μᾶλλον τήν καλλιέργεια τῶν δυνάμεων αὐτῶν, ἀλλά νά ὑποδείξουμε στοὺς ἀσχολουμένους μέ αὐτά ὅτι λίγη ἀκόμη προσοχὴ ἐπὶ αὐτῶν τῶν φαινομένων και τάχιστα ἡ τύχη τῆς ἀνθρωπότητος θά μεταβληθῇ.

Ανάξιο θά ἦταν γιά τήν ἀνθρωπότητα νά μὴ δυνηθῇ μετὰ τήν παρέλευση τῶν αἰώνων νά ἀνεύρῃ ἐκεῖνα τά πράγματα, τά ὁποῖα οἱ *Μάγοι* πρὸ ἀμονημονεύτων ἐτῶν ἔχουν θέσει σέ ἐνέργεια και σπουδαίως συνετέλουν ἐπὶ τῆς τύχης τῆς ἀνθρωπότητος. Ἐπίσης ἀνάξιο φαίνεται στό ζήτημα τοῦ ὕπνωτισμοῦ, διότι δέν κατάρθωσε νά διαγνώσῃ ὅτι σέ αὐτό κεῖται μεγίστη ἀλήθεια και ὅτι δι' αὐτοῦ δύναται νά λύσῃ τά ἀνωτέρω προβλήματα, ἐάν καλῶς πρόσεχε στίς ἀποκαλύψεις τοῦ ὕπνωτιζομένου και ἂν ἐντέχνως ἔκανε πρὸς αὐτόν ἐρωτήσεις περὶ τῶν διαφόρων δυνάμεων, τῶν λειτουργουσῶν στόν ἀνθρώπινο ὀργανισμό.

Εμεῖς δέν ἔχουμε τήν πεποίθησιν ἐκείνη τῶν πιστευόντων αὐτά πού δέν εἶδαν· ἀλλά ἐπισταμένως ἀφοῦ ἐξετάσαμε αὐτά τά πράγματα διείδαμε τίς ἀλήθειες αὐτές και ἀποροῦμε πῶς, τῶν μεγάλων τοῦ αἰῶνος μας ἀνδρῶν καταγινομένων σέ αὐτά, διέλαθε τῆς προσοκῆς τους ἡ ἀλήθεια. Ἐάν σήμερα τά πράγματα τῆς ἀνθρωπότητος εὐρίσκονται σέ ἄθλια κατάσταση, τήν εὐθύνη ἔχουν ἐκεῖνοι, οἱ ὁποῖοι, ἂν ἀπεκάλυπταν τίς ἀλήθειες αὐτές, μεγίστη θά ἦταν ἡ διαφορὰ τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως ἀπὸ ἀπόψεως κοινωνικῆς και ἠθικῆς. Ἴδου γιατί πρῶτοι ρίχνουμε στήν συνείδησιν ὅλων τό φῶς αὐτό, γιά νά μὴ εἶπουν και γιά ἐμᾶς ὅ,τι λέγουμε και ἐμεῖς γιά τοὺς ἄλλους.

ΤΗΛΕΠΑΘΕΙΑ

Ησύσταση τῆς ἀνθρωπίνης ὑποστάσεως περιβάλλεται ἀπὸ κάποια οὐσία, τῆς ὁποίας τά στοιχεῖα εἶναι ἡ *ΖΩΗ* και ἡ *ΚΙΝΗΣΗ*. Ἡ οὐσία αὐτὴ ἐδρεύει στὰ δύο κέντρα τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ και παράγει ἐξελλισσομένη νέες δυνάμεις.

Ηοὐσία αὐτὴ ἐνέχει στό *Κέντρο* τῆς τῆν *Δύναμη* τῆς *Κινήσεως*, στήν δέ *Περiferεία* τῆς τῆν *Δύναμη* τῆς *Ζωῆς*.

Καί οἱ δύο δυνάμεις ἀποτελοῦν τό ἐγὼ καθὲ ὄντος ἀδιακρίτως βαθμῆδος και ὑποστάσεως· ἡ δέ διαφορὰ τῶν ὄντων μεταξὺ τους ἔγκειται στήν ἀφειτηρία τῆς συσπειρώσεως τῆς οὐσίας αὐτῆς.

Ηοὐσία αὐτὴ ἔλκει τήν καταγωγή της ἀπὸ τήν πρώτη τῆς συστάσεως τοῦ παντός οὐσία, ἡ ὁποία περιβαλλομένη διὰ *Κινήσεως* και *Ζωῆς* ἐκδήλωσε στήν *Δράση* της ὅλα τά στοιχεῖα και τίς *Δυνάμεις*, τίς ἐνυπάρχουσες στό *Πᾶν*. Κάθε δύναμη γνωστή, ἢ ἄγνωστη, ἔχει τήν καταγωγή ἀπὸ τήν αἰτία αὐτήν.

Ονόμος, ὁ διευθύνων τήν οὐσία αὐτήν, εἶναι παραγωγικός· και ἅμα τῇ παραγωγῇ ἐνός στοιχείου, αὐτό εἶναι ἀφειτηρία ἐκδηλώσεως ἄλλων στοιχείων.

Γιά νά γίνῃ αὐτό ἀντιληπτό, πρέπει νά παρατηρηθῇ στήν φύσιν ἡ ἔνωση δύο στοιχείων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναντιρρήτως θά προκύψῃ τρίτο και καθεξῆς. Ἀλλὰ ἄς ἔλθουμε νά ἀναλύσουμε, τό θέμα τό ὁποῖο προτιθέμεθα, γιά νά εὐχαριστήσουμε τοὺς μεμψιμοιροῦντες γιά τό ἀναπόδεικτο τῆς αἰτίας τῆς παραγωγῆς τῆς τηλεπαθείας.

Ηοὐσία, ἡ περιβάλλουσα τόν ἀνθρώπινο ὀργανισμό, ἡ κατέχουσα τά δύο κέντρα τοῦ ὀργανισμοῦ, εἶναι παραγωγικὴ και ἐξεληκτέα. Παραγωγικὴ, διότι συναντᾶται μετ' ἄλλων, ἐνυπαρχόντων στόν ὀργανισμό στοιχείων· ἐξεληκτέα δέ, διότι ἔχει τήν δύναμιν τῆς κινήσεως, και κάθε κίνηση ἐκδηλώνει δυνάμεις.

Τό ζωικὸ μέρος τῆς οὐσίας αὐτῆς ἔχει τήν ἔδρα στόν ἐγκέφαλο, και ἐξωθούμενη ἡ *Ζωὴ* ἀπὸ τήν ἐπίδρασιν τῶν στοιχείων τῆς ἐξωτερικῆς φύσεως, δηλαδή τῆς ἀτμοσφαίρας και τῶν διαφόρων χημικῶν οὐσιῶν τῆς γῆς, ἐκπέμπει δυνάμεις, σέ ὅποιο σημεῖο τό ἄτομο προσηλθῇ.

Καί, ἂν μὲν ἡ οὐσία εἶναι ἐξεληγμένη σέ βαθμὸν τελειότητος, δύναται νά ἐπιφέρῃ μεγίστη ἐπιρροή, σέ ὅποιο σημεῖο πέμπεται· ἄλλως, ἀδύνατος οὖσα, δύναται διὰ χημικῶν οὐσιῶν, τῶν ἐκουσῶν τήν δύναμιν νά ἐπιδράσῃ ἐπ' αὐτῆς, νά ἀντικαταστήσῃ ὅ,τι δέν ἔχει ἀποκτήσει διὰ τῆς ἐξελίξεως.

Εκεῖνο ὅμως, τό ὁποῖο τά μέγιστα συμβάλλει, εἶναι ἡ ὀργανικὴ δύναμὴ της, ἡ ὁποία καλλιεργούμενη δύναται νά θέσῃ ἐκποδῶν τίς ἐκ τῆς ἐξωτερικῆς φύσεως λαμβανόμενες ἐνισχύσεις.

Εμεῖς δέν ἐρχόμαστε νά διδάξουμε, ἀλλὰ ἀσχολοῦνται μέ αὐτά ὅτι δέον ἡ προσοχὴ τους νά περιστραφῇ στήν ἐξέταση τῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ. Καί ἔχουμε τό δικαίωμα αὐτό, διότι αἰσθανόμεσθε ὅτι ὡς ἄνθρωποι ἔχουμε ὑποχρεώσεις πρὸς τοὺς ὁμοίους μας.

Επίσης παρατηροῦμε στόν λίαν εὐμετάβλητο στίς ιδέες σοφὸ *Φλαμαρίωνα* ὅτι κάθε δύναμη στήν φύσιν τείνει σέ ἐκπνευμάτωση.

Τό Πνεῦμα τίποτε ἄλλο δέν εἶναι, παρά τό κορύφωμα τῶν ἐξελιχθεισῶν Δυνάμεων τῆς Ζωῆς καί τῆς Κινήσεως, τῶν λανθανόντων αὐτῶν στοιχείων στήν ἀνόργανη ὕλη, τά ὅποια ἐξωθούμενα ἐσαεῖ ἀπό τήν κινητήριο δύναμη τῆς Πρώτης Οὐσίας συσπειρώνονται καί ἀποτελοῦν πυρῆνα δράσεως καί ἐκδηλώσεως σέ ΕΓΩ, ἀρχικά στά κύτταρα καί κατόπιν στούς ὁργανισμούς.

Τά στοιχεῖα τῆς Οὐσίας συσπειρούμενα καί ἀποτελοῦντα ΕΓΩ, εἶναι πλέον ἀθάνατα καί ἀμετάβλητα κατά τίς δυνάμεις τῆς συνειδήσεώς τους, ἐξελικτέα καί πολλαπλασιαζόμενα ὅμως κατά τήν δράση τους.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Προκειμένου νά ἐξετάσουμε τά πνευματικά φαινόμενα, ἀνάγκη εἶναι νά διαγνώσουμε τίς δυνάμεις, ἐκ τῶν ὁποίων τά φαινόμενα αὐτά ἀπορρέουν καί νά καταδειχθῇ ὅτι ἡ δράση τῶν πνευμάτων στίς ἀνθρώπινες σκέψεις ἀποτελεῖ νόμο, ἄνευ τοῦ ὁποίου τό πνεῦμα μας δέν θά ἦταν δυνατόν νά ἐξικνιάσῃ ἐπέκεινα τῶν διανοητικῶν του αἰσθήσεων τίς λειτουργοῦσες πνευματικές δυνάμεις.

Τό πνεῦμα εἶναι οὐσία, ἡ ὁποία, ἀφοῦ διά τῶν σωματικῶν ὀργάνων ἤλθε σέ ἐπαφή μέ τίς ἐξωτερικές ιδιότητες τῆς ὕλης, ἀντλήσῃ ἀπό αὐτές δυνάμεις, ἡ μᾶλλον ἐξωθήθῃ ἀπό αὐτές στήν ἐκδήλωση νέων στοιχείων, τά ὅποια ἐνυπῆρχαν στήν οὐσία του λανθάνοντα. Ἀναλυτικότερα.

Υπάρχει νόμος, ὁ Νόμος τῆς Παγκοσμίου Δράσεως, ὁ ὁποῖος βάση ἔχει τήν κίνηση καί διά τοῦ ὁποίου κάθε οὐσία κινουμένη ἐξελίσσεται· ἡ δέ ἐξέλιξη δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρά σύγκρουση τῶν διαφορῶν

στοιχείων, ἐκ τῶν ὁποίων ἀπορρέουν ἄλλα στοιχεῖα. Ὁ νόμος αὐτός εἶναι καθολικός, καί ἐπὶ τῆς ἀνοργάνου ὕλης τά μέγιστα συμβάλλει, ὥστε διά τῆς μετατροπῆς τῆς νά ἐκδηλώνῃ λανθάνουσες σέ αὐτήν δυνάμεις καί ἄρχειται νά διαγράψῃ κάποιον κύκλο ἀναμορφώσεως τῶν δυνάμεων τῆς.

Στήν πρώτη κατάσταση τῆς γῆς τά Σδρῶντα στοιχεῖα ἦσαν πολὺ διάφορετικά ἐκείνων, τά ὅποια δροῦν στήν γῆ σήμερα.

Κάθε λοιπόν οὐσία διά τῆς ἐξωθήσεως τῶν ἄλλων οὐσιῶν μεταβάλλεται καί παράγει δυνάμεις· ἔτσι καί ἡ οὐσία τοῦ πνεύματος διά τῆς κινητηρίου τῆς δυνάμεως μεταβάλλεται ἐξελισσόμενη καί πολλαπλασιαζόμενη κατά τίς δυνάμεις τῆς.

Τό πνεῦμα διά τῶν ἐνσαρκώσεων στούς ἀνθρωπίνους ὁργανισμούς πολλαπλασιάζει τίς δυνάμεις του καί τά συσπειρούμενα στόν ἐγκέφαλο τοῦ ἀνθρώπινου ὁργανισμοῦ διανοητικά μόρια ἐξαναγκάζουν τό πνεῦμα στό νά ἐκδηλώνῃ τίς δυνάμεις τῆς οὐσίας του. Ἰδού γιατί ἐπιβάλλεται ἡ ἐπανειλημένη ἐνσάρκωσή του στόν ὁργανισμό.

Αρχικῶς τό πνεῦμα, ἡ μᾶλλον ἡ οὐσία τοῦ πνεύματος, ἐξεδηλώθη στά κύτταρα ἄνευ συνειδήσεως· ἀλλά τά κύτταρα ἐξωθούμενα ἀπό ἐξωτερικές δυνάμεις τῆς φύσεως μεταβλήθηκαν, ἡ δέ μεταβολή τους κατ' ἀνάγκη παρασκεύασε ἀνωτέρους τῶν κυττάρων ὁργανισμούς καί ὑποβοηθούμενη ἀπό ἀνωτέρας ὑποστάσεως διέπλασε ὁργανισμούς τελειότερους.

Ηδιάπλαση τῶν ἀνωτέρων ὁργανισμῶν ἀπαίτησε αἰῶνες καί ἔγινε κατά εἶδη. Ἡ κατά εἶδη ἐξέλιξη τῶν οὐσιῶν τῆς ζωῆς καί κινήσεως διαφεύγει τόν κύκλο τῶν δυνάμεων τῆς γῆς, διότι τό ἴδιο σῶμα δέν ἠδύνατο νά καταμερίσῃ σέ εἶδη τίς οὐσίες τῆς ζωῆς καί τῆς κινήσεως πού ἔχουν ἀπορρεῦσει ἀπό αὐτό.

Αρα τό σῶμα Γῆ κατά τήν σύστασή του ἠρύσθη ζωικές οὐσίες καί ἀπό ἄλλα σῶματα, ἀπό ἐκεῖνα δηλαδή, τά ὅποια συνετέλεσαν στήν συσπείρωσή του ὡς πλανήτη, καί ἀναλόγως τῆς βαθμίδος, στήν ὁποία ἀνῆκε κάθε ἓνα ἀπό τά σῶματα αὐτά, δημιουργήθηκαν ζωικά κύτταρα στήν γῆ. Γι' αὐτό ἡ διαφορά τῶν τετραπόδων καί τῶν ἐρπετῶν εἶναι οὐσιώδης.

Μέ αὐτόν τόν τρόπο μετεδόθη στά σῶματα ἡ Ζωή ἐκ τῆς πρώτης τοῦ παντός οὐσίας, τήν ὁποία Θεό ἀποκαλοῦμε, καί γι' αὐτό κάποιος φιλόσοφος δικαίως εἶπε ὅτι οἱ ψυχές εἶναι ἀπόπνοιες τῆς θεότητος.

Κατεδείξαμε ἤδη τήν μετάδοση τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία ἔχουσα καί τήν κίνηση, διότι οὐδέποτε οἱ δύο αὐτές δυνάμεις εἶναι χωρισμένες, ἄρχισε νά ἐξελίσσεται στόν ἀνθρώπινο ὁργανισμό καί νά διαμορφώνῃ συνειδήσεις μέ τόν σκοπό νά καταστοῦν ΕΓΩ πλήρη ἐλεύθερα.

Πρέπει δέ νά γίνῃ διαφορά διακρίσεως μεταξύ τῆς ἐκ τῆς ἔλξεως προκαλουμένης κινήσεως καί τῆς ὑπαρχούσης στήν οὐσία τοῦ πνεύματος.

Αλλά τό πνεῦμα μή τελειοποιηθέν εἶχε ἀνάγκη ὁδηγοῦ καί τέτοιος ὁδηγός τοῦ ἀνθρώπινου πνεύματος εἶναι τό πνεῦμα ἐκεῖνο, τό ὁποῖο δέν ἔχει ἀφειρηρία ὅμοιο τοῦ πνεύματος τῆς γῆς.

Τά δέ καταστάνα ὅπωςδήποτε ἐλεύθερα πνεύματα τῆς γῆς κατέλαβαν τήν ἀρχή τῆς διευθετήσεως τῶν λοιπῶν πνευμάτων τῆς γῆς καί βοηθούμενα ἀπό ἀνώτερα ἄλλων σωμάτων πνεύματα, παρασκεύασαν τοὺς πνευματικούς νόμους, διά τῶν ὁποίων τά φαινόμενα τά ὅποια βλέπουμε, ἀπορρέουν καί ἔχουν σκοπό, νά προκαλοῦν τήν προσοχή μας, ὅπως δυνηθοῦμε νά ἀποβάλλουμε τίς ὕλιστικές θεωρίες, οἱ ὁποῖες ἔχουν καταλάβει τίς διάνοιες τῆς ἐπιστήμης.

(ἀπόσπασμα ἀπό τό βιβλίο τοῦ Σ. ΝΑΓΟΙ
ἐκδ. Ἰδεοθέατρον)

ΟΜΗΡΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑ

ΕΝΑ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΔΡΩΜΕΝΟ
ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑ ΤΗΣ ΘΕΑΤΡΙΚΗΣ ΜΙΜΗΣΕΩΣ,
ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ

ΔΙΔΑσκΟΝΤΑΙ

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ ΙΛΙΑΣ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ ΠΡΩΪ

ΤΜΗΜΑ ΠΑΙΔΩΝ ΟΡΦΕΩΣ

ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ

ΤΜΗΜΑ ΕΦΗΒΩΝ ΔΙΕΧΥΛΟΥ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ
ΔΕΣΜΩΤΗΣ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΤΗΛ., 52.37.543,
ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ - ΣΤΟΥΡΝΑΡΗ 57

ΑΤΟΜΙΚΗ ΘΕΩΡΙΑ

Λεύκιππος

Περὶ τοῦ χρόνου τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ θανάτου του δὲν ὑπάρχουν ἀκριβεῖς πληροφορίες. Ὁ Ἐπίκουρος ἠρνεῖτο τὴν ὑπαρξίν του ὡς ἱστορικοῦ προσώπου. Κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους ὁ Γάλλος ἱστορικὸς τῶν ἀρχαίων μαθηματικῶν Π. Ταννερὺ καὶ ὁ Γερμανὸς Ρόντε, συνετάχθησαν πρὸς τὴν γνώμην τοῦ Ἐπικούρου. Ἀλλ' ὁ Ντὶλς ἔδειξεν ὅτι ἡ ἀρνησις τῆς ὑπάρξεώς του εἶναι ἀστήρικτος καὶ ἀπαράδεκτος. Ὁ Ἐπίκουρος, ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ εὕρῃ χωριστὰ ἐκδεδομένα τὰ βιβλία τοῦ Λευκίππου, ἅτινα ἐξεδίδοντο κατὰ τὸν 4ον π.Χ. αἰῶνα μαζί με τὰ ἔργα τοῦ Δημοκρίτου εἰς τὸ αὐτὸ σῶμα, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν εἶχεν ὑπάρξει ὁ φιλόσοφος οὗτος ὡς ἱστορικὴ προσωπικότης.

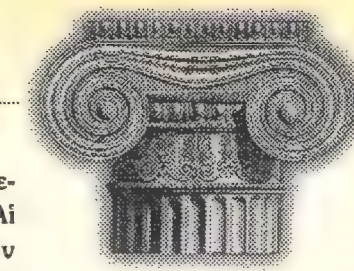
Κατήγγο ἐκ Μιλήτου, καταλιπὼν δὲ τὴν πατρίδα του ἦλθεν εἰς τὴν Ἑλέαν, ἔνθα ἐγένετο μαθητὴς τοῦ Ζήνωνος τοῦ Ἑλεάτου. Ἐκ τῆς εἰδήσεως αὐτῆς δυνάμεθα νὰ εἰκάζωμεν ὅτι θὰ ἐγεννήθη κατὰ τοὺς αὐτοὺς χρόνους, κατὰ τοὺς ὁποίους ἔζησαν ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ ὁ Ἀναξαγόρας. Κατὰ τὸ 450 π.Χ. ἐγκατεστάθη εἰς τὴν πόλιν Ἀθῆναι, ἔνθα μετὰ μίαν ἢ δύο δεκαετίαις ἵδρυσε φιλοσοφικὴν σχολήν, εἰς ἣν ἐφοίτησε καὶ ὁ Δημόκριτος. Ὁ Λεύκιππος ἔγραψε δύο ἔργα, τὸν «Μέγαν Διάκοσμον» καὶ ἕτερον σύγγραμμα ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ Νοῦ».

Ἐκ τοῦ πρώτου συγγράμματος οὐδὲν ἀπόσπασμα διεσώθη, ἀλλὰ μόνον ὅροι τινές, οἵτινες εἶναι οἱ ἀκόλουθοι: Ἀτομοί, ναστά (πυκνῶς συμπιεσμένα), μέγα, κενόν, ἀποτομή, ρυσμός (μορφή), διαθιγὴ (ἀμοιβαία ἐπαφή), τροπὴ (θέσις), περιπάλαξις (περιπλοκή), δίνος (περιστροφικὴ κίνησις). Ἐκ τοῦ δευτέρου συγγράμματος διεσώθη ἡ ἀκόλουθος σπουδαιότατη πρότασις, διὰ τῆς ὁποίας προλαμβάνει ὁ Λεύκιππος τὴν ὑπὸ τῶν νεωτέρων φιλοσόφων λεγομένην ἀρχὴν τῆς αἰτιότητος: «Οὐδὲν χρῆμα μάτην γίνεταί ἀλλὰ πάντα ἐκ λόγου τε καὶ ὑπ' ἀνάγκης». (Κανὲν πρᾶγμα δὲν συμβαίνει χωρὶς αἰτία, ἀλλὰ ὅλα ἐξ ὠρισμένης αἰτίας καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἀνάγκης).

Ὁ Λεύκιππος ὀφείλει τὴν δόξαν του εἰς τὴν περὶ ἀτόμων θεωρίαν του. Ὁ Γάλλος Κουρνὺτ γράφει ὅτι «οὐδεμία ἰδέα ἐξ ὧν μᾶς ἀφῆκεν ἡ ἀρχαιότης, ἔσχε μεγαλυτέραν καὶ παρομοίαν ἐπιτυχίαν», ὅσων ἡ ἀτομική. Ὁ Γκόμπερτζ σημειώνει εἰς τὸ ἔργον του «Οἱ Ἕλληνες στοχασταί» ὅτι ἡ νεωτέρα ἀτομικὴ θεωρία κατὰ γὰρ ἐυθείας ἀπὸ τὴν θεωρίαν τοῦ Λευκίππου καὶ τοῦ Δημοκρίτου. Ὁ Γκασσέντι κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἀφορμᾶται ἀπὸ τὴν μελέτην τῆς. Ὁ Καρτέσιος, ἂν καὶ τὴν ἀπορρίπτει, ὅμως τὴν ἀκολουθεῖ ὡς πρὸς τὴν μηχανικὴν ἐξήγησιν τῶν φυσικῶν φαινομένων. Ὁ ἴδιος ἔχει ἐκφράσει τὸν φόβον ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ θεωρηθῇ τὸ μέρος τοῦτο τοῦ συστήματός του συρραφὴ ἀπὸ τὰ ράκη τοῦ Δημοκρίτου.

Εἰς τὴν ἀνακάλυψιν τῆς ἀτομικῆς θεωρίας ἐφθασεν ὁ Λεύκιππος ἀφορμηθεὶς κυρίως ἀπὸ τὰς διδασκαλίας τοῦ Ζήνωνος. Διὰ νὰ ἀντικρούσῃ ὁ Ἑλεάτης σοφὸς τοὺς Πυθαγορείους εἶχε χρησιμοποιήσει τὸ ἐπιχείρημα τῆς διχοτομίας, διδάσκων ὅτι δυνάμεθα νὰ ὑποδιαίρσωμεν ἐπ' ἀπειρον τὰ μεγέθη καὶ τὰ σώματα. Ὁ Λεύκιππος διαφωνῶν πρὸς τὸν Ζήωνα δὲν παραδέχεται ὅτι εἶναι δυνατόν ἡ ἐπ' ἀπειρον διχοτομία ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι ἐν τέλει θὰ φθάσωμεν εἰς κάτι τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν διαιρέσεως. Τὸ ἀπείρως ἐλάχιστον τοῦτο συστατικὸν τῆς πραγματικότητος, πρὸ τοῦ ὁποίου σταματᾷ ἡ διαιρετικὴ τομή, τὸ ὠνόμασεν ὁ Λεύκιππος ἄτομον, εἰσαγαγὼν πρῶτος τὸν ὄρον τοῦτον, ὅστις προσέλαβε σήμερον κεντρικὴν σημασίαν διὰ τὴν ὅλην ἔρευναν τοῦ σύμπαντος.

Τὰ ἄτομα ταῦτα ἔχουν ὅλα τὰ προσόντα ἅτινα ἀπέδιδεν ὁ Παρμενίδης εἰς τὸ ὄν. Δὲν ἔχουν μέσα εἰς τὸν ἑαυτὸν τῶν κανὲν κενὸν καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται οὔτε νὰ διαιρεθοῦν οὔτε νὰ ὑποστοῦν ἀλλοίωσιν ὑπ' ἄλλου τινὸς ὄντος. Εἶναι «ἀπαθῆ» καὶ ἀνώλεθρα ὅπως τὸ ὄν τοῦ Παρμενίδου. Παρουσιάζουν συμπαγῆ πυκνότητα καὶ ἑλλειψιν πάσης ποιότητος. Εἰς τὸ σύμπαν ὑπάρχει ἀπειρον πλῆθος τοιοῦτων ἀτόμων, τὰ ὅποια παρουσιάζουν μόνον τρεῖς διαφορὰς διαφέροντα, κατὰ τὸ σχῆμα «ῥυσμῶ», κατὰ τὴν θέσιν «τροπῇ» καὶ κατὰ τὴν τάξιν «διαθιγῇ». Ἐπεξηγῶν τοὺς ὅρους τούτους ὁ Ἀριστοτέλης λέγει ὅτι τὸ Α διαφέρει ἀπὸ τὸ Ν κατὰ τὸ σχῆμα, τὸ ΑΝ ἀπὸ τὸ ΝΑ κατὰ τὴν τάξιν καὶ τὸ Η ἀπὸ τὸ Ι ὅπερ προκύπτει ἀπὸ τὴν διαφορετικὴν τοῦ αὐτοῦ στοιχείου τοποθέτησιν κατὰ τὴν τάξιν.

Δημόκριτος (460-370)

Ὅλα τὰ συγκεκριμένα ὄντα ἀποτελοῦνται ἀπὸ ἀθροίσματα ἀτόμων. Αἱ ιδιότητες δὲ τῶν πραγμάτων δὲν ὀφείλονται εἰς ποιοτικὰς διαφορὰς τῶν ἀτόμων, ἅτινα στεροῦνται οἰασδήποτε ποιότητος, ἀλλὰ προκύπτουν ἀπὸ τὰς τρεῖς ἀνωτέρω μνημονευθείσας αὐτῶν διαφορὰς.

Αἱ ποιοτικαὶ διαφοραὶ τῶν πραγμάτων ἐξηγοῦνται διὰ τῶν διαφορῶν τοῦ σχήματος, τῆς τοποθετήσεως καὶ τῶν συνδυασμῶν τῶν ἀτόμων. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ ποιότης ἀνάγεται εἰς καθαρῶς μαθηματικὰς, ποσοτικὰς σχέσεις. Πᾶσα ἐν τῷ κόσμῳ παρατηρούμενη μεταβολὴ ἀνάγεται ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, εἰς μεταβολὰς τῆς τοποθετήσεως καὶ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ἀτόμων. Ἀλλὰ διὰ νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ μεταβολὴ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ κενὸς χώρος. Ἐπίσης καὶ τὰ ἄτομα προϋποθέτουν κῶρον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου θὰ ἠδύναντο νὰ κινηθοῦν.

Ὡς δεῦτερον λοιπὸν στοιχεῖον ἀναγκάζεται νὰ δεχθῇ ὁ Λεύκιππος τὸν κενὸν κῶρον. Ὡς πρὸς τοῦτο διαφωνεῖ πρὸς τοὺς Ἑλεάτας, οἵτινες ἐταύτιζον τὸν κενὸν κῶρον μετὰ τὸ μὴ ὄν καὶ διὰ τοῦτο ἠρνοῦντο τὴν ὑπαρξίν του. Συνδιαλλάσσει συνεπῶς ἡ ἀτομικὴ θεωρία τὸ ὄν πρὸς τὸ μὴ ὄν, θεωροῦσα τὸ μὲν ὄν ὡς πλῆρες, τὸ δὲ μὴ ὄν ὡς κενὸν κῶρον.

Παρ' ὅλον ὅτι φαίνεται ἡ θεωρία αὕτη προσοδευμένη εἰς τὰ δεδομένα τῶν αἰσθήσεων, ὅμως ἐπειδὴ ἀναγνώριζει τὴν ὑπαρξίν τοῦ κῶρου, ὅστις δὲν εἶναι κάτι ὅπερ προσπίπτει ἀμέσως εἰς τὰς αἰσθήσεις, ὑπερβαίνει τὴν ἀφελῆ αἰσθησιοκρατίαν καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸν νοητὸν κόσμον τῶν μὴ αἰσθητῶν μαθηματικῶν σχέσεων. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν παραδοχὴν τῶν δύο τούτων θεμελιωδῶν δεδομένων, δηλαδὴ τῶν ἀτόμων καὶ τοῦ κενοῦ κῶρου, ἀκόμη δὲν εἶχε καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐξήγησις τῆς πραγματικότητος.

Εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρχουν τὰ ἄτομα ἐν ἡρεμίᾳ ἐντὸς κενοῦ κῶρου. Ἄν δὲν σημειωθῇ ὅμως κίνησις, δὲν θὰ παραχθῇ ὁ ἐν τῇ πραγματικότητι ὑφιστάμενος κόσμος. Διὰ τοῦτο ἡ ἀτομικὴ θεωρία ἀναγκάζεται νὰ δεχθῇ ὅτι τὰ ἄτομα εὐρίσκονται αἰωνίως ἐν κινήσει. Ἡ κίνησις θεωρεῖται ἀχώριστος ιδιότης τῶν ἀτόμων. Εὐρίσκονται προαιωνίως τὰ ἄτομα εἰς κίνησιν, ἐκ δὲ τῆς κινήσεώς των προέρχονται μηχανικαὶ δράσεις καὶ ἀντιδράσεις, αἵτινες ἐπαρκοῦν διὰ νὰ ἐξηγήσουν τὰς ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινούσας μεταβολὰς. Ὅτι ἡ ἀτομικὴ θεωρία δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ τὴν προέλευσιν τῆς κινήσεως, εἶναι μία καταφανὴς ἑλλειψὶς τῆς, τὴν ὁποίαν ἐσημείωσεν ὁ Ἀριστοτέλης. Δεχόμενος ὅμως τὴν ὑπαρξίν τῆς κινήσεως ὁ Λεύκιππος κατορθώνει νὰ συμβιβάσῃ τὴν στατικὴν ἀποψιν τοῦ Παρμενίδου πρὸς τὴν δυναμικὴν θεώρησιν τοῦ Ἡρακλείτου. Διὰ τοῦτο κατατάσσεται καὶ αὕτη εἰς τὰ συνδυαστικὰ συστήματα.

Περισσότερας εἰδήσεις ἔχομεν περὶ τῆς ζωῆς τοῦ παρὰ τῷ Λευκίπῳ μαθητεύσαντος Δημοκρίτου. Κατήγγο ἐκ τῶν Ἀθῆναι, ἐπεχείρησε δὲ πολλὰ ταξίδια εἰς τὴν Περσίαν, Βαβυλῶνα καὶ Αἴγυπτον. Ἐπανερχόμενος ἐκ τούτων διήλθε διὰ τῶν Ἀθηνῶν, ἔνθα οὐδεὶς τὸν ἐπρόσεξε. Τὴν πικρίαν διὰ τὸν παραγνωρισμὸν του τὴν ἐκφράζει ἐνα βραχυτάτον ἀπόσπασμά του: «Ἦλθον γὰρ εἰς Ἀθήνας καὶ οὐτις με ἔγνωκε». (Ἦλθον εἰς Ἀθήνας καὶ κανεὶς δὲν με ἐπρόσεξε). Ὑπῆρξε πολυγραφώτατος, ἀσχοληθεὶς με ὅλα τὰ εἶδη τοῦ ἐπιστητοῦ. Ὡς μαθηματικός, ἵσταται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῆς παγκοσμίου διανοήσεως. Συγχρόνως ἠσκολήθη μετὰ τὴν φυσικὴν, τὴν ἠθικὴν, τὴν αἰσθητικὴν, τὴν γραμματικὴν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ πολιτισμοῦ. Κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Ρωμαίου αὐτοκράτορος Τιβερίου ἐξέδωκε τὰ ἔργα τοῦ Ἀθῆναιου σοφοῦ ὁ Θράσυλλος κατὰ τετραλογίας. Κατὰ τὸ περιεχόμενον τὰ συγγράμματα διηρέθησαν εἰς πέντε ὁμάδας, ἥτοι εἰς Φυσικά, Ἠθικά, Μαθηματικά, Μουσικά καὶ Τεχνικά.

Ὑπῆρξεν ἀφιερωμένος εἰς τὴν θεωρητικὴν ζήτησιν. Μία ἀρχαία μαρτυρία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἐπρότιμα νὰ εὕρῃ τὴν αἰτιολογικὴν ἐξήγησιν ἑνὸς φαινομένου παρὰ νὰ γίνῃ βασιλεὺς τῶν Περσῶν: «Βούλεσθαι μᾶλλον μίαν εὐρεῖν αἰτιολογίαν ἢ τὴν τῶν Περσῶν οἱ βασιλεῖαν γενέσθαι». Ἐκ τοῦ ἀνακαλυφθέντος παλιμψιστου κώδικος, εἰς ὃν εἶχε γραφῇ τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχιμήδους «Περὶ μηχανικῶν θεωρημάτων πρὸς Ἑρατοσθένην ἑφοδος», ἐγνώσθη ὅτι πρῶτος αὐτὸς εἶχεν εὕρει τὰς σχέσεις αἵτινες ὑφίστανται ἀπὸ ἀόψεως ὄγκου μετὰ τὸν κῶνον καὶ τοῦ κυλίνδρου καὶ τῆς πυραμίδος καὶ τοῦ πρίσματος. Πρῶτος δὲ διείδεν ὅτι ἀπαραιτήτως πρέπει τὰ συνιστώμενα τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ κῶνου γεωμετρικὰ στοιχεῖα νὰ εἶναι ἀπειροελαχίστου μεγέθους. Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ὁ Καβαλιέρι ἐκρησιμοποίησε τὴν παρατήρησιν ταύτην τοῦ Ἀθῆναιου σοφοῦ, τέρνων συνεχῶς τὸν κύλινδρον καὶ τὸν κῶνον διὰ ἐπιπέδων παραλλήλων πρὸς τὴν βάσιν καὶ ἐξ ἴσου ἀπ' ἀλλήλων ἀπεκόντων.

Εἰς τὰς γενικὰς περὶ τοῦ σύμπαντος δοξασίας ἀκολουθεῖ τὰς ὑπὸ τοῦ Λευκίππου διατυπωθείσας θεωρίας. Προχωρεῖ συνάμα περαιτέρω διασαφηνίζων καὶ συμπληρώνων ταύτας. Σπουδαιόταται εἶναι ἡ συμπλήρωσις ἡ ἀναφερομένη εἰς τὰς ιδιότητας τῶν πραγμάτων καὶ ἐκφραζομένη διὰ τῆς προτάσεως: «Νόμῳ χροίῃ, νόμῳ γλυκύ, νόμῳ πικρόν· ἑτέρι δὲ ἄτομα καὶ κενόν». (Τὰ χρώματα ὑπάρχουν φαινομενικῶς (δηλαδὴ συμφώνως πρὸς ὑποκειμενικὴν σύμβασιν), φαινομενικὴ εἶναι καὶ ἡ γλυκύτης, καὶ ἡ αἰσθησις τοῦ

πικροῦ· εἰς τὴν πραγματικότητα ὑπάρχουν τὰ ἄτομα καὶ τὸ κενόν).

Διὰ τῆς ἀνωτέρω ἐκτιθεμένης δοξασίας του προλαμβάνων τοὺς νεωτέρους φιλοσόφους καὶ ἐπιστήμονας, ὁ Ἀβδηρίτης σοφὸς διαχωρίζει τὰς ιδιότητας τῶν πραγμάτων εἰς πρωτευούσας (ἀντικειμενικάς) καὶ δευτερευούσας (ὑποκειμενικάς). Τὴν αὐτὴν ἀντίληψιν ἐξέφρασε καὶ ὁ Γαλιλαῖος εἰς σύγγραμμά του ἐκδοθὲν κατὰ τὸ 1623 εἰς τὸ ὁποῖον γράφει:

«Ὅταν συλλαμβάνω μὲ τὴν σκέψιν μου μίαν ὕλην, ἢ σωματικὴν οὐσίαν, δὲν δύναμαι νὰ μὴ σκεφθῶ συγχρόνως ὅτι εἶναι πεπερασμένη καὶ ὅτι ἔχει αὐτὴν ἢ ἐκείνην τὴν μορφήν... ὅτι εὐρίσκεται εἰς αὐτὸν ἢ ἐκεῖνον τὸν τόπον, ὅτι ἔχει ἐπαφήν ἢ δὲν ἔχει μὲ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο τὸ σῶμα. Ἐξ ἀντιθέτου εἶμαι πεπεισμένος ὅτι ἡ γεῦσις, ἡ ὁσμὴ καὶ τὰ χρώματα ἐν σχέσει μὲ τὸ ἀντικείμενον ἐν τῷ ὁποίῳ ἔχουν τὴν ἔδραν τῶν δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ καθαρὰ ὀνόματα: «Non sieno altro che puri nomi».

Ἄν προσέξῃ κανεὶς εἰς τὸ χωρίον τοῦτο τοῦ Γαλιλαίου ἀνευρίσκει μέσα εἰς αὐτὸ καὶ τὸν «ρυσμόν», καὶ τὴν «τροπὴν» καὶ τὴν «διαθιγὴν» τοῦ Δημοκρίτου ὡς καὶ τὸν διαχωρισμὸν τῶν ιδιοτήτων εἰς ἀντικειμενικάς καὶ ὑποκειμενικάς. Κατὰ τὸν Δημοκρίτον ἡ ὁξύτης ἦν παρέχει ἡ γεῦσις πράγματός τινος παράγεται ἐξ ατόμου, ὅπερ κατὰ τὴν μορφήν ἐμφανίζει ὁξείας γωνίας, ἡ γλυκύτης παράγεται ἀπὸ ἄτομα στρογγύλου σχήματος.

Μέχρι τοῦ 18ου αἰῶνος εἶχεν ἐπιζήσει ἡ θεωρία αὕτη τοῦ Δημοκρίτου. Ὁ Ἀλέξανδρος φὸν Χοῦμπολντ ἔχει προσπαθήσει νὰ ἐξηγήσῃ τὰς διαφορὰς τῆς γεύσεως ἀνάγων ταύτας εἰς μορφολογικὰς ιδιότητες τῶν γευστικῶν ὑλῶν. Ἡ ἀντίληψις τοῦ Ἀβδηρίτου σοφοῦ κατὰ τὴν ὁποίαν τὰ ἄτομα ἀποτελοῦν συνδυασμοὺς ἀγκιστρωνόμενα ἀμοιβαίως ἀνευρίσκεται ἐπιζῶσα εἰς τὸν Καρτέσιον καὶ τὸν ἀστρονόμον Χοῦϊνγκενς.

Σπουδαιότατον καὶ μὴ διευκρινισθὲν εἰσέτι ζήτημα ἀποτελεῖ ἡ ἐξακρίθωσις τῆς ἀντιλήψεως ἦν εἶχεν ὁ Δημοκρίτος περὶ τῶν ατόμων. Δύο εἶναι αἱ ὑποστηριζόμεναι ἐν σχέσει μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπόψεις.

Ἡ μία ὑποστηρίζει ὅτι ὁ Ἀβδηρίτης σοφὸς λέγων ἄτομα ἐννοεῖ τὰ ἀπειροελάχιστα συστατικά τῆς ὕλης. Ἡ ἄλλη ὑποστηρίζει ὅτι ἔκαμνε διάκρισιν μεταξὺ τῶν ατόμων ὡς ὑλικῶν δεδομένων καὶ ὡς καθαρῶς γεωμετρικῶν στοιχείων. Κατὰ τοὺς ὑποστηρίζοντας τὴν δευτέραν θέσιν, τὰ ἄτομα τοῦ Δημοκρίτου πρέπει νὰ ταυτισθοῦν μὲ τὰ ἀδιαίρετα (indivisibilia) τοῦ Καβαλιέρι (1598-1647), τὰ «ἐλάχιστα μέρη» (partes minutissime) τοῦ Κέπλερ, τοὺς «παράγοντας ἢ ρύσεις» (momente, fluxiones) τοῦ Νεύτωνος καὶ τὰ διαφορικὰ τοῦ Λεϊβνιτίου.

Συνεπῶς ὁ Δημοκρίτος ἔκαμνε διάκρισιν μεταξὺ τῶν φυσικῶν καὶ μαθηματικῶν ατόμων.

Τὸν μαθηματικὸν τοῦτον ἀτομισμόν ἔχει ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὁ Πλάτων εἰς τὸν Τίμαιον, ἐνθα διδάσκει ὅτι τὰ σώματα συνίστανται ἐκ στοιχειωδῶν πρωταρχικῶν τριγώνων. Ἄν δὲν ἦσαν ἐξ ὁλοκλήρου μαθηματικῆς φύσεως τὰ ἄτομα, ὑποστηρίζουν ἐρευνηταί τινες, δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ χρησιμοποίησιν τὰς θεωρίας τοῦ Δημοκρίτου ὁ Πλάτων εἰς τὴν κοσμοποίησιν τοῦ Τιμαίου.

Καὶ αἱ γνωσιολογικαὶ ἀντιλήψεις τοῦ Δημοκρίτου φαίνονται εὐνοοῦσαι τὴν δευτέραν ἀποψιν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι οὗτος διέκρινε δύο εἶδη γνώσεως, τὴν ἐπιπολαίαν καὶ τὴν βαθυτέραν.

«Γνώμης δὲ δύο εἰσὶν ἰδέαι, ἡ μὲν γνησίη ἡ δὲ σκοτίη». Ἔλεγε δὲ ὅτι ἡ ἀλήθεια ὑπάρχει εἰς τὸν βυθόν: «Ἐτεῖ δὲ οὐδὲν ἴδμεν· ἐν βυθῷ γὰρ ἀλήθεια». (Πραγματικῶς οὐδὲν γνωρίζομεν, διότι ἡ ἀλήθεια κρύπτεται εἰς τὸ βάθος).

Δὲν εἶναι συνεπῶς ἀπίθανον τὰ σωματικὰ χαρακτηριστικὰ τῶν ατόμων νὰ τὰ ἐτοποθέτῃ εἰς τὴν σκοτίνην γνώμην, ὁπότε ἔμενε μόνον ἡ εἰς τὸν μαθηματικὸν λογισμόν προσίτη γνώσις.

Εἰς ἐν ἀπόσπασμά του γράφει: «Γνώμης δὲ δύο εἰσὶν ἰδέαι· ἡ μὲν γνησίη, ἡ δὲ σκοτίη· καὶ σκοτίνης μὲν τίδε σύμπαντα, ὄψις, ἀκοή, γεῦσις, ψαῦσις, ἡ δὲ γνησίη, ἀποκεκριμένη δὲ ταύτης· ὅταν ἡ σκοτίη μῆκετι δύνηται μήτε ὀρεῖν ἐπ' ἑλαττον μήτε ἀκούειν μήτε ὁδμεῖσθαι μήτε γεύεσθαι μήτε ἐν τῇ ψαύσει αἰσθάνεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ λεπτότερον (δέρν) ζῆτεο, τότε ἐπιγίνεται ἡ γνησίη ἅτε ὄργανον ἔχουσα τοῦ νῶσαι λεπτότερον».

(Ὑπάρχουν δύο εἶδη γνώσεως, ἡ μία γνησία, ἡ δὲ ἄλλη νόθος· καὶ εἰς μὲν τὴν νόθον ἀνήκουν ὅλα τὰ ἀκόλουθα, ἡ ὄψις, ἀκοή, ὁσμὴ, γεῦσις, ἀφή· ἡ δὲ γνησία γνώσις εἶναι ξεχωρισμένη ἀπὸ αὐτὴν. Ὅταν τὸ ἀντικείμενον εἶναι ὑπερβολικὰ μικρὸν ὥστε ἡ νόθος γνώσις νὰ μὴ δύνηται νὰ τὸ ἴδῃ, νὰ τὸ ἀκούσῃ, νὰ τὸ δοκιμάσῃ διὰ τῆς ὁσμῆς, γεύσεως καὶ τῆς ἀφῆς, τότε ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη τῆς ἐπεμβάσεως μιᾶς λεπτοτέρας ζητήσεως, τότε ἐμφανίζεται ἡ γνησία γνώσις, ἐπειδὴ ἔχει ὄργανον λεπτότερον, δηλαδὴ τὴν σκέψιν).

Ὁ Δημοκρίτος λέγει ὅτι ἡ ἀληθινὴ γνώσις εἶναι ἐκείνη ἣτις χρησιμοποιεῖ τὴν σκέψιν, ἀπαλλασσομένη ἀπὸ τοὺς δεσμοὺς τῆς αἰσθήσεως. Δὲν διασαφηνίζει ὅμως ἂν τὸ ἀντικείμενόν της εἶναι κατὰ τὸ σωματικὸν ἢ τὸ νοητόν. Ἀρκεῖται μόνον νὰ σημειώσῃ ὅτι εἶναι ἀπειροελάχιστον εὐρισκόμενον κάτω ἀπὸ τὸ κατώφλιον τῶν αἰσθήσεων.

Ἀξίαι πολλῆς προσοχῆς εἶναι καὶ αἱ ἠθικαὶ γνώμαι του. Εἰς αὐτὰς ὑποστηρίζει μίαν ἠθικὴν, ἣτις ἀντιτίθεται πρὸς τὴν ἡδονιστικὴν ἀπόλαυσιν.

Ἡ βάση τῆς ἠθικῆς του γνωμολογίας εἶναι τὸ μέτρον. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο καθίσταται πρόδηλον ὅτι ἀποβλέπει εἰς νοητὰς μορφολογικὰς σχέσεις καὶ οὐκ εἰς ὑλικά περιεχόμενα.

Τὸ ἀτομιστικὸν σύστημα μετερρυθμίσθη ἀργότερον ἐπὶ τὸ ὑλιστικώτερον ὑπὸ τοῦ Ἐπικούρου, εἰς δὲ τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐκρησιμοποιήθη ὡς ὑπόβαθρον τοῦ ὕλισμοῦ.

Οἱ ἰδρυταί του ὅμως δὲν τὸ εἶχον σχεδιάσει μὲ τοιαύτας προθέσεις. Ἡ ἐπιθυμία των ἦτο νὰ ἐξηγηθοῦν διὰ τοῦ λογισμοῦ τὴν συγκεκριμένην ποικιλίαν τῶν ὄντων καὶ τῶν φαινομένων. Καὶ εἰς αὐτοὺς σημειώνει τὴν παρουσίαν τῆς ἐντονος ὄντολογικῆ αἰσθησις.

Αἰσθάνονται ὅτι τὸ ὄν ὑπάρχει ὡς δεδομένον αἰώνιον καὶ ἀκατάλυτον. Διεῖδον ὅτι ἡ στερεότης τοῦ ὄντος δὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν μακρόκοσμον τῶν μεγίστων, ἀλλ' εἰς τὸν μικρόκοσμον τῶν ἐλαχίστων. Εἰς τὸ ἡμέρῃς καὶ ἀδιαίρετον ἐναπόκειται ὁλόκληρος ὁ δυναμισμὸς τοῦ ὄντος. Διὰ νὰ δύνηται νὰ συντηρηθῇ ὁ κόσμος καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ μὴ ὄν πρέπει εἰς τὸ ἄτομον νὰ εἶναι συσσωρευμένοι ἀπέραντοι δυνάμεις ἀντοχῆς.

Ἡ νεωτέρα ἀτομικὴ φυσικὴ, ὀδνηγεῖσα διὰ τῆς πρωτοβουλίας τοῦ Λευκίππου καὶ τοῦ Δημοκρίτου εἰς τοὺς κόσμους τοῦ ἀπειροελαχίστου, εὐρίσκει σήμερον ἐμπράκτως ὅτι εἰς αὐτοὺς ὑπάρχουν ἀστεῖρευτοι πηγαὶ ἐνεργείας.

ΔΙΑΛΕΞΗ - ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ- ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΡΘΟΦΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ

Κυριακὴ 1 Ὀκτωβρίου στίς 12 τὸ μεσημέρι

στὸ **ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ** (Στουρνάρη 57)

Θά μιλήσῃ ὁ **Ραδάμανθυς Ἀναστασάκης**
Θά ἀκολουθήσουν πρακτικὰ παραδείγματα καὶ διάλογος
Εἰσοδος Ἐλευθέρη * πληροφορίες, τηλ. 52.37.543

Η ΤΕΛΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ

Ἀναξαγόρας (500-428 π.Χ.)

Κατήγετο ἐκ Κλαζομενῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κατὰ τὸ 462 π.Χ. ἦλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, ὅπου συνεδέθη διὰ στενῆς οικειότητος μὲ τὸν Περικλέα. Κατηγορηθεὶς ἐπὶ ἀσεβείᾳ κατὰ τὸ 432 π.Χ., ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ διὰ τῆς βοηθείας τοῦ Περικλέους κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὴν θανατικὴν ποινὴν καὶ νὰ ἀποσυρθῇ εἰς Λάμψακον, ἐνθα ἱδρυσε φιλοσοφικὴν σχολὴν.

Τὰς δοξασίας του ἐξέθεσεν εἰς τὸ σύγγραμμά του ὑπὸ τὸν τίτλον «Περὶ φύσεως», ὅπερ ἀνεγινώσκετο ὑπὸ εὐρυτάτων κύκλων ἐν Ἀθήναις. Ἐκ τοῦ ἔργου του διεσώθησαν μόνον ἀποσπάσματα. Ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐπεδόθη εἰς τὴν θεωρητικὴν ἐρευναν τῶν οὐρανίων φυσικῶν φαινομένων. Ὁ Πλάτων λέγει ὅτι ἡσχολεῖτο μὲ τὴν «μετεωρολογίαν», δηλαδὴ μὲ τὴν ἐρευναν τῶν φαινομένων ἅτινα συμβαίνουν οὐ μόνον εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην ἐν γένει τὴν περιοχὴν τῶν οὐρανῶν.

Τὰ γενικώτερα φιλοσοφικὰ προβλήματα, ἅτινα τὸν ἀπασχόλησαν, ἦσαν δύο: Τὸ εἰς τὴν ὕλην ἀφ' ἐνὸς ἀναφερόμενον καὶ τὸ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς κινήσεως. Συμμερίζεται κατ' ἀρχὴν τὴν δοξασίαν τοῦ Παρμενίδου, ὅτι τὸ ὄν δὲν δύνηται νὰ παραχθῇ ἐκ τοῦ μηδενὸς οὔτε νὰ ἐξαφανισθῇ εἰς τὸ μηδέν.

Γένεσις καὶ φθορὰ δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ μόνον ἀνάμιξις καὶ διαχωρισμὸς τῶν ἀρχικῶν ὑλῶν. «Τὸ δὲ γίνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι οὐκ ὀρθῶς νομίζουσιν οἱ Ἕλληνες· οὐδὲν γὰρ κρῆμα γίνεται οὐδὲ ἀπόλλυται, ἀλλ' ἀπ' ἐόντων κρημάτων συμμίσγεται τε καὶ διακρίνεται. Καὶ οὕτως ἂν ὀρθῶς καλοῖεν τὸ γένεσθαι συμμίνυσθαι καὶ τὸ ἀπόλλυσθαι διακρίνεσθαι».

(Τὰς λέξεις γίνεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι ἐσφαλμένως τὰς χρησιμοποιοῦν οἱ Ἕλληνες, διότι κανὲν πρᾶγμα δὲν γίνεται καὶ δὲν χάνεται, ἀλλ' ἐμφανίζεται κατόπιν ἀναμίξεως καὶ ἀποχωρισμοῦ ἀφορμωμένων ἀπὸ πράγματα ἅτινα ὑπάρχουν. Καὶ τοιοιουτρόπως θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ χρησιμοποιοῦν (οἱ Ἕλληνες) ἀντὶ τῆς λέξεως γένεσις τὴν λέξιν ἀνάμιξις καὶ ἀντὶ τῆς λέξεως ἐξαφανισμὸς τὴν λέξιν ἀποχωρισμός).

Ἐν τῇ φύσει εἶναι δεδομένα ὠρισμένα ὑλικά στοιχεία, τὰ ὁποῖα ὁ Ἄναξα-γόρας ἐκάλει «σπέρματα» ἢ «σπέρματα χρημάτων» ἢ «χρήματα» οἱ δὲ μεταγενέστεροι κατ' εἰσήγησιν τοῦ Ἀριστοτέλους τὰ ὠνόμασαν «ὁμοιομερῆ». Εἶναι ταῦτα ἐν ἀπειρον πλῆθος αἰωνίως ὑφισταμένων σωματιδίων, ἅτινα δύνανται νὰ καταταχθοῦν εἰς ὁμάδας οὐσιῶν αἰτνες ἔχουν τὴν αὐτὴν ποιότητα. Ἡ ὕλη, κατὰ τὴν ἀντιληψίν του, δὲν ἀποτελεῖται ἀπὸ τέσσαρα ἀπλᾶ στοιχεία, ὅπως ἐδίδασκεν ὁ Ἐμπεδοκλῆς, ἀλλὰ ἀπὸ σωματίδια ἅτινα ἐμφανίζουν ποικιλωτάτας ποικιλίας.

Ἡ θεωρία τοῦ Κλαζομενίου σοφοῦ πλησιάζει πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῶν χημικῶν τῆς νεωτέρας ἐποχῆς, οἵτινες ὁμιλοῦν περὶ ὑάρξεως χημικῶν στοιχείων, ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστον ἐμφανίζει ὠρισμένης χαρακτηριστικὰς ιδιότητος. Ἡ σύγχρονος χημικὴ ἔρευνα προσπαθεῖ νὰ ἀναγάγῃ τὰς ποικίλας συνθέσεις τῆς ὕλης εἰς ἀρχικὰ στοιχεία.

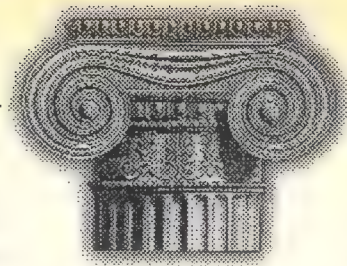
Ὁ Ἄναξαγόρας ἐδέχετο μίαν ἀπειρον ποικιλίαν ἀρχικῶν οὐσιῶν καὶ κατέτασεν εἰς αὐτὰς ἐνώσεις τὰς ὁποίας ἡ σημερινὴ χημεία θεωρεῖ ὀργανικὰς συνθέσεις. Οὕτω, π.χ., ἡ σὰρξ διὰ τὸν Ἄναξαγόραν εἶναι ἀρχικῶς δεδομένη οὐσία καὶ οὐκ ὀργανικὴ ἐνωσις.

Τὰ ἀποτελοῦντα τὴν ὕλην στοιχεῖα ἐθεώρει ὁ Ἄναξαγόρας ἀπειρα καὶ κατὰ τὸ πλῆθος καὶ κατὰ τὴν σμικρότητα. Ἐδέχετο δὲ τὴν ἐν' ἀπειρον διαιρετότητα τῆς ὕλης. Ὅσον καὶ ἂν διαιροῦμεν τὴν ὕλην, ἔλεγεν, οὐδέποτε θὰ φθάσωμεν εἰς κάτι, τὸ ὁποῖον θὰ εἶναι ἐλάχιστον. Ἐκτὸς τούτου ἡ ὕλη δίδεται πάντοτε ἐν ἀναμίξει. Εἰς πᾶν πρᾶγμα ὑπάρχει, ἔλεγε, μέρος ἐκ πάντων τῶν ἀρχικῶν σωματιδίων.

Οὕτως εἰς τὰς τροφὰς διὰ τῶν ὁποίων συντηρεῖται ὁ ἄνθρωπος ὑπάρχουν ὅλα τὰ ὀργανικὰ στοιχεῖα ἅτινα συναπαρτίζουν τὸν ὀργανισμόν του, καὶ σάρκες, καὶ ὅστ' αὐτὰ καὶ τρίκες κ.λπ., ἀλλὰ λόγῳ τῆς μικρότητός των καὶ τῆς ἀτελείας τῶν αἰσθήσεων δὲν εἶναι ἡ παρουσία των ἀντιληπτή.

Ὅ,τι λοιπὸν ὑπάρχει εἰς τὸν μακρόκοσμον, ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν μικρόκοσμον καὶ εἰς πᾶν πρᾶγμα ὑπάρχει μέρος ἐκ παντὸς ἄλλου πράγματος, ἀλλ' ἕκαστον πρᾶγμα γίνεται προσιτὸν εἰς τὴν γνῶσιν ἀναλόγως τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν αὐτῷ στοιχείου. «Πάντων μὲν ἐν πᾶσιν ὄντων, ἐκάστου δὲ κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἐν αὐτῷ χαρακτηριζομένου» (ὅπως λέγει ὁ Σιμπλίκιος). (Ἐνῶ τὰ πάντα εὐρίσκονται εἰς οἶονδῆποτε ὄν, ἕκαστον ὄν χαρακτηρίζεται ἐκ τοῦ ἐπικρατοῦντος ἐν αὐτῷ στοιχείου).

Εἶναι φανερόν ὅτι ὁ Κλαζομένιος σοφὸς δέχεται ὅτι ἀπαντᾶται εἰς τὴν φύσιν ἡ συνένωσις σωματιδίων τῆς αὐτῆς ποιότητος.

Ἄλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει χρειάζεται νὰ εὑρεθῇ ἡ αἰτία ἧτις ὠθεῖ τὰ στοιχεία νὰ ἐξέλθουν ἀπὸ τὴν ἀδιάκριτον ἀνάμειξιν καὶ σύγκυσιν καὶ νὰ συναπαρτίσων ταξιθετημένα κατὰ ὠρισμένης ποιότητος σύνολα, δηλαδὴ τὸν λεγόμενον ἕνα ἢ πολλοὺς κόσμους.

Ἀντιμετωπίζων τὸ ἐν λόγῳ πρόβλημα ὁ Ἄναξαγόρας, λέγει ὅτι ἡ ἐπιφέρουσα τὴν διάκρισιν καὶ χωρισμὸν αἰτία δὲν δύναται νὰ εἶναι φύσεως ὑλικῆς. Διότι ἐὰν ἦτο ὑλικῆς φύσεως, δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἀσκήσῃ κυριαρχικὴν καὶ κατευθυντικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ μίγματος, ἀλλὰ θὰ συμπαρεσύρετο εἰς τὴν ἀκαταμέτρητον σύγκυσιν. Τὴν διάκρισιν θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐπιφέρῃ μόνον μία δύναμις, ἧτις τυγχάνει καθαρὰ πάσης ἀναμίξεως. Ὡς τοιαύτην κινητικὴν ἀρχὴν θεωρεῖ ὁ Κλαζομένιος σοφὸς τὸν νοῦν.

Εἰς τὸν νοῦν ἀποδίδει ιδιότητος αἰτνες διαφέρουν ἀπὸ τὰς ὑλικὰς. Εἶναι τὸ λεπτότατον καὶ καθαρώτατον ἐξ ὅλων τῶν ὄντων: «Ἔστι γὰρ λεπτότατόν τε πάντων χρημάτων καὶ καθαρώτατον καὶ γνῶμην γε περὶ παντὸς ἴσχει καὶ ἰσχύει μέγιστον» καὶ τὰ συμμίσγόμενά τε καὶ ἀποκρινόμενα καὶ διακρινόμενα πάντα ἔγνω νοῦς καὶ ὁποῖα ἐμελλεν ἔσεσθαι καὶ ὁποῖα ἦν, ἄσσα νῦν μὴ ἔστι, καὶ ὁποῖα ἔστι, πάντα διεκόσμησε νοῦς».

(Διότι εἶναι τὸ λεπτότατον καὶ καθαρώτατον ἀπὸ ὅλα τὰ πράγματα καὶ μεγίστην ἀσκεῖ κυριαρχίαν ἐπ' αὐτῶν... καὶ ὅλα ὅσα ἀναμειγνύονται καὶ διακρίνονται καὶ ξεχωρίζονται, τὰ ἐγνώρισεν ὁ νοῦς. Καὶ ὅλα τὰ ἔβαλεν εἰς τάξιν ὁ νοῦς, καθορίζων κατὰ ποῖον τρόπον ἐμελλόν νὰ γίνων καὶ τὸν τρόπον τῆς ὑάρξεως ἐκείνων τὰ ὁποῖα ὑπῆρχον προηγουμένως, τὰ ὁποῖα τώρα δὲν ὑπάρχουν καὶ τὸν τρόπον τῆς ὑάρξεως τῶν νῦν ὑπαρχόντων πραγμάτων).

Ὁ νοῦς, κατὰ τὸν Ἄναξαγόραν, δίδει τὴν πρώτην ὥθησιν εἰς τὸ ἀπειρον μίγμα τῶν ἀπείρων σπερμάτων καὶ κατόπιν ταύτης ἀρχίζει νὰ δημιουργῇται ὁ κόσμος.

Ἡ πρώτη κινητικὴ ὥθησις προκαλεῖ ἐν τῷ σύμπαντι κυκλικὴν κίνησιν, «περιχώρησιν», ἧτις διαρκῶς ἐξαπλοῦται εἰς εὐρυτέραν περιοχίν, ἐπιφέρουσα διὰ τῆς δράσεως τῆς φυγοκέντρου καὶ κεντρομόλου μηχανικῆς δυνάμεως, τὴν συγκέντρωσιν τῶν ὁμοιογενῶν σπερμάτων εἰς ἰδιαιτέρους χώρους.

Τὰ ἀστρα σχηματίζονται ἐπειδὴ ἡ φυγόκεντρος δύναμις ἐκσφενδονίζει γνήνους ὄγκους πρὸς τὴν περιφέρειαν τῆς περιστρεφόμενης κοσμικῆς μάξης. Ἐπειδὴ δὲ ἡ περιστροφή γίνεται μετὰ μεγίστης ταχύτητος, οἱ ἐκσφενδονισθέντες ὄγκοι περιέρχονται εἰς

διάπυρον κατάστασιν. Ὁ Ἄναξαγόρας ἐξηγεῖ τὴν δημιουργίαν τοῦ σύμπαντος κατὰ τρόπον, ὅστις προλαμβάνει τὴν νεωτέραν θεωρίαν τοῦ Κάντ καὶ τοῦ Λαπλάς.

Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ νοῦ ὡς κινητικῆς αἰτίας ἠνοίχθη νέος δρόμος εἰς τὴν φιλοσοφικὴν διανόησιν. Ὁ νοῦς θεωρεῖται οὐκ ἰσχυρὴ αἰτία, ἀλλὰ ὄντοτης, ἧτις εἶναι προικισμένη μὲ αὐτοσυνειδήσιν, μὲ δύναμιν τῆς κατανοήσεως τῶν ὄντων καὶ ἱκανότητα νὰ προκαλῇ ἐνεργείας ἐξυπηρετούσας καθωρισμένους σκοπούς. Ὁ ὕψιστος σκοπὸς δὲν ἐξυπηρετεῖ ἢ ὑπὸ τοῦ νοῦ προκαλουμένη κίνησις, εἶναι ἡ ἐπιβολὴ ἐν τῷ σύμπαντι μιᾶς καθωρισμένης τάξεως, «τῆς διακοσμήσεως». Οὕτω εἰσάγεται ἡ τελολογικὴ θεώρησις τοῦ κόσμου. Τὸ κοσμικὸν γεγονός ἐκλαμβάνεται ὡς δρῶν κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ ἐξυπηρετῇ ἐκ τῶν προτέρων τεθειμένους σκοπούς.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ Ἄναξαγόρας ἔφθασεν εἰς τὴν τελολογικὴν θεώρησιν ἀφορμηθεὶς ἀπὸ τὰς ἀστρονομικὰς του παρατηρήσεις.

Παρατήρησεν ὅτι ἐν τῷ οὐρανῷ κόσμῳ οἱ ἀστέρες ἐκτελοῦν περιοδικὰς κανονικὰς κινήσεις καὶ ἐκ τούτου ἔλαβεν ἀφορμὴν νὰ ἐπεκτείνῃ τὰς παρατηρήσεις του καὶ εἰς τὴν λογικὴν καὶ ἀνθρωπολογικὴν περιοχὴν εἰς τὴν ὁποίαν εὗρεν ἐπικρατοῦσαν τὴν αὐτὴν τελολογικὴν σκοπιμότητα.

Ἐπειδὴ δὲ παρατήρησεν ὅτι εἰς τὸν ἄνθρωπον ἡ ψυχὴ ἐμφανίζεται ὡς πηγὴ τελολογικῆς ἐνεργείας, συνεταύτισε τὸν νοῦν μὲ τὴν ψυχικότητα.

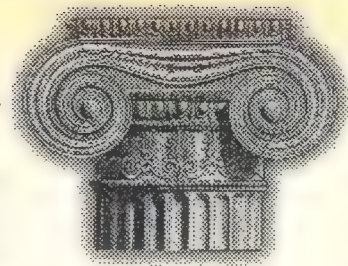
Ὁ νοῦς εἶναι ἐν ὄν ἀνάλογον μὲ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν καὶ καθαρὸν ἀπὸ πάσης ἀναμίξεως μὲ ὑλικὰς οὐσίας. Ἐν ὅμως ὄν μὲ τοιαύτας ιδιότητας ταυτίζεται μὲ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡ νεωτέρα ἐποχὴ ὀνομάζει πνεῦμα.

Συνεπῶς δικαίως ἐξαίρεται ὁ Ἄναξαγόρας ὡς ἀρχηγέτης, οὐ μόνον τῆς τελολογικῆς θεωρήσεως τοῦ κοσμικοῦ γεγονότος, ἀλλὰ καὶ ὡς θέσας τὸ πρῶτον θεμέλιον διὰ τὴν ἐποικοδόμησιν τῆς πνευματοκρατορικῆς νοολογίας.

Διογένης

Σύγχρονος τοῦ Ἄναξαγόρου ὑπῆρξε καὶ ὁ Διογένης, ὁ καταγόμενος ἐκ τῆς ἐν Κρήτῃ Ἀπολλωνίας καὶ διὰ τοῦτο Ἀπολλωνιάτης καλούμενος. Οὗτος ἠθέλησε νὰ συνδυάσῃ τὴν περὶ νοῦ θεωρίαν τοῦ Ἄναξαγόρου μὲ τὰς δοξασίας τῶν Ἰωνῶν φιλοσόφων.

Λαμβάνων ὡς ἀρχικὴν οὐσίαν τοῦ σύμπαντος τὸν ἀέρα, ἀπέδωκεν εἰς τοῦτον ὅλας τὰς ιδιότητας,

τὰς ὁποίας ὁ Ἄναξαγόρας εἶχε θεωρήσει ὡς χαρακτηρίζουσας τὸν νοῦν. Εἰς διασωθὲν ἐκ τοῦ «Περὶ φύσεως» συγγράμματός του ἀπόσπασμα διατυπῶνται ἡ θεμελιώδης του δοξασία κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον:

«Καὶ μοι δοξεῖ τὸ τὴν νόησιν ἔχον εἶναι ὁ ἀπὸ καλούμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τούτου πάντας καὶ κυβερνᾶσθαι καὶ πάντων κρατεῖν· αὐτὸ γὰρ μοι τοῦτο θεὸς δοκεῖ εἶναι καὶ ἐπὶ πᾶν ἀφίχθαι καὶ πάντα διατιθέναι καὶ ἐν παντὶ ἐνεῖναι. Καὶ ἔστιν οὐδὲ ἐν ὅ,τι μὴ μετέχει τούτου· μετέχει δὲ οὐδὲ ἐν ὁμοίως τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ, ἀλλὰ πολλοὶ τρόποι καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀέρος καὶ τῆς νοήσεως ἔστιν».

[Καὶ ἔχω τὴν γνώμην ὅτι τοῦτο (τὸ στοιχεῖον) τὸ ὁποῖον εἶναι προικισμένον μὲ τὴν νόησιν, εἶναι ὁ ὀνομαζόμενος ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀήρ. Καὶ ὑπὸ τούτου ὅλοι κυβερνῶνται καὶ κυριαρχεῖ τοῦτο ἐφ' ὅλων τῶν πραγμάτων. Ἐχω τὴν γνώμην ὅτι τὸ στοιχεῖον τοῦτο εἶναι θεὸς καὶ ὅτι εἶναι πανταχοῦ παρόν, ἐξουσιάζει τὰ πάντα καὶ ἐνυπάρχει μέσα εἰς ὅλα. Καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ μὴ ἔχῃ μετοχὴν ἐπάνω εἰς αὐτόν. Αὕτη ὅμως ἡ μετοχὴ εἶναι διαφορετικὴ δι' ἕκαστον πρᾶγμα. Ὑπάρχουν πολλὰ διαβαθμίσεις τοῦ ἀέρος, εἰς ταύτας δὲ ἀντιστοιχοῦν πολλὰ διαβαθμίσεις τῆς νοήσεως].

Αἱ δοξασίαι τοῦ Διογένηος ἔσχον μεγάλην ἀπήχησιν, εἰς τὸν λαόν, διότι ἦσαν εὐκολονόητοι.

Ὁ Ἀριστοφάνης αὐτὰς ἔχει ὑπ' ὄψιν του εἰς τὰς «Νεφέλας», ὅταν παριστάνῃ τὸν Σωκράτην ἀεροθατοῦντα (στίχ. 225 κ.ε. καὶ 828).

Ἐπίσης ὑπαινιγμούς, ἀναφερομένους εἰς τὴν διδασκαλίαν του, εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὰς «Τρωάδας» τοῦ Εὐριπίδου (στίχ. 885).

Ἀρχέλαος

Ὡς μαθητὴς τοῦ Ἄναξαγόρου ἀναφέρεται καὶ ὁ Ἀρχέλαος, περὶ τοῦ ὁποίου ἔχομεν μαρτυρίαν ὅτι ὑπῆρξε διδάσκαλος τοῦ Σωκράτους.

Ἐδέχετο ὅτι ἡ ὕλη ἀποτελεῖται ἐξ ὁμοιομερειῶν καὶ ὅτι τὴν πρώτην ὥθησιν πρὸς δημιουργίαν τοῦ κόσμου τὴν δίδει ὁ Θεός, ἐταύτιζε δὲ τὸν Θεὸν μὲ τὸν ἀέρα.

Ἀμφότεροι οἱ μνημονευθέντες φιλόσοφοι, πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἐκλαϊκευτὰ τῶν δοξασιῶν τοῦ Ἄναξαγόρου. Προσεπάθησαν νὰ προσαρμόσουν τὴν περὶ νοῦ διδασκαλίαν του πρὸς τὰς ἀντιλήψεις τῆς παλαιότερας φυσικῆς φιλοσοφίας.

Παναγή Λεκατσά

Ψυχή

Μέρος 8ον

Η ΙΔΕΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ, ΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ

ΕΠΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΤΟΥ ΠΕΘΑΜΕΝΟΥ

ΩΚΕΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΣΙΑ

Ο ιερέας στην Νέα Ζηλανδία ἀραδιάζει στο παιδί τὰ ὀνόματα τῶν προγόνων του καί στο ὄνομα, πού σ' ἄκουσμά του θά φταρνιστῇ τό παιδί, θεωρεῖται δικό του καί τοῦ τό δίνουν.

Σέ μιά ἀπό τίς Μαρκίζες, τήν Νουκαίβα, εἶναι σίγουροι πώς ἡ ψυχὴ τοῦ παπποῦ ξανάρχεται στό ἐγγόνι· ἔτσι, ἂν ἡ ἀτεκνὴ καθήση πάνω ἀπὸ τό λείψανο τοῦ παπποῦ, συλλαμβάνει. Ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ παπποῦ μετενσαρκώνεται στό ἐγγόνι, εἶναι καί γιὰ τούς Κάϋαν τῆς Βόρνεο μιά αὐτονόητη ἀλήθεια. Σέ ἄλλα μέρη τῆς νοτιανατολικῆς πλευρᾶς τοῦ ἴδιου νησιοῦ, οἱ Ντάϊακ ἔχουν μιά πιό περίπλοκη πίστη.

Ἡ ψυχὴ ἐκείνου, πού τοῦ γίνανε κανονικὲς οἱ ταφικὲς τελετὲς, περνᾷ στήν χώρα τῶν πνευμάτων μιά ζωὴ ἐφτά φορές μακρύτερη ἀπὸ τὴν ζωὴ του στήν γῆ μας. Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἐφτάδιπλη τούτη ζωὴ, ἡ ψυχὴ ξαναγυρίζει σ' ἕνα φύλλο ἢ καρπὸ, μέ τὴν ἐλπίδα νὰ φαγωθῇ ἀπὸ ἕνα ἀνθρώπινο ἢ χαμηλότερο πλάσμα. Ἄν τό φύλλο ἢ ὁ καρπὸς φαγωθῇ, ξαναγεννιέται τότε ἡ ψυχὴ στο πρῶτο πλάσμα πού θά γεννηθῇ ἀπὸ ἐκεῖνο πού τὰ ἔχει φάει. Ἄν φαγωθῇ ἀπὸ ζῶο, μπορεῖ κ' ἐτοῦτο νὰ φαγωθῇ ἀπὸ ἄνθρωπο, κ' ἡ ψυχὴ νὰ ξαναγεννηθῇ καί σάν ἄνθρωπος πάλι. Ἄν ὅμως, ἔτσι ἢ ἀλλιῶς, ἡ φυτικὴ τῆς ὑπόστασις δέν φαγωθῇ, τελειώνει ἡ ζωὴ τῆς.

Ὅταν πεθαίνῃ κανεὶς στήν Μπλασπόρ τῶν Ἰνδιῶν, τοῦ σημαδεύουν τό κορμί, καί τό παιδί πού θά πρωτογεννηθῇ μ' ἕνα τέτοιο σημάδι στήν οἰκογένεια, χαιρετίζεται σάν ὁ πεθαμένος πού ξανάρχεται στόν κόσμο. Εἶδαμε πὼς οἱ Γκόντ, πού συμμερίζονται τὴν πράξη τούτη, πιάνουν τὴν ψυχὴ τοῦ νεκροῦ σ' ἕνα ψάρι ἢ ἔντομο ἀπὸ τό ποτάμι. Τό πλάσμα τοῦτο τό τρώνε κάποτε, νὰ ξαναγεννηθῇ ἡ ψυχὴ στήν φανίλια.

Οἱ Κάρια, πρωτόγονη φυλὴ τῶν κεντρικῶν Ἰνδιῶν, πιστεύουν πὼς οἱ ψυχὲς ξαναγεννιοῦνται στὰ παιδιά, καί μέ μιά τελετὴ ξαναφέρνουν κι αὐτοί, ὅπως οἱ Γκόντ, τὴν ψυχὴ τοῦ νεκροῦ τους στο σπίτι.

Οἱ Γκαρίγια πιστεύουν πὼς οἱ πρόγονοι ξαναγυρί-

ζουν ἀπὸ καιρὸ σέ καιρὸ στήν οἰκογένεια. Μιά μέρα ὕστερα ἀπὸ τὸν θάνατο γίνεται, στοὺς Κόντ, μιά τελετὴ στόν τάφο τοῦ νεκροῦ, ὅπου φωνάζουν τὴν ψυχὴ του νὰ ξαναμπῇ σ' ἕνα νιογέννητο τῆς οἰκογενείας. Οἱ ἴδιοι γιορτάζουν τὴν γέννηση τὴν ἑβδομὴ μέρα: Ὁ ιερέας ἀφίνει νὰ πέφτουν ἀπὸ τὰ χέρια του σπυρία ρυζιοῦ μέσα σ' ἕνα ποτήρι νερό, μελετώντας σέ κάθε σπυρί καί τ' ὄνομα κάποιου προγόνου. Παρατηρώντας, τότες, ἀπὸ τὴν μιά τίς κινήσεις τοῦ ρυζιοῦ στο νερό κι ἀπὸ τὴν ἄλλη τίς κινήσεις τοῦ παιδιοῦ μαντεύει καί ποιανοῦ προγόνου ἡ ψυχὴ ξαναγεννήθηκε στο βρέφος.

Οἱ Λοκάρ, μιά κάστα τῶν κεντρικῶν Ἰνδιῶν, φωνάζουν, ἀφοῦ θάψουν τὸν νεκρό, τὴν ψυχὴ του στο σπίτι. Τό πρῶτο σκουλήκι ἢ ἔντομο πού θά σιμώσῃ τό ρυζάλευρο πού θάζουνε, εἶναι ἡ ψυχὴ καί τὴν πιάνουνε, σιγουρεύοντας ἔτσι τὴν ἐπαναγέννησή της σ' ἕνα παιδί τους.

Ἀνάμεσα στοὺς Κόρουα, δραβιδιανὴ φυλὴ τῆς Μιρζαπούρ, τό ὄνομα πού δίνεται τοῦ παιδιοῦ εἶναι τό ὄνομα κάποιου προγόνου του, πού διαβάζεται σ' ὄνειρο πὼς ξαναγεννήθηκε στο βρέφος.

Οἱ Ταόνλα, μικρὴ προάρια κάστα τῶν Οὐρίγια τῶν Ἰνδιῶν, πιάνουν κ' ἐτοῦτοι τὴν ψυχὴ σάν σκουλήκι καί τὴν φέρνουνε σπίτι. Πιστεύουν στήν ἐπαναγέννηση τοῦ νεκροῦ καί μαντεύουν ποιὸς πρόγονος ξαναγεννήθηκε στο παιδί, μέ τό νερό καί τό ρύζι.

Ἡ ἰδέα τῆς ἐπαναγεννήσεως εἶναι τόσο ριζωμένη στήν Κίνα, πού ξέρουν καί πότε ὁ νεκρὸς θά γυρίσῃ. Ὅταν μνηοῦνε τοῦ ἱερέα τὸν θάνατο κανενός, τοῦ δίνουν καταλεπτῶς τὴν ἡλικία του, πότε τὸν βρῆκε ἡ ἀρρώστια του καί τὰ τέτοια. Ὁ ιερέας τὰ γράφει σ' ἕνα κίτρινο χαρτί, μαζί μέ τὴν ἡμερομηνία πού, κατὰ τούς λογαριασμούς του, πρέπει νὰ περιμένουνε πὼς θά γυρίσῃ. Μέ τό χαρτί τοῦτο, πού συχνὰ καρφώνεται στόν τοῖχο τοῦ σπιτιοῦ, ἡ οἰκογένεια μπορεῖ νὰ ἐτοιμάζεται νὰ ξαναδεχτῇ σ' ἕνα παιδί τὴν ψυχὴ του. Τὴν ὥρα κιόλας πού φέρνουν τὸν νεκρό στήν μεσαία κάμαρα, ὅπου καί τό προγονικὸ ἱερό, τὸν ἀναποδογυρίζουν. Ἡ πράξη εἶναι τό ἀνάλογο μέ τό ἀναποδογύρισμα τοῦ βρέφους μέσα στήν μήτρα ὅταν πάλι νὰ γεννηθῇ, καί προμηνᾷ τὴν ἴδια τύχη γιὰ τὸν πεθαμένο. Ἐτσι καί νοιάζονται νὰ μὴ βρῖσκεται στο φέρετρο

κανενὸς εἶδους δέρμα, μὴ λάχνη ὁ πεθαμένος καί περάσῃ στο ζῶο.

Οἱ Αἰνὸς στήν Ἰαπωνία ἐξετάζουν τ' αὐτιά τοῦ παιδιοῦ, κι ἂν ἔχουν κανένα σημάδι πού νὰ δείχνῃ γιὰ τρύπημα, σίγουρα κάποιος πεθαμένος τους ξαναγεννιέται.

Ἀνάμεσα στοὺς Τσουόκσι τῆς Σιθρίας, ἡ μάνη κρατᾷ κάποιο πρᾶγμα κρεμασμένο ἐπάνω ἀπὸ τό νεογέννητο κι ἀραδιάζει τὰ ὀνόματα τῶν πεθαμένων συγγενῶν του. Τό ὄνομα, πού στο ξεστόμισμά του, τό πρᾶγμα τοῦτο θά κουνηθῇ, εἶναι τό ὄνομα τοῦ πεθαμένου πού ξανάρχεται στόν κόσμο. Τόση εἶναι, κιόλας ἡ πίστη τους στήν ἐπαναγέννηση, πού τὰ ὀνόματά τους ἔχουν καί τὴν ἔννοια «Ἐκεῖνος πού ξαναγυρίζει».

Οἱ Γκιλυάκ μαρτυροῦν κ' ἐτοῦτοι τὴν πίστη τους στήν ἐπαναγέννηση, ἔχοντας τὸν κύκλο τῶν ὀνομάτων τους κλειστό καί μὴ παίρνοντας κανεὶς τους ὄνομα ζωντανοῦ, ἀφοῦ πιστεύεται πὼς τότες ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο θά πεθάνῃ.

Ἄλλος λαὸς τῆς βορειοανατολικῆς Ἀσίας, οἱ Κορυάκ πιστεύουν πὼς τό «ὑπέριστα Ὄν», ἕνας καλόβολος καί λίγο βαρεσοῦλης γεροντάκος στοὺς οὐρανοὺς, στέλνει τὴν ψυχὴ κάποιου πεθαμένου συγγενοῦ στήν κοιλιὰ τῆς γυναίκας πού θά γεννήσῃ. Ἐχουνε, μάλιστα, κι αὐτοὶ πολλοὺς τρόπους νὰ μάθουν ποιὸς ἀπὸ τοὺς πεθαμένους εἶναι ὁ ξαναγεννημένος.

Στοὺς Τατάρους Τσερεμῆς, ταχταρίζουν τό μωρὸ ὅσο ν' ἀρχίσῃ τό κλάμα· ὕστερα τοῦ ἀραδιάζουν τὰ ὀνόματα τῶν πεθαμένων τους, ὅσο πού νὰ διαλέξῃ, παύοντας τό κλάμα, τό δικό του.

ΑΦΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΜΕΡΙΚΗ

Οταν ἡ γυναῖκα γεννᾷ, στοὺς πληθυσμούς Ἑοῦε τοῦ Τογκό τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς, ἕνας ἱερέας ἢ μιά ἱέρεια καλοῦνται νὰ βροῦνε τό ὄνομα τοῦ πεθαμένου συγγενοῦ πού ξαναγεννήθηκε, νὰ τοῦ τό ξαναδώσουν. «Νάτος! Μᾶς ἦρθε ἐπιτέλους!».

Ἐτσι οἱ Γιουρούμπα χαιρετοῦν τό νεογέννητο καί ψάχνουν γιὰ σημάδι πού νὰ δείχνῃ ποιὸς ἀπὸ τοὺς πεθαμένους τους ἔχει γυρίσει. Ἐνας ἱερέας τοῦ ντόπιου μαντικοῦ θεοῦ ξεδιαλύνει, τέλος, τό μυστήριό καί τό παιδί παίρνει τό ὄνομα τοῦ πεθαμένου.

Μερικοὶ νέγροι τῆς δυτικῆς Ἀφρικῆς ρίχνουνε τὰ λείψανα τῶν παιδιῶν στὰ σύδεντρα, γιὰ νὰ διαλέξουνε οἱ ψυχὲς τὴν ἄλλη μάνη τους ἀνάμεσα στίς γυναῖκες πού διαβαίνουν ἐκεῖθε.

Οἱ νέγροι τῆς Χρυσῆς Ἀκτῆς παρηγοροῦν τὴν χαροκαμένη μάνη μέ τὸν λόγο: «Θά ξανάρθῃ!»

Ἡ πίστη στήν ἀναγέννηση κάνει πολλοὺς σκλάβους ἀπὸ τὴν δυτικὴ Ἀφρικὴ, πού δουλεύουν σέ φυτεῖς πέ-ρα ἀπὸ τὸν ὠκεανό, ν' αὐτοκτονοῦν γιὰ νὰ ξαναγεννηθοῦν ἀνάμεσα στοὺς δικούς τους.

Ὅταν οἱ Γερμανοὶ πατούσανε τό Καμερόν, οἱ ντόπιοι σκοτώσαν τὰ παιδιά τους, νὰ τὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὰ βάσανα, μέ τὴν πίστη πὼς θά ξαναγεννιοῦνταν σάν εἰρήνευε ὁ τόπος.

Ἀνάμεσα στοὺς Κουόττο τῆς βόρειας Νιγηρίας, ἡ γυναῖκα δέν μπορεῖ νὰ καταπάσῃ παιδί, ἂν ἡ ψυχὴ ἑνὸς προγόνου δέν θελήσῃ νὰ μπῇ στο κορμί της. Ἐἴσι οἱ γυναῖκες ἐδῶ πηγαῖναν προσκύνημα σ' ἕνα μέρος πού ἔμεναν οἱ ψυχὲς, μέ τὴν ἐλπίδα νὰ συλλάβῃ καρμὶά τους.

Στό Δέλτα τοῦ Νίγηρα, δείχνανε τῶν νιογέννητων μικροπράματα τῶν νεκρῶν τῆς φανίλιας τους, κι ὁ πεθαμένος πού ξαναγεννήθηκε ἦταν ἐκεῖνος πού κάποιο ἀπὸ τὰ πράματά του πρόσεξε τό βρέφος.

Οἱ Σιένα, στόν Νίγηρα καί στήν Ἀκτὴ τοῦ Ἐλεφαντόδοντος, πιστεύουν πὼς ἡ ψυχὴ καθενὸς περνᾷ σ' ἕνα ζῶο τοῦ τοτεμικοῦ τοῦ εἶδους πού γεννιέται ἐκείνη τὴν στιγμὴ, κι ὅταν πεθαίνῃ ἕνα ζῶο τοῦ εἶδους αὐτοῦ, ἡ ψυχὴ περνᾷ στο κορμί κάποιου παιδιοῦ πού γεννιέται ἐκείνη τὴν ὥρα στο γένος.

Στοὺς Μπαργκάλα, φυλὴ ἀνθρωποφάγων τῆς ἰσημερινῆς Ἀφρικῆς, εἶδαν μιά γυναῖκα νὰ ξεθάβῃ ἕνα μικρὸ σκελετό, τὰ λείψανα τοῦ πρωτογέννητου τῆς παιδιοῦ, νὰ τὸν ἀγκαλιάζει τρυφερά καί νὰ παρακαλῇ τὸν νεκρό νὰ ξαναμπῇ στὰ σπλάχνα της καί νὰ τῆς ξαναδώσῃ τὴν χαρὰ τῆς μάνης.

Ἡ μάνη πού χάνει, στήν Καλαμπάρ, παιδί καί ξαναβρίσκεται μ' ἄλλο στὰ σπλάχνα της, δέν ἀμφιβάλει πὼς ξανακατάπασε τό πεθαμένο.

Τό παιδί στήν Οὐγκάντα τ' ὀνοματίζει ὁ παπποῦς, μέ τ' ὄνομα κάποιου προγόνου του, πού θεωρεῖται πὼς ἔτσι ξαναγυρίζει.

Ὑστερα ἀπὸ μίαν ἀλήτικη ζωὴ, οἱ ψυχὲς ὀρισμένων φυλῶν τοῦ Σουδάν ξαναγεννιοῦνται μέ τὴν πρώτη εὐκαιρία.

Οἱ Οὐανίκα τῆς ἀνατολικῆς Ἀφρικῆς ἐξηγοῦν τὴν ὁμοιότητα τοῦ παιδιοῦ μέ τὸν γονιό, πιστεύοντας πὼς ξαναγεννιέται ἕνας ἀπὸ τοὺς προγόνους τῆς γραμμῆς του.

Οἱ Ἰνδιάνοι τῆς βόρειας Ἀμερικῆς θάβουν στοὺς δρόμους τὰ παιδιά, γιὰ νὰ περάσουν οἱ ψυχοῦλες στίς γυναῖκες πού διαβαίνουν.

Τό νεογέννητο ανάμεσα στους Μαϊντού δεν πρέπει να θάβεται με τό πρόσωπο στραμμένο προς τα κάτω, γιατί υπερδεύεται στον δρόμο της ή ψυχή κ' ή μάνα του θά μείνει άτεκνη. Οί Μουσκακί θάβουν τά παιδιά στον δρόμο πού τραβά για τόν ποταμό, για να τά συλλάβη πάλι ή μάνα πού συκνοπερνά από τόν δρόμο τούτο.

Οί Νιενέ ή Τινέκ πιστεύανε κι αυτοί στην μετενσάρκωση του πεθαμένου. Ένας τους κλώνος, οί Χαρεσκίν, ξέρανε πώς ο πεθαμένος συλλαμβάνεται, κάποτε και την ίδια την στιγμή του θανάτου του, φτάνει να βρεί ή ψυχή του γυναίκα.

Στους Τακουλλί, του ίδιου δέντρου, ο μάγος επέθετε τά χέρια του πάνω στο στήθος του έτοιμοθάνατου ή του νεκρού κ' ύστερα στο κεφάλι ενός συγγενούς και τά φουσοῦσε. Ο συγγενής έπαιρνε, έτσι, την ψυχή, πού ξαναρχόταν με τό πρώτο παιδί πού του γεννιόνταν.

Όταν ή έγκυμονοῦσα μεταξύ των Τλινγκί έβλεπε ότόν ύπνο πεθαμένο συγγενή, φανταζόταν πώς είχε σιά σπλάχνα της την ψυχή του. Άν τό νεογέννητο έμοιαζε πεθαμένου συγγενή, του δίνανε, θεωρώντας ότι είναι ο ίδιος, τ' όνομά του· και συχνά, πάλι, δήλωνε κανείς σε ποιά οικογένεια θά ήθελε, γυρνώντας, να ξαναγεννιόταν. Έτσι και στίς ταφές τους, πριν αποθέσουν τό λείψανο στην φωτιά, τό γυρίζανε τέσσερις φορές κατά τό δρόμο του ήλιου, και τ' απέθεταν ύστερα με τό κεφάλι γυρισμένο κατά την ανατολή, για να ξανάρθη στην ζωή, καθώς ξαναβγαίνει ο ήλιος. Όταν πάλι πεθαίνει άκριβός συγγενής, βάζουν στην ζώνη μις κοπέλας του γένους του ένα νυκάκι του και μία τούφα μαλλιά, κ' εκείνη δέχεται να ξαναγεννηθί από τούτη.

Η ψυχή του πεθαμένου, για τούς Χάϊντα, συχνά ξαναγεννιέται σ' ένα του απόγονο κ' έτόυτος παίρνει τ' όνομά του. Η ψυχή του πεθαμένου, για τούς Κουατκιούλ, ξαναγυρνά με τό πρώτο παιδί πού γεννιέται ύστερ' από τόν θάνατό του.

Όταν στην γυναίκα, μεταξύ των Λατώνων, πλησιάζη ή ώρα για να γεννήση, ένας πρόγονος ή πεθαμένος συγγενής παρουσιάζεται στον ύπνο της, να της εξηγήση ποιός ξαναγυρίζει στο παιδί, για να του δώσουνε και τ' όνομά του.

Η οικουμενική αυτή ιδέα της Αναγέννησης διαμόρφωσε και την υστερότερη πίστη πολλών μαύρων φυλών, πώς οί λευκοί δεν είναι άλλοι από τούς πεθαμένους τους πού ξαναγυρίζουν. Η ξαφνική παρουσία λευκών ανάμεσα σε φυλές πού δεν ταξιδεύουν ποτέ, τό άσπρο δέρμα τους και ή υπερφυσική δύναμή τους, ήταν αρκετά για να μορφώσουν, πάνω στην ιδέα της Αναγέννησης, τό άξίωμα: «Μαύρος πεθαίνει, Λευκός ξαναγεννιέσαι».

Η ΙΔΕΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΕΣ

Είναι σημαντικό για την ιστορία της ιδέας της ψυχής ότι την πίστη στην Αναγέννηση την μαρτυρούν και μεταξύ των Ελλήνων όρισμένες ιεουργίες και συνήθεια (άνεξάρτητα από τις όρφικοπυθαγορικές θεωρίες).

Είναι πρώτα οί διάφορες μυητικές τελετές του συμβολικού Θανάτου και Αναγέννησης, πού προϋποθέτουν την ιδέα της Αναγέννησης του πεθαμένου. Έμφαντικό, ανάμεσά τους, είναι και τό έθιμο του *δευτεροπότμου*.

Άν ένας, πού πιστεύεται πώς πέθανε στην ξεντειά και του έγιναν, έτσι, οί ταφικές τελετές, ξαναγύριζε, δεν ξανάπαιρνε την θέση του στο γένος και στην κοινότητα, παρά άφου περνούσε από την τελετή μις συμβολικής αναγέννησής του. Είναι ο δεύτερον διά γυναικείου κόλπου διαδύς, ως έθος ήν παρά Αθηναίους εκ δευτέρου γεννᾶσθαι.

Γιά έναν Αριστίνο, πού πιστεύτηκε πώς πέθανε στην ξεντειά και ξαναγύρισε, ο δελφικός χρησμός όρισε *όσσα περ έν λεχέεσσι γυνή τίκτουσα τελεΐται, ταῦτα πάλιν τελέσαντα θύειν μακάρεσσι θεοῖσι· τόν οὖν Αριστίνον εὔ φρονήσαντα παρασχεῖν έαυτόν, ὥσπερ έξ' αρχής τικτόμενον, ταῖς γυναιξίν απολοῦσαι και σπαργανῶσαι και θηλήν επισχεῖν, οὕτω τε δρᾶν και τούς άλλους, άπαντας υστεροπότμους προσαγορευομένους*.

Τό συνήθειο της εικονικής γεννήσεως είναι γνώριμη πράξη υιοθεσίας, μά έδω δεν ξεφεύγει από τόν κύκλο της αναγεννήσεως του πεθαμένου.

Στην Αθήνα και στην Κέω ο νόμος άπαγορεύει σε κάθε γυναίκα (στην Αθήνα και σε κάθε γυναίκα κάτω των έξήντα χρονών) να μη στην κάμαρα άπ' όπου βγάλανε λίγο πριν τόν νεκρό (και, στην Αθήνα, και πριν να βγάλουνε τόν νεκρό) εκτός αν είναι κόρη ενός πρωτοξαδέλφου του ή πίο στενή συγγενής του: γυναίκα δέ μή έξεΐναι εισιέναι εις τά του άποθανόντος μηδ' ακολουθεῖν άποθανόντι, όταν εις τά σήματα άγνεται, έντός έξήκοντα έτών γεγονυῖαν πλην όσαι έντός άνεψιαδών εισι· μηδ' εις τά του άποθανόντος εισιέναι, όταν έξενεχθί ο νέκυσ, γυναίκα μηδεμίαν πλην όσαι έντός άνεψιαδών εισίν όρίζει ο αθηναϊκός νόμος και όπου αν θάνη, έ (π) ή (ν) έ ξενιχθεΐ, μέ ίέναι γυναίκας π (ρό) ς τ (ήν οί) κίνη άλλας ξ-τας μαινομένης· μια (ίνεσθα) ι δέ μητέρα και γυναίκα και (άδε) λφεάς καί θυγατέρας· προς δέ ταύταις μή (πλέον πέ)ντε γυναικῶν· παιδας δέ τ(ών θυγατρῶν κ(άνεψιῶν· άλλον (δ) έ μ (ε) δέν (α), όρίζει ο νόμος της Ιουλίδος της Κέω.

Αυστηρότερος ο νόμος της Ιουλίδος δεν άφήνει, εκτός από την μάνα, την γυναίκα, τίς αδερφάδες και τίς κόρες του νεκρού, να μπου, παρά πέντε μόνο από τίς άλλες στενές συγγένισσές του. Καί στην μία και στην άλλη περίπτωση δεν μπου, από τίς γυναίκες, να μπου, παρά μόνο του κύκλου της άγχιστείας, των συγγενών πού παίρνουν μέρος στην λατρεία του νεκρού και τόν κληρονομου έν έξ άδιαθέτου. Ένας τέτοιος όμως αποκλεισμός των ξένων γυναικῶν κρατιέται από κάποια παράδοση, πού ο λόγος της (κατά τά οικουμενικά συνήθεια πού είδαμε) δεν μπου να είναι άλλος, παρά ή δοξασία πώς ο νεκρός ξαναγεννιέται από γυναίκα του δικού του γένους: Για τούτο και έμποδίζεται γυναίκα άλλου γένους να σιμώση την μεριά όπου ο πεθαμένος ξεπνόισε την ζωτική του ψυχή, από φόβο μή ξαναγεννηθί σ' άλλο γένος.

Έτσι μπου να έξηγηθί και γιατί ο νόμος της Ιουλίδος άπαγορεύει να φέρουν τά σαρώματα στον τάφο και να βάζουν κάτω από τό κρεβάτι του νεκρού ένα ποτήρι: Από φόβο μή πιάσουν ή πετάξουν την ψυχή του πεθαμένου.

Η έρμηνεία δυναμώνεται από την άττική λατρεία των Τριτοπατόρων (των «τρίτων προγόνων» ή «παππούδων») πού στους γάμους τους γίνονται κ' εύχές υπέρ γενέσεως παιδών. Τό αντίθετό τους είναι οί «Τριτογενείς», οί γεννημένοι στην τρίτη γενιά, ήγουν τά έγγόνια.

Έπειδή όμως τό γένος του ζωντανού ύπολογίζεται σε τέσσερις μόνο γενιές, τό όνομα *τριτοπάτορες* σημαίνει τούς «γενάρκες», γενικά, και τό «τριτογενείς» τά γνήσια παιδιά του γένους. Εύχές όμως στους γάμους πού γυρεύουν από τούς προγόνους παιδιά, σημαίνουν εύχές στους προγόνους να έπανευσαρκαθούν στα παιδιά, κ' έτσι οί τριτογενείς δεν είναι άλλοι από τούς τριτοπάτορες τούς ίδιους.

Την ίδια ιδέα, της αναγεννήσεως, φαίνεται να μαρτυρά ή συνήθεια των Ελλήνων να κάνουν θυσιαστικό συμπόσιο στον τάφο του νεκρού την ήμερα των γενεθλίων του κάθε χρόνο. Από την ίδια ιδέα ξεκινούν τά βοηθητικά μέσα της έπαναγεννήσεως, ή χρήση των φύλλων και των κλαδιών στην ταφή, τό θάψιμο μέσα στο σπήι, τό θάψιμο του νεκρού σε στάση έμβρύου, ειδικές συνήθειες στην ταφή των παιδιών, και όσα άλλα θά δοῦμε.

Ένα σίγουρο έρμα στην εξήγηση των συνθητιών αυτών (πού κλυδωνίζονται από την άρχαία σύγκρουση μυητικού και πατρικού γένους κι από τά νέα νοήματα πού άπορροφού) δίνει ή πληροφορία του Ιωάννη Λυδοῦ, πώς οί άρχαιο δεν νοιάζονταν για τά δόντια του νεκρού πού άπομέναν από την φωτιά, γιατί τούς ήσαν άχρηστα για τόν ξαναγεννημό του νεκρού (μιά και τό βρέφος γεννιέται δίχως δόντια).

Τό αποφασιστικό, όμως, τεκμήριο είναι ή συνήθεια, κι ανάμεσα στους Έλληνες, να δίνεται στο έγγόνι τό όνομα του παππού του.

Είδαμε, αλήθεια, πώς πολλές φορές ή ιδέα της έπανευσαρκώσεως σχετίζεται με τό συνήθειο να δίνεται στο παιδί τό όνομα του πεθαμένου πού πιστεύεται πώς τόν μετενσαρκώνει. Από έδω προέρχεται και τό οικουμενικό συνήθειο να δίνεται στο έγγόνι τό όνομα του παππού ή άλλου προγόνου.

Τό όνομα είναι ζωτικό, όπως είδαμε, στοιχείο της προσωπικότητας, μις λογις ψυχή του ανθρώπου. Είναι, έτσι, και φορές πού ο ξαναγεννημός ή μις λογις άνάσταση του νεκρού κατορθώνεται με τό να δώσουν ενός ζωντανού τ' όνομά του. Τό συνήθειο κρατούσε ανάμεσα στους βορειοαμερικανούς Ινδιάνους κι αναφέρονται χαρακτηριστικά παραδείγματά του.

Έτσι ανάμεσα στους Puyallup ή τελετή, όπου δινόταν τ' όνομα του πεθαμένου σ' ένα ζωντανό, γινόταν «για να σηκώσουνε τό δέντρο», όπως λέγανε, «και ν' αναστήσουνε τόν πεθαμένο».

Ανάμεσα στους Χούρον, ή Λαοσύναξη αποφάσιζε ποιανού θά δινότανε τ' όνομα ενός μεγάλου τους νεκρού πολεμιστή, πού ήθελεν να τόν αναστήσουνε, κ' εκείνος, πού θά έπαιρνε τ' όνομά του, έμπαινε και σ' άξίωμα του πεθαμένου. Τό διαλλάγμα, πού γίνεται στην τελετή, καλεΐ τόν λαό να κρατήση σιωπή και ν' άκούση: «Άνοιξτε τ' αυτιά σας και κλείστε τό στόμα σας. Έχουμε ν' αναστήσουμε έναν πεθαμένο άνθρωπο κ' ένα μεγάλον άρχηγό να ξαναφέρουμε στην ζωή πάλι...».

Α. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ
Μία μοναδική πραγματεία

και έσωτερική ανάλυσις
των διδασκάλων της ανθρωπότητας

ΟΡΦΕΥΣ - ΘΑΛΗΣ
ΑΝΑΞΙΜΑΝΔΡΟΣ
ΑΝΑΞΙΜΕΝΗΣ - ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ
ΞΕΝΟΦΑΝΗΣ - ΠΑΡΜΕΝΙΔΗΣ
ΖΗΝΩΝ - ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ
ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ - ΑΝΑΞΑΓΟΡΑΣ
ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ - ΕΣΚΡΑΤΗΣ
ΠΛΑΤΩΝ - ΕΠΙΧΑΡΜΟΣ

5.500 δρχ.

Ε. ΝΑΓΟΥ' Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΩΝ ΞΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΛΑΝΗΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Διατηρώντας την υψίστην του πρωτοτύπου δημοσιεύσεως ένα από τα πιο αποκαρπυτικά αλλά και δυσκόλα κείμενα του μεγάλου Πυθαγορείου Διδασκάλου Σ. Ναγου, με την ελπίδα ότι θα εμπνεύσει τους ερευνητές της Αληθείας αλλά και τους νέους επιστήμονες.

(Μέρος Β και τελευταίο - συνέχεια εκ του προηγούμενου τεύχους)

Παράγωγοι νόμοι των νόμων της Κινήσεως και Ένεργείας.

Έχομεν και άλλους παραγώγους νόμους των νόμων της κινήσεως και ένεργείας, εκείνους οΐτινες στροβιλίζουν τά άτομα μέσα εις την ουσίαν του χώρου. Τά άφ' έαυτών κινούμενα άτομα προκαλούν έν τη ουσία του χώρου παλμούς αυτής. Οί παλμοί οΐτοι είναι παράγωγοι δυνάμεις του νόμου της ένεργείας έκδηλωθείσαι συνεπεία της επιδράσεως του νόμου της κινήσεως.

Η συλλειτουργία των δυνάμεων τούτων μετά των παραγώγων δυνάμεων ή νόμων του νόμου της κινήσεως προκαλούν εις στροβιλισμόν τά άτομα μέσα εις την ουσίαν του χώρου κατά μίαν ώρισμένην κατεύθυνσιν, έξαρτάται δέ αύτη εκ της πρωτάρχειας φορᾶς προς κίνησιν των ατόμων. Δύνεται νά μή είναι πάντοτε ή αυτή φορά των ατόμων της πάσης εκ τούτων συγκροτηθείσης μάζης.

Η συνισταμένη των δυνάμεων των στροβιλικών ή ζομένων ατόμων μετ' εκείνων των δυνάμεων ή νόμων των έκδηλουμένων υπό του νόμου της ένεργείας, όταν ή μάζα πλήρως συντελεσθῇ διά της πυκνώσεως των ατόμων αυτής, προκαλεί την περί τόν άξονα της μάζης κίνησιν.

Η κίνησις της μάζης ταύτης την μετατοπίζει έν τῷ πεδίῳ της ουσίας του χώρου και από της στιγμῆς εκείνης έμφανίζεται ή ὅλη κίνησις της μάζης συνολικῶς προς τά πεδία του χώρου. Έκείνα τά ὅποια έπαυσαν νά έχουν ὡς περιεχόμενον άτομα της ατομικής ουσίας, οΐτε ήδύναντο νά δεχθῶσιν άλλα τοιαῦτα, διότι ή ουσία του χώρου των πεδίων τούτων έχουν έκδήλους δυνάμεις, συνεπεία της συνεργασίας των μέ τό πρότερον περιεχόμενον αὐτῶν έξ ατόμων και διότι, ὡς άνωτέρω έλέχθη, δέν ήτο πλέον δυνατή ή συνεργασία ατόμων έχόντων μόνον έκδηλον τόν πρωταρχικόν νόμον της κινήσεως μέ την ουσίαν του χώρου των πεδίων τούτων ή ὅποια ὄχι μόνον έχει έκδηλον τόν νόμον της ένεργείας αλλά και παράγωγα του νόμου τούτου.

Η έκτασις της ουσίας του χώρου επί της ὁποίας ήλθαν εις τό έν ένεργεία είναι αὐτῶν τά άτομα της ατομικής ουσίας είναι πολλαπλασιῶς μεγαλυτέρα της έκτάσεως εκείνης την ὁποίαν κατέχουν ήδη αἱ συγκεκροτημένα μάζαι διά της πυκνώσεως των έξ ὧν συνεκροτήθησαν ατόμων και επί της ευρείας ταύτης έκτάσεως κινούνται αἱ μάζαι.

Εκάστη των μαζών του ήλιακού μας συστήματος έγένετο εκ της πυκνώσεως των ατόμων της ατομικής ουσίας και έχει συνθετικόν αὐτῆς λόγον την ουσίαν του χώρου ή ὁποία είναι και τό περιέχον αὐτῆς. Του περιέχοντος αὐτῆς (χώρου) δέν χωρίζεται (ή ατομική ουσία). Χωρισμός εκ του περιέχοντος αὐτῆς θά διεδήλου άποσύνθεσίν της και τουτο δύναται εις τόν άπειρον χρόνον νά γίνη προς εκ νέου σύνθεσίν της, πάντοτε ὅμως επί του περιέχοντος ή και ευρυτέρου τοιούτου αναλόγου ένεργητικῆς δυνάμεως προς τάς δυναμικάς ένεργείας των έξ ὧν είχε συγκροτηθῇ ατόμων.

Τοιαύτας μετατροπᾶς υπέστησαν άπασαι αἱ μάζαι μέχρι της πλήρους συγκροτήσεως αὐτῶν και ύφίστανται εκείναι αίτινες, πλήρως δέν διεμορφώθησαν. Πάντως αἱ μάζαι αὐταί δέν άπεσπάρθησαν από άλλας τοιαύτας οΐτε άποχωρίζονται από την περιέχουσαν αὐτάς ουσίαν του χώρου ή ὁποία είναι και συνθετικός λόγος αὐτῶν. Κινούνται μετατοπιζόμεναι έν τη ουσία του χώρου, έν δέ τη κινήσει των ταύτην φέρουν και τό ένεργητικόν των είναι, ήτοι τόν σύνδεσμον αὐτῶν έξ ουσίας χώρου.

Η τοιαύτη αὐτῶν κίνησις επί της ουσίας του χώρου προκαλεί άπείρους έκδηλώσεις αὐτῆς εκ δέ των έκδηλώσεων τούτων γίνεται ή μεταξύ των μαζών αλληλεπίδρασις και, συνεπεία τούτης, ή καθέκαστα διάπλασις των μορφῶν επί της έπιφανείας των μαζών ὡς και εκείνη των ὄντων.

Η τροχιακή κίνησις των μαζών δέν γίνεται συνεπεία έλξεως έξ άλλων μαζών, ή τοιαύτη υπόθεσις αντιτίθεται εις την έλευθέραν κίνησιν των μαζών και εις τό άνεξάρτητον της ένεργείας των δυνάμεων αὐτῶν και εις τό, από άπόψεως δυναμικῆς, διάφορον αὐτῶν ὡς και εις την λειτουργίαν της συστάσεως τούτων. **Η τροχιακή των κινήσεως γίνεται ὁμαλή και άρμονική και επί των αὐτῶν άποστάσεων μεταξύ των διά τούς άκολουθούσους λόγους:**

Αι μάζαι και πρωτίστως του ήλιακού μας συγκεροτήματος -ταύτας δυνάμεθα νά έξετάσωμεν εκ των σχετικῶν γνώσεων τάς ὁποίας έχομεν επί της κινήσεως αὐτῶν - άφετηρίαν κινήσεως έχον την άξονικήν των κίνησιν, εκάστη τοιαύτη αὐτῶν κίνησις μετατοπίζει τάς μάζας. **Η** μετατόπισις αὐτη γίνεται προς ὠρισμένην κατεύθυνσιν. Κινῆται δὴλον ὅτι προς ένα σημείον του οὐρανίου ὀρίζοντος. "Όταν ὅμως εκ των κινήσεων τούτων φθάνη εις ὠρισμένην άπόστασιν προς άλλας μάζας τότε ύφίσταται άπωσιν έξ αὐτῶν.

Ο νόμος της έλξεως εκάστης μάζης, ὡς άνωτέρω έλέχθη, ένεργεί μόνον επί αὐτῆς προς συγκρότησιν προς τό κέντρον της των έν ένεργεία δυνάμεων της και των ατόμων έξ ὧν αἱ δυνάμεις αὐται έξεδηλώθησαν, αντιθέτως ὁ νόμος της άπόσεως ένεργεί προς την περιφέρειαν της μάζης προς την ὁποίαν έρχονται αἱ έν λειτουργία δυνάμεις της.

Οί νόμοι της έλξεως και άπόσεως είναι ή συνισταμένη των δυνάμεων της μάζης. Δυνάμεθα, προς ευχερεστέραν κατανόησιν, νά χρησιμοποιήσωμεν έν παράδειγμα.

Η άπωσις, ή φέρουσα προς την περιφέρειαν της μάζης τάς έκδήλους δυνάμεις αὐτῆς, βοηθουμένη και υπό των παραγώγων νόμων του νόμου της ένεργείας δύναται νά παρομοιωθῇ προς μίαν άκτινοβολία της μάζης. **Η** άκτινοβολία της μάζης δέν δύναται νά άποσπασθῇ αὐτῆς διότι την συγκρατεῖ προς τό κέντρον της μάζης ὁ νόμος της έλξεως.

Έν τούτοις καίτοι δέν δύναται νά άποσπασθῇ της μάζης ένεργοῦσα επί της περιφερείας αὐτῆς ὡς συνισταμένη του ὅλου των δυνάμεων της μάζης, των έκδήλων νόμων αὐτῆς, ένεργεῖ άπωσιν προς πᾶσαν άλλην μάζαν ή ὁποία έρχεται εις ὠρισμένην άπόστασιν έν σχέσει προς αὐτήν.

Αἱ μάζαι αἱ έχουσαι μεγαλυτέραν άκτινοβολίαν έχουν εις μεγαλυτέραν ένεργειακήν δύναμιν τόν νόμον της άπόσεως αὐτῶν.

Έκ της ένεργείας των νόμων των άπόσεων των μαζών θεμελιούνται αἱ περιφερειακαί κινήσεις αὐτῶν, τά πεδία της ουσίας του χώρου επί των ὁποίων δύναται νά κινούνται διαγράφουσαι σταθερῶς τάς τροχιάς αὐτῶν.

Αἱ τροχιαί των μαζών του 'Ηλιακού μας συγκεροτήματος είναι αναλόγως κυκλικαί διότι ή ήλιακή μάζα εύρίσκεται επί του κέντρου του ὅλου ήλιακού μας συγκεροτήματος και τουτο διότι έν τῷ συγκεροτήματι τουτο ή πρώτη διαμορφωθείσα μάζα είναι διαφόρου ὄγκου και διά τουτο και αἱ άξονικαί και αἱ περιφερειακαί αὐτῶν κινήσεις κατά ένεργειακήν δύναμιν και χρόνον είναι διάφοροι.

Αἱ διαγραφόμεναι διά της κινήσεως των μαζών τροχιαί είναι σταθεραί, δέν δύναται νά διαταράσσονται. Έάν μία των μαζών τούτων του 'Ηλιακού μας συγκεροτήματος άποκλίνει της τροχιάς της συνεπεία αλλοιώσεως ή άποσυνθέσεως αὐτῆς, τότε αἱ τροχιαί των άλλων θά καταστούν μεταβληταί.

Τοιαῦται μεταβολαί αναμφιβόλως θά έγένοντο κατά τάς χρονικάς περιόδους της άρτίας συγκεροτήσεως αὐτῶν.

Δύναται ακόμα νά ληχθῇ και τό εξής:

Η άπωσις εκάστης μάζης προς τάς άλλας τοιαύτας, προκαλεῖ κραδασμούς επί της έν τῷ μεταξύ αὐτῶν ουσίας του χώρου. Έκ των κραδασμῶν τούτων προκαλοῦνται έκδηλώσεις δυνάμεων της ουσίας ταύτης αἱ ὁποιαί συντρέχουν τάς άπόσεις των μαζών προς τάς άλλας τοιαύτας. Επίσης ὁμοίους κραδασμούς της ουσίας του χώρου, της μεταξύ των μαζών εύρισκομένης, προκαλούν τό ὅλον της κινήσεως των μαζών συνεπεία δέ των κραδασμῶν τούτων έκδηλοῦνται ὡσαύτως ένεργητικαί δυνάμεις της ουσίας του χώρου.

Αἱ δυνάμεις αὐται της ουσίας του χώρου, ή ὁποία εύρίσκεται εις τά διάμεσα των μαζών, οὐσιωδῶς επιδρῶσιν τόν συνθετικόν λόγον των μαζών και πρωτίστως τό μέρος αὐτοῦ εκείνο τό ένεργοῦν επί της έπιφανείας αὐτῶν, αὐξάνει πλέον οὗτος κατά την δυναμικήν ένέργειαν και δύναμι της ένεργητικῆς του αύξήσεως, αἱ καθ' έκαστα μορφαί της έπιφανείας των μαζών ύφίστανται τάς μεταμορφώσεις αὐτῶν.

Επίσης εκ του γεγονότος τούτου, ή μάλλον εκ του αίτίου τούτου, γίνονται αἱ διαμορφώσεις των στοιχείων των μαζών, ή μεταστοιχειώσις τούτων και εκ ταύτης ή λειτουργία των μορφῶν πάσης κατηγορίας αὐτῶν.

Τό πλήθος των εκ των στοιχείων συγκεροτημάτων των μορφῶν της έπιφανείας των μαζών, ή ειδική λειτουργία των μορφῶν τούτων, αἱ άποσυνθέσεις και εκ νέου συνθέσεις αὐτῶν ὀφείλονται εις τούς άνωτέρω έκτεθέντας λόγους.

Αι μάζαι του 'Ηλιακού μας συγκεροτήματος διεπλάσθησαν βαθμιαίως άφου βαθμιαίως ήλθαν εις τό ένεργητικόν αὐτῶν είναι τά άτομα και βαθμιαίως έξεδηλώθησαν αἱ δυνάμεις της ουσίας του χώρου εκ της συνεργασίας των προς τά άτομα ταῦτα. "Οτι δέ τουτο είναι κατάδὴλον νοῆται εκ της διαφορετικῆς δυνάμεως λειτουργίας των μαζών και των μεταξύ τούτων σχέσεων, συνεπεία των ὁποίων αλληλοεπηρρεάζονται και διαμορφοῦνται κατά τάς έπιφανείας και τά σχήματα αὐτῶν.

Η θεωρία ὅτι αἱ μάζαι του 'Ηλιακού μας συγκεροτήματος άπεσπάρθησαν εκ της πρώτης αὐτοῦ μάζης του 'Ηλίου δέν ικανοποιεῖ τάς σκέψεις μου διότι αἱ άποσπούμεναι μάζαι έν τη τοιαύτη περιπτώσει δέν έπρεπε νά διαφέρουν της άρχικῆς τοιαύτης, οΐτε κατά την σύνθεσιν αὐτῶν και συνεπῶς ταύτης την ένέργειαν, οΐτε κατά την θερμοκρασίαν αὐτῶν και την διάπλασιν των μορφῶν της έπιφανείας των.

Τό δικαιολογητικόν ὅτι κατά την άπόσπασιν και άπομάκρυσιν αὐτῶν εκ της άρχικῆς μάζης έψύγησαν, είναι άσπρήκτον, διότι ή θερμοτης είναι έκδηλος έν λειτουργία δυνάμεις της ουσίας, αἱ δέ έν ένεργεία δυνάμεις των οὐσιῶν οὐδέποτε άποχωρίζονται αὐτῶν. 'Αντίθετος σκέψις αυτόκλημα είναι έσφαλμένη.

Ἐκεῖνο τό ὁποῖον δυνάμεθα νά διαπιστώσωμεν διὰ τῆς παρατηρήσεως εἰς τὰ μορφικά πλάσματα τῆς ἐπιφανείας τοῦ πλανήτου μας εἶναι ὅτι ἐκ τῶν μορφῶν τούτων ἐκπέμπονται μέν ἄτομα καί στοιχεῖα μετ' οὐσίας τοῦ χώρου ἐξ αὐτῶν περιέχοντα καί θερμαντικές ιδιότητες διότι ἀντικαθίστανται παρ' ἄλλων τοιούτων, τοῦτο ἀποτελεῖ τό φαινόμενον τῆς συντηρήσεως αὐτῶν. Ἀντικαθίστανται τὰ ἐκπεμπόμενα μετὰ ὠρισμένην αὐτῶν ἐνέργειαν, διότι ἄλλα διὰ τῆς λειτουργίας τῆς ἀφομοιώσεως τῶν λεχθέντων μορφῶν, ἔρχονται πρὸς ἀναπλήρωσιν αὐτῶν πρὸς συνέχισιν τῆς ὅλης λειτουργίας τῶν μορφῶν διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν.

Τὰ ἐκ τῶν μορφῶν τούτων ἐκπεμπόμενα διατηροῦν ἐπὶ τινα χρόνον τὰς ιδιότητας τῆς ἐνεργείας αὐτῶν ἀλλὰ ἀμέσως ἢ ἔρχονται εἰς ἀφομοίωσιν πρὸς ἄλλας μορφάς ἢ συντίθενται πρὸς ἄλλας τοιαύτας.

Οὐδέποτε δύνανται νά παραμείνουν ἐκτός τῶν μορφῶν. Μία συνέχισις τῆς ἐναλλαγῆς τῶν στοιχείων τῶν μορφῶν γίνεται καί τοῦτο εἶναι τό ἀξιοσπούδαστον τῶν ἀνελιξεων διὰ τῆς ἀλληλεπιδράσεως τῶν μορφῶν. Πᾶν ὅ,τι ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ τῶν μαζῶν περιέρχεται μὴ ἐνεργείας καί κινήσεως ὑπόκειται εἰς ἀποσύνθεσιν, τὰ δέ στοιχεῖα αὐτοῦ εἰς νέαν σύνθεσιν.

Οὐσιωδῶς ὀφείλομεν ἐπίσης νά διακρίνομεν τὴν ὑφισταμένην διαφοράν μεταξύ τῆς συνισταμένης τῶν ἐνεργειῶν καί δυνάμεων τῶν διαφόρων μαζῶν τοῦ Ἡλιακοῦ μας συγκροτήματος καί τῆς συμβολῆς ἐκάστου πρὸς διακανονισμόν τῆς ἐπὶ τῶν τροχιῶν τῶν κινήσεων τῶν ἄλλων καί τὴν διαφοράν τῶν ἐνεργητικῶν δυνάμεων τῆς οὐσίας τοῦ χώρου ἐκάστης μάζης, διὰ τῆς ὁποίας γίνεται ὁ συνδετικός λόγος αὐτῶν, ὡς ἐπίσης καί τῆς ἐνεργητικῆς ἱκανότητος τοῦ συνθετικοῦ λόγου τῶν μαζῶν πρὸς διάπλασιν καί ἐν τῷ συνόλῳ αὐτῶν στοιχείων καί πρωτίστως τὴν σύνθεσιν τούτων πρὸς συγκρότησιν τῶν καθέκαστα μορφῶν, οἱ ὁποῖες ἐμφανίζονται καί λειτουργοῦν εἰς τὰς ἐπιφανείας τῶν.

Εἰς τὰς ἱκανότητας ταύτας τῆς συνεχοῦς οὐσίας, τοῦ συνθετικοῦ λόγου τῶν μαζῶν καί εἰς τὰς σχέσεις τούτων (τῶν μαζῶν) πρὸς τὴν ἐν συνεχείᾳ ὑπάρχουσαν οὐσίαν τοῦ χώρου τὴν συγκροτοῦσαν εἰς τὴν ἀδιάσπαστον ἐνότητα τὰς μάζας τῶν κόσμων, διὰ τῆς ὁποίας ἐνότητος ἀσκήται ἡ ἀλληλεπίδρασις μεταξύ τῆς ἐπιφανείας τῶν μαζῶν καί τὰ μεταμορφικά αὐτῶν φαινόμενα ὡς καί ἡ ἀνέλιξις τῶν οὐσιῶν ἐξ ὧν γίνονται αὐταί.

Ἐάν πράγματι ἦτο ἀληθές ὅτι αἱ μαζαὶ τοῦ Ἡλιακοῦ μας συγκροτήματος ἀπεσπάσθησαν ἐκ τῆς μάζης τοῦ Ἡλίου, τότε θά ἔφερον αἱ

μαζαὶ αὗται ὅλας τὰς ἐν ἐνεργείᾳ δυνάμεις τῶν οὐσιῶν τῆς μάζης τοῦ Ἡλίου, θά ἔφερον τοὺς ἐκδήλους νόμους καί τῆς ἀτομικῆς οὐσίας ὡς καί ἐκείνης τοῦ χώρου καί μόνον θά διέφερον κατὰ τὴν συνισταμένην τῶν δυνάμεων αὐτῶν συνεπείᾳ τοῦ ὄγκου τῶν.

Ὅταν ἡ θεωρία τῆς ἀποσπάσεως τῶν μαζῶν τοῦ Ἡλιακοῦ μας συγκροτήματος ἐκ τῆς μάζης τοῦ Ἡλίου ἰσχυρίζεται ὅτι αἱ ἀποσπασθεῖσαι αὗται μαζαὶ ἐψύγησαν, τοῦτο διαδηλοῖ ἀποβολὴν ἐκ τῆς οὐσίας αὐτῶν τῶν ἐνεργητικῶν τῶν δυνάμεων, τοιαύτη ἀποβολὴ δυνάμεων ἐκ τῶν οὐσιῶν ἐπαναφέρει ταύτας ἀπὸ τῆς ἐνεργείας αὐτῶν εἶναι εἰς τό δυνάμει αὐτῶν εἶναι καί οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καί εἰς πλήρη αὐτῶν ἐξαφανισμόν διότι καί τό πρό τῆς διαπλάσεως τῶν μορφῶν τῶν κόσμων, τό δυνάμει αὐτῶν εἶναι δέν δύναται πλέον νά νοηθῇ ἀφοῦ πᾶσα ἐκδηλωθεῖσα δύναμις πρὸς ἐνέργειαν ἐχωρίσθη ἐκ τῶν οὐσιῶν καί ἐξηφανίσθη.

Πᾶσα δυναμικὴ ἐξαφάνισις ἐκ τῶν ἐν ἐνεργείᾳ οὐσιῶν φέρει αὐτάς εἰς τό μὴ ἀντικειμενικῶς εἶναι, δύναται νά διαπιστωθῇ τοιοῦτο τι ὅτι λαμβάνει χώραν εἰς τοὺς κόσμους; Ὁχι! Ὅ,τι λαμβάνει χώραν εἶναι αἱ ἀποσυνθέσεις τῶν μορφῶν, ἀλλὰ αἱ ἀποσυνθέσεις δέν ἀποβάλλουν τὰς ἐνεργητικὰς δυνάμεις τῶν οὐσιῶν καί τοῦτο καταφαίνεται ἐκ τῆς ἐκ νέου συνθέσεως τῶν ἀτόμων εἰς στοιχεῖα καί ἐκ τῆς συνθέσεως τῶν στοιχείων εἰς μορφάς.

Καταπαύει ἐκ τῆς ἀποσυνθέσεως τῶν μορφῶν ἡ συνισταμένη λειτουργία τῶν δυνάμεων τούτων ἵνα ἐκ νέου συντελεσθῇ σύνθεσις μέ ἀνωτέραν ἀπὸ ἀπόψεως δυναμικῆς συνισταμένην ἢ καί μέ τὴν ἰδίαν συνισταμένην, ἐάν διὰ τῆς λειτουργίας αὐτῆς δέν ἐπετεύχθησαν μεγαλύτεραι δυναμικότητες νά ἐκδηλωθοῦν ἐκ τῶν οὐσιῶν τῶν ὁποίων αἱ δυνάμεις ἀπετέλουν τὴν συνισταμένην.

Ἡ θεωρία ὅτι αἱ μαζαὶ τοῦ Ἡλιακοῦ μας συγκροτήματος κινοῦνται ἐπὶ τὰς τροχιάς τῶν δυνάμει ἀσκειμένων πρὸς αὐτάς ἐλξεων ἐκ τῆς μάζης τοῦ Ἡλίου εἶναι ἐπίσης ἀστήρικτος διότι τό τοιοῦτο θά ἐσήμαινεν ὅτι ὅλαι αἱ ἄλλαι μαζαὶ ἐκτός τῆς Ἡλιακῆς δέν ἔχουν ἰδίαν ὑπόστασιν, δέν ἔχουν πρὸς ἐνέργειαν ἰδίας δυνάμεις, δέν ἔχουν ἐλευθερίαν ἰδίας κινήσεως οὔτε τοιαύτην μεταμορφωτικὴν τῶν καθ' ἑκάστα μορφῶν τῆς ἐπιφανείας τῶν.

Ἡ τοιαύτη θεωρία μᾶς προάγει εἰς τὸν σχηματισμόν τῆς ιδέας ὅτι καί ἡ Ἡλιακὴ μάζα ἀπεσπάσθη ἀπὸ ἄλλην τοιαύτην καί ἐκείνη ἀπὸ ἐπίσης ἄλλην.

Διὰ τῆς σκέψεως αὐτῆς θά ἐφθάναμεν εἰς τὴν πρωταρχικὴν μάζαν τοῦ Σύμπαντος καί ὅτι ἐξ αὐτῆς ἐνεργοῦνται πᾶσαι αἱ κινήσεις τῶν κόσμων καί ὅτι ἐκεῖ μόνον ἐδρεύει τό κινητικὸν αἷτιον τῶν κόσμων.

Θά ἀρνηθῶμεν διὰ τῆς σκέψεως ταύτης, ὅτι ὑπάρχει εἰς τὰς οὐσίας τῶν κόσμων ἐκδηλὸς ὁ νόμος τῆς κινήσεως, ἐκδηλὸς ὁ νόμος τῆς ἐνεργείας καί ὅλοι οἱ νόμοι οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς λειτουργίας τῶν ἐμφανίζουσιν τὰ θαυμάσια τῶν κόσμων, τὰς ἁρμονίας αὐτῶν, τὰς κατ' ἰδίαν μορφάς τῶν, τὰ ὄντα τῶν μέ τό θαυμάσιον νοητικὸν τῶν περιεχόμενον. Διὰ τῆς τοιαύτης σκέψεως ἕνας ἑκαστος ἐξ ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων, δέν θά εἶχεν ἰδίαν βούλησιν, ἰδίαν ἐνδιάθετον κίνησιν, ἰδίας ἀτομικὰς σκέψεις.

Αἱ μαζαὶ τῶν κόσμων θά ἐξηριτάντο ἀπὸ τὴν πρώτῃν μάζαν τῆς δημιουργίας, ἀλλοίωσις ἢ ἀποσύνθεσις πρὸς μετατροπὴν ἐνεργείας τῆς πρώτης μάζης τῶν κόσμων, θά συνέτριβε πάσας τὰς μάζας αὐτῶν καί πάντα τὰ ἐνεργητικὰ αὐτῶν φαινόμενα, μαζὶ δέ μέ αὐτὰ καί πάντα τὰ νοητικὰ πάσης πνευματικῆς φύσεως. Ὁχι!

Ἐκαστος κόσμος ἔχει ἰδίαν δυναμικὴν ὑπαρξιν, ἰδίαν ἐξελικτικὴν κατάστασιν τῆς οὐσίας του, ἰδίας λειτουργίας τῶν δυνάμεων αὐτοῦ καί διέπεται ἀπὸ τοὺς κατ' ἰδίαν ἐνεργητικούς του νόμους καί μόνον διὰ τῆς οὐσίας τοῦ χώρου, τοῦ ἐτέρου ὑπερτάτου τούτου Θεοῦ τῆς δημιουργίας καί τῶν μεταμορφωτικῶν ἐν ἐνεργείᾳ νόμων του, συνέχει τοὺς ἀπείρους κόσμους καί καθίσταται τό αἷτιον τῆς μεταξύ τῶν ἀλληλεπιδράσεως καί τῆς ἁρμονίας τῶν.

Πρόδηλα φαινόμενα τῆς ἀλληλεπιδράσεως ταύτης καί τῶν σχετικῶν ἁρμονιῶν εἶναι καί αὐτὰ τὰ νοητικὰ ὄντα μέ τὰς κατ' ἰδίαν κινητικὰς, βουλητικὰς καί ἐνεργητικὰς τῶν δυνάμεις διὰ τῶν ὁποίων ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀδιάκοπος νοητικὴ τῶν ἐξέλιξις. Ὁχι!

Δέν ἐξαρτῶνται οἱ κόσμοι τῶν οὐρανίων μαζῶν εἰς τὰς κινήσεις τῶν καί ἐν γένει ἐνεργείας τῶν ἀπὸ τὴν πρωταρχικὴν μάζαν τοῦ ἀπείρου διότι ἐν τῇ τοιαύτῃ περιπτώσει, ὅλαι αἱ μαζαὶ τοῦ ἀπείρου κόσμου θά ἦσαν ἰσόβαθοι εἰς τὰς ἐνεργείας τῶν, θά εἶχαν τὴν αὐτὴν ἐξέλιξιν αἱ οὐσίαι τῶν καί τότε δέν θά εἶχομεν τὰ φαινόμενα τῆς διαφορᾶς, τῆς ὑφισταμένης μεταξύ τῶν διαφορᾶς κατὰ τὴν ὁποίαν ἐκδηλοῦνται οἱ βαθμοὶ τῶν ἐνεργητικῶν τῶν δυνάμεων, τό φῶς τῶν καί ἐν γένει λειτουργίαι τῶν. Ὁχι!

Δέν ἐξαρτῶνται οἱ κόσμοι τῶν οὐρανίων μαζῶν εἰς τὰς κινήσεις τῶν ἀπὸ τὴν μάζαν τοῦ Ἡλίου καί πρόδηλον τούτων φαινόμενον εἶναι ὅτι πᾶσαι δέν ἔχουν τὴν αὐτὴν κίνησιν οὔτε κατὰ τὰς ἀξονικὰς οὔτε κατὰ τὰς περιφερειακὰς αὐτῶν κινήσεις, δέν ἔχουν τὰς αὐτάς ἐνεργητικὰς δυνάμεις κατὰ βαθμόν ἴσον, δέν ἔχουν τὰς αὐτάς μορφάς εἰς τὰς ἐπιφανείας τῶν, εἰς τὰς ἀτμοσφαίρας αὐτῶν, εἰς

τὴν θερμοκρασίαν τῶν, δέν ἔχουν πᾶσαι ἐκδηλὸν τό φῶς τῆς μάζης τοῦ Ἡλίου, τό ὁποῖον εἶναι ἀποτελεσμα τῆς μεγίστης ἐξελίξεως τῶν οὐσιῶν αὐτοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὰς μὴ ἐξελιχθείσας εἰς τὸν αὐτὸν βαθμόν οὐσίας τῶν ἄλλων τοῦ Ἡλιακοῦ μας συγκροτήματος μαζῶν.

Ἐάν αἱ οὐσίαι αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν τὴν ἐμφάνισιν τῶν κόσμων ἦσαν κατὰ τὰς ἐν γένει δυναμικὰς τῶν ἐνεργείας εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ἀπείρου αἱ αὐταί, θά εἶχαν καί τὰ αὐτὰ φαινόμενα καί τὰς αὐτάς ἐκδηλώσεις καί δέν θά διέφερον κατὰ ταῦτα.

Ἐάν εἰς τὰ καθέκαστα μέρη τῶν ἀπείρων κόσμων εἶχαν τὸν αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν ἐνεργείᾳ νόμων τῶν ἐκδηλῶν, οὐδόλως θά ἐνεφάνιζον τὰς μεγίστας διαφορὰς τὰς ὁποίας παρατηροῦμεν, οὔτε καί εἰς τὰ νοητικὰ αὐτῶν ὄντα θά ὑπῆρχεν κἀν διαφορὰ.

Τό διάφορον τῆς ἐξελικτικῆς καταστάσεως τῶν οὐσιῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἐγένοντο ἐμφανίζει τὰς θείας ποικιλίας τῶν κόσμων ὡς καί τὰς ποικιλίας τῶν νοητικῶν αὐτῶν ὄντων, τό δέ διάφορον τοῦτο ἐξηγήθη ἐκ τῆς ἀφειρίας τῆς διαφορετικῆς τῆς ἐμφανίσεως αὐτῶν, τῆς βαθμιαίας αὐτῶν δημιουργίας, τῆς βαθμιαίας δηλονότι ἐμφανίσεως τῶν οὐσιῶν ἀπὸ τὴν δυνάμει αὐτῶν εἶναι κατάστασιν εἰς τὴν ἐνεργητικὴν τοιαύτην.

Πᾶσα ὁμως μεταφορὰ ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην κατάστασιν ὡς ἐκ τῆς ἀπείρου δυναμικῆς τῶν οὐσιῶν φύσεως, θά ἀνελιχθῇ εἰς τὸν ἀπείρου χρόνον ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐνεργητικῶν δυναμι-κοτήτων, τὰς ὁποίας καί οἱ προγενέστεροι κόσμοι ἠκολούθησαν, θά κάμουν δηλονότι τὰς αὐτάς ἐκδηλώσεις ἐνεργητικῶν νόμων καί τοῦτο ἀτερμόνως θά συνεχίζεται.

Τό θαυμάσιον τοῦτο τῆς δημιουργίας ἔργον παρατηρεῖται ἀκόμη καί εἰς τὰ ἐκδηλὰ μορφικά φαινόμενα καί εἰς τὰ νοητικὰ ὄντα τῆς ἐπιφανείας ἐκάστης μάζης, διότι καί τῆς μάζης ταύτης τὰ ἄτομα δέν ἦλθαν εἰς τό ἐν ἐνεργείᾳ αὐτῶν εἶναι, ἀλλὰ βαθμιαίως καί τοῦτο εἶναι ἐκεῖνο τό ὁποῖον ἐμφανίζει ἀπὸ ἀπόψεως δυναμικῆς ἐνεργείας τὰς διαφορετικὰς συνθέσεις τῶν στοιχείων, τῶν ἐκ τούτων γιγνομένων μορφῶν καί τὴν βαθμιαίαν ἐμφάνισιν τῶν νοητικῶν ὄντων.

Ὡσαύτως καί ὁ συνθετικὸς λόγος ἐξ οὐσίας χώρου τῶν μορφῶν διὰ τῆς συνεργασίας του πρὸς τὰς διαφόρους ἐξελικτικὰς καταστάσεις τῶν ἀτόμων διαφορετικὰς ἐμφανίζει ἐνεργητικότητας.

Ἡναγκάσθην νά ἐπαναλάβω εἰς μερικά σημεῖα τὰς ἀντιλήψεις μου πρὸς τὸν σκοπὸν νά μὴν ἀφήσω λεπτομερείας τινὰς ἀναγκαίας πρὸς διαπίστωσιν τοῦ ὅλου τῆς δόξης μου.

Ταξιδεύοντας στον Χρόνο

ΕΓΓΡΑΦΗ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΦΗ ΤΩΝ ΔΑΚΤΥΛΩΝ
ΤΩΝ ΧΕΡΙΩΝ ΜΑΣ ΣΕ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ

Όταν πιάσουμε ένα αντικείμενο με τα χέρια μας, εκτός από τα δακτυλικά αποτυπώματα, μένει και η ακτινοβολία που εκπέμπουν τα δάκτυλά μας.

Η ακτινοβολία που εκπέμπουν είναι πολλών ειδών. Είναι: κυματισμοί βιοενεργείας, ηλεκτρισμού, προσωπικότητας, κυματισμοί του ψυχικού ατόμου, πόνου, λύπης, χαράς, επιθυμίας, συμπαθείας, σκέψεων καλών ή κακών... Όλες αυτές διοχετεύονται στο αντικείμενο, εγγράφονται και σφραγίζονται από τον χρόνο.

Οι κυματισμοί ακτινοβολιών του σώματος, που διοχετεύονται από τα δάκτυλά μας στο αντικείμενο που πιάσαμε, παραμένουν πάντα, έστω και αν φθαρεί και μείνει ελάχιστο σε πάχος. Μόνον όταν κονιορτοποιηθεί ολόκληρο και διασκορπιστεί, εξασθενίζουν, αλλά δεν χάνονται.

Τήν στιγμή που τό πιάνει τό άτομο, κάθε τι που εκπέμπει, εγγράφεται, ακόμη και η ασθένειά του, η ψυχική κατάστασή του, ενώ συγχρόνως σφραγίζονται από τον χρόνο. Εάν πιάσει κι άλλο άτομο μετά από μας πάλι θα έμποτιστεί με την καινούργια ακτινοβολία, χωρίς να αλλοιώσει την προηγούμενη, την οποία πάλι σφραγίζει ο χρόνος.

Έτσι, όταν ευαίσθητο άτομο (ψυχομέτρης) πιάσει στά χέρια του τό αντικείμενο - δακτυλίδι, ρολόι που ανήκει σε δύο διαφορετικά άτομα κατά περιόδους - θα περιγράψει την προσωπικότητα του πρώτου και του δεύτερου και γενικά την ιστορία και των δύο ατόμων.

Τούτο γιατί; Η ακτινοβολία κάθε ατόμου αποτελεί την προσωπικότητα του καθενός μας. Ποτέ δύο άτομα δεν έχουν την ίδια προσωπικότητα. Κάθε έμποτισμός του αντικειμένου με την ακτινοβολία του ατόμου σφραγίζεται με τον χρόνο και δεν επιδέχεται καμμία αλλαγή. Είναι αμετάβλητος και παντοπνός.

ΕΓΓΡΑΦΗ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ
ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΚΑΙ ΧΩΡΟ

Θά προσπαθήσω νά περιγράψω την έγγραφη των γεγονότων από τον χρόνο μέσα στον χώρο του σύμπαντος. "Χώρος και Χρόνος συνυπάρχουν".

Ας πούμε ότι είμαστε τρία άτομα και βάζουμε μία βόμβα νά εκραγεί σε όρισμένο χρόνο και χώρο.

Όλοι μας έχουμε χρονόμετρα τά οποία συγχρονίζουμε. Ο ένας από εμάς πηγαίνει και κάθεται 10 χιλιόμετρα μακριά από τό σημείο της βόμβας.

Ο δεύτερος πηγαίνει 20 χιλιόμετρα μακριά από τό σημείο της βόμβας. Εγώ κάθομαι κοντά στο σημείο της βόμβας. Στίς 8:00 ή ώρα ακριβώς ή βόμβα σκάει και ακούω τον θρόντο της έκρηξης. Είναι 8:00 ακριβώς.

Μετά από δύο ώρες ανταμώνουμε όλοι μαζί. Ρωτώ τον πρώτο που ήταν 10 χιλιόμετρα μακριά τί ώρα άκουσε τον ήχο της έκρηξης και μου άπαντά 8:30. Ρωτώ τον δεύτερο που ήταν 20 χιλιόμετρα μακριά και μου άπαντά 8:40.

Αυτό φανερώνει ότι ο ήχος της έκρηξης ή καλύτερα ο κραδασμός του ήχου ταξιδεύει. Φεύγοντας από έμένα πηγαίνει διαδοχικά στά άλλα δύο άτομα. Εάν τώρα αντικαταστήσω εγώ τά δύο άτομα και ακούγοντας τον θρόντο της έκρηξης τρέξω και πάω στην θέση του άλλου (10 χλμ) θά ξανακούσω τον θρόντο της έκρηξης. Καί αν ξανατρέξω και πάω στο σημείο του τρίτου ατόμου θά ξανακούσω τον θρόντο της έκρηξης. Δηλαδή τί γίνεται;

Τρέχουμε με ταχύτητα μεγαλύτερη του ήχου (ταχύτητα ήχου: 340 μέτρα ανά δευτερόλεπτο) μέσα στον χώρο, νά προλάβουμε τον χρόνο που φέρει μαζί του τον ήχο της έκρηξης που έχει γίνει πριν από όρισμένο χρόνο. Δηλαδή γυρίζουμε στον χρόνο πίσω νά ξανακούσουμε την θροντή της βόμβας. Έδω όμως δεν βλέπουμε την έκρηξη της βόμβας, αλλά μόνον τον ήχο της έκρηξης. Με την έκρηξη έγιναν και άλλα φαινόμενα.

Η εικόνα της σκάσης που παρήγαγε φως (λάμψη) και φως σημαίνει εικόνα. Μπορεί νά έχει γίνει και κάποιος θάνατος. Καί έχουμε την εικόνα του θανάτου και άλλες εικόνες που έχουν γίνει γύρω της. Όλες αυτές οι εικόνες που έγιναν ταξιδεύουν με τον χρόνο μέσα στον χώρο.

Φεύγοντας από εμάς με την ταχύτητα του φωτός (300.000 χλμ ανά δευτερόλεπτο) και άλλες ταχύτητες εικόνων του ενεργειακού χώρο-χρόνου. Εάν και έδω κατορθώσουμε νά ταξιδεύσουμε με ταχύτητα μεγαλύτερη από τό φως, θά γυρίσουμε στον χρόνο πίσω και θά βλέπουμε εικόνες γεγονότων που συνέβησαν στο παρελθόν την έκρηξη της βόμβας, τον Άθανάσιο Διάκο νά πολεμά στην Άλαμάνα, τον Τρωικό πόλεμο, την μάχη των Θερμοπυλών και άλλα πολλά περασμένα γεγονότα.

Πηγαίνοντας για μία στιγμή σε κάποιο μακρινό άστέρι του σύμπαντος θά βλέπαμε γεγονότα τά οποία συνέβησαν στην γή πριν από πάρα πολλά χρόνια. Ακόμη και την γέννηση της Γής.

Αυτή, όμως, την έγγραφη των γεγονότων από τον χρόνο στον χώρο με την ταχύτητα των εικόνων του φωτός μπορούμε νά την προλάβουμε; Ναι, με την ταχύτητα του πνεύματος.

Τίς εικόνες γεγονότος που έγινε στο παρελθόν πάνω στην γή, μπορούμε νά τίς δούμε χωρίς νά τρέξουμε νά προλάβουμε τον χρόνο με την μαγνητοσκοπήση των εικόνων. Εύρισκόμενοι στον τόπο γέννησής τους, με τον έρχομό του χρόνου έγγραφής του γεγονότος, βλέπουμε όλες τίς εικόνες όπως έγιναν στον τόπο.

Τούτο γίνεται γιατί ο χρόνος με τίς μαγνητοσκοπή-

Νόμος καθολικός και υπέρτατος των ούσιων έξω από οι κόσμοι έγινοντο είναι εκείνος, ο οποίος διά της λειτουργίας του εμφανίζει τό φαινόμενον της επιδράσεως ή οποία άσκειται από τάς ουρανίας μάζας τάς περισσότερον δυναμικώς εξελιγμένας προς τάς ασθενεστεράς τοιαύτας, ως επίσης ο νόμος της επιδράσεως άσκήται και από τάς περισσότερον εξελιγμένας μορφάς της επιφανείας των μαζών προς τάς ασθενεστεράς τοιαύτας, ως επίσης και από τά περισσότερον εξελιγμένα νοητικά όντα προς τά ασθενέστερα τοιαύτα.

Τό φαινόμενον του νόμου τούτου δεν πρέπει νά διαφύνη της προσοχής των έρευνητών, διότι άποτελεί την άλληλουχίαν της συνεργασίας των κόσμων εις τάς διαφόρους αυτών κλίμακας και τό θαυμάσιον έργον της συνοχής των. Έργον τό όποιον μόνον φωτειναί διάνοιαι δύνανται νά σπουδάσουν και νά θαυμάζουν σχετικώς πάντοτε και μέχρι του όριου επί του όποιου φθάνουν τά άκτίνας αυτών.

Διά της σπουδής ταύτης και του θαυμασμού τούτου θά εκτείνωμεν τάς άκτίνας της διανοήσεως ήμων νά θαυμάσουν τό όλον έργον της Δημιουργίας των κόσμων της εκπορεύσεως έξ αυτών του πνεύματος και τον άτελεύτητον ροήν της άνελίξεως αυτού.

Η μάζα του Ήλιου από άπόψεως άνελίξεως της ούσίας αυτής είναι ισχυροτέρα εις τάς ενεργείας έν σχέσει προς την μάζαν του πλανήτη ήμων και από της άπόψεως ταύτης έξεταζομένη ούσιωδώς επιδρά τον κόσμον ήμων ως επιδράται και εκείνη του Ήλιου από άλλας τοιαύτας μεγαλυτέρας αυτής έξελίξεως.

Αί μεταξύ των ουρανίων μαζών άλληλεπιδράσεις ως και αί μεταξύ των μορφών της επιφανείας των μαζών ως και εκείναι μεταξύ των νοητικών όντων πρέπει νά άποτελέσουν ειδικόν κλάδον σπουδής της ανθρωπίνης επιστήμης, ο οποίος θά δικαιολογήση την νοητικήν άξίαν του ανθρωπίνου όντος.

Έξέθεσα τάς σκέψεις μου επί του θέματος συνοπτικώς και κατά τρόπον συμπεπικνωμένον, διότι ή καθέκαστα άνάλυσις του όλου των σκέψεων ήμων δεν είναι δυνατόν επί του παρόντος νά γίνη, δύνανται αί σκέψεις μου νά άποτελέσουν την άρχήν μιās νέας σπουδής ή οποία άρδην θά μετατρέψη τάς επιστημονικάς αντιλήψεις έφ' όσον έννοείται κριθούν ως άξια έρεύνης.

Σ. Νάγος

ΕΛΛΗΝΙΚΗ

ΑΓΩΓΗ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΡΧΑΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΕΝΑΡΞΙΣ 28 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΝΑ ΤΣΙΡΟΠΟΥΛΟΥ - ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΕΝΑΡΞΙΣ 22 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΕΠΟΥΔΩΝ

ΕΙΡΗΜΗ ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΩΓΗ, ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57

ΤΗΛ. 52.21.314

σεις του στίς διαστάσεις του, λόγω της κυκλικής περιφοράς γύρω από την γη, επανέρχεται από τον τόπο γέννησής τους.

ΤΑΞΕΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΣΤΟΝ ΧΡΟΝΟ ΚΙΝΗΣΗ ΕΙΚΟΝΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ

Ο χρόνος που έγγραφει στον χώρο τις εικόνες του γεγονότος στην τρίτη διάσταση τις μαγνητοσκοπεύει συγχρόνως σε τρεις διαστάσεις του και τις φέρει μαζί του κινούμενος μέσα στον χώρο του ήλιακού μας συστήματος και στον χώρο του σύμπαντος.

Μαγνητοσκοπεύει τις εικόνες του γεγονότος:

-Στην τέταρτη διάσταση του χρόνου που είναι ο παλλόμενος χρόνος, ο οποίος πάλλεται πάνω από τον χώρο τέλεσης του γεγονότος.

-Στόν κινούμενο χρόνο της πέμπτης διάστασης, ο οποίος κινείται με την απομαγνητοσκόπηση των εικόνων γύρω από την γη με αντίθετη περιφορά από την περιστροφή της Γης.

-Στόν κινούμενο χρόνο της έβδομης διάστασης, που κινείται με τις εικόνες του γύρω από τον Ήλιο. Επαναφέρει τις εικόνες του γεγονότος στον τόπο γένεσής τους μετά από ένα χρόνο.

Από την έβδομη διάσταση του χρόνου, που κινείται με τις εικόνες του γεγονότος γύρω από τον ήλιο ανατυπώνονται στην 27η διάσταση του χρόνου και συνεχίζουν να κινούνται έξω από το ήλιακό μας σύστημα με συνεχείς αποτυπώσεις στίς διαστάσεις του χώρου-χρόνου σε όλο το σύμπαν. Η κίνησή τους γίνεται πάντα σε κυκλική τροχιά.

Οι μαγνητοσκοπημένες εικόνες στην πέμπτη διάσταση, που κινούνται αντίθετα και παράλληλα με την περιστροφική κίνηση της γης, δεν ανατυπώνονται, δεν ταξιδεύουν στον έξω κόσμο της ατμοσφαιρας της γης χώρο αλλά περιστρέφονται γύρω από την γη διερχόμενες από τον χώρο γένεσής τους και τον χώρο έγγραφής τους στον παλλόμενο χρόνο.

Οι μαγνητοσκοπημένες εικόνες στην διάσταση αυτή, την Πέμπτη, θα διέρχονται από τον τόπο γένεσής τους έφ' όσον έχει γίνει αλλαγή των πόλων του άξονα περιστροφής της γης.

Οι μαγνητοσκοπημένες εικόνες στην έκτη διάσταση του χρόνου, που κινούνται κάθετα προς την περιστροφική κίνηση της γης, σε όρισμένο ύψος (1.800 μέτρα) ανατυπώνονται στην έβδομη διάσταση του χρόνου και συνεχίζουν να ταξιδεύουν περιφερόμενες γύρω από τον ήλιο, ενώ οι μαγνητοσκοπημένες εικόνες στην έκτη διάσταση συνεχίζουν να περιφέρονται γύρω από το ήμισφαίριο της γης.

Οι εικόνες έγγεγραμμένες στην έκτη διάσταση του χρόνου κινούμενες διέρχονται από τον χώρο έγγραφής του παλλόμενου χρόνου και του χώρου γένεσής τους κάθε 24 ώρες περίπου.

Θα πάψουν να διέρχονται από τον χώρο γένεσής τους μετά την αλλαγή των πόλων του άξονα περιστροφής της γης.

Οι μαγνητοσκοπημένες εικόνες στην 7η διάσταση του χρόνου, που κινούνται γύρω από τον ήλιο, επανέρχονται στον χώρο γένεσής τους κάθε έτος και έφ' όσον δεν έχουμε αλλαγή των πόλων του άξονα περιστροφής της γης.

Από τον τόπο γένεσης των εικόνων γεγονότος θα διέρχονται και θα συμπύκνουν οι μαγνητοσκοπημένες εικόνες έγγραφής του χώρου κάθε 24 ώρες με μικρή διαφορά χρόνου τέσσερεις έγγραφές του χρόνου.

Μετά την παρέλευση ενός έτους πέντε έγγραφές μαζί με την μαγνητοσκόπηση της έβδομης διάστασης του χρόνου.

Οι εικόνες έγγραφής του τόπου με τις εικόνες έγγραφής του παλλόμενου χρόνου συμπύκνουν με ακρίβεια χρόνου και ενισχύουν σε μεγάλο βαθμό τις εικόνες.

Οι εικόνες του κινούμενου χρόνου της πέμπτης διάστασης, που περιφέρονται γύρω από την γη, επανέρχονται στον χώρο γένεσής τους με μικρή διαφορά χρόνου λόγω της περιφοράς τους γύρω από την γη με διαφορετική ταχύτητα.

Οι εικόνες της έκτης διάστασης επανέρχονται από τον τόπο γένεσής τους μετά τον επανερχομό των εικόνων της πέμπτης διάστασης και με μικρή διαφορά χρόνου. Έτσι μπορούμε να δοῦμε τις εικόνες ενός γεγονότος στίς τρεις διαστάσεις με μικρή διαφορά χρόνου.

Ο επανερχομός των εικόνων της έβδομης διάστασης, που κινούνται γύρω από τον ήλιο, που γίνεται μετά από ένα χρόνο, συμπύκνουν με την μαγνητοσκόπηση της έκτης διάστασης του χρόνου. Για τον λόγο αυτό όταν βρεθούμε στον τόπο που έγινε ένα γεγονός τον ίδιο χρόνο θα δοῦμε με τον επανερχομό όλων αυτών των μαγνητοσκοπήσεων όλες τις εικόνες του γεγονότος σε τρεις διαδοχικές περιόδους.

ΕΓΓΡΑΦΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΣΤΟΝ ΠΑΛΛΟΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟ

Μέχρι τώρα αναφέραμε για την έγγραφη των γεγονότων στο χώρο που έγιναν αυτά και την έγγραφη στον ενεργειακό τρεχούμενο χρόνο. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναφερθώ στην έγγραφη των γεγονότων στον παλλόμενο ενεργειακό χρόνο.

Μέσα στον ενεργειακό χώρο-χρόνο έχουμε και τον παλλόμενο χρόνο που παραμένει αμετακίνητος από την θέση του. Βρίσκεται και πάλλεται στην ίδια θέση.

Έτσι γύρω από την επιφάνεια της γης και σε κάθε τοποθεσία της υπάρχει ο αμετακίνητος παλλόμενος ενεργειακός χρόνος.

Όπως ο ενεργειακός κινούμενος χρόνος έγγραφει

κάθε γεγονός στην ταινία του, έτσι και ο παλλόμενος ενεργειακός χρόνος έγγραφει κάθε γεγονός της τοποθεσίας πάνω στην οποία πάλλεται. Την έγγραφη των γεγονότων από τον παλλόμενο ενεργειακό χρόνο την παίρνουμε χωρίς να τρέξουμε στον χώρο.

Η μία έγγραφη είναι πάνω στον χώρο στον οποίο έγιναν τα γεγονότα και η δεύτερη έγγραφη είναι στον παλλόμενο ενεργειακό χρόνο, που εφάπτεται πάνω στην τοποθεσία της έγγραφής του γεγονότος.

Η έγγραφη του χώρου κινείται σε σχέση με τον παλλόμενο ενεργειακό χρόνο λόγω της περιστροφής της Γης.

Επομένως ταύτιση των δύο έγγραφων έχουμε κάθε 24 ώρες. Με την ταύτιση των έγγραφων γίνεται ενίσχυση των ήχων και των εικόνων γεγονότος στην τοποθεσία αυτή.

Οι ενισχυμένες εικόνες και οι ενισχυμένοι ήχοι μπορεί να φθάνουν στα όρια που τα αυτιά μας να ακούνε τους ήχους του γεγονότος και τα μάτια μας να βλέπουν τις εικόνες, μόνον όμως όταν υπάρχουν οι κατάλληλες κλιματολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες.

Αυτός είναι και ο λόγος της εμφάνισης φαντασμάτων σε κάποια τοποθεσία.

Οι ισχυρές έγγραφές (ισχυροί κρότοι, κραυγές, βίαιοι θάνατοι, πόνοι και επιθυμίες ανεκπλήρωτες) καταγράφονται με μεγάλη ισχύ στην ταινία του χρόνου.

Όταν διέλθουμε από τον χώρο την χρονική διάρκεια του 24ώρου που έγινε το συμβάν, δηλαδή την στιγμή της ταύτισης των έγγραφων, βλέπουμε την εικόνα του θανατωθέντος ανθρώπου ή ακούμε τις φωνές του.

Οι εικόνες του θανάτου, οι φωνές του, ισχυρές και μη ισχυρές, μπορούν να γίνουν αντιληπτές σε οποιονδήποτε χρόνο του 24ώρου και υπό οποιεσδήποτε συνθήκες από ραδιοαθητικό, όταν βρεθεί στον χώρο αυτόν.

Εάν βέβαια βρεθεί κατά την ώρα που γίνεται η ταύτιση των δύο έγγραφων (χώρου και παλλόμενου χρόνου), τότε μπορεί να δει τις εικόνες του γεγονότος με μεγάλη λεπτομέρεια. Επίσης να συλλάβει ήχους, αλαλαγμούς, κλάματα, αναστεναγμούς. Ακόμη και τα λόγια που ειπώθηκαν όταν έγινε το συμβάν.

Ο επανερχομός, λοιπόν, του παλλόμενου χρόνου με την έγγραφη του στην ίδια τοποθεσία (της έγγραφής του) είναι η αιτία της εμφάνισης σε όρισμένη ώρα του 24ώρου των φαντασμάτων.

Οι εικόνες μιας μάχης, ή δολοφονία ενός ανθρώπου, τό ακουσμα των αλαλαγμών, ή κλαγγή των όπλων, τά βογκητά των τραυματισμένων πολεμιστών, τό ακουσμα της φωνής ανθρώπου να ζητά βοήθεια την ώρα που τον θανατώνουν...

ΕΓΓΡΑΦΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΣΤΟΝ ΚΙΝΟΥΜΕΝΟ ΧΡΟΝΟ

Οι ήχοι που παράγονται σε έκταση γης (φωνές, βογκητά πόνου, κ.λπ.) μαγνητοφωνούνται συγχρόνως με την μαγνητοσκόπηση των εικόνων στην γη και στίς διαστάσεις του κινούμενου χρόνου.

Τους μαγνητοφωνημένους αυτούς ήχους δεν μπορούμε να τους ακούσουμε εάν δεν επιστρέψουν και συμπέσουν στον χώρο παραγωγής τους και οι μαγνητοφωνήσεις του χρόνου.

Τότε μόνον μπορούμε να ακούσουμε τους ήχους.

Ο χώρος μέσα στον οποίο ακούμε τους ήχους αυτούς είναι σε απόσταση κύκλου ακτίνας 49 μέτρων.

Οι ήχοι στο κέντρο του χώρου γένεσής τους μέχρι και 7 μέτρα ακτίνα είναι διπλάσιες έντασης από τους έξω των 7 μέτρων ήχους.

Τούτο συμβαίνει γιατί μέχρι την ακτίνα 7 μέτρων έχουμε και τις μαγνητοφωνήσεις του χώρου και του παλλόμενου χρόνου.

Η διάρκεια διέλευσης των μαγνητοσκοπημένων εικόνων του επανερχομένου κινούμενου χρόνου από τον τόπο της μαγνητοσκόπησης τους, είναι ανάλογος με την διάρκεια μαγνητοσκόπησης των εικόνων του γεγονότος.

Π.χ. εάν μία μάχη διαρκούσε μία ώρα, τότε θα ήταν και η διάρκεια διέλευσης των εικόνων από τον τόπο της μάχης.

ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΗΧΩΝ ΕΝΟΣ ΓΕΓΟΝΟΤΟΣ ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΗ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΗΣ ΤΗΣ ΓΗΣ

Εάν ένα γεγονός συνέβη στο βόρειο ήμισφαίριο της Γης τότε οι εικόνες του γεγονότος που ταξιδεύουν με τον χρόνο ανέρχονται προς την ατμόσφαιρα σε ύψος 1.800 μέτρων, διαθλώνται προς τον Νότο και κινούνται στο ύψος αυτό με πλάτος στον κυματισμό του χρόνου όσο και η έκταση του εδάφους που έγινε τό γεγονός. Π.χ. γίνεται μάχη εκτάσεως 500 μέτρων.

Τόση θα είναι και η έκταση των εικόνων στον κυματισμό του χρόνου. Φθάνοντας στον Νότο διαθλόμενος εισέρχονται από αυτόν και εξέρχονται από τον Βορράν ακολουθώντας πάντα αυτήν την κίνηση.

Εάν ο χώρος που έγινε τό συμβάν είναι μικρός, τότε και τό πλάτος των εικόνων στον κυματισμό του χρόνου θα είναι μικρό. Π.χ. ενός βίαιου θανάτου ή έκταση του χώρου είναι 25 μέτρα, τόση θα είναι και η έκταση έγγραφής στον χρόνο.

Εάν τό γεγονός έχει γίνει στο νότιο ήμισφαίριο, τότε η διάθλαση θα γίνει προς Βορρά και θα ακολουθούν την ίδια κίνηση, όπου διαθλόμενες θα εισέλθουν από τον Βορρά και θα εξέλθουν από τον Νότο.

Ἡ ταχύτητα εἶναι κάπου 740 μέτρα ἀνὰ δευτερόλεπτο καί ἄν φανταστοῦμε τὴν Γῆ ἀκίνητη, θὰ διέλθουν ἀπὸ τὸ σημεῖο τῆς γένεσης ὀκτὼ φορές τὸ 24ωρο.

Ὁ ἥχος κινεῖται μὲ διαφορετικὸ πλάτος στὸν κυματισμὸ τοῦ χρόνου. Κατὰ τὴν γένεση ἐκτείνεται σὲ ἀρκετὸ πλάτος πού εἶναι ἀνάλογο μὲ τὴν ἔνταση.

Ἀνέρχεται πρὸς τὴν ἀτμόσφαιρα 700 μέτρα περίπου. Κατόπιν διαθλάται πρὸς Βορρᾶ, ἐάν ἡ γένεσή του βρίσκεται στὸ νότιο ἡμισφαίριο καί πρὸς Νότο, ἐάν βρίσκεται στὸ βόρειο.

Εἰσέρχεται διαθλόμενος ἀπὸ Βορρᾶ ἢ Νότο, ἀναλόγως σὲ ποῖο ἡμισφαίριο ἔγινε, μὲ σμίκρυνση τοῦ πλάτους σὲ ἑπτὰ μέτρα καί ἐξέρχεται ἀπὸ Βορρᾶ ἢ Νότο ἀναλόγως μὲ τὴν κίνησή του.

Λόγω, ὅμως, τῆς περιστροφῆς τῆς Γῆς γύρω ἀπὸ τὸν ἄξονά της σὲ 24 ὥρες, ἡ ἐπαναφορά τῶν εἰκόνων στὴν μαγνητοταινία τοῦ χρόνου ἀπὸ τὴν μαγνητοταινία ἐγγραφῆς τοῦ χώρου γίνεται κάθε 24 ὥρες ἀφοῦ ἡ κίνηση τῶν εἰκόνων ἀκολουθεῖ κάθετη κίνηση ὡς πρὸς τὴν περιστροφή τῆς Γῆς, Βορρᾶ πρὸς Νότο ἢ Νότο πρὸς Βορρᾶ.

Ὅπως διαπιστώνουμε οἱ εἰκόνες καί ὁ ἥχος ἐνὸς συμβάντος κινεῖται μόνον στὸ μισὸ ἡμισφαίριο, δηλαδή στὸ ἡμισφαίριο ὅπου ἔγιναν (δυτικὸ ἢ ἀνατολικό).

Τὶς εἰκόνες ἐνὸς συμβάντος ὁ χρόνος κινούμενος πρὸς τὸν ἕξω τῆς Γῆς κῶρο καί πρὶν διαθλαστῇ τὶς ἀνατυπώνει σὲ δύο, ὅπου ἡ μία ἀνατύπωση διαθλάται καί κινεῖται ὅπως εἶπαμε γύρω ἀπὸ τὴν Γῆ καί ἡ ἄλλη ταξιδεῖ πρὸς τὸ διάστημα μὲ ταχύτητα πού εἶναι μικρότερη τῆς ταχύτητας τοῦ φωτός κατὰ 16.000 κλμ (284.000 κλμ).

Ἡ λάμψη ἀπὸ τὴνσχάση τῆς βόμβας ἀκολουθεῖ κίνηση καμπυλοειδῆ πρὸς τὸ διάστημα μὲ τὴν ταχύτητα τοῦ φωτός.

ΕΓΓΡΑΦΗ ΕΙΚΟΝΩΝ ΚΑΙ ΗΧΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΠΟ ΓΕΝΕΣΗΣ ΤΟΥΣ

Κάθε κραυγὴ πόνου, λύπης, βοήθειας, ὀργῆς, θανάτου, καταγράφεται στὸν κῶρο (πέτρες, ξύλα, κῶμα) καί σὲ ὅ,τι ὑπάρχει γύρω ἀπὸ αὐτόν.

Οἱ μὲν κραυγὲς σὲ λιγότερο βάθος, οἱ δὲ εἰκόνες σὲ πάρα πολὺ μεγάλο βάθος. Στὸ κῶμα τοῦ χώρου πού ἔγινε ὁ ξυλοδαρμὸς καί ὁ θάνατος, οἱ σπαρακτικές φωνές ἢ πῶς συγκεκριμένα οἱ κυματισμοὶ τοῦ ἤχου τῶν σπαρακτικῶν φωνῶν τοῦ θύματος, ἔχουν γραφεῖ μὲ μεγάλη συνοχή.

Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ σὲ ὅσα ἄτομα ἔχουν τὶς ιδιότητες ραδιοσηθητικοῦ ψυχομέτρου καί τῆς διαίσθησης σὲ εἰκόνες, εἶναι πολὺ εὐδιάκριτα τὰ γεγονότα αὐτά.

Ἐάν σκάψουμε τὸ κῶμα καί τὸ διασκορπίσουμε, κάνει τὴν μεγάλη συνοχή τοῦ ἤχου πού κατέγραψε ὁ

χρόνος καί ἡ σύλληψη αὐτῶν εἶναι πολὺ ἀσθενική. Τὸ γεγονός, ὅμως, πού ταξιδεῖ μὲ τὸν χρόνο παραμένει ἀναλλοίωτο.

Τὴν ἀόρατη αὐτὴν ἀκτινοβολία -παλμοδόνηση- μόνον τὰ πολὺ εὐαίσθητα ἄτομα συλλαμβάνουν καί βλέπουν (ἐφ' ὅσον βέβαια τμῆμα τοῦ ἐγκεφάλου πού βρίσκεται σὲ ἀδράνεια ἀρχίζει νὰ λειτουργεῖ).

Μέσα σὲ αὐτὴν εἶναι γραμμένη ἡ ἱστορία τοῦ ἀτόμου ἢ τῶν ἀτόμων καί κάθε γεγονότος τοῦ χώρου σὲ διαφορετικές χρονικές περιόδους.

Δηλαδή μέσα σὲ ἓνα ἀντικείμενο κειμήλιο π.χ. δακτυλίδι πού ἡ κάθε γιαγιά ἢ παππούς παραδίδει στὸν ἐγγονό, εἶναι γραμμένη ὅχι μόνον ἡ ἱστορία τοῦ πρώτου ἀτόμου πού τὸ πρωτοφόρεσε, ἀλλὰ καί ὅλων τῶν ἄλλων.

Ἐπίσης, καί στὸ κῶμα τοῦ δαπέδου καί στοὺς τοίχους τοῦ σπιτιοῦ εἶναι γραμμένες οἱ ἱστορίες, οἱ ἡλικίες, τὰ γένη, τὰ πρόσωπα, τὸ χρῶμα, τὰ ἄτομα τῆς οἰκογενείας, κάθε οἰκογενείας ἢ οἰκογενειῶν πού ἔζησαν σὲ αὐτό. Ἀκόμη καί οἱ συνομιλίες τους, οἱ καυγάδες τους, τὰ κλάματά τους, οἱ χαρές τους, οἱ λύπες τους, οἱ θάνατοι κ.λπ.

Ὁ κῶρος μέσα στὸν ὁποῖο βρισκόμαστε μᾶς ἀποκαλύπτει καί μᾶς διηγεῖται γεγονότα πού συνέβησαν στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἐδῶ καί πολλὰ μὰ πάρα πολλὰ χρόνια ἀπὸ σήμερα.

Πῶς γίνεται αὐτό; Εἶναι δυνατόν νὰ μᾶς μιλοῦν οἱ πέτρες, τὸ κῶμα; Ναι, εἶναι δυνατόν!

Σὲ κάθε τι πού ἀγγίζουμε, ἀφήνουμε πάνω του κάτι πού μᾶς συνδέει μὲ τὸν τόπο καί τὸν χρόνο, μὲ πρόσωπα καί πράγματα καί μπορεῖ μὲ αὐτὸ νὰ ἀναπαρασταθεῖ τὸ πρόσωπο, ὁ χαρακτήρας, τὸ περιβάλλον σὲ ὁποιαδήποτε ἀπόσταση καί ἐποχὴ καί ἄν ἀνήκει.

Τὸ παρελθόν βρίσκεται στὸ παρόν. Ζεῖ μέσα σὲ αὐτὸ ἔτσι ὥστε ὁ παρατηρητὴς νὰ μπορεῖ νὰ τὸ περιγράψει σάν νὰ ἦταν παρὼν τὴν στιγμὴ πού ἔγινε. Δέν μπορεῖτε νὰ παίξετε, νὰ κάνετε γυμναστική, νὰ χορέψετε, νὰ κουνήσει ὁ ἀέρας τὰ μαλλιά τοῦ κεφαλιοῦ σας, χωρὶς νὰ ἀποτυπωθεῖ τὸ γεγονός αὐτὸ γιὰ τὶς ἐρχομένες γενιές.

Ὁ τοῖχος τοῦ σπιτιοῦ σας, τὰ τζάμια τῶν παραθύρων, τὸ κῶμα, οἱ πέτρες τοῦ δρόμου κρατοῦν κάθε εἰκόνα καί τὴν διατηροῦν ἀνέπαφη στὸ πέρασμα τοῦ χρόνου. Δέν ἀποτυπώνονται μονάχα οἱ εἰκόνες, ἀλλὰ καί τὰ συναισθήματα, τὸ περιβάλλον, ἡ οἰκογένεια, τὰ πάντα ἐνὸς ἀτόμου.

Κάθε ἀντικείμενο φέρνει γραμμένη μὲ σα του τὴν ἱστορία του καί τὴν ἱστορία τοῦ ἕξω τῆς Γῆς χώρου. Δέν μπορεῖς νὰ βάλεις φωνές σπαρακτικές πόνου, λύπης, ὀργῆς, βοήθειας, θανάτου καί νὰ μὴν καταγραφοῦν στὸν χρόνο καί ἀπὸ τὸν χρόνο στὸν κῶρο.

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα εἶναι τὸ πολυτιμότερο ὑπὸ διεκδίκηση κεφάλαιο πού ὑπάρχει αὐτὴν τὴν στιγμὴ στὸν κόσμο.

Ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ἔχει δικαίωμα καί καθῆκον νὰ διεκδικήσῃ μέρος ἀπὸ τὸν ἀμύθητο πλοῦτο, πού στὸ ἄμεσο μέλλον θὰ παράγῃ τὸ κεφάλαιο αὐτό.

Τρισεκατομμύρια δολλάρια ξοδεύουν κάθε χρόνο οἱ ΗΠΑ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ κεφαλαίου τους, τὸ ὁποῖο τοὺς συντηρεῖ στὴν κορυφὴ τοῦ κόσμου.

Τὸ κυρίαρχο κεφάλαιο αὐτὴν τὴν στιγμὴ στὸν κόσμο εἶναι τὸ κεφάλαιο γνώση.

Ἀπὸ τὴν τεχνογνωσία κατασκευῆς ἐνὸς ἀθλητικοῦ παπουτιοῦ μέχρι ἓνα τραγούδι πού γίνεται ἐπιτυχία, ὅλα αὐτά εἶναι κεφάλαιο-γνώση, πού ἀποδίδει κέρδος.

Ὅποιος κατέχει τὸ μεγαλύτερο μέρος αὐτῆς τῆς μορφῆς τοῦ κεφαλαίου ἐλέγχει ὁλόκληρο τὸν πλανήτη, γιατί εἰσπράττει ἄπειρο κέρδος ἀπὸ τὴν παγκόσμια ἀγορά.

Ἐξ αἰτίας τοῦ στόχου τῆς παγκόσμιας ἐπικράτησης -καί γιὰ νὰ διατηροῦν τὶς ἀποστάσεις ἀπὸ τοὺς ὑπολοίπους ἀνταγωνιστές τους- οἱ ΗΠΑ ἐξαγοράζουν σήμερα τὰ πάντα. Ἀπὸ ἀπλές καινοτομίες ἢ πατέντες, μέχρι ἀνθρώπους, πού τοὺς ἐντάσσουν στὸ ἀμερικανικὸ μηχανισμό παραγωγῆς κεφαλαίου-γνώσης.

Δέν ὑπάρχει σημαντικὴ καινοτομία ἢ σπουδαῖος ἐπιστήμονας πού νὰ μὴ πιέζουν οἱ Ἀμερικανοὶ μὲ ὅλα τὰ μέσα γιὰ νὰ τὸν ἀποκτήσουν. Ὅ,τι δέν μποροῦν νὰ ἐξαγοράσουν, -ἐπειδὴ εἶναι θρασεῖς- τὸ οἰκειοποιοῦνται αὐθαίρετα κι αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρακτικὰ τὸ κλέβουν. Εἴτε μὲ τὶς παραδοσιακές μεθόδους τῆς βιομηχανικῆς κατασκοπείας εἴτε μὲ ὑπερσύγχρονα ἠλεκτρονικὰ συστήματα τύπου Echelon, καί ὅ,τι τοὺς ἐνδιαφέρει τὸ κλέβουν.

Αὐτοί, πού ὑποτίθεται καταγγέλλουν καί ἀπειλοῦν αὐτοὺς πού δέν σέβονται τὰ πνευ-

ματικά δικαιώματα, ἔχουν στηρίξει τὴν κοσμοκρατορία τους στὴν κλοπὴ. Ἀπὸ τὴν κλοπὴ τῆς τεχνογνωσίας τῆς Γερμανίας μετὰ τὸν πόλεμο ἕως τὶς ἡμέρες μας, ἡ πρακτικὴ τους εἶναι ἴδια καί αὐτὴ εἶναι ἡ κλοπὴ.

Κλέβουν καί ἀνάλογα μὲ τὶς περιστάσεις, εἴτε τρομοκρατοῦν τὰ θύματά τους εἴτε τὰ εὐχαριστοῦν.

Δηλώνουν θαυμαστές τοῦ συνόλου τῶν πολιτισμῶν, μέχρι οἱ ἀφελεῖς κληρονόμοι αὐτῶν τῶν πολιτισμῶν νὰ τοὺς παραδώσουν δωρεάν τοὺς καρπούς τῶν προγόνων τους.

Ἀγοράζουν -τζάμπα- μὲ εὐχαριστῶ καί πουλᾶνε πανάκριβα τὰ ἴδια πράγματα μὲ δολλάρια.

Εἶπαν εὐχαριστῶ στοὺς κληρονόμους τῶν ἑλληνικῶν μύθων, ὅταν τοὺς χρειάστηκαν γιὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιοῦν, ἀλλὰ, ὅταν τὰ Ἑλληνόπουλα πῆγαν νὰ δοῦν τὴν ἀμερικανικὴ ἐκδοχὴ τῶν ἑλληνικῶν μύθων, ἔπρεπε νὰ πληρώσουν πνευματικά δικαιώματα στοὺς Ἀμερικανούς δημιουργούς.

Ἡ Γουώλτ Ντίσνεϋ ἀγόρασε μὲ εὐχαριστῶ τὸν ἥρωα Ἡρακλῆ καί τὶς περιπέτειές του, ἐξασφαλίζοντας σίγουρη ἐπιτυχία, ἀλλὰ ὅταν τὸν πούλησαν, δέν ἐξαίρεσε τοὺς Ἑλλήνες ἀπὸ τοὺς ὁποίους δανείστηκε τὸ ὅλο σενάριο. Τοὺς ζήτησε δικαιώματα, σάν νὰ ἦταν ἡ ἴδια πού δημιούργησε τὸν ἥρωα καί τὸν μῦθο του.

Οἱ Ἑλλήνες προσφέρουν δωρεάν τὶς ἐπινοήσεις τῶν προγόνων τους, ἀλλὰ τὴν ἴδια στιγμὴ πρέπει νὰ πληρώνουν τὶς ἐπινοήσεις τῶν προγόνων τῶν Ἀμερικανῶν.

Οἱ Ἀμερικανοί, δηλαδή, ἀκολουθοῦν διπλὴ τακτικὴ ἀνάλογα μὲ τὰ συμφέροντά τους. Ὅταν εἶναι νὰ ἀρπάξουν κάτι χρήσιμο γι' αὐτοὺς καί τὸ ὁποῖο δέν τοὺς ἀνήκει, θεωροῦν τὴν πανανθρώπινη γνώση πανανθρώπινο κληροδόμημα. Ὅταν εἶναι νὰ δώσουν κάτι ἀντίστοιχο ἀπὸ αὐτὰ πού τοὺς ἀνήκουν, συμπεριφέρονται σάν σκληροὶ ἰδιοκτῆτες.

Τά δικά μας δικά μας καί τά δικά σας κοινά. Δέν έδωσαν, γιά παράδειγμα, οί 'Αμερικανοί σέ κανέναν νά χρησιμοποιήσιν δωρεάν τήν συνταγή τής Coca-Cola. Σέ τί διαφέρει αυτή ή συνταγή από ένα άρχαιο σύγγραμμα ή μία θεωρία; 'Αλλωστε αυτή ή συνταγή δέν είναι πρόσφατη επινόηση, ώστε νά ισχυριστεί κάποιος ότι θά άδικηθῇ ό δημιουργός της. 'Η συνταγή αυτή ξεπερνάει ήδη τόν ένα αιώνα ζωής.

'Όλα αυτά πού φαίνονται καί είναι αντιφατικά είναι μέρος τής αμερικανικής πολιτικής πάνω στις περιουσίες όλων των λαών. Τί συμβαίνει λοιπόν μ' αυτούς; Δέν θέλουν νά μοιράζουν δωρεάν τίς επινοήσεις των δικών τους προγόνων, ως νά τους θαυμάζουν οί λαοί;

Πώς ζητάνε απ' όλον τόν κόσμο νά έκλάβανη τόν θαυμασμό τους ως ανταμοιβή καί οί ίδιοι δέν δέχονται αυτού του είδους τήν ανταμοιβή; Μέχρι πότε κάποιος πονηρός θά κλέβουν καί θά έκμεταλλεύονται τους πάντες;

'Όλα αυτά τά γράφουμε γιά τόν έξῃς άπλό λόγο: 'Από τήν στιγμή πού τό κεφάλαιο-γνώση είναι τό παγκοσμίως κυρίαρχο, ή 'Ελλάδα είναι έκ των δεδομένων μία από τίς ισχυρότερες δυνάμεις αυτού του κόσμου. 'Η κληρονομιά της είναι άνεκτίμητη καί άποτελεῖ ένα από τά μεγάλα «φιλέτα» του παγκοσμίου κεφαλαίου. Τό γιατί είναι άνεκτίμητη και κερδοφόρα τό καταλαβαίνει κανείς άν σκεφτῇ ότι ή βάση τής ανωτάτης εκπαίδευσης παγκοσμίως στηρίζεται στά ελληνικά συγγράμματα. 'Ακόμα καί στήν 'Ανωτάτη Σχολή Πολέμου των ΗΠΑ, όπου εκπαιδεύονται οί στρατιοί τους, διδάσκονται Θουκυδίδη καί όχι τά άπομνημονεύματα του Κλίντον.

'Όπως αντιλαμβάνεται ό άναγνώστης, άν υπήρχε ένα ταμείο, πού θά εισέπραττε τό σύνολο των δικαιωμάτων των 'Ελλήνων δημιουργών γιά τίς εκδόσεις των έργων τους πού γίνονται κάθε χρόνο παγκοσμίως, σίγουρα αυτό τό ταμείο θά ήταν τό πλουσιότερο του κόσμου.

Κανένας 'Ελληνας βέβαια δέν άπαίτησε ποτέ νά δημιουργηθῇ καί τέτοιου είδους ταμείο. Χαίρονται οί 'Ελληνες, όταν οί υπόλοιποι λαοί μοιράζονται μαζί τους τήν ελληνική κληρονομιά.

'Από αυτό τό σημείο όμως καί έπειτα υπάρχουν καί κάποιες απαιτήσεις από πλευράς αυτών πού θεωρητικά τουλάχιστον εμφανίζονται ως οί νόμιμοι κληρονόμοι των αρχαίων 'Ελλήνων.

Δωρεάν δίνεις μόνο σέ αυτούς πού δίνουν επίσης δωρεάν. Δέν είναι δυνατόν οί 'Ελληνες νά μήν ζητάνε δικαιώματα καί κάποιος άλλος όχι μόνο νά μή δίνουν από τό δικό τους κεφάλαιο, αλλά νά έκμεταλλεύονται καί τό ξένο.

Οί 'Αμερικανοί, πού άπλως τά δικά τους δέν δίνουν δωρεάν τίποτε καί σέ κανέναν, αυτήν τήν στιγμή έκμεταλλεύονται τό ελληνικό, άπλά καί μόνο έπειδή τό συσκευάζουν σέ πολυτελή συσκευασία. Τέτοια συσκευασία είναι τό περίφημο Harvard καί τά υπόλοιπα 'Ιδρύματα των ΗΠΑ, πού στήν κυριολεξία θυσανρίζουν, διδάσκοντας ελληνικά συγγράμματα.

Αυτή ή πρακτική δέν είναι καινούργια καί βέβαια δέν είναι δυνατόν νά αλλάξῃ σήμερα. 'Επί αιώνες ο Δυτικοί δάσκαλοι θυσανρίζαν, μεταφέροντας τήν ελληνική γνώση στους λαούς τής Δύσης καί επίσης επί αιώνες οί πλούσιοι καί ισχυροί τής Δύσης στήριζαν τήν δύναμή τους σ' αυτήν τήν γνώση.

'Ο λόγος πού γράφτηκε τό κείμενο αυτό δέν είναι γιά νά αλλάξῃ ή πρακτική αυτή, έφ' όσον αυτό είναι πρακτικά άδύνατον.

'Ο λόγος είναι ότι προσπαθοῦμε νά προλάβουμε μία εξέλιξη, πού θά όδηγήσῃ καί πάλι σέ μία νέα κλοπή από τήν πλευρά των 'Αγγλοσαξόνων.

Μία κλοπή πού άφορᾷ στό ελληνικό κεφάλαιο, τό όποιο έμείς οί 'Ελληνες όρθως θεωρούμε μέρος του πανανθρώπινου κεφαλαίου. Αυτή ή κλοπή άφορᾷ στήν ελληνική γλώσσα.

Μέρος του τεράστιου ελληνικού κεφαλαίου είναι καί ή ελληνική γλώσσα, πού σέ ελάχιστο καιρό θ' αποκαλυφθῇ ή τεράστια άξία της καί βέβαια -στόν κόσμο όπου ζοῦμε- καί ή τεράστια άπόδοσή της σέ δολλάρια.

'Η ελληνική γλώσσα, γι' αυτούς πού γνωρίζουν τίς εξέλιξεις, τόσο στήν τεχνολογία όσο καί στήν διαχείριση τής παγκόσμιας έξουσίας, είναι τεραστίας σημασίας. Γιατί; Γιατί σ' ό,τι άφορᾷ στό πρώτο,

ή ελληνική γλώσσα είναι ή μόνη γλώσσα στόν κόσμο πού μπορεί νά υποστηρίξῃ τά λειτουργικά των υπερυπολογιστών τής νέας χιλιετίας.

Είναι ή μόνη γλώσσα πού ένδεικνύται τεχνικά γιά τήν ανάπτυξη τής τεχνητής νοημοσύνης των μηχανών του μέλλοντος.

Σ' ό,τι άφορᾷ στό δεύτερο, ή ελληνική γλώσσα είναι ή γλώσσα πού έχουν γραφεί τά κείμενα πού στήν πραγματικότητα στηρίζουν τόν χριστιανικό πολιτισμό καί αυτά είναι ή 'Αποκάλυψη καί τά 'Ομηρικά 'Επη.

'Όποιος άποκωδικοποιήσῃ τά κείμενα αυτά καί άρα βρεῖ τά κλειδιά τής γλώσσας στήν όποία είναι γραμμένα, θά μπορῇ νά έλέγξῃ γιά πάντα τόν χριστιανικό κόσμο.

Οί 'Αμερικανοί όλα αυτά τά γνωρίζουν και αυτήν τήν στιγμή επενδύουν στήν ελληνική γλώσσα τεράστια ποσά, προσβλέποντας σέ άκόμη πιό τεράστιες άποδόσεις.

'Όπως είναι συνήθειά τους, παρακάμπτουν καί πάλι επιδεικτικά τους 'Ελληνες καί άρκοῦνται σέ κάποια εύχαριστῶ, άφού πρώτα οικειοποιηθῶν αυθαίρετα όλα εκείνα τά στοιχεία πού τους χρειάζονται. Πώς όμως τους παρακάμπτουν; Μέ τό νά μή τους βάζουν παρ' όλη τήν υπεροχή τους στόν γλωσσικό τομέα στά πανάκριβα προγράμματα πού αυτήν τήν στιγμή τρέχουν στίς ΗΠΑ.

Δέν θέλουν νά δώσουν ούτε μεροκάματο δασκάλου στους 'Ελληνες πού γνωρίζουν τήν ελληνική γλώσσα καί μποροῦν νά τήν διδάξουν. 'Αμερικανοί εκπαιδεύονται στήν ελληνική γλώσσα από 'Αμερικανούς γιά νά μή άνοίξῃ ό κύκλος αυτών πού γνωρίζουν τί συμβαίνει.

Στό άμεσο μέλλον κανένας προγραμματιστής δέν θά μπορῇ νά άσχολεῖται μέ τό software, άν δέν γνωρίσῃ τήν ελληνική γλώσσα.

Παρ' όλ' αυτά καί τήν στιγμή πού υπάρχει ένα τεράστιο δυναμικό 'Ελλήνων πού άσχολοῦνται μέ τους υπολογιστές, κανένας απ' αυτούς δέν εισάγεται στά προγράμματα αυτά μέ τό πλεονέκτημα τής γνώσης τής ελληνικής γλώσσας.

Οί αμερικανικές πολυεθνικές προτιμοῦν 'Αγγλοσάξονες, πού θά ταλαιπωροῦνται μέ τά κουτσοελληνικά τους μέχρι νά δημιουργήσουν τό κεφάλαιο πού θά δώσῃ τήν όριστική καί τελεσίδικη υπεροχή στίς ΗΠΑ.

'Εδῶ κάποιος θά μᾶς χαρακτηρίσῃ σάν άδικους, γιατί είναι δικαίωμα των 'Αμερικανών νά μοιράζουν τήν πίτα τους όπου θέλουν καί άρα μόνο στά δικά τους παιδιά.

Είναι δικαίωμά τους νά μήν άνοίγουν τόν κύκλο καί νά άποκλείουν όσους δέν επιθυμοῦν καί άρα άνάμεσά σ' αυτούς καί τους 'Ελληνες. Αυτό πράγματι είναι δικαίωμά τους.

Δέν είναι όμως δικαίωμά τους νά μᾶς δουλεύουν. Γιατί μᾶς δουλεύουν; Γιατί άκόμη καί σήμερα, θεωρώντας μας άφελείς, επιχειροῦν νά νᾶς ύπνωτίσουν, βγάζοντά μας από τήν μέση. Τί σημαίνει αυτό;

'Όταν άποδέχεσαι κάποιον ως κληρονόμο μᾶς κληρονομιάς καί παίρνεις ό,τι σοῦ χρειάζεται από τήν κληρονομιά του μέ ένα άπλό εύχαριστῶ, έχεις τήν ήθική ύποχρέωση-όταν σοῦ δίνεται ή δυνατότητα- νά δώσεις κάτι άνάλογο.

Οί 'Αμερικανοί, πού παίρνουν από τό ελληνικό κεφάλαιο καί μᾶς -εύχαριστοῦν-, έχουν τήν δυνατότητα νά δώσουν στους 'Ελ-

λινες κάποιο κέρδος, αλλά δέν δίνουν τίποτε. Γι' αυτούς ισχύει πάντα τό ίδιο: τά δικά σας δικά μας καί τά δικά μας μόνο δικά μας.

Αυτή είναι ή πάγια πολιτική τους κι έξ αιτίας αυτής της πολιτικής θεωρούμε ότι μάς -δουλεύουν-.

Γιατί τό κάνουν όμως αυτό; Γιατί μπαίνουν στην διαδικασία νά μάς ηδουλεύουν; καί δέν μάς παρακάμπουν έντελώς; Γιατί δέν κάνουν γιά παράδειγμα τό έξής απλό:

Δέν χρειάζεται νά αναγνωρίσουν τούς σύγχρονους Έλληνες ως κληρονόμους της ελληνικής κληρονομιάς. Άς θεωρήσουν ότι αυτή ή κληρονομιά είναι μία κοινή πανανθρώπινη κληρονομιά, πού ό καθένας καί άρα καί οί ίδιοι έχουν δικαίωμα νά παίρνουν από αυτήν ό,τι θέλουν.

Τί θά τούς πουν οί Έλληνες; Νά μήν διδάσκετε Θουκυδίδη στά πανεπιστήμιά σας, άν δέν μάς πληρώσετε τά δικαιώματα του συγγραφέα; Μέ ποιό δικαίωμα; Ποιός λαός θά υποστηρίξει τούς Έλληνες σέ μία τέτοια παράλογη απαίτηση;

Έφ' όσον τά γνωρίζουν αυτά οί Άμερικανοί καί δέν αποδίδουν τά νόμιμα δικαιώματα στους κληρονόμους, γιατί εξακολουθούν νά αναγνωρίζουν τούς Έλληνες ως κληρονόμους της ελληνικής κληρονομιάς; Γιά τόν έξής απλό λόγο:

Γνωρίζουν ότι οί Έλληνες, λόγω γλώσσας, έχουν υπεροχή σέ σχέση μέ τούς υπολοίπους μελετητές καί άρα καλλιεργητές του τεράστιου ελληνικού κεφαλαίου. Άν άκολουθήσουν την πολιτική του ...ό καθένας παίρνει ό,τι του χρειάζεται από τό ελληνικό κεφάλαιο καί τό καλλιεργεί γιά νά βγάλει χρήματα, θά βρεθούν σέ μειονεκτική θέση.

Θά αποτελέσουν οδηγούς μιάς κατάστασης καί θά προκαλέσουν αυτούς πού έχουν φυσική υπεροχή.

Ένας απλός Έλληνας φιλόλογος είναι συντριπτικά πιό ισχυρός σέ προσόντα από τόν πλέον διάσημο ελληνιστή καθηγητή κάποιου άμερικανικού πανεπιστημίου, πού

ψελλίζει κάποια ελληνικά μέ την γελοία προφορά πού είναι επινόηση του επίσης γελοίου Έρασμου.

Αυτό, όπως βλέπουμε, είναι ό,τι χειρότερο γι' αυτούς πού θησαυρίζουν από τό ελληνικό κεφάλαιο, γιατί θά βρεθούν στον ίδιο στίβο οί ταχείς Έλληνες μέ τούς άργούς Δυτικούς.

Νεαροί Έλληνες φιλόλογοι μέ τρομερές δυνατότητες θά αρχίσουν νά μπαίνουν στην αγορά των εκδόσεων μελετών πάνω στα ελληνικά κείμενα καί θά συγκρουστούν μέ τούς πολυδιαφημισμένους καί εκατομμυρίους ελληνιστές, πού μέ άπειρο κόπο καταφέρνουν σέ μεγάλη ηλικία νά δημιουργήσουν έργο.

Οί Έλληνες φιλόλογοι τρέχουν πάνω σ' αυτά τά κείμενα καί οί Δυτικοί προσπαθούν σέ περασμένη ηλικία νά σταθούν απλώς όρθιοι. Θεωρούν κατόρθωμα καί δείγμα γνώσης την άνάγνωση αυτών των κειμένων στα ελληνικά, την στιγμή πού οί Έλληνες τό καταφέρνουν αυτό στην παιδική τους ηλικία.

Άπό την άλλη πλευρά σέ μία τέτοια περίπτωση θά έχουμε καί άλλες εξελίξεις στον τομέα των θεωρητικών σπουδών.

Έλληνες φιλόσοφοι καί δάσκαλοι, λόγω της άμεσης καί εξαιρετικά πρώιμης επαφής τους μέ τά κείμενα αυτά, θά αρχίσουν νά μπαίνουν σέ πολύ νεαρή ηλικία στην αγορά της εκπαίδευσης. Άν άφεθῆ δηλαδή τό ελληνικό κεφάλαιο υπό ιδιοκτησιακή όρφάνια, ή σύγκρουση γύρω από τό κεφάλαιο αυτό θά είναι σφοδρή καί μέ τραγικά γιά τούς Δυτικούς αποτελέσματα.

Σέ μία τέτοια περίπτωση κανένας δέν θά είχε λόγο νά πηγαίνει στην Δύση γιά την εκπαίδευσή του στον κλάδο των θεωρητικών σπουδών, οί όποιες στηρίζονται σχεδόν αποκλειστικά στα Έλληνικά Συγγράμματα. Η Ελλάδα θά μπορούσε πολύ εύκολα, λόγω της ύψηλης ποιότητας των δασκάλων της, νά γίνει τό ΜΕΓΑΛΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΩΝ ΛΑΩΝ!

Μέ την πολιτική του εύχαριστώ, οί Δυτικοί καταφέρνουν καί βγάζουν από την μέση τούς υπερεπικίνδυνους καί ανταγωνιστικούς Έλληνες. Η λογική αυτής της πολιτικής, πού είναι ή λογική της άπειλής καί του έκβιασμού, είναι ή έξής:

Σας αναγνωρίζουμε ως φυσικούς κληρονόμους των αρχαίων Έλλήνων, αλλά μή μπλέκεστε στα πόδια μας, γιατί θά πάψουμε νά σας αναγνωρίζουμε ως τέτοιους.

Σας τιμούμε, αλλά μακριά τά χέρια από τά ταμεία. Είστε τά παιδιά των πατέρων του παρελθόντος, αλλά έμεις είμαστε οί πατέρες του μέλλοντος.

Πού βρίσκεται ή άπειλή καί ό έκβιασμός; Άν μπλεχτούμε στα πόδια τους, δέν θά μάς αναγνωρίσουν την τιμητική ιδιότητα του κληρονόμου.

Μας άπειλούν δηλαδή μέ σύγκρουση, σέ περίπτωση πού δέν αυτοπεριοριστούμε.

Μας άπειλούν δῆθεν ότι θά πουν στον υπόλοιπο κόσμο ότι δέν είμαστε άπόγονοι εκείνων των ανθρώπων πού διέπρεψαν κατά τό παρελθόν

Θά πουν ότι είμαστε τουρκόσποροι, βουλγαρόσποροι καί αυτό δῆθεν θά μάς στερήσει την τιμή νά αναγνωρίζόμαστε ως γνήσιοι άπόγονοι των αρχαίων Έλλήνων.

Τό ελληνικό κράτος, έχοντας -καθαρά γιά λόγους έξουσίας- ανάγκη από την άναγνώριση της Δύσης, αυτοπεριορίστηκε.

Γιά νά μπορέσει νά άσκήσει την έθνικιστική του πολιτική, δέχθηκε τό σύνολο των όρων της Δύσεως. Δέν μπλέχτηκε ποτέ στα πόδια της καί δέν άσχολήθηκε ποτέ σοβαρά μέ την παιδεία του ελληνικού λαού.

Παρέδωσε τόν τομέα της παιδείας στό άγράμματο παπαδαριό καί μπλόκαρε τό σύνολο των εξελίξεων.

Άπό την άπελευθέρωση καί έντεῦθεν διαπαιδαγοῦσε τούς Έλληνες μέ την χριστιανική παιδεία του ραγιά καί άρκοῦνταν στην τιμητική συμπεριφορά της Δύσεως.

Δέν επένδυσε ποτέ στην -παραγωγή- δασκάλων, πού θά μπορούσε νά τούς εξαγνίσει, όπως δέν επένδυσε ποτέ στις εκδόσεις μελετών, πού καί αυτές θά μπορούσαν νά εξαχθούν.

Πολλά χρόνια πριν αρχίσει ή ελληνική πολιτεία νά αναβαθμίζει καί νά αξιοποιή τις άκρογιαλίες της έπρεπε νά εκπαιδεύσει δασκάλους καί νά χτίσει μεγάλα πανεπιστήμια. Άντί νά πουλήσει διακοπές, μουσακά καί σουβλάκι, έπρεπε νά πουλήσει εκπαίδευση καί βιβλία.

Σέ κανονικές συνθήκες θά έπρεπε στην Ελλάδα, λόγω της γλώσσας, νά υπάρχουν τά μεγαλύτερα καί ισχυρότερα πανεπιστήμια του κόσμου στον κλάδο των θεωρητικών σπουδών.

Δέν θά μπορούσε κανένας νά την ανταγωνιστεί στον τομέα των ελληνικών σπουδών, των πολιτικών έπιστημών καί της φιλοσοφίας.

Όλοι θά έσπευδαν νά εκπαιδευτούν στην Ελλάδα, άποκομίζοντας ως επί πλέον κέρδος την πραγματική εκμάθηση της ελληνικής, λόγω της συναναστροφής του μέ τούς γηγενείς.

Στην Ελλάδα έπρεπε νά επαιδεύονται οί ήγέτες όλου του κόσμου, έφ' όσον έτσι κι άλλως μέ βάση την ελληνική γνώση εκπαιδεύονται.

Γι' αυτούς πού γνωρίζουν τί συμβαίνει στην κορυφή της παγκόσμιας έξουσίας, τά δεδομένα είναι απλά.

Δέν μπορείς μετά την Γαλλική Έπανάσταση καί άρα μετά την γέννηση της άστικής τάξεως- νά κυβερνήσεις τόν κόσμο, άν δέν δανειστείς την ελληνική επχειρηματολογία καί λογική της έξουσίας.

Δέν μπορείς νά κάνεις μέ νομιμοφάνεια την έγκληματική επέμβαση στον Κόλπο ή στο Κοσσυφοπέδιο, άν δέν γνωρίζεις Θουκυδίδη.

Δέν μπορείς, χωρίς ελληνική γνώση, να δικαιολογήσεις στους λαούς τα άδικαιολόγητα.

Ή ελληνική γνώση είναι η μόνη πραγματική σταθερά σ' έναν κόσμο που διαρκώς εξελίσσει την γνώση και την πολλαπλασιάζει.

Ή Δύση πάντα γνώριζε αυτήν την σταθερά και η ελληνική Πολιτεία πάντα την αγνοούσε.

Γι' αυτόν τον λόγο και δέν αξιοποίησε ποτέ την φυσική υπεροχή των ελληνοφώνων, για να κάνει κερδοφόρο το κεφάλαιο που υποτίθεται κληρονόμησε.

Ο νόμιμος κληρονόμος της ελληνικής παιδείας -για λόγους εξουσίας- διαπαιδαγωγοῦσε τα παιδιά του με την εβραϊκή παιδεία του αγγράμματος Ἀβραάμ.

Τά γνήσια παιδιά του Ἀβραάμ στο μεταξύ θησαύριζαν στην Δύση, παριστάνοντας τους δασκάλους των ελληνικών γραμμάτων. Έβραιοι διδάσκουν Θουκυδίδη στα αμερικανικά πανεπιστήμια. Δοξάζονται με την γνώση του Πλάτωνος και κλέβουν με την γνώση του Μωϋσή.

Ή Ελλάδα με βήμα σημειωτόν έφτασε στην σημερινή εποχή με όλα τα άσχημα φορτία του παρελθόντος. Όμως, αυτό που στο μεταξύ άλλαξε -έστω και με βήμα χελώνας- ήταν καθοριστικό.

Για όσο διάστημα ο ελληνικός λαός ήταν ένας αγγράμματος λαός φτωχών ραγιάδων, είχε νόημα η τιμητική διάκριση από πλευρής Δύσεως και είχε επίσης νόημα και η απειλή της. Είχε νόημα να τρομοκρατῆς έναν φτωχό και αγγράμματο λαό με την απειλή να του στερήσης αυτό που ψυχολογικά τό ένοιωθε ως τον μοναδικό θησαυρό του.

Σήμερα όμως όλα αυτά δέν υφίστανται. Ο ελληνικός λαός είναι ένας από τους πλέον μορφωμένους λαούς στον κόσμο και καμμία απειλή δέν έχει νόημα.

Όποιος τό άμφισβητεῖ αυτό, άς ψάξη να βρῆ την αναλογία του πληθυσμού της Ελλάδος με την σπουδάζουσα νεολαία της.

Άς ψάξη να βρῆ κατά μέσο όρο τί ποσοστό από τό εισόδημά της δαπανᾷ μιά μέση ελληνική οικογένεια για την εκπαίδευση των μελών της. Όλα αυτά τα στοιχεία άς τα συγκρίνη με τα αντίστοιχα στοιχεία των υπολοίπων ανεπτυγμένων λαών.

Ή νεολαία της Ελλάδος σήμερα είναι με διαφορά στον τομέα της γενικής γνώσεως μπροστά από την οποιαδήποτε αντίστοιχη νεολαία οποιουδήποτε ανεπτυγμένου κράτους.

Ή Ελλάδα δέν έχει πλέον ανάγκη ούτε την αναγνώριση της Δύσεως, αλλά ούτε και μπορεί να έλεγχθῆ από τους ραγιάδες της ελληνικής εξουσίας.

Σήμερα δέν έχει νόημα να απειλῆς τους Έλληνες με φόβητρο την κληρονομιά τους.

Δέν έχει νόημα να τους απειλῆς με συγκρούσεις και εκβιασμούς. Άκόμα και αν μπορῆ με πραγματικά στοιχεία να αποδείξης ότι είναι "βουλγαρόσποροι ἢ τουρκόσποροι" είναι τό ίδιο.

Λόγω παιδείας -άκόμα και παιδιά εξωγνίων να ἦσαν οἱ σύγχρονοι Έλληνες- είναι πλέον όχι απλᾷ οἱ βιολογικοί απόγονοι των αρχαίων Ελλήνων, αλλά γνήσιοι Έλληνες. Είναι πλέον πολιτισμικῶς Έλληνες και αυτό είναι που τους δίνει υπεροχή.

Άς απειλήσουν οἱ Δυτικοί τους Έλληνες, να διαπιστώσουν από μόνοι τους πόσα άπίδια πιάνει ο σάκκος.

Άς θεωρήσουν για όλους τους σύγχρονους λαούς ξένο τό αρχαιοελληνικό κεφάλαιο και στην συνέχεια άς απειλήσουν οἱ βάρβαροι με σύγκρουση τους Έλληνες γύρω από αυτό τό ξένο κεφάλαιο.

Άς έρθη ο οποιοσδήποτε ελληνιστής καθηγητής ελληνικών σπουδών στην Ελλάδα, για να συγκριθῆ όχι με κάποιον έπιφανῆ συνάδελφό του, αλλά με ένα μαθητή υποψήφιο της τρίτης δέσμης.

Δέν μιλάμε για συνολική γνώση πάνω στην ελληνική γλώσσα· μιλάμε για ταχύτητες επεξεργασίας δεδομένων.

Για κάποιον που τα ελληνικά είναι η μητρική του γλώσσα, τα κείμενα μπροστά του, είτε γνωστά είτε άγνωστα, είναι σχεδόν ίδια.

Άλλες ταχύτητες χαρακτηρίζουν έναν νεαρό άνθρωπο που μελετᾷ την μητρική του γλώσσα και άλλες έναν άνθρωπο που αυτήν την γλώσσα την έμαθε σε μεγάλη ηλικία.

Τό ότι αυτός ο γηραιός επαγγελματίας μπορεί να έχη συνολικά περισσότερες γνώσεις πάνω στην συγκεκριμένη γλώσσα είναι απλᾷ θέμα κινήτρων και χρόνου ένασχολήσεως με τό αντικείμενο.

Τό ότι ο σημερινός μέσος Έλληνας φιλόλογος δέν έχει πολλές γνώσεις, αυτό δέν άμφισβητεῖται. Αυτό όμως συμβαίνει, γιατί δέν έχει κίνητρα και δέν έχει σχέση με τίς δυνατότητές του. Ή ελληνική Πολιτεία τον καταδικάζει στην χαμηλή -πίσημ- της απλής εκπαιδεύσεως του μεροκάματου.

Όλα αυτά τα γράφουμε, για να καταλάβη ο αναγνώστης τον ρόλο της εξουσίας των ραγιάδων. Σε μιά εποχή όπου όλα -παίζονται- γύρω από τό ελληνικό κεφάλαιο, οἱ ραγιάδες που μᾶς εξουσιάζουν κοιμούνται.

Οἱ Άγγλοσάξονες, που έπέβαλαν ως παγκόσμια γλώσσα την αγγλική, εκπαιδεύουν τά εκλεκτά παιδιά τους στην ελληνική και οἱ Έλληνες κοιμούνται. Με την αγγλική έσασφάλισαν πελάτες για τα προϊόντα τους στο σύνολο του πλανήτη και με την ελληνική προσπαθοῦν να εξασφαλίσουν έπαφή με την πρωτοπορία στον τομέα των εξελίξεων.

Έπέβαλαν τά πανεπιστήμιά τους σαν τά κορυφαία στον κόσμο και τα έχουν κάνει τίς πιο κερδοφόρες επικειρήσεις.

Δέν είναι δυνατόν να έλπιζη κάποιος να κάνει μεγάλη καριέρα σε οποιονδήποτε τομέα, αν δέν έχει εξασφαλίσει αμερικανικό τίτλο σπουδών.

Από την άλλη μεριά, αυτοί που έχουν την ελληνική γλώσσα ως μητρική έχουν υποβαθμίσει όριακά τά πανεπιστήμιά τους και πληρώνουν χρυσάφι για να πάρουν ανακυκλωμένα σκουπίδια από τα διάφορα αγγλοσάξονικά Harvard.

Τά Έλληνόπουλα και πάλι τρέχουν στην Δύση για να τους αναγνωρίση και να τους πιστοποιήση την κατοχή της γνώσεώς τους.

Σπουδάζουν πεντακόσια χρόνια στα αγγλοσαξονικά πανεπιστήμια για να φτάσουν στο ανώτατο επίπεδο και -μιμούμενοι τους Δυτικούς- να μελετούν Έλληνικά κείμενα στην ελληνική.

Αντί να τους παρακάμψουν και να μποῦν στην κεφαλή της πρωτοπορίας, κάθονται και μαθαίνουν στα αγγλικά αυτά που θα έπρεπε να γνωρίζουν από τό Δημοτικό.

Αυτό που έχει σημασία είναι ότι η ελληνική Πολιτεία, όπως πάντα, δέν φρόντισε για τα παιδιά της. Αυτή τηρεῖ τό γράμμα της παραδόσεως που της παραχώρησε η πονηρή Δύση. Κάτι ανάλογο με αυτό που γίνεται και με τους Ολυμπιακούς Άγῶνες. Ή Ελλάδα παραδίδει την φλόγα με έπίσημες τελετές, για να κάνουν οἱ άθάνατοι μπίζνες.

Εμείς βάζουμε τά ιδεώδη και δίνουμε βαρύτητα -λόγω της υπάρξεώς μας- στο σκηνικό και οἱ Δυτικοί εισπράττουν τά δισεκατομύρια από τίς διάφορες Microsoft, Coca-Cola και NIKE. Εμείς προστατεύουμε τό άρχαιο πνεῦμα τό άθάνατο και κάποιος άλλος βολεύονται για πάντα. Ότι γίνεται με την ξεφτίλα των ολυμπιακών των διεφθαρμένων "άθανάτων", τό ίδιο γίνεται με τό σύνολο της ελληνικής πολιτισμικής κληρονομιάς των έπίσης άθανάτων δασκάλων της Δύσεως.

Ή ελληνική Πολιτεία, επειδή βολεύεται η ίδια, δέν προστατεύει ούτε την κληρονομιά της, αλλά ούτε και δίνει την δυνατότητα στα παιδιά της να εκμεταλλευτοῦν την κληρονομιά αυτήν. Δέν τό έκανε μέχρι τώρα και βέβαια δέν πρόκειται να τό κάνει και στο μέλλον.

Οἱ Έλληνες αυτήν την στιγμή είναι εκτός των εξελίξεων σ' ότι άφορᾷ στο κεφάλαιο της ελληνικής γλώσσας και της συνδέσεώς της με την ύψηλή τεχνολογία και εκπαίδευση.

Σ' ότι δηλαδή έξαρτῶνταν οἱ Έλληνες από την Πολιτεία, προδόθηκαν από αυτήν κατά τον χειρότερο τρόπο.

Τό σημαντικώτερο όμως, πού αφορά στους Έλληνες, είναι τό δεύτερο σκέλος τών προσπαθειών τών Δυτικών, πού έχει σχέση μέ τήν ελληνική γλώσσα.

Οί Άμερικανοί αὐτήν τήν στιγμή ἐπενδύουν τεράστια ποσά στήν αποκωδικοποίηση τῆς ελληνικῆς γλώσσας.

Φιλοδοξοῦν νά καταφέρουν νά αποκωδικοποιήσουν τά κείμενα-στυλοβάτες τοῦ χριστιανικοῦ τους πολιτισμοῦ, ὥστε νά καταφέρουν νά ἐλέγξουν τίς ἐξελίξεις στόν τομέα τῆς ἐξουσίας.

Φιλοδοξοῦν νά βροῦν τό κλειδί τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας καί, ἀφοῦ τό ἀποκρύψουν ἀπό τοὺς υπόλοιπους λαούς, νά ἐκπαιδεύουν μόνον τά παδιά τους μέ βάση τήν τρομερή γνώση τών κειμένων αὐτῶν.

Τό σύνολο τῆς ἐξουσίας, καί βέβαια τρισεκατομμύρια δολλάρια, θά παιχτοῦν γύρω ἀπό αὐτόν τόν κώδικα, πού θά τοὺς ἐπιτρέψη νά μελετήσουν τά κείμενα καί νά ἐκπαιδεύσουν τοὺς μελλοντικούς ἐξουσιαστές μέ βάση τήν γνώση αὐτήν.

Ἄν ἡ γνώση τοῦ Θουκυδίδη εἶναι σημαντική γιά νά ἀποτελῇ ἐκπαιδευτικό μέσον γιά τοὺς Ἀμερικανούς στρατηγούς καί μάνατζερ, ἀντιλαμβανόμαστε γιά τί γνώση μιλάμε ὅταν ἀναφερόμαστε στήν Ὀμηρική Ἔπη στήν κωδική τους γλώσσα καί ὄχι στήν περιγραφική. Σ' αὐτό τό σημεῖο ἀποκαλύπτεται καί ὁ πραγματικός λόγος πού ἔχει γραφῇ τό κείμενο αὐτό. Σ' ὅτι ἀφορᾷ στήν διαχείριση τῆς γλώσσας, οἱ Δυτικοί μᾶς ἔχουν ἀποκλείσει ἀπό τήν χρυσοφόρα ἀγορά τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλά καί τῆς ὑψηλῆς τεχνολογίας. Δέν μᾶς παίζουν, ἤ, ὅταν τό κάνουν αὐτό, τό κάνουν μέ ἀνισοὺς ὁρους.

Εἶναι δικαίωμά τους νά μή μᾶς βάζουν στίς δουλειές τους καί αὐτό τό δικαίωμα δέν μπορούμε νά τοὺς τό ἀμφισβητήσουμε. Στήν προκειμένη περίπτωση ὅμως, ὅπου ψάχνουν κάτι συγκεκριμένο, δέν μπορούν νά μᾶς ἀποκλείσουν. Ψάχνουν αὐτοί, ...θά ψάχνουμε καί ἐμεῖς. Δικαίωμά τους νά ψάχνουν ὅ,τι θέλουν, ἀλλά τό ἴδιο δικαίωμα τό ἔχουμε καί ἐμεῖς.

Αὐτή ἡ ἀναζήτηση εἶναι ἓνας ἀγῶνας καί ὁ στίβος γιά ὅλους τοὺς γνωρίζοντες τήν ἐλληνική γλώσσα κοινός. Δέν μπορούν νά μᾶς ἀποκλείσουν καί οὔτε μπορούν νά ἀκυρώσουν τά πλεονεκτήματά μας καί ἄρα τήν ὑπεροχή μας. Τό μόνο πού μπορούν νά κάνουν εἶναι νά διατηροῦν κρυφό τόν στόχο τους, γιά νά μήν ὑπάρχουν ἐξελίξεις πού δέν θά ἐλέγχουν. Δέν ἀνακοινώνουν σέ κανέναν τί ἀκριβῶς ψάχνουν καί βέβαια δέν προκηρύσσουν διαγωνισμούς.

Μόνο οἱ γνώστες τῆς καταστάσεως γνωρίζουν τί συμβαίνει καί κάποιοι λίγοι, πού, διαβάζοντας τόν τύπο, ἀπλῶς ὑποψιάζονται ὅτι κάτι ψάχνουν οἱ Ἀμερικανοί.

Διαβάζουν, γιά παράδειγμα, ὅτι οἱ Ἀμερικανοί μελετοῦν τήν ἐλληνική γλώσσα μέ τήν βοήθεια τών ὑπολογιστῶν, ἀλλά δέν μπορούν νά ξέρουν τί ἀκριβῶς ἀναζητοῦν μέσα ἀπό αὐτήν τήν μελέτη.

Τό δυστύχημα γιά τοὺς Ἀμερικανούς εἶναι ὅτι ὅσο καί νά προσπαθοῦν δέν πρόκειται νά βροῦν μόνονι τους τόν κώδικα τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας.

Δέν μπορείς νά κοσκινίσῃς τόν ὠκεανό. Ἡ ἐλληνική γνώση καί κληρονομία εἶναι μεγαλύτερη καί ἀπό ἓναν ὠκεανό. Ὅλους τοὺς ὑπερυπολογιστές νά βάλῃς νά δουλεύουν πάνω στήν ἐλληνική βιβλιογραφία, δέν πρόκειται νά βρῇς τό -κλειδί- τῆς ἐλληνικῆς γλώσσας. Ψάχνεις στήν κυριολεξία ψύλλους στ' ἄχυρα. Γιά νά βρῇς τό -κλειδί- της, πρέπει νά γνωρίζῃς πού θά τό ψάξῃς καί αὐτό εἶναι κάτι πολύ συγκεκριμένο. Μέ λίγα λόγια αὐτό τό "κλειδί", εἴτε γνωρίζεις πού βρίσκεται καί τό ἀποκτᾷς εἴτε δέν πρόκειται νά τό βρῇς ποτέ. Ἐπὶ χιλιάδες χρόνια ἔμεινε ἀπόρητο καί θά τό βροῦν οἱ νεόκοποι τοῦ πνεύματος Ἀμερικανοί;.....

Ποῦ βρίσκεται ὅμως αὐτό τό κλειδί; Στό πῶς προφανές σημεῖο καί γι' αὐτό δέν τό βλέπει κανένας. Ποιό ὅμως εἶναι αὐτό τό σημεῖο μέ βάση τήν λογική;

(Συνέχεια στό ἐπόμενο τεῦχος) Παν. Τραλιανού

Δημιουργός τῆς Θεωρίας τοῦ Ὑδροχόου

C.W. LEADBEATER

ΤΑ ΚΡΗΤΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Τό ἐνιαῖο τῶν Μυστηρίων

Τό σύνολο τῶν διδασκαλιῶν καί τῶν ἐργασιῶν, πού ὀνομάζουμε "Μυστήρια" ὑπῆρχε σέ πολλές χῶρες τοῦ κόσμου μέ διάφορες μορφές. Ἐπειδή τά Μυστήρια ἦσαν πολύ διαδεδομένα στόν κόσμο, γιά νά βροῦμε τήν ἐνότητα τῆς καταγωγῆς τους, πρέπει νά στηρίχθουμε στό γεγονός, ὅτι ὅλα ἐργαζόντουσαν μέ βάση ἓνα κοινό καί πάντοτε τό ἴδιο σχέδιο, παρ' ὅτι παρουσίαζαν διαφορές σέ δευτερεύοντα ζητήματα.

Τήν ἐποχή ἐκείνη, ὅπως καί τώρα, κάθε μυημένος πού ἀνῆκε σέ ξένη δικαιοδοσία καί ἐπιθυμοῦσε νά παραστῇ ὡς ἐπισκέπτης, ὀφείλε νά ἀποδείξει τήν ιδιότητά του ἐμπρός στήν θύρα τοῦ Ναοῦ. Διότι, ὅσο κι ἂν διέφεραν ἐξωτερικά τά τυπικά ἀπό χῶρα σέ χῶρα, τῆ "σημεῖα" ἦσαν παντοῦ καί πάντοτε τά ἴδια, ἐπειδή εἶναι τά κλειδιά τῶν ἱερουργικῶν δυνάμεων, πού ἀπαράλλακτα ὑπάρχουν πίσω ἀπό κάθε μυσταγωγικό σύστημα.

Ἡ ζωὴ στήν Ἀρχαία Κρήτη

Ἐνα ἀπό τά ἐντυπωσιακά παραδείγματα τῆς ἐνότητας τῶν Μυστηρίων τό συναντοῦμε στήν Κρήτη, ὅπου οἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Ἀρθουρ Ἐβανς ἀπεκάλυψαν πολλά σύμβολα καί τύπους, πού μοιάζουν πολύ μέ τά Αἰγυπτιακά.

Ἡ ἀρχαία Κρήτη διαιρεῖτο σέ τρεῖς ἐπαρχίες ἢ πολιτείες: τήν Κνωσό, τήν Γούλα καί τήν Πολυρρηνία. Ὁ βασιλεὺς τῆς Κνωσοῦ ἦταν ὁ ἀνώτερος ἄρχοντας ὅλου τοῦ νησιοῦ, πού οἱ ἡγεμόνες τῶν ἄλλων πολιτειῶν τόν ἀνεγνώριζαν ὡς κύριό τους, ἂν καί ἦσαν ἀπολύτως ἐλεύθεροι νά ρυθμίζουν μόνονι τους τίς ἐσωτερικές ὑποθέσεις τῆς ἐπικρατείας τους. Στό νότιο μέρος τοῦ νησιοῦ ὑπῆρχε ἀκόμη μία πόλη ἀνεξάρτητη μέ μία μικρή περιοχή στήν δικαιοδοσία της.

Λόγω τοῦ ἀξιώματός τους αὐτοί οἱ ἡγεμόνες ἦσαν συγκρόνως καί μεγάλοι Ἱερεῖς, ὅπως συνέβαινε καί στήν Αἴγυπτο, ὁ δέ κύριος ναός τοῦ Κράτους ἦταν πάντοτε τά ἀνάκτορα.

Ὁ λαός λάτρευε μία δυαδική θεότητα -Πατέρα καί Μητέρα- πού τήν θεωροῦσαν ἓνα, ἂν καί μερικοί λάτρευαν τήν ἀρσενική ὄψη, ἐνῶ ἄλλοι προτιμοῦσαν τήν θηλυκή.

Ὅταν τά δύο πρόσωπα ἀναφέροντο χωριστά, ὁ Πατέρας ὀνομαζόταν ΒΡΙΤΩΝ καί ἡ Μητέρα ΔΙΚΤΥΝΝΑ. Δέν ὑπῆρχαν ἀγάλματα αὐτῶν τῶν θεοτήτων, ἔδεικναν ὅμως μεγάλη εὐλάβεια στό σύμβολό τους, τόν διπλοῦν πέλεκυ. Τό σύμβολο αὐτό τό κατασκεύαζαν ἄλλοτε ἀπό πέτρα καί ἄλλοτε ἀπό μέταλλο καί τό τοποθετοῦσαν στούς ναούς σέ θέση πού θά ταίριαζε σέ ἓνα ἄγαλμα. Ἐπίσης, κάποια συμβατική ἀναπαράσταση πελέκεων παρίστανε τήν θεότητα στήν γραφή ἐκείνης τῆς ἐποχῆς. Ὁ διπλοῦς πέλεκυς ὀνομαζόταν Λάβρυς καί γι' αὐτόν κατασκευάσθηκε ὁ περίφημος Λαβύρινθος γιά νά συμβολίζει τήν δυσκολία εὐρέσεως τῆς Ἀτραποῦ, ἡ ὁποία ὁδηγεῖ στόν θεό.

Μεγάλο μέρος τῆς θρησκευτικῆς λατρείας καί ἐργασίας γινόταν στήν ὑπαιθρο. Διάφορες κορυφές βουνῶν θεωροῦντο ὡς ἱεροί τόποι τῆς Μεγάλης Μητέρας, καί ὀρισμένες μέρες κάθε μῆνα ὁ βασιλεὺς, συνοδευόμενος ἀπό τόν λαό του, πήγαινε σέ κάποια τέτοια τοποθεσία, ὅπου ἔψαλλαν δεήσεις καί ὕμνους. Ἀναβαν φωτιά καί ἐπλεκαν στεφάνια ἀπό φύλλα, πού φοροῦσαν γιά λίγο στό κεφάλι τους καί μετά τά ἔρριχναν στήν φωτιά, ὡς προσφορά στήν Μητέρα - Θεά.

Σέ κάθε ἱερή κορυφή γινόταν κάθε χρόνο καί μία ἰδιαίτερη ἑορτή, πού εἶχε μεγάλη ὁμοιότητα μέ τήν ἑορτή τῆς Συγγνώμης, πού γίνεται ἀκόμη στήν Βρετάννη, ἓνα εἶδος λαϊκοθρησκευτικοῦ πανηγυριοῦ. Τήν ἡμέρα ἐκείνη μαζεύνονταν ἀπό ὅλα τά σημεῖα τοῦ νησιοῦ, ἔτρωγαν στήν ὑπαιθρο καί διασκεδάζαν ἐκεῖ γιά δύο - τρεῖς μέρες. Κάποιο αἰωνόβιο καί γιγαντιαῖο δένδρο μέ πολύ ἀρμονικό σχηματισμό θεωρεῖτο ὡς ἱερό δένδρο τῆς θεᾶς Δίκτυννας καί κάτω ἀπό τά φυλλώματά του προσέφεραν θυσίες.

Κάτω ἀπό τήν σκιά του ἔκαιγαν ἄφθονο λιθανωτό, πιστεύοντας ὅτι τά φύλλα ἀπορροφοῦσαν καί διατηροῦσαν τό ἄρωμά του. Γι' αὐτό, ὅταν τό φθινόπωρο ἐπεφταν τά φύλλα, τά μάζευαν προσεκτικά καί τά μοίραζαν στόν λαό, πού τά χρησιμοποιοῦσε ὡς φυλακτά γιά νά τόν προστατεύουν ἀπό τό κακό. Εἶναι βέβαιο ὅτι αὐτά τά ξερά φύλλα εἶχαν μία δυνατή μυρωδιά, ἀλλά δέν ξέρουμε ἂν αὐτό ὀφείλετο στό προσφερόμενο θυμίαμα.

Ὁ λαός ἀνῆκε σέ καλοσχηματισμένη φυλή, ΚΑΘΑΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ. Τό ντύσιμό του ἦταν ἀπλό, γιατί στήν καθημερινή ζωὴ οἱ ἄνδρες φοροῦσαν ἓνα ἀπλό περίζωμα στήν μέση καί μόνο στίς θρη-

σκευτικές ή άλλες έορτές φοροῦσαν έπίσημα καί πολυτελή ένδύματα. Οί γυναίκες φοροῦσαν ένδυμα πού σκέπαζε όλόκληρο τό σώμα καί στό κάτω μέρος ήταν έτσι φτιαγμένο πού έδινε τήν έντύπωση χιτώνα σχισμένου στά δύο.

Τό έσωτερικό τοῦ νησιοῦ ήταν όρεινό μέ πολλά ώραία τοπία. Ἡ ἀρχιτεκτονική τους ήταν όγκώδης καί βαρειά καί οί κατοικίες τους είχαν περίεργη διάταξη. Ὁ εἰσερχόμενος βρισκόταν ἀμέσως σέ εὐρύχωρη αἴθουσα πού ἔμοιαζε μέ ἐκκλησία, όπου διημέρευαν οί ἔνοικοι καί τό ὑπηρετικό προσωπικό καί σέ μία γωνία γινόταν ἡ παρασκευή τοῦ φαγητοῦ. Πίσω ὑπῆρχε σκεπαστός διάδρομος, πού οδηγούσε σέ ἄλλο οὐσιαστικά χωριστό κτίριο, όπου ήταν ὁ κοιτώνας.

Αὐτό τό διαμέρισμα ήταν πολύ στενόχωρο καί σκοτεινό, ἀληθινό κελλί, ἀνοικτό ὅμως γύρω-γύρω κάτω ἀπό τήν στέγη, ὥστε νά ἀερίζεται ἱκανοποιητικά. Γύρω ἀπό τόν τοῖχο τοῦ πρώτου μεγάλου δωματίου ὑπῆρχε συνήθως πλατύ διάζωμα κάτω ἀπό τήν ὀροφή, μέ χρωματιστά ἀνάγλυφα πού παριστοῦσαν πομπή.

Τά σπίτια ήταν φτιαγμένα ἀπό γρανίτη ἀπό τόν ὁποῖο ἔφτιαχναν καί πολλά ἀγάλματα, ἐνῶ ὑπῆρχαν καί ἄλλα ἀπό μαλακότερη πέτρα, ἀπό ξύλο καί ἀπό χαλκό. Ἡ χρήση τοῦ σιδήρου ήταν περιορισμένη σέ ἀντίθεση μέ τόν χαλκό. Ἡ ἀγγειοπλαστική τους ήταν ἐντελῶς πρωτότυπη.

Τά σκεύη κοινῆς χρήσεως ἦσαν ὅλα κατασκευασμένα ἀπό κίτρινο πηλό μέ διάφορες χρωματιστές παραστάσεις. Οἱ παραστάσεις αὐτές σχεδιάζοντο ἐπάνω σέ πλατεία λευκή λωρίδα γύρω ἀπό τό μέσον τοῦ ἀγγείου καί τά χρώματα πού χρησιμοποιοῦσαν συνήθως ἦσαν τό κόκκινο, τό καστανό καί τό κίτρινο καί σπανιότερα τό πράσινο καί τό κυανό.

Τά ἐπιτραπέζια σκεύη τους ἦσαν κατασκευασμένα ἀπό πορσελάνη καί γυαλί ἐπιμελῶς κατεργασμένα. Πολλά εἶχαν κυανοπράσινη ἀπόχρωση, ὅπως τά παλιά ἐνετικά γυαλιά. Οἱ πλουσιότεροι χρησιμοποιοῦσαν πολλά σκεύη χρυσῶ, σκαλισμένα θαυμάσια, στολισμένα μερικές φορές καί μέ πολύτιμους λίθους.

Ὁ λαός αὐτός εἶχε ἰδιαίτερη ἐπιδεξιότητα στήν κατασκευή κάθε εἶδους κοσμημάτων. Χρησιμοποιοῦσαν κυρίως ἀμέθυστο, ἱάσπι καί ἀκάτη, ἀλλά πολλά κοσμήματα φαίνεται ὅτι εἶχαν εἰσαχθεῖ ἀπό ἄλλες χώρες, ἀφοῦ ὑπῆρχαν ἀγαθματίδια καί κομψοτεχνήματα ἀπό ἔλεφαντόδοντο.

Ὑπῆρχαν δύο εἶδη γραφῆς, πού ἀντιστοιχοῦσαν στήν ἱερογλυφική καί τήν κοινή γραφή τῶν Αἰγυπτίων, ἦσαν ὅμως ἐντελῶς διαφορετικές. Στήν ἀριθμητική, πού ἐννοοῦσαν πολύ καλά, χρησιμοποιοῦσαν τό δεκαδικό σύστημα.

Οἱ Κρήτες ἦσαν ἱκανοί ναυτικοί καί διέθεταν ἰσχυρό στόλο ἀπό γαλέρες, πού εἶχαν μέχρι ἑξήντα κουπιά. Χρησιμοποιοῦσαν ἐπίσης καί πανιά, θαυμάσια ζωγραφισμένα, τά ὁποῖα ὅμως δέν μεταχειρίζονταν συχνά.

Ἡ Κρητική Φυλή

Ὁ Κρητικός λαός ἦταν κλάδος ἡ οἰκογένεια τῆς τετάρτης ἢ Κελτικής ὑποδιαιρέσεως τῆς Πέμπτης ἢ Ἀρίας μεγάλης Φυλῆς. Ἀπό τό βιβλίο μου "Ἀνθρωπος: Ἀπό ποῦ, πῶς καί πού" ἀναφέρω τίς ἀκόλουθες παρατηρήσεις σχετικά μέ τήν καταγωγή τῶν Κρητῶν:

"Τό πρώτο τμήμα (τῆς τετάρτης ὑποδιαιρέσεως) πού ἔφθασε στήν Εὐρώπη ἀπό τήν Μ. Ἀσία, ἀποτελεῖτο ἀπό τούς ἀρχαίους Ἕλληνες. Ὁχι, ὅμως, τούς Ἕλληνες τῆς ἀρχαίας ἱστορίας, ἀλλά τούς μακρινούς προγόνους τους, τούς Πελασγούς. Στόν "Τίμαιο" καί τόν "Κριτία" τοῦ Πλάτωνος γίνεται λόγος γιά τούς Αἰγυπτίους ἱερεῖς, οἱ ὁποῖοι μίλησαν σέ νεότερο Ἕλληνα γιά τήν ὑπέροχη φυλή τῶν προγόνων τοῦ λαοῦ τῆς χώρας του. Πῶς ἀνακαίτισαν τήν ἐπιδρομή ἰσχυροῦ ἔθνους τῆς Δύσεως, πού εἶχε ὑποδουλώσει ὅσους λαούς συνάντησε στόν δρόμο του, μέχρις ὅτου συνειρίβη ἀπό τούς ἥρωικούς ἐκείνους Ἕλληνες. Οἱ μεταγενέστεροι Ἕλληνες τῆς γνωστῆς ἱστορίας, οἱ ὁποῖοι μᾶς φαίνονται τόσο μεγαλόσωμοι, λέγεται ὅτι ἀπέναντι σέ ἐκείνους ἦσαν νάνοι. Οἱ Τρῶες, πού πολέμησαν μέ τούς νεότερους Ἕλληνες, κατάγονται ἀπό αὐτούς καί ἀπόγονοί τους εἶχαν ἀποικήσει μία πόλη τῆς Μ. Ἀσίας, τήν Ἀγάδη.

Γιά πολύ χρόνο κράτησαν τά παράλια τῆς Μ. Ἀσίας καί τά νησιά Κύπρο καί Κρήτη, ὅλο δέ τό ἐμπόριο τῆς περιοχῆς ἐκείνης γινόταν μέ τά δικά τους πλοῖα. Στήν Κρήτη ἀναπτύχθηκε σπουδαῖος πολιτισμός πού κράτησε χιλιάδες χρόνια. Τό ὄνομα τοῦ Μίνως θά μνημονεύεται πάντοτε, ὡς θεμελιωτῆ ἡ κύριου οἰκόμενου".

Τά νεώτερα εὐρήματα τῆς Κρήτης

Μόνον ὕστερα ἀπό τό 1900 καί, κυρίως, χάρη στήν ἐργασία τοῦ Ἀρθουρ Ἐβανς, μπόρεσε ὁ νεώτερος κόσμος νά μάθει κάτι σχετικά μέ τόν Κρητικό Πολιτισμό. Καί νά παραδεχθεῖ ὅτι, καί ὡς πρὸς τήν ἀρχαιότητα καί ὡς πρὸς τήν λαμπρότητα, θά μπορούσε νά συγκριθεῖ μέ τό μεγαλεῖο τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου.

Ἀλλά καί μετά τήν ἐκτίμηση τῆς ἀρχαιολογικῆς ἀξίας τῶν εὐρημάτων τῆς Κρήτης, οἱ σημερινοί ἐρευνητές δέν ἔδωσαν μεγάλη προσοχή στό πολύ ἐνδιαφέρον γεγονός, ὅτι ὁ Μινωικός πολιτισμός ἀποδεικνύει τήν πρῖν ἀπό τουλάχιστον ἑξί χιλιάδες χρόνια ὑπαρξη μιᾶς μυσταγωγικῆς θρησκείας, ἡ ὁποία στά σύμβολα καί γενικά τήν μορφή της, παρουσιάζει μεγάλη ὁμοιότητα μέ τίς τελετουργίες τῶν διασωθέντων μυσταγωγικῶν συστημάτων. Ἐνα ἀπό τά χαρακτηριστικά τῶν Κρητικῶν Μυστηρίων, πού κινεῖ ἰδιαίτερος τήν προσοχή, εἶναι ὅτι στά Μυστήρια αὐτά ἐγίνοντο δεκτές καί γυναῖκες. Ἡ εἰσδοχή γυναικῶν συνηθίζεται καί σέ ἄλλα Μυστήρια, ἀλλά πούθενά δέν ἐμφανίζεται καθαρώτερα ἴχνη αὐτοῦ τοῦ γεγονότος ἀπό ὅσο στήν Κρήτη. Γιά ὅσους δέν γνωρίζουν τά ἀποτελέσματα τῶν ἀνασκαφῶν τῆς Κρήτης, παραθέτουμε μία σύντομη ἀνασκόπηση.

Πρῖν ἀπό μερικά χρόνια, πολλά ἱστορικά συγγράματα ἀνέφεραν ὅτι ὁ Ἕλληνικός πολιτισμός ἄρχισε κατά τόν 8ο π.Χ. αἰῶνα. Μερικές παραδόσεις μιλοῦσαν γιά κάποιο παλαιότερο πολιτισμό μέ κοιτίδα τήν Κρήτη, ὅπου ἐβασίλευε ὁ Μίνως στά ἀνάκτορα τῆς Κνωσοῦ. Ἐπίσης καί γιά ἓνα ἄλλο πολιτισμό, ὁ ὁποῖος ἤκμασε στήν ἡπειρωτική Ἑλλάδα, όπου, στίς Μυκηναϊκές πόλεις, ὁ Ἀγαμέμνων καί οἱ ἥρωές του προετοίμασαν τήν ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Τροίας. Αὐτές ὅμως οἱ παραδόσεις θεωροῦσαν ὅτι εἶχαν χαρακτῆρα καθαρά μυθολογικό, μέχρι τήν ἡμέρα πού ἡ ἐπιμονή τοῦ Σλήμαν ἔφερε στό φῶς τά τεῖχη τῆς ἀρχαίας Τροίας καί ἀποκάλυψε τούς τάφους τῶν βασιλέων τῶν Μυκηνῶν, ἀναγκάζοντας τούς ἱστορικούς νά παραδεχθοῦν, ὅτι ἐδῶ, ἡ "μυθολογία" ήταν πιο ἀληθινή ἀπό τήν ἱστορία.

Ἀκόμη πιο καταπληκτικές ἦσαν οἱ ἀνακαλύψεις πού ἔγιναν στήν Κρήτη. Ὅταν ὁ Ἐβανς ἄρχισε τίς ἀνασκαφές στήν περιοχή τῆς ἀρχαίας Κνωσοῦ, ἀνακάλυψε ὄχι μόνο τά ἀνάκτορα τοῦ Μίνως, ἀλλά καί πολλά στρώματα χρώματα ἐδάφους, πού φανέρωναν ἓνα συνεχῆ ὑψηλό πολιτισμό, πού κράτησε χιλιάδες χρόνια. Ἀποδείχθηκε, ὅτι ὁ παλαιός μῦθος τοῦ Λαβυρίνθου καί τοῦ φοβεροῦ Μινωταύρου, πού κατοικοῦσε στά βάθη του, βασιζόταν σέ πραγματικά γεγονότα. Εἶναι ἤδη γνωστό ἐπίσης, ὅτι κατά τούς χρόνους τῆς πρώτης Αἰγυπτιακῆς δυναστείας, στήν Κρήτη ἀνθοῦσε ἓνας πολιτισμός ἐφάμιλλος σέ δύναμη μέ τόν Αἰγυπτιακό. Σχετικά μέ τό θέμα αὐτό ὁ Ἀρθουρ Ἐβανς λέει:

"Τό πρωτο-Αἰγυπτιακό στοιχεῖο στήν ἀρχαιότερη Μινωική Κρήτη εἶναι τόσο σαφῶς καθορισμένο καί τόσο ἔντονου χαρακτῆρα, ὥστε νά μᾶς ὠθεῖ στήν ἰδέα μιᾶς στενότερης συνάφειας ἀπό ἐκείνη πού θά μπορούσε νά πραγματοποιηθεῖ μέ τίς πρωτογενεῖς ἐμπορικές συναλλαγές. Ἀναρωτιέται κανεῖς πράγματι, μήπως τήν ἐποχή πού σημειώθηκε ὁ θρίαμβος τοῦ δυναστικού στοιχείου στήν κοιλάδα τοῦ Νείλου, μέρος τοῦ παλαιότερου πληθυσμοῦ, πού ἐκδιώχθηκε τότε ἀπό τήν χώρα, ἦλθε καί ἐγκαταστάθηκε στό Κρητικό ἔδαφος."

Ἄν καί οἱ πολιτισμοί τῆς ἀρχαίας Αἰγύπτου καί τῆς Κρήτης ἔχουν πολλά κοινά, ἔχει καθένας τό δικό του χαρακτηριστικό πνεῦμα. Πολλές δέ ἀπό τίς μεταξύ τους ὁμοιότητες μποροῦν νά ἐξηγηθοῦν ἀπό τό γεγονός, ὅτι γιά πολλές γενεές τό Δέλτα, ἀλλά καί ἡ Μέση καί Ἀνω Αἴγυπτος εἶχαν τακτική ἐπικοινωνία μέ τήν Μινωική Κρήτη.

Δέν ἔχουμε σκοπό νά ἐπεκταθοῦμε στήν περιγραφή τοῦ Μινωικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἀπό πολλές ἀποψεις ἦταν ἀνώτερος τοῦ σημερινοῦ. Αὐτό πού κυρίως μᾶς ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ θρησκεία καί οἱ ἱεραρχικές συνήθειες τῶν ἀρχαίων Κρητῶν. Ἀπό τά ἀντικείμενα, ὅμως, καί τά μνημεῖα πού ἀνακαλύφθηκαν, μπορούμε νά βγάλουμε ἀρκετά συμπεράσματα, πού ἐξυπηρετοῦν τόν σκοπό μας.

Ἡ Κρητική λατρεία

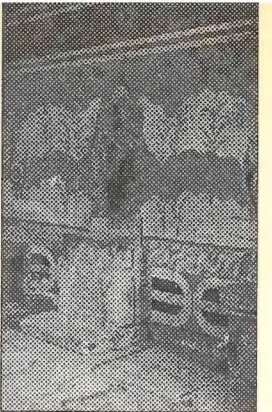
Ἡ κύρια λατρεία στήν Κρήτη συγκεντρώνεται γύρω ἀπό τό θηλυκό πρόσωπο τῆς θεότητας, τό ὁποῖο, ὅπως ἡ Ἴσις τῶν Αἰγυπτίων καί ἡ Δήμητρα τῶν Ἑλλήνων, συμβόλιζε τήν δημιουργική δύναμη καί τήν ἀνανεωτική φροντίδα τῆς Μπτέρας Φύσεως. Τό ἱερό δένδρο, πού ἀπεικονίζεται σέ πολλές παραστάσεις στά Μινωικά ἱερά, ἦταν συνδεδεμένο μέ τήν λατρεία της. Ἡ ἴδια ἡ θεότητα συσχετιζόταν μέ τήν περιστέρα, τό λεοντάρι, τόν ἰχθύ καί τόν ὄφι, σύμβολα τῆς κυριαρχίας της στόν ἀέρα, τήν γῆ, τό νερό καί τήν φωτιά τῶν ἐγκάτων τῆς γῆς.

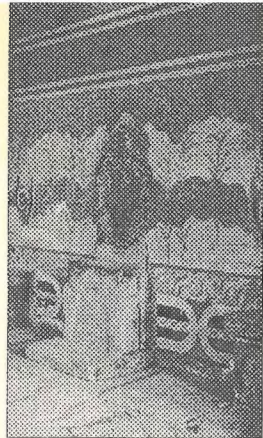
Ὅπως εἶπαμε, τό ἱερότερο σύμβολο τῆς Μινωικῆς λατρείας ἦταν ὁ διπλοῦς πέλεκυς ἡ λάβρυς. Τό σύμβολο αὐτό συναντᾶμε στά λείψανα τῆς ἀρχαίας Κρήτης, τοποθετημένο ἐπάνω σέ λίθινη κολώνα, ὅταν δέ ἀπεικονίζεται σέ κάποιο ἀντικείμενο ἡ κτίριο, φανερώνει τόν ἱερό χαρακτῆρα τους.

Ἦταν πάντοτε ἔμβλημα τοῦ Ὑψίστου καί στήν Κρήτη τόν βρίσκουμε συχνά συνδυασμένο μέ τόν λεγόμενο "Ἱεραρχικό κόμβο" καί ὁ συνδυασμός αὐτῶν τῶν δύο μοιάζει πολύ μέ τό Αἰγυπτιακό "Ανκχ, τό σύμβολο τῆς ἀθανασίας.

Ἡ θεά - Μπτέρα Δίκτυννα παρίστανε τήν παραγωγικότητα καί τήν δημιουργική δύναμη τῆς φύσεως. Ὁ διπλοῦς πέλεκυς, ἰδίως ὅταν ἔφερε τόν Ἱεραρχικό κόμβο, σήμαινε τήν αἰώνια ἀλήθεια τοῦ θανάτου καί τῆς ἀναστάσεως, ἡ ὁποία ἦταν τό κεντρικό μυστήριο τῆς Κρητικῆς, ὅπως καί τῆς Αἰγυπτιακῆς θρησκείας. Γι' αὐτό συχνά ἀπετίθετο ἐνώπιόν της, συμβολίζοντας τό διαρκῶς ἐπαναλαμβανόμενο θαῦμα τῆς ἀναγεννήσεως τοῦ δένδρου καί τοῦ καρποῦ ἀπό τόν θάνατο τοῦ χειμῶνα. Τό ἴδιο τό σχέδιο τοῦ Λαβυρίνθου, στά βάθη τοῦ ὁποῖου ἦταν κρυμμένο αὐτό τό ἱερό ἔμβλημα, ἦταν συμβολικό μέ μεγάλη σημασία. Εἶχε ὡς βάση τόν σταυρό καί οἱ ἀπεικονίσεις τους στίς σφραγίδες καί τά νομίσματα τῆς ἐποχῆς ἔχουν μερικές φορές τό σχῆμα τῆς σβάστικας.

Συναφῆ μέ τήν λατρεία τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς θρησκείας, ὑπῆρχαν στήν ἀρχαία Κρήτη, Μυστήρια μυήσεως, προορισμένα γιά τούς λίγους. Στά ἀνάκτορα τοῦ Μίνως, στήν Κνωσό, καθώς καί στά ἀνάκτορα τῆς Φαιστοῦ, βρέθηκαν κρύπτες μέ κολῶνες καί δώματα, πού χωρίς ἀμφιβολία εἶχαν ἱερό καί μυσταγωγικό χαρακτῆρα. Τό σπουδαιότερο ἀπό αὐτά τά διαμερίσματα ἦταν ἡ λεγομένη Αἴθουσα τοῦ Θρόνου στά ἀνάκτορα τοῦ Μίνως, πού ὀφείλει τό ὄνομά της στόν θαυμάσια σκαλισμένο θρόνο πού βρέθηκε ἀνέπαφος στίς ἀνασκαφές.

Ἡ Αἶθουσα τοῦ Θρόνου

Σχετικά μέ αὐτήν τήν αἶθουσα ὁ Ἄρθουρ Ἐβανς λέει: Ἐῖναι ἤδη φανερό, ὅτι μεγάλο μέρος τῆς δυτικῆς πτέρυγας τῶν ἀνακτόρων ἀποτελεῖτο ἐξ ὁλοκλήρου σχεδόν ἀπό σκευοθήκες, κινοφόρες κρύπτες, προορισμένες γιά τελετουργική χρήση καί ἀντίστοιχες αἶθουσες ἀπό ἐπάνω. Ἡ πιά καλὰ διατηρημένη ἀπό τίς αἶθουσες αὐτοῦ τοῦ τμήματος εἶναι ἡ Ἀἶθουσα τοῦ Θρόνου. Στό κέντρο ὑπάρχει ὁ σκαλιστός καθεδρικός ναός καί γύρω πέτρινα ἐδῶλια μέ τούς ἱερουργικούς γρύπες, οἱ ὁποῖοι φρουροῦν τήν εἴσοδο ἐνός ἐσώτερου ἱεροῦ, καθῶς καί τόν ἴδιο τόν θρόνο. Στό ἀντίθετο μέρος ὑπάρχει ἡ μυστηριώδης λεκάνη, ὅπου πλησιάζει κανεῖς μέ σκαλοπάτια.

Ἰδιαίτερο τόνο στήν συνολική εἰκόνα δίνουν τά πεσμένα στό δάπεδο ἀλλάσαστρα δίπλα στό ἀναποδογυρισμένο πιθάρι λαδιοῦ, πού χρησίμευαν πιθανῶς σέ κάποια τελετή χρίσματος. Εἶναι ἀδύνατον νά μή καταλήξει κανεῖς στό συμπέρασμα, ὅτι ἡ Αἶθουσα τοῦ Θρόνου τῆς Κνωσοῦ ἦταν προορισμένη γιά θρησκευτικές λειτουργίες.

Τά κύρια χαρακτηριστικά τῆς διατάξεώς της προκαλοῦν μία ἐνδιαφέρουσα σύγκριση μέ μία ἄλλη αἶθουσα τελετουργιῶν, πού ἀνακαλύφθηκε προσφάτως σέ ἕνα ἀπό τά συγγενικά ἱερά τῆς Ἀνατολῆς.

Πρόκειται γιά τήν Ἀἶθουσα τῆς Μυήσεως πού ἀνακάλυψαν Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι στό ἱερό τοῦ Μεν Ασκαπεὸς καί μῆς Μπτέρας Θεᾶς πού λέγεται ὅτι εἶναι ἡ θεά Δήμητρα, κοντά στήν Πισιδική Ἀντιόχεια. Ὁ θρόνος, τά πέτρινα ἐδράνα γύρω του καί τό δοχεῖο στό πίσω μέρος τοῦ θρόνου, παρουσιάζουν ὅλα στενότητες ἀναλογίες καί ἔχουν τήν ἴδια σχετικά διάταξη μέ τήν Αἶθουσα τοῦ Θρόνου. Στό Γαλαπανό ἱερό, ἀλλά καί σέ εὐρύτερη κλίμακα, βλέπουμε μιά αἶθουσα μέ θρόνο, ἐδῶ ὅμως κοντά, καί ὅχι στηριζόμενο, στόν πίσω τοῖχο δεξιά τῆς εἰσόδου, ἐνῶ ἀπέναντί του καί ἀριστερά τῆς εἰσόδου ὑπάρχει μακρόστενη δεξαμενή. Καί ἐδῶ ἐπίσης, κατά μήκος τοῦ ὀπισθίου τοῖχου ὑπάρχουν ἐδράνα ἢ καθίσματα σκαμμένα στόν βράχο, μπαίνει δέ κανεῖς στήν αἶθουσα ἀφοῦ περάσει πρῶτα ἀπό ἕνα προθάλαμο ἢ πρόναο. Οἱ ἐκπληκτικές αὐτές ἀναλογίες μᾶς παρέχουν στοιχεῖα πού μᾶς ὁδηγοῦν νά πιστέψουμε ὅτι καί ἡ πολύ ἀρχαιότερη αἶθουσα τοῦ Θρόνου τῆς Κνωσοῦ προοριζόταν γιά τελετές μυήσεων καί καθαρῶν.

Ὅπως ἀκριβῶς ὁ προϊστάμενος τῶν Ἀνατολικῶν ἐκείνων τελετουργιῶν, ἔτσι καί στήν Κρήτη, ὁ Βασιλεὺς-ἱερεὺς καθόταν κατὰ πᾶσα πιθανότητα στόν θρόνο τῆς Κνωσοῦ, ὡς θετό τέκνο ἐπὶ τῆς γῆς τῆς Μεγάλης Μπτέρας τῶν Μυστηρίων τῆς νήσου Της.

Ἐνα τέτοιο πρόσωπο μπορούμε νά ἀναγνωρίσουμε πράγματι στήν ἀνάγλυφη μορφή τοῦ ἀνακτόρου, ἡ ὁποία φορᾷ στεφάνι ἀπό κρῖνα καί ὀδηγεῖ, πιθανῶς, τόν ἱερό γρύπα. Εἶναι πράγματι, πιθανό, ὅτι στήν Κρήτη ἡ βασιλική ὄψη κυριαρχοῦσε περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι στά θρησκευτικά κέντρα τῆς Μ. Ἀσίας. Ἀλλά τόσο ἡ θέση τοῦ ἀνακτόρου, ὅσο καί οἱ ιδιότητες πού ἀποδίδονται στόν Μίνωα, μᾶς ὁδηγοῦν στό συμπέρασμα ὅτι καί ἐδῶ ἐπίσης, κάθε διάδοχος μονάρχης ἦτο ἱερεὺς εἰς τόν αἰῶνα κατὰ τήν τάξιν Μελχισεδέκ καί ὅμοιος υἱὸ Θεοῦ.

Δέν ὑπάρχουν σοβαρές ἀμφιβολίες, ὅτι στήν αἶθουσα πού περιγράφηκε, ἀνευρίσκομε ἕνα ναό τῶν Μινωικῶν Μυστηρίων. Ὅπως πιστεύει καί ὁ Ἐβανς, εἶναι πολὺ πιθανό, ὅτι ὁ θρόνος στό κέντρο τῆς αἰθούσης ἦταν ἡ θέση τοῦ Ἱεροφάντη καί ὅτι στά γύρω ἐδράνα κάθονταν οἱ μεμνημένοι πού ἐπαιρναν μέρος στίς τελετουργίες. Οἱ ὑποψήφιοι πρὸς μύηση ἔπρεπε νά ὑποστοῦν μία προκαταρκτική κάθαρση στήν λεκάνη τῶν καθαρῶν, πρὶν τούς ἐπιτραπεῖ νά παραστοῦν στίς τελετουργίες.

Οἱ Τρεῖς Στῆλες

Ἀπέναντι ἀπὸ τόν θρόνο τοῦ Ἱεροφάντη ὑπῆρχαν τρεῖς στῆλες, πού συχνά συναντῶνται στήν μυσταγωγική λατρεία τῶν Κρητῶν καί πού εἶχαν στενὴ σχέση μέ τίς τελετές της. Τήν ἀπόδειξη γιά τήν ἱερὴ σημασία τῶν τριῶν αὐτῶν στηλῶν μᾶς τήν δίνει ἕνα ἀπὸ τά πῆλινα εἰδῶλια πού ἀνῆκε σέ τέμενος ἀφιερωμάτων, ἀπὸ ἐκεῖνα πού πολλές φορές μᾶς παρέχουν συμπληρωματικές πληροφορίες γιά τά Κρητικά Μυστήρια. Παραθέτουμε τήν περιγραφή τοῦ Ἄρθουρ Ἐβανς, σχετικά μέ τίς τρεῖς στῆλες, ἐπάνω στίς ὁποῖες κάθονται περισσότερες (κάτι πού ἐπανειλημμένα παρατηρήθηκε σέ διάφορα πρότυπα Μινωικῶν Τεμενῶν), καθῶς καί τήν ἐξήγηση τῆς θρησκευτικῆς τους σημασίας.

Ἀπὸ ὅλα αὐτά τά λείψανα, τό μεγαλύτερο ἐνδιαφέρον ἀπὸ θρησκευτικῆς ἀπόψεως παρουσιάζει ἕνα σύνολο ἀπὸ πῆλινα ἀντικείμενα, πού ἀνῆκαν σέ κάποιο θρησκευτικό οἰκοδόμημα μεγαλύτερο ἀπὸ τά ἄλλα. Ἀποτελεῖται ἀπὸ τρεῖς στῆλες μέ κοινὴ βάση, σέ κάθε μία ἀπὸ τίς ὁποῖες καί ἐπάνω ἀπὸ τό τετραγωνικό κιονόκρανό της, στηρίζονται τά στρογγυλὰ ἄκρα ἐνός ζεύγους δοκῶν ἐπάνω στίς ὁποῖες κάθεται μία περιστέρα. Τό τετραγωνικό αὐτό κιονόκρανο καί οἱ δοκοὶ πού στηρίζονται ἐπάνω του, πρέπει νά θεωρηθοῦν ὅτι παριστάνουν σέ μικρογραφία τά δοκάρια τῆς στέγης καί τόν θριγκό ἐνός κτιρίου. Μέ ἄλλα λόγια, πρόκειται περὶ ὅσον τῶν τοῦ Οἴκου, τά δέ περιστέρια εἶναι τό ἐξωτερικό καί ὁρατό σημεῖο τῆς θείας παρουσίας καί προστασίας. Στίς Μυκῆνες ἔχει ἀνακαλυφθεῖ πῆλινη σφραγίδα μέ ὅμοιο ἀποτύπωμα περιστερᾶς, καθισμένης

στοὺς δοκοὺς στέγης στηριγμένης ἐπάνω σέ στήλη, ἡ ὁποία μέ τήν σειρά της εἶναι τοποθετημένη σέ βάση, ὅπως στό σχέδιο τῆς Πύλης τῶν Λεόντων. Αὐτὴ ἡ σφραγίδα εἶναι μία περίεργη ἀπόδειξη τῆς Κρητικῆς προελεύσεως τῆς Μυκηναϊκῆς λατρείας.

Κάθε μία ἀπὸ αὐτὲς τίς στῆλες πρέπει νά θεωρηθεῖ ὡς ξεχωριστὴ θρησκευτικὴ ὄντοτητα, γιατί ἀντὶ κοινοῦ θριγκοῦ, ἡ ἐποικοδομὴ ἀποδίδεται σέ κάθε μία χωριστὰ μέ ἕνα εἶδος ἄρχιτεκτονικῆς στενογραφίας. Ἡ Τριάδα αὐτὴ τῶν κίωνων (πού ἀνάλογες της συναντοῦμε πολλές στήν Σημιτικὴ λατρεία) θυμίζει τήν τριπλὴ διάταξη, πού βλέπουμε στήν περίπτωση τῆς τοιχογραφίας τοῦ Ναοῦ τῆς Κνωσοῦ, καθῶς καί πολλῶν μεταγενεστέρων Μινωικῶν καί Μυκηναϊκῶν ἱερῶν. Οἱ τριπλὲς χρυσὲς θῆκες τῶν Μυκηνῶν εἶναι ὁμοίως συνδυασμένες μέ περιστέρια πού κάθονται.

Τά καθισμένα πουλιά, συμβολίζουν καί σέ αὐτὴν τὴν περίπτωση τὴν κάθοδο τῆς θεότητας στό ἀντικείμενο πού στέκονται. Μερικὲς φορές, ὅπως στά παραπάνω παραδείγματα, ὁ βαιτυλικὸς κίων ἢ τό κελλί ἐγκλείουν τὴν θεότητα. Ἡ περίφημη σκηνὴ τῆς σαρκοφάγου τῆς Ἀγίας Τριάδος παριστάνει κορακοειδὴ πουλιά, πού κατέβηκαν μέ τελετουργικούς ἐξορκισμούς καί σπονδὲς ἐπάνω στόν ἱερό Διπλοῦν Πέλεκυ, ὁ ὁποῖος ἔτσι, εἶναι κατὰ κάποιο τρόπο ὡς φορτισμένος μέ θεϊκὴ οὐσία. Τά περιστέρια πού ὑπάρχουν στήν χρυσὴ κύλικα τῶν Μυκηνῶν καί στό Ὑπέλλο τοῦ Νέστορος ἐπαναλαμβάνουν τὴν ἴδια ἰδέα.

Ἀλλὰ τό λατρευτικὸ ἀντικείμενο δέν ἦταν τό μόνο πού μπορούσε ἔτσι νά καθγιασθεῖ μέ τό ἔμβλημα τῆς καθόδου τῆς πνευματικῆς δυνάμεως. Στὴν περίπτωση τῶν χρυσῶν πλακῶν τοῦ τάφου τῆς τρίτης ἀκτῖνος τῶν Μυκηνῶν, τά περιστέρια δέν ἐπικάθονται μόνο στό ἱερό, ἀλλὰ καί στό κεφάλι γυναικῆς γυναικῆς καί ἐπίσης φαίνονται νά πετοῦν ἀπὸ τοὺς ὤμους της. Ἡ κεντρικὴ πῆλινη μορφή, ἐπίσης ἀπὸ τό ἱερό τοῦ Διπλοῦ Πέλεκυ τῆς Κνωσοῦ, δείχνει τό περιστέρι νά κάθεται στό κεφάλι της. Σέ αὐτὲς τίς περιπτώσεις ἔχουμε εἴτε εἰκόνες τῆς ἴδιας τῆς Περιστερᾶς-Θεᾶς, ἐνισχυόμενες ἀπὸ ὅ,τι ἦταν πιθανό ἢ παλαιότερη ζωομορφικὴ της παράσταση, εἴτε εἰκόνες ἱερείων, οἱ ὁποῖες θεοποιοῦνται μέ τὴν κάθοδο τοῦ πνεύματος μέ τὴν μορφή περιστερᾶς.

Μέχρι ποιοῦ σημείου οἱ πρωτογενεῖς Μινωικὲς θρησκευτικὲς ἰδέες ἦσαν οἰκεῖες στό Σημιτικὸ πνεῦμα, φαίνεται πάλι ἐδῶ ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴ ἀναλογία πού διακρίνουμε καθαρά στό βάπτισμα στόν Ἰορδάνη ποταμό καί ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου Πνεύματος, τό ὁποῖο κατῆλθε ἐν εἰδὲι περιστερᾶς καί φώτισε τόν Ἰησοῦ, σύμφωνα μέ τὴν περιγραφή τῶν Εὐαγγελιστῶν. Αὐτό πού πρέπει νά ἔχουμε ὑπ' ὄψιν ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς συσχετισμούς εἶναι,

ὅτι ἡ θεότητα δέν ἐνοικεῖ προσωρινά, μέ τὴν κατάλληλη ἱερουργία, μόνο στά ἄψυχα ἀντικείμενα, ὅπως π.χ. ὁ κίων ἢ τό ἱερό ὄπλο· ἀλλὰ ὅτι τό πνευ-

ματικὸ Ὅν μπορεῖ νά εἰσέλθει μέσα στόν ἴδιο τόν ἄνθρωπο, πού εἶναι ὁ λάτρης ἢ ὁ ἱερουργός, ὁ ὁποῖος κατ' αὐτόν τὸν τρόπο γίνεται θεός.

Αὐτὴ ἡ κατοχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τό Θεῖον, σημειώνεται συνήθως μέ μαντεύματα καί ἐκστατικούς χορούς. Ἐνας ὀργανιστικὸς χορὸς πού ἀπεικονίζεται σέ νεότερη Μινωικὴ σφραγίδα, ἐξηγεῖται εἰκονιστικά μέ τὴν κάθοδο τῆς θεᾶς. Ἐνα ἀπὸ τά μέσα ἐπικλήσεως ἀποτελοῦσαν μουσικὲς κλήσεις μέ λύρα ἢ μέ τό σείστρο.

Τά ἐξαιρετικὰ ἐνδιαφέροντα πῆλινα εἰδῶλια, πού μᾶς διαφωτίζουν σχετικά μέ τὰ θρησκευτικὰ ἱδρύματα καί τίς ἰδέες, συμπληρώνονται μέ ἕνα ἀντικείμενο μέ μορφή φορητῆς ἑδρας. Μέσα σέ αὐτὴν ὑπάρχουν μερικὰ ὑπολείμματα τοῦ κατωτέρου μέρους μιᾶς μορφῆς. Εἶναι φανερό, ὅτι πρόκειται γιά τό φορεῖο εἴτε κάποιας θεότητας εἴτε τοῦ γνήσιου ἀντιπροσώπου της, τοῦ Βασιλέως - Ἱερέως, πού μᾶς θυμίζει τὴν Sedia gestatoria, τῆς ὁποίας γίνεται ἀκόμη χρήση ἀπὸ τὸν Βασιλέα - Πάπα τῆς Ρώμης.

Τύποι Ἱερῶν

Ἐπάνω σέ χρυσὴ πλάκα πού βρέθηκε στίς Μυκῆνες, βλέπουμε πάλι τρεῖς στῆλες, στήν κορυφὴ τῶν ὁποίων εἶναι τοποθετημένο τό διπλὸ κέρας τῆς καθιερώσεως, πού φανερώνει, ὅπως καί ὁ διπλοῦ πέλεκος τὸν ἱερό χαρακτήρα τοῦ ἀντικειμένου. Ἡ ἱερουργικὴ του σημασία, ἐξ ἄλλου, τονίζεται ἀκόμη περισσότερο ἀπὸ τά δύο περιστέρια πού κάθονται στίς ἄκρες τῶν ἱερῶν κεράτων. Τά δάπεδα κάτω ἀπὸ τίς στῆλες πού ἐμφανίζονται σέ διάφορες εἰκόνες, εἶναι στρωμένα μέ λευκά καί μαῦρα τετράγωνα.

Στά Μινωικὰ τεμένη εἶδαμε, μέχρι τώρα, τὴν ἑδρα τοῦ Ἱεροφάντου ἢ Διδασκάλου στό ἕνα μέρος, στοὺς διπλανοὺς τοίχους τὰ ἐδράνα τῶν ἀδελφῶν, τρεῖς ἱερεῖς στῆλες, ὡς κυριότερη διακόσμηση τοῦ ναοῦ, καί στό κέντρο μωσαϊκὸ δάπεδο ἀποτελούμενο ἀπὸ τετράγωνα μαῦρες καί λευκὲς πλάκες. Ἀκόμη, σέ ἕνα ἀπὸ τά πρότυπα ἱερά βρίσκουμε στήν μία πλευρὰ τοῦ θαλάμου δύο κίονες, τὸν ἕνα δίπλα στόν ἄλλο. Αὐτὴ ἡ διάταξη ἀποκαλύφθηκε καί κατὰ τὴν ἀνασκαφὴ τῆς κρύπτης τοῦ ἀνακτόρου τοῦ Μίνωος. Γι' αὐτὲς τίς κρύπτες ὁ Ἄρθουρ Ἐβανς ἀναφέρει:

Ὅπως δείχνουμε πῶς κάτω, προκύπτει σαφῶς, ὅτι αὐτὲς οἱ κρύπτες μέ τούς κίονες ἐξεπλήρωσαν θρησκευτικὸ σκοπὸ καί εἶχαν σχέση μέ τό κινοφόρο ἱερό πού βρισκόταν ἀπὸ πάνω τους. Δέν ὑπάρχει σχεδὸν καμμία ἀμφιβολία, ὅτι πρόκειται ἐδῶ γιά λείψανα σημαντικοῦ ἱεροῦ, ἀπέναντι ἀπὸ τὴν ἐσωτερικὴ θαλάσσια Πύλη τοῦ Ἀνακτόρου.

Ἀντικείμενα τοῦ Βωμοῦ

Πρόσθετες μαρτυρίες γιὰ τὸν Μυσταγωγικὸ χαρακτῆρα τῆς Μινωικῆς λατρείας προσφέρουν τὰ ἀξιοσημείωτα ἀντικείμενα πού βρέθηκαν στὰ ὑπόγεια τοῦ ναοῦ, ὅπου ἐφυλάσσοντο τὰ διάφορα ἀντικείμενα τοῦ βωμοῦ, τὰ σχετικὰ μέ τίς τελετουργικές λατρεῖες στὸν θάλαμο τῆς μύσεως. Ὁ Ἔβανς τοποθέτησε πάλι τὰ ἀντικείμενα αὐτὰ ἐπάνω στὸν βωμό, γιὰ τὸν ὁποῖο ἀναμφισβήτως ἦσαν προορισμένα. Ἐδῶ, ἡ πρὸ ἀξιοπρόσεκτη μορφή εἶναι ὁ μαρμάρινος σταυρὸς στὸ μέσον τοῦ βωμοῦ.

Ὁ σταυρὸς μέ τοὺς ἰσομήκεις βραχίονες ἢ ὁ λεγόμενος Ἑλληνικὸς, ὅπως καὶ ὁ Λατινικὸς σταυρὸς καὶ ἡ Σδάστικα ἀνακαλύφθηκαν ἐπανεξηγημένα, σχετιζόμενοι μέ τὴν Μινωικὴ λατρεία.

Ἐπειδὴ σέ ὅλες τίς ἐποχές ὁ σταυρὸς συμβόλιζε εἴτε τὸ μυστήριό τῆς δημιουργίας καὶ τὴν κάθοδο τῆς θείας ζωῆς στὴν ἐκδήλωση, εἴτε τὸν μυστικὸ θάνατο καὶ τὴν ἀνάσταση τῆς ψυχῆς, ἔχουμε ἐδῶ μία πολὺ ἐνδιαφέρουσα μαρτυρία γιὰ τὴν ὑπαρξὴ αὐτῶν τῶν ἀντιλήψεων καὶ στὰ Κρητικὰ Μυστήρια.

Ἐπάνω στὸν βωμό καὶ ἀπὸ τίς δύο πλευρές τοῦ σταυροῦ ὑπάρχουν μορφές πού φοροῦν περιζώματα, τὰ ὁποῖα εἶχαν καθαρὰ τελετουργικὸ χαρακτῆρα, γιὰτὶ δὲν συναντῶνται πούθενά στὴν καθημερινή ἀμφίεση τῶν Κρητῶν. Τὰ περιζώματα αὐτὰ ἦσαν διπλὰ, ἐμπρός καὶ πίσω, διέφεραν δὲ στὶς λεπτομέρειές τους, στὴν περίπτωση τῆς θεᾶς καὶ τῆς ἱερείας τῆς. Εἶναι πιθανόν, ὅτι καὶ τὰ δύο γυναικεῖα εἰδῶλια τοῦ βωμοῦ, παρίσταναν λάτρες τοῦ σταυροῦ καὶ τοῦ τριπλοῦ ὄφι, ὅποτε ὁ διαφορετικὸς χαρακτῆρας τῶν δύο περιζωμάτων μπορεῖ νὰ σημαίνει διαφορὰ στὴν τάξη ἢ τὸν βαθμό. Ὁ Ἔβανς διατυπώνει τὴν γνώμη, ὅτι τὰ διπλὰ περιζώματα ἔχουν ἱεραγωγικὸ χαρακτῆρα.

Διάφορα Σύμβολα

Ἐκτός ἀπὸ αὐτὰ πού ἀναφέραμε, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα σύμβολα καὶ ἀντικείμενα μέ μικρότερη σπουδαιότητα, τὰ ὁποῖα ὅμως ἔχουν τόσο ἀναμφισβήτητο Μυστηριακὸ χαρακτῆρα, ὥστε ἀξίζει νὰ τὰ μνημονεύσουμε.

Στὸ σκευοφυλάκιο τοῦ ναοῦ βρέθηκε λείψανο ὁστοῦ, πού σύμφωνα μέ τὸν Ἔβανς, "ἔχει σχῆμα ἀνθέων καὶ καλύκων πού ἐναλλάσσονται, ὅπως ὁ καρπὸς τῆς ροδιᾶς".

Ἀλλὰ σύμβολα, μυστηριακά, εἶναι ἀπεικονίσεις τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης, ὅπως αὐτές πού φαίνονται σὲ ὀρειχάλκινο τραπέζι ἀναθημάτων πού βρέθηκαν στὸ Ψυχρὸ Σπήλαιο. Ἀναφέρει σχετικὰ ὁ Ἄρθουρ Ἔβανς:

"Τὸ δένδρο, ἡ περιστέρα καὶ ὁ ἰχθύς, πού ἐδῶ ἐμφανίζονται ὡς φορεῖς τῆς θείας κατοικῆς, συμβολίζουν τὴν κυριαρχία τῆς θεᾶς στὴν γῆ, τὸν ἀέρα καὶ τὴν θάλασσα. Ἡ τριπλὴ δέσμη τῶν ἱερῶν κεράτων σημαίνει τὴν τριπλὴ ὄψη τῆς λατρείας, ἡ ὁποία μέ τὴν σειρά τῆς ἐξηγεῖ τὴν τριπλὴ λεκάνη τῆς Τράπεζας τῶν Σπονδῶν. Γι' αὐτὸν τὸν λόγο, ἐπίσης, βλέπουμε τὰ ἱερά τῆς θεᾶς καὶ αὐτὰ πού εἰκονίζονται στὶς τοιχογραφίες τῆς Κνωσοῦ, διαιρεμένα σὲ τρία διαμερίσματα".

Τόσο ἡ τράπεζα τῶν ἀναθημάτων, ὅσο καὶ ὁ χρυσὸς δακτύλιος τῶν Μυκηνῶν, εἶναι πλήρη θρησκευτικῆς σημασίας καὶ Μυστηριακοῦ συμβολισμοῦ καὶ ἀξίζει τὸν κόπο νὰ τὰ μελετήσουμε προσεκτικὰ. Μαρτυροῦν, ἴσως, μέχρι ποίου σημείου εἶχε διαδοθεῖ ἡ Μινωικὴ λατρεία ἀπὸ τὴν Κρήτη στὴν Ἡπειρωτικὴ Ἑλλάδα.

Ἐνδιαφέρουσα ἐπίσης εἶναι ἡ παρουσία τοῦ γνώμονος, ὡς διακοσμητικοῦ τύπου σὲ ἀγγεῖο, πού βρέθηκε στὴν Ἀφιδνα τῆς ἠπειρωτικῆς Ἑλλάδος· γιὰτὶ ἀποδεικνύει, ὅτι, μαζί μέ τὴν διάδοση τοῦ Μινωικοῦ πολιτισμοῦ στὶς Μυκηναϊκὲς περιοχές, μεταδόθηκαν καὶ τὰ σύμβολα τῆς μυστηριακῆς λατρείας.

Τὰ Ἀγαλμάτια

Ὅσο ὅμως θεϊκές καὶ ἄν εἶναι οἱ ἀποδείξεις αὐτές τοῦ Μυστηριακοῦ συμβολισμοῦ, ἡ σπουδαιότητά τους ἐπισκιάζεται μπροστὰ στὴν μαρτυρία πού προσφέρουν μερικὰ ἀγαλμάτια καὶ ἀναθηματικές μορφές, πού βρέθηκαν στὴν Κρήτη ἢ σὲ ἄλλα ἐξωτερικὰ κέντρα τοῦ Μινωικοῦ πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα παριστάνουν στάσεις ἀναμφισβήτητα μυστηριακές. Τὰ ἀγαλμάτια αὐτὰ, καὶ ἐάν ἀκόμη ἀποτελοῦσαν τὴν μοναδική μαρτυρία, πάλι θὰ ἦσαν ἀρκετὰ γιὰ νὰ καταδείξουν τὴν ὑπαρξὴ Μυστηρίων στὸν πανάρχαιο αὐτὸν πολιτισμό.

Δὲν μπορεῖ νὰ μένει καμμία ἀμφιβολία, ὅτι χιλιάδες χρόνια πρὶν ἀπὸ τὴν σημερινή ἐποχή, ὑπῆρχαν στὴν Κρήτη Μυστήρια στὰ ὁποῖα γινόταν χρῆση Μυστηριακῶν σημείων καὶ συμβόλων καὶ ὅτι γίνονταν σὲ αὐτὰ δεκτοὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες καὶ ὅτι τελοῦσαν τίς ἱεραγωγίες τους σὲ ναοὺς.

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣ

Ο 1ος ΤΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΙ ΔΕΜΕΝΑ ΟΛΑ ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1998 - 99

ΕΝΑ ΣΥΛΛΕΚΤΙΚΟ ΕΡΓΟ, ΙΔΑΝΙΚΟ ΓΙΑ ΔΩΡΟ

ΤΕΥΧΟΣ 1

ΤΕΥΧΟΣ 2

ΤΕΥΧΟΣ 3

ΤΕΥΧΟΣ 4

ΤΕΥΧΟΣ 5

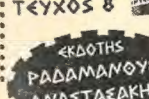
ΤΕΥΧΟΣ 6

ΤΕΥΧΟΣ 7

ΤΕΥΧΟΣ 8

ΤΕΥΧΟΣ 9

ΕΓΩ, Ο ΗΜΙΟΧΟΣ - ΘΕΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ (ΡΑΔ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ) - ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ (ΠΛΑΤΩΝΟΣ) - ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΘ' ΕΛΛΗΝΑΣ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΤΕΧΝΗΣ (ΠΡΟΚΛΟΥ) - ΟΡΦΙΚΗ ΑΤΡΑΠΟΣ - ΜΥΘΕΙΣ ΤΡΟΦΗΜΙΟΥ (ΠΑΥΣΑΝΙΟΥ) - ΕΛΕΥΘΕΡΝΑ - ΤΑΞΙΔΙ ΕΤΟΝ ΗΛΙΟ - 1998 ΜΟΝΑΔΙΚΟΝ ΕΤΟΣ (ΔΑΤΑΜΗ)

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ (Κ. ΚΟΥΡΤΙΔΟΥ) - ΠΡΟΦΑΛΑΜΟΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ: ΑΙ ΤΡΙΕΙΣ ΟΥΕΙΣ ΤΗΣ ΕΞΕΛΗΝΗΣ (ΔΑΤΑΜΗ) - ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ - ΑΛΛΗΓΟΡΙΕΣ (ΖΩΣΙΜΟΥ) - ΕΡΩΤΙΚΟΣ (ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ) - Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ (Κ. ΠΑΛΑΜΑ) - ΕΧΕΤΛΑΙΟΣ (ΔΘ. ΠΟΥΡΝΑΡΟΠΟΥΛΟΥ) - ΠΟΥ ΠΗΓΑΙΝΕΙ Η ΨΥΧΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ (ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΕΚΡΩΜΑ Β' - ΦΑΙΔΡΩΝ) - Ο ΝΑΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΣΤΡΕΦΕΤΑΙ ΚΑΙ Ο ΝΑΟΣ ΠΟΥ ΔΟΝΕΙΤΑΙ (Ι. ΠΙΤΕΟΥΛΗ) - ΑΙ ΠΕΡΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ ΔΟΞΑΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ (ΠΑΝ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ) - Η ΜΟΥΣΙΚΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ (Χ. ΕΠΥΡΙΔΗ) - Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΙΣ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΟΥ (Ι. ΔΑΚΟΓΛΟΥ) - ΣΥΜΒΟΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Τ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ) - Η ΕΛΛΑΣ ΕΤΟ ΙΝΤΕΡΝΕΤ (Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΤΟΥ).

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ (Δ. ΝΙΑΝΤΙΜΗ) - Ο ΒΑΝΔΑΛΟΣ (Ξ. ΑΝΤΩΝΑΚΟΥ) - Η ΙΑΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ (ΣΤ. ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ) - ΤΟ ΛΕΞΙΚΟ ΤΟΥ ΔΙΧΑΣΜΟΥ (ΗΛ. ΜΙΚΟΛΟΥΔΗ) - ΑΙ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΙΣ ΤΩΝ ΧΡΥΣΩΝ ΕΠΩΝ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΕΜΥΗΜΕΝΩΝ (ΑΝΤ. ΧΑΛΑ) - ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΣΥΜΒΟΛΙΣΜΟΥ (Ο.ΡΑ) - Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΑΙ ΔΥΟ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙΑΚΑΙ ΠΥΛΑΙ - ΔΙΟΝΥΣΟΣ - ΑΠΟΛΛΩΝ: ΟΙ ΕΛΕΥΘΕΡΩΤΑΙ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ (Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ)

ΔΙΕΚΡΩΜΑ ΣΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ: ΔΙΟΝΥΣΙΑ - ΕΛΕΥΣΙΝΙΑ - ΘΕΣΜΟΦΟΡΙΑ (Ξ. ΜΠΟΓΔΑΝΟΥ) - ΑΝΑΣΤΕΝΑΡΙΑ (Γ. ΛΕΚΑΚΗ) - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑΚΑΙ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ (Ξ. ΝΑΓΟΥ) - ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ (Ν. ΧΑΡΑΚΑΚΟΥ)

ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΑΛΦΑΒΗΤΟ ΚΑΙ Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ (ΔΑΤΑΜΗ) - ΤΑ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΑ ΚΑΙ ΜΥΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΠΟΥ ΙΔΡΥΣΕΝ Ο ΟΡΦΕΥΣ (Δ. ΧΑΛΑ) - Η ΟΜΟΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΥΗΤΙΚΩΝ ΚΕΝΤΡΩΝ (Δ. ΝΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ: Η ΜΗΤΡΑ ΤΗΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ (Μ. ΞΕΣΙΝ) - Η ΨΥΧΗ, Η ΑΘΑΝΑΣΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΕΘΙΜΑ ΘΑΝΑΤΟΥ - ΜΕΡΟΣ 20^Ο (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΟΜΝΥΜΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ ΙΗΤΡΟΝ (Ν. ΒΑΡΔΙΑΜΠΑΝΗ) - ΤΟ ΕΝΙΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (Δ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΜΕΡΟΣ 1^Ο (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ) - ΕΑΡΙΝΗ ΙΕΡΗΜΕΡΙΑ (Ξ. ΝΑΓΟΥ) - ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΑΥΜΑΤΟΣ (Δ. ΑΔΡΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - Η 25^Η ΜΑΡΤΙΟΥ ΩΣ ΜΥΗΤΙΚΗ ΕΟΡΤΗ (Μ. ΔΕΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ) - ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΒΡΑΧΥΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ (ΞΕΝΕΚΑ) - Η ΕΛΕΝΗ ΤΗΣ ΕΠΑΡΤΗΣ (Δ. ΝΙΑΝΤΙΜΗ)

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ (Γ. ΤΕΟΥΚΑΝΤΑ) - ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΝΟΜΑΤΟΘΕΣΙΑ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ - ΠΩΣ ΕΚΕΠΤΕΤΑΙ Ο ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ (W. H. CALVIN) - ΤΟ ΡΟΛΟΪ ΤΟΥ ΑΡΧΙΜΗΔΟΥΣ (Ι. ΣΑΚΚΑ) - ΘΕΡΙΝΟΝ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙΟΝ - ΕΝΑΣ ΑΓΝΩΣΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ (Κ. ΜΕΡΔΕΜΙΣΙΑΝΟΥ) - Η ΨΥΧΗ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ Ἡ ΚΡΟΝΙΑ (ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ) - ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΜΝΗΜΟΣΥΝΩΝ (Ξ. ΝΑΓΟΥ) - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ (ΕΥΑΓ. ΕΤΑΜΑΤΗ) - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ) - ΟΙ ΕΟΡΤΕΣ ΤΩΝ ΗΛΙΟΣΤΑΣΙΩΝ (ΔΑΝΕΣΗ - ΘΕΟΔΩΣΙΟΥ) - ΤΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΡΩΜΑ (Π. ΠΑΝΟΠΟΥΛΟΥ) - ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΕΟΡΤΩΝ (Ξ. ΝΑΓΟΥ)

ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ - Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ (Ξ. ΝΑΓΟΥ) - Η ΓΕΝΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΟΣ (Η. Π. ΜΙΚΟΛΟΥΔΗ) - Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡΑΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΑ (Ι. ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ) - ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ (Δ. ΝΙΑΝΤΙΜΗ) ΤΟ ΠΟΙΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΡΜΕΝΙΔΟΥ (Δ. ΚΕΛΕΣΙΔΟΥ) - ΑΜΗΡ-ΓΥΜΗ ΠΑΤΗΡ-ΜΗΤΗΡ = ΖΩΗ (Ι. ΜΑΡΗ) - Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΙΣ (Κ. ΒΑΓΙΟΠΟΥΛΟΥ) - ΤΟ ΤΡΑΓΙΚΟ ΒΙΩΜΑ ΚΑΙ Ο ΠΟΝΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΤΡΑΓΩΔΙΑ (Ν. ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ) - ΨΥΧΗ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΓΝΩΡΙΞΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ ΜΕ ΟΔΗΓΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ (Μ. ΜΑΚΡΑ) - ΘΑΛΗΣ, ΑΝΑΣΙΜΑΝΔΡΟΣ, ΑΝΑΣΙΜΕΝΗΣ (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ) - ΕΟΡΤΑΙ ΤΩΝ ΟΡΦΙΚΩΝ (Ξ. ΝΑΓΟΥ) - ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ ΑΙ ΦΥΣΙΟΚΡΑΤΙΚΑΙ ΤΩΝ ΒΑΕΙΣ (Ι. ΒΑΣΙΛΗ)

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑ (Α. ΣΑΡΑΓΑ) - ΗΤΑΝ ΓΝΩΣΤΗ Η ΠΥΡΗΝΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΣΤΗΝ ΜΙΝΩΙΚΗ ΚΡΗΤΗ; (Ι. ΔΑΥΡΟΥ) - Η ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ ΤΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ (Μ. ΞΕΣΙΝ) - Η ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΓΕΝΜΗΣΙΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ (Δ. ΚΑΛΛΕΡΓΗ) - ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΛΟΣ (Ξ. ΝΑΓΟΥ) - ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ - ΠΕΡΙ ΨΥΧΗΣ - Η ΨΥΧΗ ΑΝΘΡΩΠΑΚΙ ΚΑΙ ΤΟ ΕΙΔΩΛΟ ΤΟΥ ΜΑΤΙΟΥ (Π. ΛΕΚΑΤΕΑ) - ΧΕΙΜΕΡΙΝΕΣ ΤΡΟΠΕΣ (Δ. ΝΙΑΝΤΙΜΗ) - ΟΙ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ (Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΛΗ) - ΦΥΣΙΟΛΑΤΡΕΙΑ (Δ. ΙΩΑΝΝΙΔΗ)

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΤΟΜΟΣ Α' ΤΕΥΧΗ 1-8
1998 - 1999

10.000 ΔΡΧ.

Τὸ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ τώρα καὶ στὰ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5.000 ΔΡΧ. * ΤΗΛ. 52.37.543 *

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ

ΤΙΜΟΚΑΤΑΛΟΓΟΣ 2000

ΡΑΔΑΜΑΝΟΥ - ΑΝΤΩΝ. ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ - ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57 104.32 ΑΘΗΝΑΙ, ΤΗΛ.: 52.37.543 - ΦΑΞ: 52.26.694

Τιμές χωρίς ΦΠΑ 4%

Όμηρου: ΙΛΙΑΣ	Β Έκδοσις	14.500	Κ. Κουρτίδου: ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ	4.000
Όμηρου: ΟΔΥΣΣΕΙΑ		13.500	Άγνωστου: Η ΜΥΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΓΟΡΑ	1.200
Όρφews: ΥΜΝΟΙ - FRAGMENTA		3.000	Σ. Πιμπλή: ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ	2.000
Όρφews: ΛΙΘΙΚΑ - ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ		3.000	Π. Βασιλειάδου: Η ΠΛΑΤΩΝΙΚΗ ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ	3.000
Πλάτωνος: ΑΠΟΛΟΓΙΑ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ		2.500	Άσπμακόπουλου: ΤΟ ΜΥΣΤΙΚΟ ΤΟΥ ΟΙΔΙΠΟΔΑ	2.000
Πλάτωνος: ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ - ΦΑΙΔΡΟΣ		2.000	Άσπμακόπουλου: ΚΟΣΜΟΓΟΝΙΑ ΟΡΕΣΤΗ	1.200
	(ΕΡΩΤΟΣ ΜΥΣΤΗΡΙΑ)		Έ. Δάγιου: ΟΙ ΑΡΓΟΝΑΥΤΕΣ ΕΠΙΣΤΡΕΦΟΥΝ	4.500
Πορφυρίου: ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝ ΟΔΥΣΣΕΙΑ		2.500	Μ. Κωνσταντινίδου: ΑΡΓΟΝΑΥΤΙΚΑ (παιδικό διήγημα)	1.500
	ΤΩΝ ΝΥΜΦΩΝ ΑΝΤΡΟΥ		Κ. Κακούρη: ΔΙΟΝΥΣΙΑΚΑ	5.000
Σόλωνος: ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΔΙΚΑΙΟΝ		5.000	Άλτάνη: ΑΡΡΗΤΟΙ ΛΟΓΟΙ Βιβλίων 1ου	
	ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΙΣΤΟΡΙΑ		ΕΠΙΔΑΥΡΟΣ-ΘΟΛΟΥ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ	7.000
Λουκιανού: ΤΟ ΤΑΞΕΙΔΙ ΣΤΗΝ ΣΕΛΗΝΗ ΚΑΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ		1.500	Βαλδερά-Rickerson: ΑΡΧΑΙΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΘΛΗΤΡΙΕΣ	5.000
	ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ		Anne Reese: (Δίγλωσσο) ΕΛΛΗΝΙΚΑ - ΑΓΓΛΙΚΑ	
Ίαμβλίκου: ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΟΥΜΕΝΑ		3.500	Ή. Νικολούδη: ΕΡΩΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΣ	3.000
	ΤΗΣ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗΣ		Η ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΜΟΥ ΜΕ ΤΟΝ	
Σαλουστίου: ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ ΚΑΙ ΚΟΣΜΟΥ		1.500	ΠΟΙΗΤΗ ΜΑΣ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ	3.000
Ίουλιανού: ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ		2.500	Γρ. Ζώρζου: ΑΜΒΡΟΣΙΑ ΤΟ ΑΘΑΝΑΤΟΝ ΣΠΕΡΜΑ	1.500
	ΕΙΣ ΒΑΣΙΛΕΑ ΗΛΙΟΝ		Γρ. Ζώρζου: ΝΕΚΤΑΡ ΤΟ ΚΟΣΜΙΚΟΝ ΠΥΡ	1.500
Ίεροκλέους: ΣΧΟΛΙΑ ΕΙΣ ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΕΠΗ		2.500	Γρ. Ζώρζου: ΑΠΑΡΧΑΙ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΣΤΟΝ ΘΕΟ	1.500
	ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ		Γρ. Ζώρζου: ΣΠΟΝΔΑΙ Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΣΤΟΝ ΘΕΟ	1.500
Πυθαγορείων: ΑΚΟΥΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ		1.500	Γρ. Ζώρζου: ΠΕΛΑΣΓΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ	1.500
Πλήθωνος: ΤΑ ΜΑΓΙΚΑ ΛΟΓΙΑ		1.500	Β. Λαμπροπούλου: ΠΕΡΙ ΦΥΣΕΩΣ -ΧΟΡΟΣ ΚΑΙ ΑΡΜΟΝΙΑ	2.500
	ΤΩΝ ΑΠΟ ΖΩΡΟΑΣΤΡΟΥ ΜΑΓΩΝ		Β Έκδοσις Μ. Μάκρας: ΓΝΩΡΙΣΕ ΤΗΝ ΨΥΧΗ ΣΟΥ	3.000
Π. Γράβιγγερ: Ο ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ Η ΜΥΣΤΙΚΗ		12.000	ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΡΧΕΤΥΠΑ	
	ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΥ		Μ. Μάκρας: ΟΙ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΚΑΙ ΤΑ ΚΥΚΛΑΜΙΝΑ	2.000
Π. Γράβιγγερ: ΥΜΝΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΙ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ		3.500	Μ. Μάκρας: ΟΙ ΑΓΝΩΣΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	2.000
	ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΥΣΤΩΝ		Ά. Κελεσιδου: ΣΠΟΥΔΕΣ ΨΥΧΗΣ	3.000
Π. Γράβιγγερ: Η ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΤΩΝ ΔΟΝΗΣΕΩΝ		3.500	Ά. Γεωργιάδου: ΠΟΡΦΥΡΙΟΥ ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ	2.000
Σακελλαρίου: ΠΥΘΑΓΟΡΑΣ		5.500		
	Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ		Ν. Έλάτου: Ο ΧΑΡΗΣ ΤΟΥ ΘΕΑΓΕΝΗ	3.500
J. Mallinger: ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΩΝ		3.500	Ίστορικό αφήγημα για παιδιά. Τό εκπαιδευτικό	
	ΤΑ ΑΠΟΡΡΗΤΑ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΝ		σύστημα της αρχαίας Αθήνας και Σπάρτης	
Σ. Νάγου: Ο ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΠΑΝΤΟΣ		3.000	Ε. Στασινοπούλου: Η ΑΣΠΑΣΙΑ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΤΗΣ	2.500
Σ. Νάγου: ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΙΔΕΑΙ		1.500	Ν. Παράσκη: Η ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΟΥ ΜΥΘΟΥ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ	2.500
Σ. Νάγου: ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ ΚΑΙ ΑΚΡΕΟΦΑΓΙΑΣ		2.500	ΠΟΥ ΛΑΤΡΕΥΘΗΚΕ ΩΣ ΧΡΙΣΤΟΣ	
Δ. Καλλέργη: ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ		2.000	Ί. Κακριδή: ΑΡΑΙ (ΚΑΤΑΡΑΙ - ΠΡΟΣΕΥΧΑΙ	3.000
(Άγγλικά): ANCIENT MYSTERIES		2.000	Μυθολογική μελέτη	
Δ. Καλλέργη: ΟΙ ΔΩΔΕΚΑ ΟΛΥΜΠΙΟΙ ΘΕΟΙ		2.500	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ	
Δ. Καλλέργη: Ο ΝΟΥΣ, Η ΓΝΩΣΗ,		1.500	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΣ- Η ΖΩΗ ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ	1.200
Δ. Καλλέργη: Η ΨΥΧΗ ΚΑΙ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ		1.200	ΑΡΧΑΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ	5.500
Δ. Καλλέργη: ΥΜΗΤΤΟΣ, ΤΟ ΙΕΡΟΝ ΟΡΟΣ ΤΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ		4.500	ΟΙ ΝΟΜΟΙ ΤΗΣ ΖΩΗΣ	2.500
ΧΑΛΔΑΪΚΑ ΛΟΓΙΑ			Πλάτ. Δρακούλη: ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΒΙΟΝΟΜΙΑΣ	2.500
ΣΧΟΛΙΑ: ΠΡΟΚΛΟΥ - Μ. ΨΕΛΛΟΥ - Π. ΓΡΑΒΙΓΓΕΡ			Πλάτ. Δρακούλη: ΦΩΣ ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΔΟΝ	3.000
			Ί. Βασιλή: ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ ΕΝΟΣ ΜΥΣΤΟΥ	3.000

ΑΠΟΣΤΕΛΛΟΝΤΑΙ ΔΙΑ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΤΗΛ.: 52.37.543

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
Τριμηνιαίο περιοδικό για την
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
ΚΑΙ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5.000 δρχ.
ΤΗΛ. 52.37.543

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5.000 δρχ.
ΤΗΛ. 52.37.543

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5.000 δρχ.
ΤΗΛ. 52.37.543

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 5.000 δρχ.
ΤΗΛ. 52.37.543

ΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΟΡΘΟΦΩΝΙΑΣ

Η ΑΝΑΓΚΗ ΤΗΣ ΕΚΦΡΑΞΕΩΣ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

ΕΛΕΥΘΕΡΩΣΤΕ ΤΗΝ ΕΚΕΨΗ ΣΑΣ,
ΕΚΦΡΑΣΤΕ ΤΑ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ ΣΑΣ
ΑΡΘΡΩΣΤΕ ΤΕΛΕΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΙ

ΔΙΑΦΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΠΝΟΗ - ΟΡΘΟΦΩΝΙΑ
ΥΠΟΚΡΙΤΙΚΗ - ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΜΝΗΜΗΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΟΡΦΙΚΟΙ ΥΜΝΟΙ - ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ - ΟΜΗΡΙΚΑ ΕΠΗ - ΤΡΑΓΩΔΙΕΣ

ΤΜΗΜΑΤΑ

ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΜΑΘΗΣΗ
ΚΑΙ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ ΑΡΧΑΙΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
«ΠΡΟΜΗΘΕΥΣ ΔΕΣΜΩΤΗΣ»

ΔΕΥΤΕΡΑ: 5:30-7:30 Μ.Μ.

ΤΕΤΑΡΤΗ: 5:30-7:30 Μ.Μ.

ΠΕΜΠΤΗ: 8:30 - 10:30 Μ.Μ.

ΠΑΡΑΕΚΕΥΗ: 5:30-7:30 Μ.Μ.

ΕΝΑΡΞΗ ΤΩΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ - ΕΓΓΡΑΦΕΣ:

ΙΔΕΟΘΕΑΤΡΟΝ
ΕΤΟΥΡΝΑΡΗ 57, ΤΗΛ.: 52.37.543

ΔΙΔΑΣΚΕΙ Ο ΡΑΔΑΜΑΝΟΥΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ
(ΗΘΟΠΟΙΟΣ - ΕΚΗΜΟΘΕΤΗΣ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΗΣ)